

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

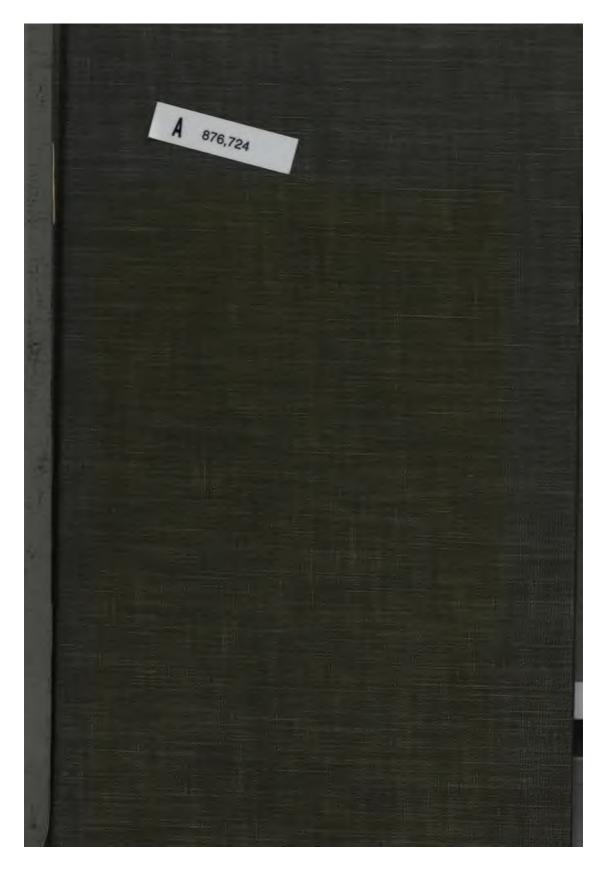
Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

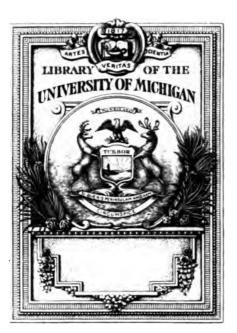
Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

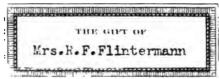
- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + Beibehaltung von Google-Markenelementen Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter http://books.google.com/durchsuchen.

610 mg

		·	

Hebräisches

ELEMENTARBUCH

v o n

Dr. Wilhelm Gesenius.

Zweiter Theil.

Hebräisches Lesebuch.

Achte Auflage.

Leipzig,
Renger'sche Buchhandlung.
1851.

Hebräisches

LESEBUCH

mit Anmerkungen

un d

einem erklärenden Wortregister

Dr. Wilhelm Gesenius,

weil. Gonsistorialrath und ordentlichem Professor der Theologie zu Halle etc. etc.

Achte verbesserte und vermehrte Auflage.

İ

pp. 5-12, 19-30 lacking v all

Herausgegeben

v o n

Dr. August Heiligstedt,

ordentlichem Mitgliede der Deutschen morgenländischen Gesellschaft.

Leipzig,
Renger'sche Buchhandlung.
1851.

612.455 G39 1851

91. Mrs. R. T. Thinterman. " 6-26-30

Vorrede des Verfassers.

Wiewohl mir die Einwendungen nicht unbekannt sind, welche 1an hier und da gegen die Zweckmässigkeit biblischer Chrestonathien erhoben hat, so hat mich doch frühere eigene Erfahrung inlänglich belehrt, dass ohne diese sich dem ersten Schulunterichte in der hebräischen Sprache nur zu oft bedeutende Hinernisse in den Weg legen würden. Bei Erlernung einer jeden brache ist für den ersten Anfänger der Besitz eines Textes nd eines bequemen Wörterbuchs eben so unumgänglich, als er einer Grammatik; welche Schwierigkeiten aber die Herbeichaffung einer vollständigen Bibel und eines zweckmässigen Vörterbuchs für jeden Schüler zahlreicher Schulclassen habe zumal, wenn der Unterricht im Hebräischen, wie zu wünschen. chon in der zweiten oder besser dritten Classe gelehrter Schulen egonnen wird), hat gewiss schon mancher Schulmann ersahren. die häufige Folge davon ist. dass sich besonders der ärmere ehrling mit den schlechtesten Hilfsmitteln behilft, und wegen er sich häufenden Schwierigkeiten bald auf immer alle Lust um Hebräischen verliert. Auch bei dem Besitz eines guten Vörterbuchs kann die Vorbereitung für den ersten Anfänger schwierigkeit behalten, da die Menge der Bedeutungen ihm aufig den Ueberblick erschwert, und in dem blossen Bibelabrucke ihm keine Note bei schwierigen Stellen zu Hilfe kommt.

Von diesem Gesichtspuncte ging ich bei Bearbeitung dieses esebuches aus. Es enthält eine Auswahl alttestamentlicher Stücke 1 allen Gattungen der Rede, welche durch historisches oder oetisches Interesse am meisten geeignet sein dürften, den jugendchen Geist, dem die Beschäftigung mit den griechischen und ömischen Classikern nicht mehr fremd ist, für das Studium der hrwürdigen Urkunden des hebräischen Alterthums zu gewinnen. ch habe überall den unveränderten Bibeltext gegeben, und nur ier und da einige Verse oder kleine Abschnitte dazwischen eggelassen, wenn sie entweder wörtliche Wiederholungen (wie

z. B. in der Geschichte Josephs), oder bedeutende Schwikeiten enthielten, deren Entwickelung eine für den ersten fänger unzweckmässige Ausführlichkeit in den Anmerku erfordert haben würde. Aus diesem letztern Grunde mu auch einige poetische Stücke wegbleiben, welche sonst vor anderen hier einen Platz verdient haben würden, z. B. das der Debora (Richt. 5).

Von den Accenten sind in Prosa nur die grösseren stinctivi aufgenommen worden, und in den poetischen Stünur diejenigen, welche die Versglieder abtheilen.

Die Anmerkungen sollen keineswegs dem mündlichen trage des Lehrers vorgreifen, wohl aber für ihn und den S ler hier und da in Rücksicht auf Sprach- und Sacherklä einen Fingerzeig enthalten.

Möge diese Sammlung ihrem Zwecke gemäss zur Erle terung, Förderung und Belebung des hebräischen Sprachur richts, auf Schulen beitragen; und möge es immer mehr d kommen, dass von allen Schulen unseres deutschen Vaterlauder Theologie studirende Jüngling mit einer gründlichen grmatischen Kenntniss dieser Sprache ausgerüstet, und mit L für das Studium derselben erfüllt, in die academischen Hörkomme, um hier in eine tiefere und gelehrtere Bekanntschaf dem Inhalte und Geiste des A. T. eingeführt werden zu könn

HALLE, 1814.

Bei der sechsten Auflage hat das Lesebuch eine ähnl genaue Revision und theilweise Umarbeitung erfahren, wie Grammatik in der zehnten Auflage. In der Auswahl der Stiselbst hat zwar (wenn auch sonst Veranlassung dazu gew wäre) keine Aenderung vorgenommen werden können, um k Störungen bei dem Gebrauche der verschiedenen Ausgaben vorzubringen; aber die Anmerkungen (und die Einleitung poetischen Abtheilung) sind sorgfältig revidirt, theilweise gearbeitet und erweitert, und werden in den historischen chern dem jungen Leser das Bedürfniss eines grammatise Commentars ziemlich vollständig befriedigen: auch wird veränderte äussere Einrichtung, nach welcher die Anmerkunnunmehr nach den Versen citirt sind, hoffentlich willkom

sein. In den poetischen Büchern sind die Aumerkungen für das vollständige Verständniss nach Verhältniss vielleicht weniger ausreichend, indem z. B. die genauere Entwickelung des Gedankenganges der Gedichte fehlt, aber ich wollte mich hier absichtlich nicht von dem vorherrschenden Zwecke der grammatischen Auslegung entfernen. Dagegen entschliesse ich mich vielleicht bald zur Abfassung eines für den Lehrer bestimmten ausführlicheren Commentars über die im Lesebuche enthaltenen Stücke, mit vollständiger Nachweisung und Beurtheilung der wichtigsten Auslegungen und ausführlicher Sacherklärung, um dem Lehrer das Nachsehen vieler Auslegungsschriften überflüssig zu machen, und zugleich meine eigene Ansicht von diesen Abschnitten und einzelnen Stellen derselben vollständiger darzulegen und zu rechtfertigen.

Noch mögen hier, nach dem Wunsche und der Aufforderung einiger für hebräischen Sprachunterricht sich lebhaft interessirenden Schulmänner einige Bemerkungen und Erfahrungen über Methode desselben, besonders auf Schulen Platz finden*), ob ich mich gleich gern bescheide, dass sich dem denkenden und mit dem Gegenstande vertrauten Lehrer hier wenig oder nichts Neues sagen lässt. Was sich mir selbst am meisten durch Erfahrung bewährt hat, läuft etwa auf Folgendes hinaus **).

Nach den ersten mechanischen Leseübungen, welche am besten mit Wörterverzeichnissen angestellt werden (damit der Lehrling gleich Anfangs verstehe, was er liest), lasse man zunächst das Personalpronomen, weil dieses bei der Bildung des Verbi zum Grunde liegt, lesen, dem Gedächtniss einprägen und gehe dann sogleich zum Paradigma des regulären Verbi über, welches man wiederholt lesen lasse, und mündlich erkläre, wobei vorzüglich auf die Charakterform jeder Conjugation und die Bedeutung der Präformativen und Afformativen hinzuweisen ist. Nach dieser Erklärung muss das reguläre Verbum stückweise, aber auf das Genaueste, memorirt werden, weil soviel andere

^{*)} Sie standen früher in der Vorrede zur Grammatik, 3te bis 9te Auflage.

^{**)} Vgl. Wiggert über den Unterricht in der dritten hebräischen Classe des Domgymnasiums in Magdeburg, in den pädag. u. literar. Mittheilungen des Domgymnasiums no. 9. (1832).

grammatische Flexionen auf diesem Grunde ruhen. Ehe von da zum irregulären Verbo fortschreitet, wird man pat erst die Lehre von den Suffixis und ihre Anhängung an bum und Nomen nachholen. Den Verbis mit Gutturalen schman dann die Lehre von den Gutturalbuchstaben, so wie irregulären Verbis die Lehre von der Natur und Verände der quiescirenden Buchstaben voraus.

Um alles mechanische Auswendiglernen zu verhüten, man auch hier jedes neue Paradigma mit den Schülern münc durch, und weise sie theils auf die Abweichung vom reguli Verbo, theils auf die durch grosse Schrist ausgezeichneten Can rakterformen hin, wodurch sowohl das Gedächtniss erleichtert als auch der Sinn für die Analogie und den Bau der Sprache äusserst geweckt und geschärft wird. Sieht z. B. der Schüler wie sich an die 3 Praet. 20, 720 die 3 Praet. Plur. 120, an die 2 Praet. Nico alle übrigen Formen der ersten und zweiten Person anschliessen, so hat er für das ganze Praeteritum nur Sieht er ferner, wie alle diese Verba 3 Formen zu merken. doch im Grunde nur derselben Analogie folgen, so wird ihn die Menge der Paradigmen auch minder schrecken, und die durchaus gleichförmige Einrichtung derselben wird ihm theils eben diese Analogie lebhast auschaulich machen; theils das Gedächtniss unterstützen, da er gewöhnt wird, alles an derselben Stelle zu finden; theils das Nachschlagen in zweifelhaften Fällen erleichtern.

Neben dem Bisherigen und gleich nach den ersten Wochen des Unterrichts muss aber nothwendig zugleich etwas gelesen und übersetzt werden, wobei der Lehrer für den ersten Anfang, und ehe der Lehrling die nöthige Fertigkeit im Aufschlagen der Wörter hat, eine kleine Zeit diese selbst angebe und aufschreiben lasse, nebenbei aber Gelegenheit haben wird, das Nöthige über Artikel, Partikeln, über den Status constructus u. dgl. zu sagen, auch das Vorgekommene zu üben. Der Lehrer sorge bei diesen Uebungen auch dafür, dass der Lehrling mit Fertigkeit und ohne Anstoss, Stottern und Stammeln lese, was sich bei einigen leicht und wie von selbst findet, bei anderen schwerer hält und dann lange anhängt. Das beste Mittel ist hier öfteres Laut-Lesen, besonders solcher Stücke, die man schon versteht. Bei dem Schreiben wird der Lehrer darauf zu achten haben,

dass der Schüler die Buchstaben einerseits nicht ängstlich den gedruckten nachbilde, andererseits sich aber auch keine willkührlichen Züge angewöhne, die dann, wenn sie von andern gelesen werden sollen, Irrthümer veranlassen.

Zur weiteren Einübung des irregulären Verbi ist es dann vorzüglich zu empsehlen, dass dem Lehrling aufgegeben werde, nach dem Muster der gegebenen Paradigmen andere erst auszuarbeiten, dann aus dem Kopse niederzuschreiben: wobei allmählig Veränderungen angebracht werden können, die sich aus den Regeln des Lehrbuches hinlänglich ergeben, aber nicht in eigenen Paradigmen dargestellt sind, z. B. ND, TV u. dgl. Bei diesen Arbeiten wird der Lernende nun veranlasst werden, die Angaben der Grammatik selbst zu studiren, und sich tieser in den Sprachbau hineinzudenken lernen. Man lege ihm hierauf auch Formen aus allen Classen des irregulären Verbi unter einander zum Auslösen vor *), weise ihn immer auf die Kennzeichen der Conjugationen und der verschiedenen Classen des Verbi hin, und gehe dabei allmählig zu den in den Anmerkungen enthaltenen Ausnahmen über, damit der Lehrling sich auch hier orientire.

Bei den Paradigmen des Nomen kann man dieselben Uebungen anstellen; ausserdem ist es aber nöthig, dass der Schüler das Nomen immer auf sein Stammwort, sofern dieses meistens im Verbo liegt, zurückführen lerne, und auf diese beiden Rücksichten, Ableitung und Declination, ist daher auch bei der Lectüre beständig zu sehen.

Sobald der Schüler die nöthige Fertigkeit zur eigenen Vorbereitung hat, mache man ihm diese zur Pflicht, und halte ihn nun dazu an, sich neben der Kenntniss der grammatischen Formen auch frühzeitig die nicht minder wichtige Wörterkenntniss zu erwerben, da nichts mehr ermüdet, und alle Lust zu weiterem Fortschreiten benimmt, als Mangel au Wörterkenntniss und die nie endende Nothwendigkeit, immer von Neuem nachzuschlagen. Dieses geschehe hauptsächlich, indem der Schüler die in den gelesenen Stücken enthaltenen Wörter aus dem Index des Lesebuches

^{*)} Vielleicht findet mancher, besonders academische Lehrer die Einrichtung bequem, die der Verfasser sonst öfter beim Unterricht getroffen hat, Blätter mit solchen Formen abdrucken und unter seine Zuhörer vertheilen zu lassen, so dass sie zu Hause die Analyse beischreiben und dann zur Correctur einreichen.

misslingen und zu Unkritik und Geschmacklosigkeiten führen wenn ihnen — was wirklich auf sehr vielen Schulen geschieht — in Verhältniss gegen die Lectüre zu viel Zeit eingeräumt wird wenn dazu Gegenstände gewählt werden, zu deren Ausdruck der biblische Hebräismus nicht hinreicht, und wenn sie so angestellt werden, dass die Schüler auf den Gebrauch eines Uebungsbuches mit untergelegten Phrasen *) oder eines deutsch-hebräischen Wörterbuches **) ohne stete Prüfung desselben mit Hilfe des hebräisch-deutschen angewiesen werden: wodurch sie sich eine Menge Halbwahres und Falsches einprägen müssen, während die Schulzeit doch selten hinreicht, nur das Beste und Geprüfteste auf dem leichtesten Wege zu lernen.

Ein ähnlicher Abweg, vor welchem nicht genug gewarnt werden kann, ist es, wenn einige Lehrer des Hebräischen auf Schulen, mit Versäumung des ihrem Kreise Obliegenden die Universität anticipirend, statarische und gelehrte Vorlesungen über schwierige Abschnitte des A. T. halten; wovon die unausbleibliche Folge ist, dass ihre Lehrlinge wohl hier und da eine gelehrte und feine Sprachbemerkung im Gedächtniss auffassen und zehn Erklärungen eines ἄπαξ λεγόμενον wissen, aber der Uebersicht des Ganzen ermangeln und bei den gewöhnlichsten und triviellsten Wörtern anstossen. Aus demselben Grunde ist zu rathen, dass man nicht eher zu poetischen Stücken fortschreite, bis eine bedeutende Zeit auf leichte prosaische Abschnitte verwandt worden ist, und die Lehrlinge diese mit einer gewissen Leichtigkeit verstehen.

Von weit grösserem Nutzen als hebräische Scripta und statarische Lectionen ist ohne Zweisel in den letzten Stusen des Schulunterrichts und auf der Universität eine cursorische Privatlectüre einiger historischen Bücher, z. B. des Buches der Richter, der Bücher Samuels, blos mit Hilse des Wörterbuches, der Grammatik und einer treuen deutschen Uebersetzung, am besten der de Wette'schen, [3te Ausl. Heidelberg 1833—1839]

^{*)} Man hat dergleichen von Weckherlin (Stuttgart 2te Ausg. 1820), mit einem Anhange, der auf meine Grammatik verweiset 1821), J. Fr. Schröder (enthaltend die evangelischen Pericopen, Leipzig 1821) und J. C. L. Hantschke (Leipzig 1823).

^{**)} Solche gibt es von C. G. Ellwert (Leipzig 1822, 8.) und J. Fr. Schröder (Leipzig 1821, 22, 2 Bde, 8.).

angestellt. Durch eine solche wird der junge Leser sowohl mit der Sprache selbst, als mit den grammatischen und lexicalischen Hilfsmitteln erst ganz vertraut werden, die Uebersetzung aber wird ihn überall über den richtigen Sinn vergewissern. und der Nothwendigkeit überheben, manches vielleicht schon dagewesene, aber dem Gedächtniss nicht mehr vollkommen gegenwärtige Wort von Neuem nachschlagen zu dürfen. das Grammatische der Auslegung, besonders in schwereren Stellen, wird dabei mit Nutzen Maureri Commentarius arammaticus in V. T. verglichen werden. Um so mehr vermeide aber ein jeder, dem es ein Ernst darum ist, auf eigenen Füssen stehen zu lernen, die elende Art von Krücken - um nicht zu sagen Eselsbrücken -. die unter dem Namen von Claves und Januae auch in den letzten Decennien wieder aufgefrischt worden. Wer sich auch bei 1000 Versen die Analyse der Wörter, die Vocabeln und deren Stammwörter hat vorkauen lassen, wird sie beim tausend und ersten doch nicht selbst finden können.

In Ansehung der Anordnung hebräischer Lehrstunden auf Schulen findet man häufig, dass man die Schüler zwar früh, z. B. schon in der dritten Classe, den Anfang machen, und sie mithin den Unterricht im Hebräischen sehr lange geniessen lässt, aber dagegen um so sparsamer, in Einer, höchstens zwei wöchentlichen Stunden. Dieses ist aber gewiss sehr unzweckmässig, da bei einem so sparsamen Unterrichte kein schnelles Fortschreiten, welches doch allein Lust und Liebe zur Sache macht und den eigenen Eiser erregt, Statt finden kann: der Schüler auch in der folgenden Stunde vergessen hat, was er in der früheren hörte. Besser also, man warte mit dem hebräischen Unterrichte überhaupt, bis im Griechischen und Lateinischen ein fester Grund gelegt worden; widme demselben aber dann besonders vom Anfang herein mehrere, etwa drei, wöchentliche Stunden, um den Eifer rege zu erhalten, und über die ersten Elemente schnell und sicher hinwogzuführen.

HALLE, im April 1834.

Vorrede zur achten Auflage.

Die Herausgabe der achten Auflage wurde vom Verleger übertragen. Da der äussere Umfang des Lesebuches nicht weitert und die Aulage desselben im Ganzen nicht verän werden sollte, so habe ich mich bei der Bearbeitung der no Auflage innerhalb dieser mir gesetzten Schranken geha Daher hat der Text keine Zusätze bekommen und ist sonst un ändert geblieben; aber die Anmerkungen habe ich den Fortsch ten der hebräischen Wissenschaft gemäss (insbesondere mit zichung auf die Verbesserungen, welche die hebräische Gramm des sel. Gesenius bei der neuen Bearbeitung derselben du Rödiger erfahren hat) theilweise umgestaltet und erweitert. Das Wortregister habe ich mit Sorgfalt revidirt und manches in dem selben berichtigt. Zufolge der Anlage des hebräischen Lesebuches, welches den zweiten Theil des hebräischen Elementarbuches von Gesenius bildet, habe ich bei den grammatischen Anmerkungen stets Gesenius' Grammatik (neu bearbeitet und herausgeg, von Rödiger, 15te Aufl. Leipzig 1848) citirt. Doch habe ich, ohne den Werth der genannten Grammatik herabsetzen und die Brauchbarkeit derselben als Schulbuch in Abrede stellen zu wollen, auch die grammatischen Lehrbücher von Ewald (Hebräische Sprachlehre für Anfänger, Leipzig 1842, und Ausführliches Lehrbuch der hebräischen Sprache des Alten Bundes, ebend. 1844), deren genaues Studium eine tiefe, gründliche und sichere Kenntniss des Hebräischen gewährt, nicht unbeachtet gelassen und hier und da, wo es nöthig schien, auf dieselben Ausserdem habe ich das hebräische Lesebuch von Schwarz (Hebräisches Lesebuch mit Beziehung auf Ewald's "Hebräische Sprachlehre für Anfänger" ausgearbeitet und mit einem Wortregister versehen v. Carl Schwarz. Leipzig 1847) benutzt, und die Commentare tüchtiger Erklärer des Alten Testaments, wie Ewald, Hitzig, Tuch und Bertheau, zu Rathe gezogen. Möge dieses Lesebuch auch in der jetzigen Gestalt sich der Ausnahme ersreuen, die demselben in den früheren Aus lagen zu Theil geworden ist.

HALLE, im Juli 1850.

A. Heiligstedt.

Inhalt.

E	erste Abtheilung, enthaltend prosaische	Stücke.	,
1.	Schöpfung der Welt. 1 Mos. 1, 1-2, 3.	Seite	1
2.	Der Menschen Schöpfung und Sündenfall.		
	1 Mos. $2, 4-3, 24$.	-	6
3.	Die Noachische Fluth. 1 Mos. 6. 7: 8.	-	12
4.	Versuchung Abrahams, seinen Sohn Isaak		
	zu opfern. 1 Mos. 22.	-	18
5 .	Geschichte Josephs, in sieben Abschnitten.		
	a) Er wird von seinen Brüdern gehasst und nach		
	Aegypten verkauft. 1 Mos. 37.	-	21
	b) Josephs Dienst, Reizung zur Sünde und un-		~ "
	schuldiges Gefängniss. 1 Mos. 39.	-	24
	c) Joseph legt den Gefangenen ihre Träume aus.		~ ~
	1 Mos. 40.	-	2 6
	d) Joseph legt dem Pharao einen Traum aus, und	•	00
	wird zu hohen Würden erhoben. 1 Mos. 41.	-	28
	e) Erste Reise der Brüder Josephs nach Aegypten.		32
	1 Mos. 42.	-	34
	f) Zweite Reise der Söhne Jacobs nach Aegypten mit Benjamin. 1 Mos. 43. 44.	_	34
	g) Joseph gibt sich seinen Brüdern zu erkennen,	-	υī
	und ladet sie sammt seinem Vater zu sich nach		
	Aegypten ein. 1 Mos. 45.	-	3 9
6.	Unterdrückung der Israeliten in Aegypten,		
v.	Geburt, Erziehung und Flucht des Mose.		
	2 Mos. 1. 2.	_	42
7.	Geschichte des Simson, in vier Abschnitten.		
•	a) Verkündigung seiner Geburt. Richt. 13.	_	45
	b) Er tödtet einen Löwen. Seine Hochzeit mit	-	TU
	einer Philistäerin. Richt. 14.	_	48
	c) Simsons Rache an den Philistäern. Richt. 15.	•	50
	d) Er unterliegt der List eines Weibes. Sein hel-		•
	denmuthiger Tod. Richt. 16.	-	53
8.	Aus dem Leben Davids.		
	a) Sein Sieg über Goliath. 1 Sam. 17.	-	57
	b) David wird von Saul verfolgt. Jonathans Freund-		
	schaft. Aus 1 Sam. 19. 20.	-	61
	c) Davids Grossmuth gegen Saul. 1 Sam. 24.	-	67
9.	Salomo.		
	a) Dessen Weisheit und weiser Urtheilsspruch.		
	1 Kön. 5, $9-14$. $(4, 29-34)$. $3, 16-28$.	-	69
	b) Dessen Reichthum und Pracht. Besuch der Ko-		
	nigin yon Saha 4 Kan 40		70

10. Schändliche Gewaltthat der Isebel. 1 Kon. 21. Seit

Zweite Abtheilung, enthaltend poetische Abschnitte.

	Abschnitte.
	Vorerinnerungen über die hebräische Poesie und den Rhythmus derselben.
1.	Jehova's Grösse und des Menschen Würde. Ps. 8.
2.	Jehova's Grösse in der Natur und Vortreff- lichkeit seiner Gesetze. Ps. 19.
3 .	Jehova im Gewitter. Ps. 29.
4.	Glückwunsch an einen König bei seiner Thronbesteigung. Ps. 72.
5 .	Hymnus auf Jehova als Weltschöpfer. Ps. 104.
6.	
7 .	Erinnerungen eines Israeliten an seine Ver-
	bannung. Ps. 137.
8.	Gottes Allwissenheit und Allgegenwart. Ps. 139.
9.	
10.	
	31, 10—31.
11.	Gottes Allmacht und Weisheit und des Men-
	schen Ohnmacht und Beschränktheit. Hiob 38. 39.
12.	Parabel vom ausgearteten Weinberge und
	Anwendung derselben auf das Volk von Juda.
	Jes. 5, 1—29.
13.	Des Jesaia Berufung zum Propheten-Amte.
10.	Jes. 6
14.	
15.	Spottgesang der Juden über den Sturz des
10.	Königs von Babel. Jes. 14, 4—21.
16.	Die Heuschreckenverwüstung. Joel 1. 2.

Erklärendes Wortregister.

Erste Abtheilung,

enthaltend

Prosaische Stücke.

Schöpfung der Welt. 1 Mos. 1-11, 3.

Gott schafft Himmel und Erde (V. 1), aber ansangs unausgebildet, wüste und leer, die Erde mit Wasser bedeckt, selbst Licht und Finsterniss noch nicht geschieden (V. 2). In einem Zeitraume von sechs Tagen bildet er sie dann weiter aus und bevolkert sie, worauf er am siebenten Tage ruhet und zum Andenken daran den siehenten Tag zum Feiertage heiligt. Am ersten Tage scheidet er das Licht aus, den Quell alles Seins und Lebens (V. 3-5); am zweiten bildet er das Himmelsgewölbe, und versetzt über dasselbe einen Theil des die Erde überschwemmenden Wassers (V. 6-8); am dritten scheidet er auf der Erde trockenes Land und Meer, und schafft auf ersterem die Gewächse (V. 9-13); am vierten schafft er die Himmelslichter zur Erleuchtung der Erde und Abtheilung der Zeiten (V. 14-19); am fünsten Tage die Bewohner des Meeres und der Lust (V. 20-23); am sechsten die Landthiere und den Menschen nach Gottes Ebenbilde, dass er über die Thiere herrsche (V. 24-31). Ueberall de Befehl, dass es werde, und es wird. - Der Schriftsteller folgt'dabei der gewöhnlichen sinnlichen Anschauung vom Weltgebäude; er denkt sich den blauen Himmel als ein festes Gewölbe (wie bei Homer ουρανός πολύχαλκος σιδήρεος. Il. 5, 504. Od. 15, 329.), worüber die Wassermasse, welche sich als Regen ergiesst (1 Mos. 7, 11). und woran sich unten Sonne, Mond und Sterne bewegen; er betrachtet das Licht als eine von der Sonne unabhängige Materie (ähnlich Hiob 38, 19 ff.). und lässt es früher geschaffen werden, als die Sonne -: sehr hoch aber stellt er die Würde des Menschen, indem er ihn nach dem Ebenbilde der Gottheit selbst erschaffen werden lässt.

יַרְאָשִׁית בָּרָא אֱלֹּתִים אַת הַשָּׁבֵּי תְּהֶוֹם וְאַרָץ בְּרָאשִׁית בָּרָא אֱלֹתִים אַת הַשָּׁבֵּי עַל־פְּגִי תְּהֶוֹם וְרוּחַ בְּאָרֶץ ²²

Cap. I. Ueber den Plural מְּבְּיִדִּים mit Singularbedeutung s. §. 106, 2, b. (vgl. Ewald Gramm. §. 178) und dessen Constr. mit dem Prädicat im Sing. §. 143, 2. — אָרָ סְשׁרָ Zeichen des bestimmten Accusativs, s. §. 115, 2. — אֶרֶע, mit dem Art.

^{2.} הְיְחָה, vom Stw. הָרָה, — פוֹפ לודּ וָבֹהוּ eig. Wüste und Leerheit, für das Concr. wüste und leer. §. 104, 1. Anm. 2. Der Hebräer verbindet

- אַל הים מְרַחָפָת עַל־ ְּפָנֵי הַשָּׁיִם: וַיּאֹמֶר אֶלֹהִים יְהִי 3
- אַוֹר נַיְהִי־ְאוֹר: וַיַּרְעַ אֶלֹּהִים אֶר־דַ־הָאוֹר כִּי־מֲוֹב וּ
- ניבְבַּדֵּל אֱלֹתִים בֵּיז תָאוֹר וּבֵיז הַחְשֶׁךְ: וַיִּקְּכָא אֱלֹתִים 5 לָאוֹר יוֹבִשׁ וְלַחשֶׁךְ קָּרָא לֵוְיָלָדה וַיְחִי־עֶּרֶב וַיְּחִי־בֹּקּר יוֹם אֲחֵר:
- ויאטר אָלוּים וְחִי רָקִיעַ בְּחוֹך הַאָּיִם וִיחִי שַבְּדִּיל בֵּין
- ַם אַשָּר אַתַּחַת לָרָקיעַ וּבין הַאַּים אָשֶׁר בְּעַלְ לַרָאָיעַ אַלּירִיעַ וּבִּין דּאַנִם לָאָים נִיּבְדֵּל בִּין עּ בּיִבּים נְיִּבְיּל בִּין עּ בּיִּרְ בִּין בּיִּבְיּל בִּיִּעְ לָרָאָיעַ בִּיּעָ בּין עּ
- וֹלָטֶרְ-בָאָר יוִם אֵאָרִי: וֹלָטִרְ-בַן: וַיִּלְּלָא אָלְיִּחִים לָרָלִיאַ אָאָיִם וַיְּטִּי-אָרֶב אּ
- וַיאטֶר אֶלהִים יָקּוּה הַפַּיִם מִחַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל־מָקוֹם 9
- אָרֶץ וּלְמִקְנֵה הַפִּיִם קָרָא יַמְּים וַיִּרְא אֲלְיִהִם כִּי-טְוֹב: אָחָד וְחֵרֶאָה הַנַּבְּשָׁה וַיְהִי־כֵּן: וַיִּקְרָא אֶלְיִהים לַיַּבְּשָׁה 10

gern sich reimende Wörter unmittelbar (Paronomasie), besonders in sprichwörtlichen Formeln, wie im Doutschen: schlecht und recht, Lug und Trug. Ueber das Kames in בְּבֹּהֵר, 102 zu Ende.

- 3. 评 Verkürztes Impf. (Jussiv) von 评评 (§. 74, Anm. 3, e) steht befehlend, §. 126, 2.
- 4. N.T., Stw. T.N., §. 74, Anm. 3, c. Wortl. er sahe das Licht, dass es gut war, f. er sahe, dass das Licht gut war, wie im Lateinischen: scis' me, in quibus sim gaudiis. Ter. Eun. V. 8, 5. Das nachherige Scheiden von Licht und Finsterniss muss im physischen Sinne genommen werden, sofern diese anfangs chaotisch vermischt gedacht wurden: nicht vom blossen Unterscheiden der Benennung nach. Ueber die Punctation int Kamefs und in mit Patach s. §. 35. Ebenso v. 5 in gund in the metal interscheiden der Benennung nach.
- 5. "Es wurde Abend und wurde Morgen zu einem Tage," De Abend steht vor dem Morgen, nach der bürgerlichen Eintheilung des Tages der bei den Hebräern und Griechen mit Abend und Nacht anfing. Es heiss hler: ein Tag, hernach der zweite, dritte, wie 2, 11, sqq. und im Lat unus, alter, tertius. Suet. Octav. 101.
- 6. Der Hebräer denkt sich den Himmel häufig als ein festes Gewölbe und darüber einen Himmelsocean Ps. 104, 3. 148, 4; das Ergiessen desselben bildet den Regen. Eine andere Vorstellung ist ausgedrückt Ps. 104, 2.
- 7. יוֹשֵשׁן, Stw. אָדְעָדָּה, §. 74, Anm. 3, d. אָ הַחַבַּיִּם unterhalb einer Sache, בְּיֵלֵבֶּי oberhalb derselben, §. 151, 2.
 - 9. אָרָי Impf. Niph. von דְּלָרָה Impf. Niph. von בַּרָבָּה, 6.62, 4.
 - 10. בי שוב dass gut f. dass es gut war, s. \$. 141.

11 ניאטר הַפַּטוֹ לָטִמְשָׁלָת הַלִּילָה וָאַת הַבּוֹכָבִים: וַנְּתֵּן בִּי שְׁלִים הַּדְּשָׁר הַבָּילְה וָאָת הַבּוֹכָבִים: וַנְיִּתְ הַבְּילִר בְּיִבְּילִת הַשְּׁעֵל בַּיִרְעִּ בַּירִ אֲשָׁר בַּיְרִישׁ הְאָרֶץ בָּשָׁא מֵשֶׁב מַוְרִישַ זְּרִעוֹ בִּיְנְיִים וְנִיִּתְ הַּאָרֶר בַּיְרִישׁ הְאָרִץ הַשְּׁמִים וְלְיִמִים וּלְיָמִים בַּיְנִיִּים וּלְיָמִים בַּיְנִיִּיִּי בְּיִּלְיִתְ הַּלְּיִיִם וּלְיָמִים וּלְיָמִים בַּיְנִיִּיִּי בְּיִּלְיִתְ הַּיְּעָב בַּיְרִישׁ הַבְּיִלְיִם וּלְיָמִים בְּיִבְּיִיִּ הַשְּׁאַר בַּיְרִים וּלְיָמִים בְּיִבְּיִים וְלְיָמִים בַּיְרִים וְלְיָמִים בְּיִבְּיִים וּלְיָמִים בְּבְּיִיִּים הַבְּיִּלְה וְהִיּי לְאַתְּח וּלְמִיבְּיִים וּלְיָמִים בְּיִּבְיִים וְלְיָמִים בְּיִבְּיִים וְלְיִמִים בְּיִבְּיִיִּים בְּיִבְיִים הַבְּיִּלְה וְנִיִים בְּבְּיִיִּים הַבְּיִבְיִים הְבִּיִּיִם הְבִּיִּים הְבִּיִּיִים הַבְּיִּיִּים הַבְּיִבְיים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הַבְּיִים הְבִּיִּים הְּבִּיִם הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּיִּים הְבִּים בְּבִּיִים הְבִּים הְבִּים בְּבִּיִים הְבִּים הְבִּים הְבִּים בְּבִּיִּים הְבִּים בְּבִּיִּים הְבִּים בְּבִּים בְּבּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִבְים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיִּים הְבִּים בְּבִּים בּיבּבּים בְּיִבְישִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבִּים בּיבּים בּיוּבְּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּיבְּים בְּיבּים בּיבְּים בְּבִּים בּיבּים בּיבּים בּיבּבוּם בּיבּים בּיבּים בּבּיבּם בּיבּבּים בּיבְּים בְּבִים בְּבִּים בְּיבּבּים בּיבּים בְּים בְּיבּיבּים בּיבְּבִּים בְּב

^{11.} אַבְּיבוֹ אָרָ , Jussiv Hiph. §. 52, Anm. 4. Die drei verschiedenen Arten der Gewächse sind, wie in lebhasten Schilderungen öster, ohne Copula verbunden (Ş. 152, 1, Bemerk.); v. 12 steht sie vor צָּיִי בּר בּי בּר בּי בּר בּי בּר בּי בּר בּי וּשׁר בּי sein Saame. Vollst. worin sein Saame ist (der ausfällt, oder gesäet wird auf die Erde). v. 12 sehlen die letztern Worte.

^{12.} אַצְּיִלְי Impf. mit Waw consecut. (Impf. consec.) von אַנְי \$. 68, . 2. – בְּּבִירְבוּרְ , וְעַרְבוּרִ , v. 11. Das Suffix. tert. steht in dieser Form sonst nur an den Substantiven der IX. Decl.

^{15. -} איר Inf. Hiph. von איר , 6. 71.

^{16.} בְּהַלְּהֵית הְבְּּהְלֵּתְ Ueber die abweichenden Geschlechtsformen des Plural \$. 86, 4; über die Artikelsetzung \$. 109, 1, welche Bestimmung anzuwenden ist, sofern das Zahlwort eig. Substantiv ist. Also: die zwei grossen Lichter (Sonne und Mond). Gleich darauf heisst die Sonne allein das grosse (grossere), und der Mond das kleine (kleinere) Licht: ein Comparativ, den der Hebräer in Ermangelung einer besonderen Comparativform nicht bezeichnen konnte (Ezech. 8, 6. 13. vgl. v. 15) s. §. 117, 1.

ולמשל 18 ולמשל באַרָיע הַשַּּמָיִם לְהַאִיר עַל־הַאַרַץ: וַלְמִשׁל בם ובלילה ולהבדיל בין האור ובין החשד וירש 'הִישׁי בּי־מָוֹב: וַיְהִי־עָרֶב וַיְהִי־בֹקֵר יוֹשׁ רְבִיעֵי: 19 20 אַל הִים יִשׁרָצוּ הַפֵּיִם שָׁרֶץ נָפָשׁ חַיֵּיָדה וְעוֹף. 21 אַרָץ עַל־ הָאָרֶץ עַל־ פָּנֵי רָקִיעַ הַשְּׁמָיִבו: וַיְבַרָּאַ 21 אַת־הַחַּנִינִם הַנָּדֹלִיִם וְאֵת כַּל־גַפָּשׁ הַחִיה הרששת אשר שרצו השים למינהם ואת כל-עוף כנף לְפִינָהוּ וַיַּרָא אֱלֹהִים כִּי־טִוֹב: וַיִבָּרֶךְ אֹחָם אֱלֹהִים 22 לאמר פרו ורבו ומלאו את־המים בימים והעוף 23 יורב בַּאַרַץ: וַיִּהִי־עָרָב וַיָּהִי־בֹקַר יוֹם חַמִּישׁי: ויאמר אַלֹהִים תּוֹצָא הַאַרֶץ נָפָשׁ חַיַּה לִמִינַד־הֹ בְּהַמֵּדה 24 ורשש וחיתו־אַרץ לפיבודה ויהי־בו: וישש אַלהִים 25 אַת־חַיַּת הָאָרֶץ לִּמִינָה וָאָת־הַבְּהַמָּח לִמִינָה וָאַר־ד בל-רָמָשׁ הַאַרָמָה לְמִינָהוּ וַיַּרָא אֱלֹהִיבּם כִּי־טִוֹב: ויאמר אַלֹּהִים נַעַשִּׁרה אַרַכבוּ בִּצַלְמֵנוּ כַּרְמוּחָנוּ ווִרדּוּ 26 ברגת הַיַּם וּבִעוֹף הַשַּׁמִיִם וּבַבָּהַמַּדה וּבַכַרל־הארץ

^{20.} בּיִבְּיוֹבְ זְּבֵּייִ cs mögen wimmeln die Gewässer von kleinen Thieren lebenden Athems. אָדֶיַטְ, wimmeln, als ein Verbum copiae mit dem Acc. §. 135, 3, b. — אָבִּייִן Jussiv Pilel von אָדָּיִג קָּ. 71, 7.

^{21.} בְּלֵבְירָכְּהָ f. das vollst. הַהַּזְּרְכְּרָם , \$. 86, 1, so wie nachher בְּלְבִירָם f. \$. 89, 2, Anm. 1. Die defective Schreibart findet sich in diesen Capp. häufig, wo sie sonst ungewöhnlich ist.

^{24.} אַבְּחַר Juss. Hiph. von אַבְיְר \$, 68, 2, vgl. 48, 4. — אָרָת mit der alten Endung des Stat. constr. ל (Waw parag.) statt אָבָר בּיִּר \$, 88, 3, b. Die poetische Form ist wegen der feierlichen Rede Jehova's gebraucht; v. 25, wo der Erzähler spricht, steht die gewöhnliche. Dasselbe Verhältniss findet in Anselung des Artikels Statt, s. §. 107.

^{26. &}quot;Lasset uns Menschen machen nach unserem Bilde" Plural hier, wie 1 Mos. 11, 7, gebraucht bei der Selbstaufforderung, vgl. Tuck zu Genes. S. 29 f. Hitzig zu Jes. S. 65. — אַרְבִּירְבָּיִב in unserem Bilde f. uach unserem Bilde, s. §. 151, 3, α. β. Gleich nachher mit בְּרָבִירְבָּיִר Impf. Kal von בְּרָבִירְבִּיִר.

Gerettete Xisuthros heisst, dann die griechtsche von der Deucalionischen Fluth (Apollodor. 1, 7, 2. Ovid's Verwandl. 1, 240—415), andere finden sich bei den Persern, Hindus, (s. F. Bopp: die Sündfluth, nebst drei andern Episoden des Mahâ-Bharatâ, Berlin 1829 8) und andern Völkern. Ueberall ist diese Ueberlieferung mit dem sonstigen Sagenkreise, und dem Lokal eines Volkes in Verbindung gesetzt; aber bei alledem findet sich Uebereinstimmung selbst in kleinen zufällig scheinenden Umständen, wodurch die Meinung sehr viel Wahrscheinlichkeit erhält, dass es wirklich ursprünglich dieselbe Tradition sei, welche sich von Volk zu Volk verbreitet hat, und dann erst mit dem Sagenkreise der einzelnen verbunden worden ist. In den folgenden Abdrücken ist nur der Text der sogenannten Elohimurkunde (vgl. S. 6) gegeben, die aus der Jehovaurkunde eingeschalteten Stücke 6, 1—8. 7, 1—10. 8, 20—22. sind ausgelassen worden.

Cap. VI. 9. בְּדֹרֹיְדִיר in seinen Menschenaltern d. i. in der Zeit, die er durchlebte, unter seinen Zeitgenossen. — Mit Gott wandeln, d. i. ihn begleiten, ihm folgen im Wandel, d. h. nach seinem Willen leben.

^{10.} זְלְּכֶּר Impf. consec. Hiph. von בָּיִם - בָּיָם \$, 95, 1. Aum. \$. 118, 1, b.

^{11.} בְּלְבֵבֵי הְאֵלְהָים vor Gott d. i. in Gottes Augen, nach Gottes Urtheil, vgl. Jos. 6, 26, und hier v. 13. — מְּבָּיבָּשׁ das Verbum des Vollseins mit dem Accus. §. 135, 3, b.

^{12. &}quot;Seinen Weg oder Wandel verderben", d. i. einen verderbten Wandel führen.

^{13.} בְּלֶבֶר, ist vor mich gekommen, d. h. placuit mihi, ist von mir beschlossen worden. Was Gott vor sein Antlitz nimmt, das sieht er gern an, es gefällt ihm, vgl. Ps. 19, 15. 1 Mos. 10, 9. — הַּבְּיֵבֶּה, Frevel, der von ihnen ausgeht, בְּלֶבֶר מַלְּיִר מַלְיִיר מַלְיִיר מַלְּיִר מַלְיִיר מַלְיִיר מַלְּיִר מַלְיִיר מַלְּיִיר מִיּבְּיִים מַּלְּיִיר מִיּבְּיִים מַּלְּיִיר מַּבְּיִים מַּלְּיִיר מַּבְּיִים מַּלְּיִיר מַּבְּיִים מַּבְּיִב מַּבְּיִים מַּבְּיִים מַּבְּיִב מַּבְּיִים מַּבְּיִב מַּבְּיִים מַּבְּיִּב מַּיְּבְּיִים מַּבְּיִב מַּבְּיב מַּבְּיִים מַּבְּיִים מַּבְּיִים מִּבְּיִים מַּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מַּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מַּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מַּבְּיִים מִּבְּיִים מַּבְּיִים מִּבְּיִים מִּבְּיִים מַּבְּיִים מִּיִּים מַּיְיִים מַּיְיִים מִּיְיִים מִּיְיִּים מַּיְיִים מִּיְיִים מִּיְיִּים מִּיִּים מִּיִּים מַּיִּים מַּיִּים מִּיְיִים מִּיִּים מִּיִּים מְּיִּים מִּיִּים מִּיּים מִּיְיִים מִּיִּים מִּיִּים מְיִּים מְיִּים מְּיִּים מְּיִים מְּיִּים מְּיִים מְּיִּים מְיִּיְיִּים מִיּיִים מְּיִּיְיִּים מְּיִים מְּיִים מְיִּים מְיִים מְיִּיְיִּים מְיִּיִים מְּיִּים מְּיִים מְּיִּים מְּיִים מְּיִּים מְּיִּים מְיִּים מְּיִים מְּיִים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְּיִּים מְיּבְּיּים מְיִּים מְּיִּים מְיּיִּים מְיִּים

^{14.} Dip, eig. zu Zellen mache die Arche d. i. theile sie in Zellen.

Ebenso v. 16 am Ende: "zu unteren, zweiten und dritten (Zimmern) sollst du sie machen" f. du sollst darin Zimmer in drei Stockwerken bauen, §. 136.

— הַּמְּרָבָּׁ mit dem Tone auf ultima s. zu 3, 18. 6, 18.

אליד להחיורת: ואתרה החולד מבּר

^{15.} الله الله عنوانية بين , und das (ist's), wie du sie machen sollst d. i. also sollst du sie machen.

^{17.} চাই নিমন্ত্রাক die Fluth Wasser, s. S. 114, Anm. Ewold Gramm. S. 290. Der Artikel und কান্ত setzen eine frühere Erwähnung oder ein schon Bekanntsein der Fluth voraus.

^{18.} יְּקְמְהֹיִי Perf. cons. Hi. von יְדָּאָן der Ton ist auf ultima nach §. 48 b. 3; ebenso יָבָאוֹיִי.

^{19.} דְּחַרָּ s. §. 35. 2, A, a. — אַ בְּתַּדְּי Inf. Hi. von יָדָדָ, "um sie am Leben zu erhalten". Das Pronom. fehlt. Ebenso v. 20 am Ende, v. 21: דְאָכַּלְּיָּרָ und sammle sie, v. 22: und Noah that es.

^{21.} TP Imp. von TP2, \$. 65, Anm. 2.

22 יַאַכַל וָאַסָפָתַ אָלֶיךּ וְהָיָה לְדְּ וְלָהֶם לְאַכַלֶּר־ה: וַיַּעַשׁ לַחַ בכל אַשר צוָה אתו אַלֹּהִים כֵּן עַשׁה: בּוֹרֵשׁ בַּחֹרֵשׁ שַּבָּרֹה לְחַנִּי־לַחְ בַּחֹרֵשׁ שָׁבָרֹה לְחַנִּי־לַחְ בַּחֹרֵשׁ 11, VII השני בשכעה-עשר יום לחדש ביום הזרה נבקעו 12 כַּל־מַעִינוֹת הָהוֹשׁ רַבַּה וַאַרְבֹּת הַשַּׁמֵיִבוּה נְהָהַיּוּ: וַיָּהִי 13 הַגָּשָׁם עַל ־הַאָרָץ אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיִלָה: בָּעָצֶבם היום הוה בא נח ושם־וחם ונפרת בני־נח ואשרה 14 לֹחַ וּשׁלשׁת נִשִּׁי־בַנַיו אָהַבבו אֶל־הַהַּבָּה: הַפָּּוּדה וְכָר הַחַיַח לְמִינַה וְכַל־הַבַּהַמה לְמִינַדִּיה וְכַל־לְבָּבְמִשׁ הַרְמֵשׁ ערש - הארץ למיבהו וכרש - העוף למיבהו כרש צפור 15 בַּרוֹ-בַּנֶף: וַיַּבאוּ אֵרוֹ-לַחַ אֵרוֹ-חַתַּבֵּרוּ שָׁנַיִבוּ שָׁנַיִבוּ 16 מַכַּל־הַבַּשׁר אַשֶּׁר־בּוֹ רוּחַ חַיִּיִם: וְהַבָּאִים זָכָר וּנְקַכָּר־־־ 17 מָכַּל־בַּשַׁר בַּאוּ כַּאֲשֶׁר צְוָה אחוֹ אֵלֹהֵים: וַיָּהִי הַפְּבּוּרֹשׁ אַרְבַּעִים יוֹם עַרל-הַאָרֶץ וַיִּרְבּוּ הַמֵּיִם וַיִּשׁאוּ אַר־ז־ 18 הַחָבה וַחַרֶם מַעַל־ הַאָרץ: וַיְגָבָּרוּ הַמַּיִבּבוּ וַיִּרְבּוּ מָאַר 19 עַל־הַאַרַץ וַהָּלֶּהְ הַהַּכָּה עַל־פָּגִי הַפֶּיִבוּ: וְהַפֵּיבוּ בָּבְרוּ

^{12.} Vierzig ist im Hebrälschen runde Zahl, Lgb. S. 700. Ueber den Singular beim Zahlworte s. §. 118, 2.

^{13.} ਸ਼ੜ੍ਹ ਸੰਸਰ ਸ਼ੜ੍ਹ §. 122, Anm. 3. – ਐਸੂ §. 145, 2.

^{14.} אַבּרֶ בֶּבֶּבֶּבֶּן, alle Vögel von allerhand Gefieder": dem Sinne nach blosse Wiederholung der vorhergehenden Worte.

^{15.} בים שנים , je zwei. §. 118, 5.

^{17.} וְיִשְׁאַר , fur נְתְּרֶם . 20, 3, b. Stw נְתָּרֶם . — נְתָּרֶם Impf. consec. Kal you רום

עווו, 1 - נְיִזְפֹּר אֱלֹהִים אֶת־לַחַ וְאֵת כָּל־הַחַיָּה וְאֶת־כָּר הַ הָאָרְץ הַבְּחַטָּה אֲשָׁר אִתּוֹ בַּחַבָּה וַיַּעֲבֵר אֱלֹּהִים רוּחַ עַל הָאֶרֶץ

- ינשׁכּוּ הַמָּיִם: וַיָּפֶּכָרוּ מֵעִילת תָּחוֹם וַאַרְבֹּרד הַשְּׁמָיִם 2
- וֹיַכַּלֵא חַנּשָׁם מִן־חַשָּׁמֵיִם: וַיָּשָׁבוּ חַפֵּיִם מֵעֵר חָאָרָץ 3

^{19.} יְבֶּטָהוֹ קּאָר מְאָר הָאָד וּאָר הַ זְּעָבֶּה וּ 148, 2. — זְּבֶּטָה ווּשְּהָרִים Impf. consec. Pu. von בְּבָּטָה הַ, 5. 35, 2, B, a.

^{21.} Es verschied alles Fleisch d.i. es verschieden alle Thiere.... welche unter die Vögel, unter das Vieh, unter das Wild, und unter das Gewürm der Erde gehörten: = alle Thiere, sowohl die Vögel, als das Vieh und das Wild u.s.w. So Pofter bei Aufzählung der Theile eines Ganzen, s. 8, 17. 9, 2. 10. Hos. 4, 3. s. Ewald ausf. Gramm. §. 217. f, 1, b.

^{22.} בְּלֵלֵי sic starben, alles starb d. h. nichts blieb am Leben von Allem, was auf dem Trockenen war, oder auch: sie starben dahin von allen Gattungen, zu welcher Gattung sie auch gehören mochten, keine blieb verschont.

^{23.} הבין Impf. consec. Kal von היין, er (Gett) vertilgte". So, wie es scheint, die meisten Ausg. und Handschriften, und mehrere mit ausdrücklichem Raphe über Mem, um die Abwesenheit des Dag. anzuzeigen. §. 14, 2. Aber die Ausg. von Buxtorf, v. d. Hooght haben nach andern Handschriften (s. J. H. Michaelis krit. Note) היין Impf. consec. Niphal (mit Patach statt Kamefs auch Ps. 109, 13): s. dann über הא beim Passivo §. 140, 1, a. Weiterhin steht der Plur. dieser Form

Cap. VIII, 1. רַיִּשׁכּר, Stw. זְבַשָּׁל.

^{3.} בְשׁרֹב — רְשׁרֹב die Gewässer verliefen sich immer mehr, s. §. 128, 3, b. Dieselbe Bedeutung hat die etwas verschiedene Wendung v. 5. —

הלוד ושוב ונחסרו הפים מקצה חמשים ומארש יום: ותנח הַחָבַרה בַּחֹרֶשׁ הַשָּׁבִיעִי בִּשָּׁבַעַרה־עַשַׂר יוֹבה 4 לחדש על הרי ארכם: והפיבו היו הלוך וחסור עד 5 החדש העשירי בעשירי באחר לחדש נראו ראשי ההרים: וַיָּהִי שָקַץ אַרְבַּעִים יַוֹבוּ וַיִּפְתַּח לחַ אַת־חַלּוֹן 6 הַתָּבַה אָשׁר עשה: וַיִשׁלַח אַר־ז־הערב ויציש יצויש ושלח את־היונד־ה משל הארץ: וישלח את־היונד־ה מאחו לראות הקלו המים מערל פני האדמר בָּצְאָר־ה הַיּוֹנָר־ה מַכוֹחַ לְכַף־רַגְלַרִּיה וַתּשׁב אַליוּ אֵר־ הַהַבָּה כִּי מֵיִם עַרד־פָּגִי כַרד־הַאָרֶץ וַיָּשָׁלַח יַרוֹ וַיְּקָחְרַה 10 ויבא אחרה אַלַיו אַר־־הַתּברה: ויחַר־עור שבערה ישים אחרים ניסף שלח ארת-היונדה מן-התברה: 11 וַהַּבֹא אַלֵיו הַיּוֹכָה לָעֵת עֶרֶב וְהָבֶּה עֲלֵה־זַיִת טַרַף בְּבֵּיהַ 12 וידע לחַ כִּי־קַלוּ הַפֵּיִם מֶעַרד הַאָּרֵץ: שָׁבַעַת יַמִים אַחַרֵים וַיָשׁלַח אַת־הַיּוֹבֶּד־ה וְלֹא־יַסְפַּד־ה עור: וַיִהִי בָּאַחַי ז ושש־שאור בַּאָחַר לַחֹרָשׁ חַרְבוּ הַפַּיִבם מַעַר

קבה ה עקבה על ייס von קאָה Ende, §. 20, 3, b. ,, am Ende ", s. das Wortreg. unter מון no. 3.

^{4.} הבחז, Impf. consec. von החז 6. 71, Anm. 4.

^{5.} באהר לחבש am ersten (Tage) des Monats, \$. 118, 4.

^{7.} אר הייטרב den Raben, wie v. 8. die Taube, nämlich welche er in der Arche hatte. אייטר אייטר אייטר פואר אייטר פואר אייטר אייטר פואר אייטר אייטר פואר אייטר אייטר אייטר אייטר אייטר אייטר אייטר אייטר פואר אייטר אייטר אייטר אייטר אייטר פואר אייטר
^{8.} אַרְקְלָּה, aus בן interrogat. (s. S. 150, Anm 2, zu Ende) und אָרָן von בְּרָּך; ,, ob die Gewässer abnähmen (und sich verliesen) von der Oberfläche der Erde"; eine Art Constructio praegnans, S. 138.

^{9.} יְתְשֶׁב vom Stw. יְתְשֶׁב er nahm sie herein zu sich , \$. 122 , 1 , b.

^{10.} בְּרָחָל Impf. consec. Hiph. von אָחָה. — אָקָּה Impf. consec. Hiph. von אָסָר, "er sugte hinzu zu senden" d. h. er sandte wieder, §. 139, 1 und Anm. 1. Vgl. v. 12 zu Ende.

^{12.} אַרְיִּדְיּדְ, \$. 68, Anm. 3.

^{13.} בראשון im ersten [Monat] \$. 118, 4, Anm. 2. — זְּכֶּר Impf. consec. Hiph. von אָסָר, \$. 71, Anm. 7.

4. Versuchung Abrahams, seinen Sohn Isaak zu opfern.

1 Mos. XXII.

לִשִּׁרִן נִיּפֹּ֖ם אָעִ- הֲׁבֹּי בְּעָרָיִו אִשּׁן וֹאִרִב יֹאַטַׁל בְּצִׁן נַוֹּכַּפּֿׁת אָמָר אִמָּר אִכָּר אַנִּיבּ: נִיּּהְפִּם אַבְּרָנָם בּּבָּפָּׁר וֹיַּוֹבְתָּ אָעִ- 3 אָלַ- אָלֹּא אַנִּינִי וְיִּנְיבִּי וְנִיּאָמָר אַנִּיבְּנָ אָרִבּ- יִאְטָׁר אַנִּילְּרָ בְּּבְּבְּ אָרִבּ- יִּנְחִיבְׁךְּ אֲמָּר - אָנִיבְּנָ אֶרִבּ- יִאְטָׁר אַנְילְּךְּ הְּאָמֶר אַלָּיו אַבְּרָנִם נִּאָמֶר וְנִאֶּמֶר בְּשִׁבּי: נִּאְמֶר בַּחְרּבְּע אָער - 3 הַיִּבְּרִים נָאמֶר וְנִיאֶלְּנְים נִּשְּׁתְּבִּים בְּשִׁר אַנְיבִּקְּע

Cap. XXII, 1. הְּבְּרֵי, in Pausa יְבַּבְּי und פַּבְּי eig. siehe mich (§. 33, 2, c. und 98, 5) f. hier bin ich: die gewöhnliche Formel, mit welcher ein Gerufener antwortet. v. 7. 11.

^{2. 🏋} mit pleonastisch. Dativ s. §. 151, 3, c. Ebenso v. 5. 🖘 cig. in agrum Moriae, in das Gebiet, in die Gegend des Berges Moria. Auf diesem, einem Nebenhügel des Zion, wurde späterhin der Salomonische Tempel errichtet, und es ist nicht ohne Bedoutung, dass Abraham auf jenem nachmals heiligen Berge schon den grössten Beweis seiner Gottergebenheit ablegt.

^{3.} Den Impf. consec. von Eip; inter von inter-

אָת־מַבַּשְׁתּוֹ מִעַרֹּלִ יָרוֹ וַיִּמֵן אֹנָתּרִיוֹ עַרִּעְ-יַר יוֹמַף וַיִּלְבֵּשׁ בּגְדֵי־שֵׁשׁ וַיָּשֶׁכִּב רָבִר הַזְּהַב עַל־צַּוּאַרְוֹ: וַיַּרְכֵּב 43 אתו בַּטַרְבַּבָר־ת הַמִּשָׁנַר־ה אַשָּׁר - לו 44 אַבַרֶּדְ וְנַחוֹן אֹחוֹ עַרֹּ כַּרֹי־אָרֶץ מִצְרַיִבוּ: וַיּאֹמֵר פַּרִעֹה אֶל־יוֹסֶף אֵנִי פַרְעָה וּבִּלְעַדֶיךְ לֹא־יַרִים אִישׁ אַרַיִרוֹ וָאַת־רַנְּלוֹ בָּכֵל־אָרֶץ מָצְרַיִּבוּ: וַיָּקְרַיּא פַרְעֹה 45 אַת־יַדוֹ וָאָת־רַנְּלוֹ בָּכֵל־אָרֶץ שם־יוֹסָף צַפָּנַת פַּענַח וַיָּתַּן־לָוֹ אַר־ז־אַסְנַר פוֹמִי פַרֶע כֹהוָ אוֹ לאָשָה ווִאַא יוֹסף על־אָרֶץ פִצְרֵים: ַ אַלְשִׁים שַׁנַרה בַּעַמִרוֹ לְפָנֵי פַּרְעֹה מָלֶדְּ בּעַמִרוֹ לְפָנֵי בַּיִּעָלה מָלֶדְּ 46 מצרום ווצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכרל ארץ יבשׁבֵע לקמַצִים: וַחַּעַשׁ הָאָרֶץ בִּשָּׁבַע שִׁנֵי הַשַּׂבָע לקמַצִים: 47 אָרָר בָּאָרֶץ אָבֶר אָבֶר שֶׁבֵע שָׁבִע שָׁנִים אָשֶׁר דְּיִוּ בְּאֶרֶץ 48 מְצְרֵיִם וַיִּתֶּן־אֹכֶרם בָּעַרֵים אֹכֶרם שׁרֵח־הַאִיר אַשׁר 49 סביבתיה נתן בתוכה: וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בַּר כְּחוֹל הַרְבֵּרה מָאָר עַר כִּי־חַדֵר לְסִפֹּר כִּי־אֵין מִסְפֵּר: 53 וַהְּכָלֶינָה שָׁבֶע שָׁנֵי הַשַּׁבֵע אֲשֶׁר הַיָה בְּאָרֶץ מִצְרָיִב

tion von דַּלְבֶּר vgl. §. 136, 1. — דְּלָבְּר die goldene Kette (mit dem Art.), welche nämlich ein Abzeichen der höchsten Beamten ist.

^{44. &}quot;Ohne dich soll niemand seine Hand und seinen Fuss aufheben in ganz Aegyptenland" — ohne deine Erlaubniss soll sich niemand regen, das Geringste thun im ganzen Lande.

^{45.} ΤΕΝΕ ΤΕΝΕ, der ägyptische Grossbeamte soll nicht mehr seinen hebräischen Namen führen, sondern einen echt ägyptischen. Der ägyptischen Form desselben näher kommen die (in Aegypten lebenden) LXX, indem sie es ψονθομφανήχ schreiben, d. i. im Aegyptischen: psūtempheneh, salus seculi, Micron. scrvator mundi. Dem vorliegenden Textesworte haben die hebräischen Referenten eine mehr hebräisch klingende Gestalt gegeben, s. v. 43 und unten 2 M. 2, 10.

^{47.} בְּקַבְּעִים nach Haufen, haufenweise, also: in Menge.

נַוְתִּר רָעָב בְּבֶּל־ חֲאַרָצוֹת וּבְבֶל־ אָרֶץ מִּצְרֵים הַנָּח לֶחֵם: נַוְתִּר רָעָב בְּבֶל־ חָאָרָצוֹת וּבְבֶל־ אָרֶץ מִצְרֵים הַנָּח לֶחֵם:

e) Erste Reise der Bruder Joseph's nach Acgypten.

1 Mos. XLII.

- וַנָרִ עַקֹב פִּי יָשׁ־שָבר בִּמְצְרֵיִבוּ וַיֹּאמֶר יַעַקב לְבַנַיוּ וַ
- בָּמִצְרָנִים רִדּוּ־שָׁפָּח וְשִׁבְּרוּ־לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיָה וִלֹא לָפָּחִה הִּחְרָאוּ: וַיּאֹמֶר חָבֵּרוּ־לָנוּ מִשָּׁם וְנִחְיָה וִלֹא
- נָמִוּת: וַנֵּרָדוּ אֲחֵי־יוֹסַף עֲשֶׁרָה לְשַׁבֹּר בַּר מִפִּצְרָיִבוּ: 3
- וְאֶר־־־בִּנְיָמִין אֲחִי יוֹסַף לֹא־שָׁלַח יַעֲקֹב אֶר־־־אָדְוֹיו 4
- יַנְרָבֶּר אָלִיהָם נַיְרָבֶּר אָתַּם קָשׁוֹת נַיּאֹטָר אָלֶהָם מַאִין נַיַּכְּרֶם זְּיָלְרָאָבּי אָלִיהָם נַיָּאִין נַיַּכְּרֶם זְיִרָבֶּר אָתַּם קָשׁוֹת נַיּאֹטָר אָלֶהם מַאִין
- אַע דַּוֹנִיאָמָרוּ אַאָּר װַלָם לָנֵוֹם נִיאָמָר אֲלֵכִם מָצְּלִים בּאַכָּר יוֹסַף פּבָאַלִים בּאַכָּר יוֹסַף פּ בָּאנִים נִיאִמָרוּ מַאָּרֶץ בְּנַאַן לִיְשְׁבָּר־אְּכֶרשׁ: וַיִּזְּבָּר יוֹסַף
- אַכֶּרוּ אָלָיוּ 10 אַלָּיוּ הָאָרֶץ בָּאתֶם: וַיּאִמְרוּ אֵלָיוּ 10 אַכֶּרוּ אָלָיוּ
- לא אַדֹגִי וַשָּבָדֶיךְ בָּאוּ לְשְׁבָּר־אְכֶר־: בְּלָנוּ בְּגֵי אִישׁ־ 11 אָחַר נַחָנוּ בַּנִים אַנַחנוּ לאֹ־חַיוּ שַבַּרִיך מְרַגּּלִים:
- וַניֹאמֶר אֲלֵהֶב לֹא בִּי־ עֶרְנַת הָאָרֶץ בָּאֹחֶב לִרְאְוֹת: 12
- וַיאֹפִרוּ שָׁבֶר עָבֶרִיךְ אַחִים אֲנַחֹנוּ בִּנֵי אִישׁ־ 13

^{54.} ਜੜ੍ਹਾਵੇਗ੍ਰੀ Impf. consec. Hiph. von ਵੈਵੇਗ੍ਰ.

Cap. XLII, 4. אַרִּר רְּלֵּבֶּלְ אַ עַר רְלֵּבֶּלְ אָרָ אָרָ בּּרְרַאָּלָּרְאָּרָ אָּרָ בּּרָרְאָּרָאָלָּר Mutter, der Rahel. Vgl. v. 38 und 43, 29. — אַבֶּר פָּרָרַאָּרָ er dachte, es möchte ihn treffen, er fürchtete, es möchte u. s. w., vgl. Ps. 38, 17. §. 149, 1 Anm. zu Ende, Ewald Gr. §. 327, 2.

^{7.} השלה harte Dinge, Hartes, §. 105, 3, 6.

⁹ by in Beziehung auf sie, von ihnen.

^{10.} בְּבֶּיְהָ der Hebräer vertauscht in der Anrede an einen Vornehmen das ich mit: dein Knecht, und du mit: mein Herr. Vgl. v. 11. 12. 44. 18. 32. 33.

^{13.} ΤΕΡΊ der kleine d. h. kleinste, jüngste, §. 117, 2. — ΤΕΡΊ er ist nicht (mehr). Dieser Ausdruck lässt unbestimmt, ob er todt sei, (vgl. das griech. οὐκ εἶναι II. β, 641, Matth. 2, 18. und Wetstein zu der St.), oder sonst auf irgend eine Weise verschwunden, vgl. v. 36. 5, 24. 1 Kön. 20, 40. — Ueber den Gebrauch von ΤΝ §. 149. S. 273.

אַחַר בָּאֶרְץ כִּנָעַן וְחִבָּה הַקָּטוֹן אָת־אָבִינוּ הַיּוֹם וְהַאַחַר 14 אינבן: ויאטר אַלָהַם יוֹטַף הוּיַע אָשׁר דְּבַּרְתִּי אַלֶכְבַ 15 לַאַמַר מַרַנָּלִים אַחֵם: בִּזֹאַר־ז חָבָּחָנוּ חֵי פַרְעֹה אִם־ 16 הצאו מוַה כִּי אִם־בַּבוֹא אַחִיכָבוּ הַקַּטוֹן הַנַּה: שָׁלְחוּ מכב אחר ניקח את־אחיכב ואחם האסרו ניבחנו דבריכם האשרה אתכם ואם לא חי פרעה כי 17 מַרַבַּלִים אַחַם: וַיַּאֲסֹף אֹחָם אֵל־־מְשַׁמַר שׁלֹשָׁת יַמִים: 18 וַיאמר אַלָהָבו יוֹסַף בַּיוֹבו הַשְּׁלִישִׁי זארת עשוּ וחוָוּ 19 אַת־הַאַלֹּהִים אַנִי יַרָא: אָם־כָּנִים אַתִּם אַחִיכָם אַחַר יָאָסֵר בְּבֵית שִשַּׁמַרְכֶבִם וְאַתָּם לְכוּ הַבִּיאוּ שֵׁבֵר רַעבוֹז 20 בַּהַיכַב: וָאָת־אַחִיכָבו הַקַּטוֹן הַבִּיאוּ אָלַי וְיָאָמְנוּ 21 דָבְרֵיכֶב וְלֹא הָמָוּתוּ וַיִּעֲשׁוּ־כַן: וַיּאִטְרוּ אִישׁ אַל־בֹי 21 אַחיו אַבַרן אַשִׁמִיבו אַנַחנוּ עַרן־אַחינוּ אַשר רַאִינוּ צַרַר־ז נַפָּשׁוֹ בִּהָּחָחַנָנוֹ אֲלֵינוּ וְלֹא שַׁמַעְנוּ עַר־־כֵּן בַּאָה 22 אַלֵינוּ הַצַּרָה הַוָּאת: וַיַּעַן רָאוּבָן אוֹחַם לֵאשׁר הַלוֹא אַמַרַתִּי אַלִיכָם לַאמר אַל־תַּחָמַאוּ בַנַּלֶד וְלֹא שָׁמַעָתָּב 23 וְגַם־דַּמוֹ הָבֶּרַה נַרַרָשׁ: וָהַבֹּם לֹא יַדְעוּי כִּי שֹׁמֵע יוֹסף 24 בי הַמֵּלִיץ בֵּילַחָבוּ: וַיָּשֹׁב מַעֲלֵיהֶם וַיָּבֶּדְ וַיָּשֶׁב אֵלֶהֵם ווַדַבָּר אַלָהַבוּ וַיָּקָּח מַאָּהַבוּ אַת־שָׁמִעוֹן וַיַּאָלר אֹתוֹ

^{15.} RAMIN TEN ihr werdet nicht von dannen kommen. Weber EN siche §. 152, 2, f.

^{16.} מֵי כַּיְרַבְּּלִים צַּהָם beim Leben Pharao's (schwöre ich), dass ihr Kundschafter seid.

^{18.} זאח בשר החיר thut dieses, so sollt ihr leben. Der zweite Imperativ als Versprechen und Versicherung, §. 127, 2.

^{19.} שֶׁבֶּר רַצָבוֹן das Getreide des Hungers (d. h. für den Hunger, das Bedürfniss) eurer Familien.

^{20. &}quot;Und so werden sich Lewähren eure Worte, und ihr nicht sterben".

^{21.} אַבְּחָבוּר wir haben es verschuldet, §. 131, 2, a. — אָבֶּה לאִיבר צַבְּרָה נַמְשׁא dessen Seelenangst wir sahen, §. 121, 1.

^{22. 127} Da nachdrücklich: sein Blut, siehe es wird jetzt gesordert, nicht: und auch sein Blut. S. über diesen Gebrauch von Da §. 152, 2, a.

^{24.} בְּלֵבְלֵים eig. von bei ihnen, d. h. von ihnen ab, §. 151, 2. — בְּלָבִים eig. aus ihrer Nähe.

- בּּסׁפֹּרנִים אִישׁ אָת שַׁלּוּ וְלָתֵּת לָנֶם צִּרָהם בַּר וּלְנָּישִׁיב 25 לְצִינֵיהֶם בָּר וּלְנָּישִׁיב 25
- נישש לָהֶם בָּן: וַיִּשְאוּ אֶת־יִשְׁבְּרָם עַל־חֲמֹבֵיהָם 26
- וַנְלְכוּ מִשֶּׁם: וַנָּבֹאוּ אֶל־יַעֲקֹב אֲבִיהָם אַרְצָּה בְּנַעַן 29
- וְהַבִּּידוּ לוֹ אֵת כָּל־הַקּרת אֹחֶם: וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׁקֵּיהָם 35 וַיִּבִּידוּ לוֹ אֵת כָּל־הַקּרת אֹחֶם: וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שַׁקִּיהָם
- בַּסְפֵּיהֶם הַפָּה וַאֲבִיהֶם וֹנִירָאוּ: וַיּאֹטֶר אֲלֵהֶם וַאַבְיהָם זַנְירָאוּ: וַיּאֹטֶר אֲלֵהָם וַאַבְיהָם יוֹסֶף אֵינְבּוּ וְשִׁטְעוֹן אֵינָבּוּ וְאָתַר
- לאאָר אָע- אָבּי בֿכֿו טַּמִּיע אִשַ- לְאַ אֲבִיאָפּוּ אַבְּילֵב עַּכּֿט צַּנְּלָמוֹ עַפּֿטוּ הָּלָּי טַיוּ כֻלְּנָט: וּאָמֶר לְאוּדֵן אֶבַּי אַבִּיו 32
- אַמוֹ עַל־יָדִי וַאֲנִי אֲשִׁיבָנּוּ אֵלֵיךּ: וַיּאֹטֶר לֹא־יֵבֵר בְּנִיזּן
 עַּטֶּבֶר בִּי־אָחִיו מֵרֹש וְחוֹרַדְהָּכִּשׁ אָת־שִׁיבָּנִי בְּנִגוֹן
 שׁאַלִּרֹיי:
 שׁאַלִּרִיי:
 שׁאַלִּרִיי:
 - f) Zweite Reise der Söhne Jakobs nach Aegypten mit Benjamin. 1 Mos. XLIII. XLIV.

^{25. &}quot;Sie füllten ihre Gefässe mit Getreide", vgl. 44, 1. §. 136, 1. — לאבן בּיִבְּיבּ בְּּבְּבָּיִבְּיִם נְבּלּ אים und [er befahl] zurückzugeben ihr Geld in eines jeden Sack. Ueber den Pl. בְּבָּבִי \$. 106, Anm. 1. — אָרֵבּי אָרָבּי in eines jeden Sack. Ueber das so vorangestellte אַרָא vgl. v. 35. 1 M. 9, 5. 4 M. 17, 17. Ewald ausf. Gr. §. 300, b.

^{35.} אָרְשׁ וְבְּרֹ Eines jeden Geldbündlein war in seinem Sacke, s. zu v. 25.

^{36.} אָבֶי הַדּר כֵּבֶּבָּ für זְבָּב, s. §. 89, 1, Anm. 2. Das fem. steht für das neutr.

^{37.} Gib ihn auf meine Hand f. vertraue ihn mir an. Vgl. Ps. 91, 11, 12.

^{38.} אָפּרּה אָפּרּן begegnete ihm ein Unfall, f. wenn ihm begegnete, \$ 152, 4, a.

Cap. XLIII, 2. באַ בּלְבּלֵל als sie aufgegessen hatten, §. 139, 2. vgl. Anm. 1.

העד העד בנו האיש לאטר לא־תראו פני בּלוּיי אחיכם אַתַּכם: אַלכי אָעַרְבָנוּ מִיַּדִי תַּבַקְשׁנְּוּ אָם־ לא הַבִּיאתיו אֵלִידְּ וָהָצְּנָתִיו לְפַנֵידְ וָחֲטַאתִי לְדְּ כַּל־ הימים: כי לוּלָא הַהְמַהְמַהְנוּ כִּי־עַתְּרֹה שׁבנוּ זה פעמים: וַיּאמר אַלָהַם יִשֹרָאַר־ אַבִיהָם אִם־כֵּן אַפּוֹא ז עשו קחו פופררת הארץ בּכַניכבם והורידו לאיש מנחה מעם צרי ומעם דבש נכאת ולט בטני 12 ושׁבַבֵּים: וָכֵסֶף מִשׁנֶרה קחוּ בִנֶּדְכֵּם וָאֵר הפושב בַּפִּי אַמַפָּחֹתֵיכֵם פַּשִׁיבוּ בְנֵדָכַבם אוּלֵי מַשׁבַּד 13 היא: וארת־אַחִיכִם ַקחוּ וִקוּמוּ שׁוּבוּ אַר־הַאִישׁ: 14 וָאֵל שַׁדֵּי יָתַּן לָכֶבּב רַחֲמִים לִפָּגֵי הַאִּישׁ וַשַּׁלַּח לכנ ואת בנימין ואני כאשר 15 שׁכַלְתִּי: וַיָּקָחוּ הַאַבָּשִׁים אֵת־הַפִּנָחַה הַזּאֹת וְשַשְּׁנֵד כַסף לַקחוּ בוָרָם וָאֶר־ז־בִּנְוַמְין וַיָּקמוּ וַיֵּרְדוּ מִצְרַיִכ 16 ויעשרו לְפָנֵי יוֹסֶף: וַיַּרָּע יוֹכֵּף אָהַּם אֵר וַיאׁמר לַאַשָּׁר עַל־בִּיחוֹ הַבָּא אַת־הַאַנָשִׁים הַבַּיתוּ וטבח טבח והכן כי אתי יאכלו האנשים בצהרים: 17 ויעש הַאִישׁ כַּאַשֵּׁר אָצֵר יוֹכֵוּף וַנַּבִּע הָאִישׁ אֵר

^{9.} הְּצַגְּהִיר vom Stw. בְצֵילָ הַר יְבֵּר so will ich gegen dich gesündigt haben alle meine Lebenstage.

^{10.} בְּיְבֵילֵת nun (schon) zweimal. In dieser Verbindung steht הַן מּלְבֵיל vor Zahl - und Zeitangaben, §. 120, 2, Anm.

^{11.} אָבֶרֶת הָאָבֶץ von dem Lobe des Landes, d. l. von den gelobtesten, gepriesensten Erzeugnissen desselben.

^{12.} בְּרֶרֶבֶּה (f. בְּרֶרֶבֶה §. 27, 3, Anm. 2, a. §. 91, 2, Anm.) in euerer Hand, bloss für: mit euch, auch von Dingen, die man nicht in der Hand tragen kann. 1 M. 32, 14. 35, 4.

^{13.} T.P. s. §. 29, 4, b.

^{14.} ਸ਼ਹਿੰਦ ਸੰਦੇਸ਼ wenn ich kinderlos geworden bin, so bin ich es. Ausdruck verzweiselnder Resignation. Vgl. Esth. 4, 16. 2 Kön. 7, 4.

^{15.} קבֶּק das doppelte an Geld, קבֶּק ist Accus. §. 116, 3. Nicht zu verwechseln mit בְּבֶּף בִּשְׁבֶּה v. 12, welches einerlei ist mit בָבָף אָחָר v. 22.

הַאַבָּשִׁים בִּיתָה יוֹסֶף: וַיִּירָאוּ הַאַבָּשִׁים כִּי הוּבָאוּ בִּיר־־ 18 יוֹסָף וַיאֹמַרוּ עַל־דָבַר הַכַּסָף הַשָּׁב בַּאמַחַחַינוּ בַּחַחַלָּה אַנַחַכוּ פוּבַאִים לְהָתְגֹּלֵל עַלֵינוּ וּלְהָתְנַפֵּל עַלֵינוּ וְלַקְחַת אַמָנוּ לַעֲבַדָים וַאָת־חשרינוּ: וַיִּגֹשׁוּ אל־האִישׁ אַשָּׁר על 19 בית יוסף וידברו אליו פחח הבית: ויאטרו בי אדני 20 יַרָד יַרַרָנוּ בַּתּחַלַּח לְשָׁבֵּר־אָכֵל: וַיְהַי כִּי־בַאנוּ אַר־ 21 הַפַּלֹוֹן וַנְּפָתִּחַה אָת־אַמָּתְּחֹתִינוּ וְהַבָּה כַסְף־אִישׁ בִּפִּי אַמַהַחָתּוֹ כַּסָפָנוּ בִּמִשְׁקַלוֹ וַנַּשָׁב אֹתוֹ בִּיַדֵנוּ: וְכַסַף אַחַר 22 הורדנו בידנו לשבר אכרש לא ידענו מי שם בּספּנוּ 23 באַמָּחַתְינוּ: וַיאמֶר שׁלוֹם לַכָם אַל־חִירַאוּ אֵל הַיכָבוּ ואל הי אביכם נתן לכם משמו באמתותיכם בספכ בא אַלָּי וַיִּוֹצֵא אַלָהַם אַת־שִׁמְעוֹן: וַיַּבַא הַאִישׁ אֶר־ב־ 24 וְיָהֵלִישׁים בִּיתָה יוֹסֵף וַיְהֵּן־שֵׁיכִם וַיִּרְחֵצוּ רַגַלִיהַם וַיִּהַּן מָסְבּוֹא לַחֲשׂרֵיהָם: וַנָּכִינוּ אָת־הַמִּכָּחָה עַד־בּוֹא יוֹסַף 25 בַּצַהַרָיִם כִּי שַׁשעוּ כִּי־שׁם יאכלוּ לַחֲם: וַיַּבֹא יוֹסַף 26 הַבָּיָתָה וַיַּבִיאוּ לוֹ אֵת־הַפִּנְחָה אֲשֶׁר בִּיָּדָם הַבָּיְתָּה־הַ וַנְיָשׁמֵלום בּיִשׁאַל הָהֶם לְשָׁלוֹם וַיּאֹמֶר הָשׁלוֹם 27 אָבִיכֶם הַזָּקָן אֲשֶׁר אַמַרְתֵּם הַעוֹרֵנּוּ חֵי: וַיּאֹמרוּ שַׁלוֹם 28 לַעַבִּדְּךְ לָאַבִינוּ עוֹדֶכּוּ חַיִּ וַיִּקְּדוּ וַיִּשׁׁחַתִּוּ: וַיִּשָּׁא עִינָיו 29 בירא אֶת־בִּנְנָמִין אַחִיו בֵּן־אִפוֹ וַיּאֹמֵר הַזֵה אַחִיכִּשׁ הַקָּטוֹ אַשֶּׁר אַשרחַ אַלי וַיּאַשר אַלֹּהִים יַחִנְדְּ בְּנִי: וישהר יוסף כי -נכשרו רחשיו אל - אחיו ויבקש לבכות 30

^{18.} אַבית רוֹבֶף Accus. loci, 6. 116, 1.

^{23.} בְּעֶלְוֹם לֶּכֶב es steht wohl um euch, es widerfährt euch nichts Uebles. Zuspruch des Trostes an Fürchtende, Richt. 6, 23. 19, 20. Dan. 10, 19.

^{27.} בְּיַבֶּלֶם für בַּאֲבִרְכָּם בּיּשׁרָשָׁרָם אֲשִׁרְשָּׁר אֲשִׁרְשָּׁר מָיבִים für בּיַבָּלים בַּאַבִּרְכָּם guem diaistis, von welchem ihr sprachet. Ebenso v. 29.

^{28.} בְּקַרְה Impf. (der zweiten Bildungsart) vom Stw. בַּיְקְרָה — יְקְרֵה וּיִשְׁתְחִוּר — יִקְרַה Mithpal. von שַׁחָה קַּ. 74, Anm. 18.

^{29.} יְחְיּבְּר von יְחִיבְ Impf. Kal von מָחַבְּק gnädig sein.

^{30.} אַנְבְבֶּקְשׁ לְבְבֵּלוֹת er suchte (einen Ort), um zu weinen, quaerebat, ubi fleret,

31 וַיָּבֹא הַחַרַה וַיִּבְדָּ שָׁפַּח: וַיִּרְחַץ פָּנָיו וַיַּצָא וַיִּתְאַפַּק וַיּאִמֵר שִׁימוּ לַחֵם: וַיִּשׁימוּ לוֹ לְבַדּוֹ וְלַהֶּם לְבַהָּם וְלַפִּצְרִים הַאכלים אתּוֹ לְבַדָּם כִּי לֹא יוּכַלוּן הַמַּצְרים לַאַכל אַת־ 33 הַעָברִים לָחָם כּי־תוֹעֲבָה הוא לְמצַרִים: וַנִּשׁבוּ לְפַנֵיוּ הַבְּכוֹר כַּבְכֹרֶתוֹ וָהַצַּעִיר כִּצָערָתוֹ וַיִּחָמָהוּ הַאֲנַשִׁים אִישׁ ב אַל־רַעַהוּ: וַיִּשַׂא מַשָּאוֹת מָאֵת פַּנַיו אֲלֶהֶם וַהַּרֶב מָשִׁאַת - 34 בֹּנִימִין מִמַּשְאַת בַּלָּם חֲמֵשׁ יַדְוֹת וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׁבּרוּ עִמְוֹ: . ווצו את־אַשר על־בֵּיתוֹ לָאשׂר שַלָּא אַת־אַשְּתּחֹת 1, XLIV האַנשׁים אֹכֵל כַּאַשׁר יוּכִלוֹן שָאָר־ז וְשִׁים כֶּסֶף־אִישׁ בַּנִּי אַטְחַחָּתוֹ: וָאֵת־גָּבִיעִי גָּבִיעַ הַכָּסֶף הַשִּיב אָמִתַּחַרוֹז הַקַּטוֹן וָאַרוֹז כַּסֵף שָׁבַרוֹ וַיַּעַשׁ כַּדְבַר יוֹסֵף אָשֶׁר דָבַּר: הַבֹּקָר אָוֹר וְהַאַנָשִׁים שׁלְחוּ הַפַּה וַחַשֹּׁרִיהם: ַדָּם נַצָּאוּ אַת־הַעִּיר לֹא הַרָחִיקוּ וְיוֹסֵף אָמַר לַאָשֶׁר עַל־ בּיתוֹ קוּם רָדֹף אַחֵרֵי הָאַנָשַׁים וְהָשַּׂנְהָם וְאָמַרְהָ אֲלֵהָם לָפָה שָׁלַמְהָם רָעָה הַחַת פוֹבָה: הַלוֹא זָה אַשֶּׁר יִשְׁהַה אַרֹנִי בָּנֹ וָהוּא נָחָשׁ יַנַחָשׁ בּוֹ הַרֶעֹהָם אֲשֶׁר עַשִּׁיחֵם:

^{32.} Nach Herodot (2, 41) war es den Aegyptern auch verboten, mit den Griechen zu essen.

^{33.} בְּקְיְהְיִה בּיּ sie verwunderten sich gegen einander d. i. äusserten einander ihre Verwunderung, sei es durch Worte oder Blicke, §. 138.

^{34. &}quot;Er brachte ihnen (liess bringen) Geschenke (Gerichte) von vor seinem Antlitz", schickte ihnen Portionen von dem, was vor ihm stand. Nach dem folgenden ehrt er den gelichteren und leiblichen Bruder durch eine fünffache Portion (vgl. 1 Sam. 1, 5), wie solches auch bei den ältern Griechen Sitte war. Herod. 6, 57. II. 9, 202 ff. Od. 4, 65. 14, 437.

Cap. XLIV, 1. אַשְׁ (וֹ, אַשְּׁי) Inf. vom Stw. אַשֶּׁי, 6. 75, 2, מּ.

^{2.} אָבִרעַ דַּכֶּבֶע , über den Art. s. \$. 109, 1.

^{3.} אוֹר ist Verb., s. das Wortregister.

^{4.} קצאה אָת־קּדְיּדְלּה, das Verbum mit dem Acc., wie egredi urbem, §. 135, 1. — אַבְּרִוּדְקּה sie hatten nicht weit gemacht (den Weg) d. i. waren nicht weit gekommen. — הָאַמֵּרְהָּ und erreichst du sie, so sage ... Vgl. 42, 38.

^{5. &}quot;Ist's nicht der "woraus mein Herr trinkt und woraus er zu weissagen pflegt"? der Becher wird nicht ausdrücklich genannt in der abgebrochenen Sprache der Eile und (wenigstens scheinbaren) Erbitterung. — Der Hebräer sagt: המוני in einem Gefässe trinken (für das was darin ist), wo

- לָפָּה יְדַבֵּר אֲדֹנִי בַּדְּבָרִים הָאֵלֶה חָלִילָה לַעֲבָדִיף מֵעֲשׁוֹת וַנִּשָּׁגֵּם וַיְדַבֵּר אֲדֹנָי בַּדְּבָרִים הָאֵלֶה חָלִילָה לַעֲבָּדִיף מֵעֲשׁוֹת
- הַשָּׁרִבנוּ אֵלֶיךִּ מֵאָרֶץ כְּלֵאַן וְאִידִּ נִנְנִב מִבֵּית אַרְנִידְּ כָּסֶׁף כַּדָּבָר הַיֵּּה: הַן כָּסֶף אֲשֶׁר מָצָאנוּ בְּפִּי אַמְּחְחֵתִינוּ 8
- או זָהָב: אֲשֶׁר יִפָּצִא אִתּוֹ בֵּעְבָרֶיךְּ וָמֵּתְ וְנַם־אֲנַחְנוּ 9
- נְהְיֶה לַארֹנִי לַעֲבָרִים: וַיּאֹמֶר נַם־עַתָּה כְּרְבְרֵיכֶם כֶּן־ 10 הַוּא אַשֶׁר יִפְצֵא אָתּוֹ יהִיָה־לִּי עֲבֶד וָאַתָּם תַּהֹיוּ נקים:
- וַנְּמַבְרוּ וַיּלִרִדוּ אִישׁ אָת־אַמְהַחְתּוֹ אָלְצָח וַנִּפְּתְּחוּ אִישׁ 11
- אַמְתַּחְוּנִי וַיְחַבּשׁ בַּבָּרוֹל הַחֵל וּבַקּטוֹ כִּלֶּרִה וַיִּפָּצִיּה 12 בּרָוֹל
- ַרַּגָּבִיעַ בְּאַמְהַחַת בּּנְיָמָן: וַיִּקְרְעוּ שֹּמְל ּתָ<u>רִים וַיִּ</u>עָּמֹס אִישׁ
- על־חַשׂרוֹ וַיָּשׁבוּ הָעִירָה: וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאָחָיו בִּיתָה יוֹסֵף 14
- ַנְהַּאַ עוֹדֶבּוּ שָׁחַ וַנִּפְּלוּ לְפָנִיו אֶרְצָח: וַיּאֹטֶר לָדֶם יוֹסֵף 15. טָה־הַמַּצְשָׁה הַזָּה אֲשָׁר עֲשִׁיתֶם הַלוֹא יְדַעְּהָם כִּי־כַחַשׁ
- ַהַבּנּוּ אֵבָרִים לַאִרְגִי נַּם־אַכַּחָנוּ נַּם אַשֶּׁר יַנְמָצֵא הָּבְּרִיךְ מָח־נְּנְדֵבֵּר וּמַח־נִּצְמַהָּק הָאֵלְהִים מָצָא אֶת־עֵוֹן אֲבָרָיךְ יָבַחִשׁ אִישׁ אֲשֶׁר בָּלְּנִי: וַיּאֹמֶר יְהוּּדָה מַחֹ־נּאִמֵר לַאַרְנִי
- בּיָרְוֹ: וַיּאֹטֶר חָלִילָה לִּי מֵעֲשׁוֹת זָאֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר נְמְצָא 17 הַבְּרִע בִּיָרוֹ הוּא יִהְיָה־לִּי עֵבֶר וַאֲמָם עַלוּ לְשֵׁלוֹם אָל־-
- אַבְרִבֶּר בָּצִּילָי אֲדְנִי וְאַנְּי וִיִּאָמֶר בִּי אֲדְנִי וְדַבֶּר־כָּא 18 אֲבִיכֵם: וַיִּצַּשׁ אָלָיו וְהוּדָה וַיִּאָמֶר בִּי אֲדְנִי וְדַבֶּר־כָּא

wir sagen: daraus trinken; wie im Franz. boire dans une tasse, Griech. εν χρυσῷ, εν ποτηρίοις πίνειν. Χεπορά. Απαδ. 6, 1, 4. Vgl. Am. 6, 6. — Das ägyptische Alterthum kannte eine besondere Art der Weissagung aus dem Becher (κυλικομαντεία).

^{9.} সমূৰ্ বিদ, bei welchem er gefunden wird, der soll sterben, §. 121, 2. 142, 2. Vgl. v. 10. 16. 17. 33.

^{10.} בם לההו nun ja! nun gut! בש dient bloss zum Nachdrucke s. 42, 23.

^{13. &}quot;Es lud ein jeder (die Last) auf seinen Esel".

^{14. 827 6. 145, 2.}

^{16.} PILE? Hithp. von PIE, 6. 53, 2, a.

^{18.} בְּי בְּבֵּרֹךְ בַּבְּרָעָה , denn so du, wie Pharao, \$. 151, 3, f. Vgl. Ps. 139, 12. Griech. שֹׁבּ – שֹׁבּ Gewöhnlicher ist בְּ – בְּ umgekehrt: wie – so = שֹׁבּ – שֹׁבּ, 3 M. 7, 7, 1 Kön. 22, 4.

32 כְּפַרְעָה: עַבְדָּךְ עָצָּר יָמְצָּע אָת־הָבָּעַר מִעם אָבִי לֵאמָר אָם־ גַּשָׁר־נָא עַבְּדְּךְ תַּחַת הַבַּעַר עָבֶּד לַארֹנְי וְהַבַּעַר יַעַל עִבּּד־ גַּשָׁר־נָא עַבְּדְּךְ תַּחַת הַבַּעַר עָבֶּד לַארֹנְי וְהַבַּעַר יַעַל עִבּד־ 34 אָמֶלָה אָל־אָבִי וְהַבַּעַר מִעָם אָבִי לֵאמָר אָמֶר אָמָר אָמָר אָמָר אָמָר אַמָּר אַמָּר אַמָּר אָמֶר אָמָר אָמָר אָמָר אָמָר אָמָר אָמָר אַמָּר אַמָּר הַיִּבְּעַר הַיִּבְּעַר הַיִּבְּעַר הַיִּבְּיּ

y) Joseph gibt sich seinen Brüdern zu erkennen, und ladet sie sammt seinem Vater zu sich nach Aegypten ein.

1 Mos. XLV.

^{32.} אַבְּדֶּי - קְבְיַצְ; er fällt aus der dritten Pers. in die erste, sofern schon קיבוי f. ich stand.

^{33.} יבל Juss. von יבל: er möge hinaufziehen.

^{34.} אַרְאָה [ich muss fürchten] dass ich mit ansehen müsste. Ebenso steht און עוב (ich muss fürchten) dass ich mit ansehen müsste. Eben-

^{2. &}quot;Er erhob die Stimme mit Weinen". — בְּיִשְׁמְעֹּה מִצְרֵים es hörten (es) die Aegypter, und hörten (es) die Knechte Pharao's. S. מַצְרֵים no. 5. מַצְרֵים f. Aegyptii.

^{4.} אֲשֶׁר־מְּכַרְהָּם אֹתִר; man verbinde: אֲשֶׁר־אֹתִי, vgl. §. 121, 1, Anm. 1.

^{5.} יְחֵר בְּתֵּרֶכֶם gerathet nicht in Zorn bei euch selbst; über lasset euch nicht dem Unmuthe. Vgl. 31, 35.

בַּבָּרֶבְ הָאָרֶץ וְעוֹר חָטֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵיז־חָרִישׁ וְבָּאֵיר:

- וּיִשְׁלָחִגִּי אֱלֹהִים לִפְנִיכֶם לָשוּם לֶכֶבם שְׁאַרִירם בָּאָרֶץ 7
- אַעִר הַבָּח בִּי הָאֱלוֹהָים וַיְשִׁימֵנִי לְאָב לְפַּרְעה וּלְאָדוֹן אַתְּים הַלְּהָדוֹן בּי הַאָּלוֹהָים וּלְאָדוֹן
- יַאָבּרה וּמשׁל בְּכָל־אֶרֶץ בִּצְרֵיִם: שַתַּרוּ וַעַלוּ אֶל־אָבִי 9 לָכָל־בֵּיחוֹ וּמשׁל בְּכָל־אֶרֶץ בִּצְרֵיִם: שַתַּרוּ וַעַלוּ אֶל־יִאבוּן
- יָּהָיִתָּ קָרוֹב אַלֵּי אַתִּּרה וּבָנִיף וּבנִי בַנֻלֶּדְ וְצָשְׁרְּה וּבְקָרְּךְּ וְלָבֶלִ - ִמִּצְרָיֶם רְדָה אַלֵּי אַלֹּ-חַּצְּשְׁר: וְנָשֵּׁבְתָּ בְּאָרֶץ וּבְקַּרְךּּ
- וַבְל־אֲשֶׁר־לֶךְ: וְכִלְפַּלְחִי אֹתְךָ שָׁם בִּי־עוֹר חָמֵשׁ שָׁנִים 11 שָׁנִים
- 12 בּלֶר פּּן־תּנָרִשׁ אַתָּה וּבִיחְדְּ וְכָל־אֲשָׁר־לֶךְ: וְהִנָּה עִינִיכֶם
- לאָבִי אָת־כָּל־כָּבוֹדִי בִּמִצְרַיִם וְאַת כָּל־אֲלֵיכֶם: וְהַבַּּרְתָּם 13 לָאָבִי אֶת־כָּל־כָּבוֹדִי בִּמִצְרַיִם וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר רְאִיתֵּם
- וּטִהַרְחָּכִ וְהוֹרַדְּחָּבֶ אֶת־אָבִי הַבָּה: וַיִּפֹּל עַל־צַּוְארֵי 14
- בַנְיָמִן־אָחִיו וַיַּבְּךְ וּבְנָיִמִן בָּכָה עַל־צַנָּארְיו: וַיְנַשֵּק לְבָל־ 15
- לְּשָׁמֵע בֵּירִד פַּרְעוֹד לֵאמֵר בָּאוֹ אֲחֵר יוֹסֵף וַיִּימֵב בְּמֵינֵי אָחָיו וַיִּבְךְּ אֲלַהֶּב וְאַחֲרִי כֵּן דְּבְּרוּ אָחָיו אָתּוֹ: וְחַקְּּבׁי
- פַרעה וּבְעִיבֵי עָבָרָיו: וַיּאֹטֶר פַּרְעה אֶל־יוֹסף אֱטֹר אֶל־ 17

^{8.} אַב לְפַרְעה Vater des Königs f. Berather, gleichsam väterlicher Freund desselben, eine im Orient häufig vorkommende Bezeichnung f. den Grosswessir und ersten Minister, bes. eines jungen Königs. Vgl. 1 Macc. 11, 32. Zusätze der LXX zu Esth. 3, 13. 8, 13.

^{11.} בְּבֶּבֶּל Pilp. von בּוֹבָּל, §. 54, 4.

^{12.} בֵּר מָבּר אֲבֵר אֲבֵר אָבֵר dass mein Mund (es ist), der zu euch redet; der Art. vor dem Prädicate s. §. 108, 3, Anm.

^{15.} בַּבְּרָן עֵבְּרָהָם cr weinte über sie gebückt, in ihrer Umarmung, wie v. 14: צָּהְאַרְהָהַם

אַחַיך זאת עשו פענו אַת־בַּעירַכִבוּ וּלְכוּ־באוּ אַרצַה 18 בְּגַעַן: וּקְחוּ אָת־אֲבִיכֶם וְאָת־בָּהַיַּכֶם וּבֹאוּ אַלַי וְאָתִּבָה לֶכֶבוּ אֶת־מוּב אֶרֶץ מִצְרֵיִבוּ וְאִכְלוּ אֵת־חֵלֵב הַאַרֵץ: 19 וֹאַתָּה צְנֵיתַה זֹאת עַשׁוּ הָחוּ־לַכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַנֶּלוֹת 20 למפכם ולנשיכם ונשאחם אח־אביכם ובאחם: ועינכם אל-תחס על-כליכם כי־טוב כל-ארץ טצרים לכם הוא: 21 וַיַּעֲשוּ־כֵן בָּבֶי יִשׂרָאֵל וַיָּהַן לַהֶם יוֹסֵף עֲבַלוֹת עַל־פִּי פַרְעָה 22 וַיָּהַן לַהָם צָדַה לַדַּרֶך: לְכַלַּם נַחַן לַאִישׁ חַלְפוֹח שְׁטַלְת וּלְבָנַיִמָן בַחַן שׁלשׁ מַאוֹת בַּסַף וַחַמַשׁ חַלְפֹר 23 וּלָאַבִיו שַׁלַח בִזֹאת עַשַרָה חֲמַרִים נְשַׁאִים מְּפוּב מָצְרֵיִם 23 ועשר אַתלר־ז נשאת בַּר וַלְחַבּיו לְאַבִיו לַדְּרֶךְ: 24 וַיָשַׁלַח אַת־אַחיו וַיָּלֵכוּ וַיֹאשֶר אַלַהַם אַל־תִּרְבְּזוּ בַּדַּרְדְּ: 25 וַיַּעַלוּ מָפַּצְרָיִם וַיַּבֹאוּ אָרֶץ כְּנַעַן אֵל־יַעַקֹב אָבִיהַם: וַיַּנְדוּ 26 לו לאמר עוד יוסף חי וכי־הוא משל בַּבֶל־אָרֶץ מִצְרֵיִם 127 ויפג לבּוֹ כֵּי לֹא־הַאָּטִין לַהַבוּ: וַיְדְבָּרוּ אֲלֵיו אַת כֵּל־ דּבְּרֵי יוֹסַף אֲשֶׁר דָּבֶּר אֲלֵהֶם וַיַּרָא אֶת־הַעַגַלוֹת אֲשָׁר־ 28 שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם: ויאמר יִשׁרָאֵל רָב עוֹד־יוֹסָף בִּנִי חַיָּ אֵלְכַה וָאַרָאַנּוּ בַּטַרָם אַמָּוּת:

^{17.} לכך באר wohlan! gehet ins Land Canaan; אוֹב steht hier, wo der Redende am Anfangspunkte des Weges gedacht ist, in seiner ursprünglichen Bedeutung eingehen, Gegensatz איין ausgehen.

^{18.} 경고환 ihr sollt essen; über den Imp. s. §. 127, 1, a.

^{19.} אַמְה בַּנֵיתָה et tu jussus es, und dir (Joseph) ist es gehoten.

^{20.} בְּלֵיכֶם — בְּלֵיכֶם eig. und euer Auge sche nicht schonend (mit Bedauern) auf euer Geräthe, d. i. lasst's euch nicht leid sein um euere Geräthschaften, die ihr dort der langen Reise wegen zurücklassen müsst.

^{23.} ANT wie dieses d. i. gleicherweise, chenfalls.

^{28.} דֶב - דַּד genug! Joseph, mein Sohn, lebt noch!

6. Unterdrückung der Israeliten in Aegypten, Geburt, Erziehung und Flucht des Mose.

2 Mos. I. II.

- זבני ישראר פרו נישרצו נירבו ניעצטו במאר מאר זבני ישראר
- אָהָץ אֹהָביים אַ עָּרָבוּ: וַיָּקָם שֶּלֶךְ־־חָדָשׁ עַל־מִצְרַיִבוּ
- אַשֶּׁר לֹא־יָדַע אָת־יוֹסַף: וַיּאֹטֶר אֶרֹ־יַעְמֵּוֹ הִנָּה עַבֹּ
- יִלבּט וֹנִינָש בּּתִּי עַלּלאלָם שׁלְטָשׁם וֹכִנַסַׁף צַּםַרְשִּי, עַּף פּּוֹר 10 בְּּבֹּת עִרְּ פּּוֹר 10 בְּנִי יִשְׁלָאִר שִׁ מְעָבּי יִשְׁלָאַר בַּי וְעָבּי בְּיִּ פּּוֹר 10 בְּנִי יִשְׁלָאִר בַּי וְעָצוּר שִׁ מְּפּוּי
- שַּבְאִינוּ וְבִלְחַם־בָּבוּ וְעָלֶוּה מִן־חָאֶרֶץ: וַיָּשִׁישוּ עָלֵיו 11 שַׁבְאִינוּ וְבִלְחַם־בָּבוּ וְעָלֶוּה מִן־חָאֶרֶץ: וַיָּשִׁישוּ עָלֶיו
- לְפַרְעֹה אָת־ פָּהַּבּ וְאָת־רַעַמְטַס: וְכַאֲשֶׁר יְעַכּוּ אֹתוֹ כֵּן 12
- וֹכַלְ- ַנַבַּת מָחַיִּוּוֹ: לְכַרִּיִּ הַשָּׁת לֵאמֶר בָּרִי - ַנִּבּן הַיִּלְוֹד הַיְאַרָּרִי הַּמְּלִיכְרִּ יִרְבָּה וְכֵן יִפְּלָץ זַיִּלְאֵר מִפְּבִי בְּבֵּי יִשְׁרָאִרין: וַיְּצִּו פַּרְעַה 22

² Mos. I, 7 בּחָשֵּׁלְא הָשֶׁרֶץ das Land ward voll von ihnen, 6. 135, 3, b.

^{9.} מְכֵּוְבֶּר als wir. Vgl. zu 1 M. 3, 22. Ueber den Comp. s. S. 117, 1.

^{10.} הבה s. im Wortreg. יְהַב s. im Wortreg. פְּרַתְּקְרָאְנָה מִלְּחְמָה ist hier die 3. Fem. Sing. Impf. mit der Feminalendung Plur. יְהַ, vgl. Hiob 17, 16. Jes. 28, 3. Richt, 5, 26. Ewald Gr. §. 191. Hier kann aber auch מְּבְּחְמָה collectiv genommen sein f. Kriege, Kriegsläufte, wofür zu sprechen scheint 1 Kön. 5, 17: הַבְּהַהּ

^{11. [}Israel] bauete Magazinstädte für Pharao. Die Subjecte wechseln.

^{12.} ፲፰ — ་ឃុំឃុំភ្ល wie — so f. in demselben Maasse oder Grade als — in demselben. . . Vgl. Jes. 52, 14. 15. — Ucher die *Imperf.* २२५७ u. s. w. s. §. 125, 4, b.

Gap. II, 1. 가는 마르지왕 cine Tochter Levi's f. eine Levitin. Im Sing. m. ist es ungewöhnlich zu sagen : 가는 무 ein Levit, dah. die Umschreibung:

שׁלשַׁרה יַרְחֵים: וְלֹא־יַכלַה עוֹר הַצִּפִּינוֹ וַהְּפַּח־לוֹ 3 מַבַר־ז גַּמָא וַתַּחָמַרָה בַחָמַר וּבַזַנָּת וַתַּשִׁבּה אַת־ הַנֵּלֵד נַהַּשֶׁב בַּסוּף עַר - שְׁפַּח הַיְאָר: נַהַתַצָּב אֲחֹתוֹ 4 מַרַחָלָק לְרַעַה מַה־יַּעַשָּה לְוֹ: וַחַּרֵר בַּת־פַּרְעֹה לְרָחֹץ על־הַיִאר וְנַעַרֹתִיהַ חֹלְכֹת עַל־יַד הַיִּאָר וַהַּרַיַּה אַר־ז־ הַהַבָּה בַּתּוֹדְ הַפּוּף וַהָּשָׁלַח אַר־ז־אַטְתַריה וַהְּקַחֲדַ־ה: וַהַּפַתּח וַהַּרָאַהוּ אַת־הַיֵּלֵד וְהָבָּה־נַעַר בֹּכֵרה וַהַּחֹשׂרׁ 6 עַלַיו וַתּאֹמֵר מִיַּלְדֵי הַעָבַרִים זַר־ה: וַתּאֹמֵר אַחֹתוֹ אֵל־־ בת־פַּרעה הַאַלֶּך וַקרַאַתִּי לַךְ אָשַׁרֹיו מִינַקָּריו מוֹ הַעָּבְרָיָת וְחֵינִק לֶךְ אַת־הַיַּלֵד: וַתּאֹפֵר־לַרִיוֹ בַּר־ז־ פַּרְעָה לֵכִי וַהָּלֶךְ הַעַּלְמֶרה וַהַּקְרַ אַתר־אַב הַיַּלֵד: וַהַּאָטֵר לַהַּ בַּת־פַּרָעה הַילִיכִי אַת־הַיֵּלֵד הַוָּדִּה וְהַיּנְקָהוּ לִי וַאַנִי אַתַּז אָת־שָׁכֶרֶךְ וַתְּקַח הַאִּשַׁרֹדה הַיֵּלֶר וַתְּנִיקְהוּ: 10 וַיִּגְדֵּל הַיֵּלֶר וַתְּבָאֵהוּ לָבַת־פַּרְעֹה וַיִּרְעּ־לַה לְבֵּן וַתִּקרָע

אָרְשֵׁ מְבֵּרְה בְּיִרְה בְּיִרְה .— Das אויי steht hier (selten) vor dem unbestimmten Subst. §. 115, 1 Anm. — Uebrigens hiess Mose's Vater, von dem hier die Rede ist, Amram, seine Mutter Jochebed, s. 2 M. 6, 20.

^{3.} בּבְּבְּפְרבוּ f. das gewöhnliche בְּבְּבְּרִבּ, mit Day. forte euphon. im בּבְּרָבּר, mit Day. forte euphon. im בּבְּרָבּר, mit Day. forte euphon. im בּבְּרָבּר (\$, 20, 2, b), nach welchem dann das Day. lene im D wegfallen musste, weil das Sch'wa unter dem verdoppelten Buchstaben mobile ist. S. §. 10, 1, b und 21, 2. — בּבְּרָבְר בּבַרְבָּר בּבְרָבָּר mit dem Harze und dem Peche, s. §. 107, Anm. 1, b.

^{4.} בְּחַהֵּ contr. aus בְּחַהָּהְ Das Jod ist herausgefallen und Patach unter den vorhergehenden Consonanten gesetzt; הַ f. הָּ, weil es in offener Sylbe steht §. 26, 2. 27, 2, a. — הַבָּד Inf. von בַּרָר, s. §. 68, Anm. 1.

^{6.} נקראה אחדקילם und sie sah ihn, den Knaben; pleon. Pronomen, s. §. 119, Anm. 3.

^{9.} הוֹלְיכִי ה הוֹלְיכִי ה Fem. Sing. Imp. Hiph. von הוֹלְיכִי, s. Lehrgeb. S. 388. — יְמֵינִקְהָה הַ הַיִּקְיבָרָה Der Form nach Hiph. von הוֹלָיכִי הַ בּיּקְ

^{10.} בְּלֵבְרֵא רְגֹּה Es ist hier auf die Ableitung des Namens בּלְבֵּי von ziehen, herausziehen, angespielt, aber die Anspielung ist nur dann passend, wenn man שִּבְּי als: herausyczogen, gerettet, nimmt, in welcher passiven Bedeutung das Verbum wenigstens sonst nicht vorkommt. Allerdings sollte man vermuthen, dass die ägyptische Königstochter ihm vielmehr einen ägyptischen Namen gegeben habe, und dafür spricht die Form des Wortes bei den LXX: Mwvoje, welches Josephus (Arch. 2, 9. §. 6) aus dem Wasser gerettet, erklärt (von mo Wasser und ousche retten). Im Hebräischen

44 6. Israel in Aegypten, Geburt des Mose.

שׁמוֹ משֶׁרה וַתּאֹמֵר כִּי מִן־הַמַּיִבוּ מִשִּׁיתָהוּ: וַיְהָי 11 בַּיַּשִים הַהָם וַיָּגָדַל ששׁה וַיָּצָא אֵל־אַחִיו וַיַּרָא בִּסְבַלֹּחָם ונירא איש מצרי מכה איש־עברי מאחיו: וַיָּפַן כֹּר־ה 12 וַכַּרַה וַיַּרָאַ כִּי־אֵין אָישׁ וַיַּךְ אַר־ז־הַפַּצְרָי וַיְּטַמְנַהוּ בַּחוֹל: וַיָּצֵא בַּיוֹם הַשָּׁנִי וָהַנָּה שָׁנִי־אַנַשִׁים עָבַרִים 13 נאַים ניאטר לרַשׁע לַפַּרה הַכַּרה רַעַד: ניאטר מי 14 שַטָּק לָאִישׁ שר ושפט עלינוּ הַלְהַרְגָנִי אַתַּר בַּאֲשֶׁר הָרַגָּהַ אֵת־הַמִּצְרֵי וַיִּירַא משֶׁה וַיּאֹמַר אַכַן כוֹדע וַנְשָׁמֵע פַּרָעה אַת־הַדְּבָר הַזֶּרה וַנְבַקּשׁ לַהַרֹג 15 ז וַנְּכַרַח משׁרה מַפַּנִי פַּרְעה וַנְשֶׁב בַּאַרְץ־. וַנִשָּׁב עַר־ הַבָּאַר: וּלְכֹהָן מִרָיַן שָׁבַע בַּנִוֹרם 16 וַהַבאנָה וַהָּדֶלֵנָה וַהָּמֵלֵאנָה אָר־־דָרְרַבְּטִים לְהַשִּׁקוֹר־־ צאן אַבְיהַן: וַיַבאוּ הַרֹעִים וַיְנֶרְשָׁוּם וַיַּקָם משָׁה וַיּוֹשְׁעַן 17 וַנַּשָׁק אָת צאנָם: וַתַּבאנָה אָל־־רָעוּאַל־ אַבִיהַן וַיֹּאמָר 18 בַּדּוּעַ מָחַרְהַן בּא הַיִּוֹבו: וַהֹאֹמֵרן אִישׁ מִצְרִי הְצִּילָנוּ 19 מַיַר הַרֹעִים וָגַבש־הַלֹה דַלָרה לֵנוּ וַיַּשָׁק, אַר־ע־הַצְאוֹן: ניאטר אַל־בַּלחִיו וָאַיִּוֹ לַשָּה זָּה עַזַבַתּוְ אַת־הַאָּישׁ קראן 20 לו ויאכל לחם: ויואל משה לשבת ארדד האיש ויהן 21 אַת־צפּרַה בַתּוֹ לִשְשָׁה:

gestaltete man dann das Wort so, dass es auch darin eine Etymologie gab (s. oben zu 1 M. 41, 43), die jener ähnlich war.

^{12.} אָבֶר Impf. consec. Hiph. von בָּבֶר §. 75, 2, b.

^{13.} בְּלְרָשֶׁע Part. Niph. plur. von בָּלֶרְשֶׁע zu dem Bösen, d. h. zu dem, welcher den andern misshandelte.

^{14.} בַּלְּדֶרְנֵבִי אַנְהַה אֹמֵר. Gedenkst du mich zu tödten? הַלְּדֶרְנֵבִי אַנְהַה אֹמֵר im Wortr.

ולה הלה von הלינה זו נחד לים אות אות מות אות מות 16.

^{17.} בְּיְבְּרְשׁרַ. Das Suff. בי cos f. ens nach §. 119, Anm. 1; ebenso באבן f. אַאָרָן.

^{18.} מַדּרְמֶן בֹא wie kommt ihr so früh, מָדֵּרְמֶן מֹשׁ. \$. 139. Anm. 1.

^{20.} יְאֵין und wo ist er? Ueber ז zu Anfange der Rede §. 152, 1, d. ביי און שלמה אין warum denn? Richt. 13, 18. §. 120, 2 Anm. — אָרָאָרָ f. קרָאָרָ, f. קרָאָרָ, 46, Anm. 3.

7. Geschichte des Simson.

Richt. XIII - XVI.

Das Leben und die Thaten des Simson, dem im Kreise der griechischen Sagengeschichte Herakles zur Seite steht, fallen in die Periode der Richter, das heroische Zeitalter der hebräischen Nation. Das Volk lebt während derselben im steten Kampfe mit den benachbarten Nationen, besonders den Canaanitern und Philistäern, und wird bald von denselben unterjocht, bald erkämpst es sich die Freiheit unter Ansührung einzelner patriotischer Helden, welche pub (Richter) genannt werden, weil das Ansührer- und Richteramt (wie gewöhnlich bei den Morgenländern) in ihrer Person vereinigt war.

Die Thaten dieser Männer mussen anfänglich nur in mundlicher Ueberlieferung sich erhalten und fortgesetzt haben, und sind später erst in dieser ihrer traditionellen Gestalt in die biblische Geschichtschreibung übergegangen.

a) Verkündigung seiner Geburt. Cap. XIII.

איש הָאֶלּיִהִם בָּא אַלִּי וּמַרְאַהוּ בְּמַרְאַה מַלְאַךְ וּאָלּהִים אִשׁר הִאָּלְהִים בָּא אַלִּי וּמַרְאַה וְמַלְאַר בְּאַרְהִים בָּא אַלִּי וּמַרְאַה וְמַלְאַר בְּאַרְיִם בָּא הַאָּשְרוּ וְמַלְאַר בְּאַרְהִים וְנִּעָּע בְּיִּאָשְׁרוּ בְּלִּאַרְ וְמַלְאַר בְּאַלְאַר בְּאַלְאַר בְּאַלְאַר בְּאַלְאַר בְּיִּאָב בְיִי וְמָלְאַר בְּאַל בְּאַלְהִים וְנִיּלְאַ בְּיִלְאַר בְּאַל בְיִּאָב בְּיִי וְמָבְּר בְּאַל בְּאַלְהִים בְּיִּבְּעוֹם בְּאַל בְּיִבְּעָר בְּאַב בְּיִבְיִּה בְּיִּבְּעוֹם בְּיִבְּעְר בְּאַב בְּיִבְיוֹב בְּיִבְּעָר בְּאַבְיר בְּאַב בְּיִבְּעָר בְּאַלְאַר בְּיִבְּעָר בְּיִבְּעָר בְּאַלְאַר בְּיִבְּעָר בְּיִבְּעְר בְּיִבְּעָר בְּיִבְּעְר בְּיִבְּעָר בְּיִבְּעָר בְּיִבְּעָר בְּיִבְּעָר בְּיִבְּעְבְּיבוּ בְּיִבְּעְר בְּיִבְּעָר בְּיִבְּעִר בְּיִבְּעִר בְּיִבְּעְר בְּיִבְּעִר בְּיִבּיוּ בְּיִבְיִּבְיוֹ בְּעָבְיבְּי בְּיִבְּעְבְּיבוּ בְּיִבְּיִבְּיוּ בְּיִבְּיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִבְּי בְּיִבְּי בְּיִבְּיִים בְּבְּיִים בְּבִּיבְּיִים בְּבְּיִיבְּיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִבְייִים בָּא בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִי בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיוּ בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיוּ בְּיִבְייִים בָּיִייִים בָּיִייִים בְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְייִים בְּיִבְייִים בְּיִבְייִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְיבְיבְיבְּיוּבְיים בְּיבְיבְּבְיבְיוּבּיים בְּיבְבְיבְיבְיבְיבּיב וּבְּיבּיבְיבְיבּיים בְּיבְיבְיבּיבּיבּיים בְּיבְיבְבְיבְיבּיב וּבְּיבְיבְיבְיבְיבּיבּיב בְּיבְיבְבּיבּיבּיים בְּיבְּבְיבְבְיבְּבּיבְיבְיבּיבְיבְיבּיבְיב וּבְּיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְיבְּבּיבְיבְבְיבְיבְיבְיבְיבּיבּיבּיב בְּיבּבּיבְיבּיבּיבְיבּיבּיבְיבּיבּיבּיבּיבְיבּיבְיבּיבּיבְיבּיבּיבּיבְיבּיבּיבּיבּיב בּיבּב

Richt. XIII, 2. אָרְשׁ אֶּקְוּר , ein Mann, f. vir quidam, drię vis. Dieser Gebrauch des אָקָר ist in spätern Büchern häufiger, kommt aber auch in den älteren vor, s. 2 M. 29, 3. 1 Sam. 1, 1, s. zu 1 M. 22, 13. — יַּבְּרָר coll. die Daniter § 107, 1.

^{3. &}quot;Du bist unfruchtbar und hast nicht geboren, aber du wirst schwanger werden und einen Sohn gebären": das Waw adversativ (§. 152, 1.b) und die beiden letzten Perfecta als Weissagung §. 124, 4.

^{4.} יְאַל תֹאְכְלִי כָּל־טָמֵא und iss nichts Unreines §. 149, 1.

נורא מאָד ולא שאָלתּיהוּ אִי־מְזֶּרה הוּישׁ ואָרת־שׁמוּ

- לא־הָנִּיד ֹלְי: ֹנַיֶּעְתַּר טָכוֹחַ אָל־יְהנָרֹח וַיּאַמֵר בִּי 8 אַדוֹכֵי אִישׁ הָאֵל הִים אַשֶּׁר שָׁלַחָהָ יָבוֹא־נָּישׁ עוֹד אֵלֵינוּ
- וְיוֹרֵכוּ מַה־נַּעֲשָׁה לַנַּעַר הַיּוּלֶּר: וַנִּיְשְׁמֵע הָאֶלֹהִים 9 בְּקוֹל מָבָיֹח וַנָּבֹא מֵלָאַך הָאֶלֹהִים עוֹר אֶל־הָאִשָּׁה וְהִיא
- יושָׁבֶת בַּשָּׂדֶה וּשָׁכוֹחַ אִישָׁה אֵין אָמֶה: וַמְּשַהר הָאִשָּׁה 10 יושָׁבֶּת בַּשָּׂרָה וַמְאַשָּׁה אַלִיו הַבָּה נִרְאָה אַלַי הַאִּישׁ
- אָר בּיוֹם אַלָּי: וֹנָלֶם וַנִּלֶּד מָנוֹח אַהַר יִּבּרהַ אַשֶּׁר־בָּא בַּיוֹם אַלָּי: וַנָּלֶם וַנִּלֶּד מָנוֹח אַהַרִי אִשְׁעוֹ וַנָּכֹא 11
- אַל־הָאשַה וַיּאֹמֶר אָנִי: וַיּאֹמֶר מְכוֹחַ עַחָה יָבֹא רְבַרֶך 12
- מַה־יִהְיָה מִשָּׁפַּט הַבַּעָר וּמַעֲשֶהוּ: וַיּאֹמֶר מַלְאַדְּ יְהוַרָּיה 13
- אַל־מָגְוֹחַ מִכּּל אֲשֶׁר־אָמֵרְתִּי אֶל־הָאִשָּׁה תִּשָּׁמֵר: מִכּּר אַל־הָאָשָׁה אַשָּׁר־נָצָא מִנָּפָן הַנִּיוֹ לֹא תֹאַכַל וְנֵיוֹ וְשֶׁכֶר אַל־תִּשׁתִּ
- מבות אל־פַלְאַך יְהְוָה בַּעִּצְרָה־בָּא אוֹחֶדְ וְנַעַשָּה לְפָּנִיךְ וְכֵל־טִמְאָה אַל־פַלְאַך יִהוָה בַּעִצְרָה־בָּא אוֹחֶדְ וְנַעַשָּה לְפָּנִיךְ
- נָּרִי עִזְּים: וַיּאֹמֶר מַלְאַךְּ יְהֹוָה אֶל־מָכוֹחַ אִם־תַּעְצְרֵנִי 16 לא אֹכַל בִּלַחִמֶּךְ וָאִם־תַּעָשׁה עֹלַה לֵּיהוָה תַּעַלֶבַּרֹה כִּי

^{6.} שַּאַלְּמִיהוּ, das Patach ist zu Chirek geworden, wie in יַבְּרָהִיךְ Ps. 2, 7; ehenso אֵר בּנְיְהָה 1 Sam. 1, 20. §. 44, 2, Anm. 2. אַר בּנְיָה voher? aus מַנְה von da, und dem Frageworte אָר, s. §. 147, 5

^{8.} אָרָבְּר Impf. Hiph. von יְרָה , mit Suff. — יְבָּד וֹנְיִר הַבְּר (s. zu 1 M. 2, 25), und dieses für יְרָה אָרָא Part. Pu. s. §. 51, Anm. 5.

^{10.} ברום an dem (jenem) Tage, neulich; wie unser: die ser Tage.

^{12. &#}x27;בְּחַר ְבְּבּר, kommt nun (geht in Erfüllung) dein Wort, was wird dann u. s. w. — אבר בְּבְּרָבְּרָ, welches ist das Benehmen in Bezug auf den Knaben und was ist sein Thun: was haben wir — und was hat der Knabe zu beobachten. Es ist diess dieselbe Frage, welche Manoah schon v. 8 angeregt hat. In der Antwort des Engels wird der zweite Theil der Frage nicht speciell berücksichtigt. Die Antwort darauf liegt schon in der der Mutter ertheilten Vorschrift, sofern der Knabe als künstiger Nasiräer das Gleiche zu beobachten hatte, vgl. v. 7. — Zu בענים in dem Sinne von äusserlichem Benehmen vgl. 2 Kön. 1, 7.

^{15.} בְּבְּבְרָהְבָּא אוֹתְהָ mögen wir dich doch halten bei uns , d. i. lass dich doch halten.

^{16.} יְּהְהֶה, das Wort היהוה, welches die Vocale von אָלָדֶי, hat (s. das Wortreg.), erhält nach dieser Maassgabe auch die *Prüfixa*, und lautet mit

17 לא־יָדַע מָכוֹחַ כִּי־מֵלְאַהְ יְהוֹה הְוֹא: וַיּאֹמֶר מָכוֹחַ אֶלר:

18 מַלְאַהְ יְהוֹה מִי שְׁאָבְ כִּי־יָבא רְבְּיְךְ וְכִּבְּיְכוֹּךְ: וַיּאֹמֶר מָנֹחַ אָתְ־בְּיִבְּע רְבָּיְרָ וְכַבַּיְכוּךְּ: וַיּאֹמֶר מַלְאַהְ יְהוֹה מִי שְׁאָבְ יְהוֹה לְשָׁמִי בְּמִחְ וֹיַעַל עַר־בּצְּלְוֹה בַּעְלוֹת מָלְאַה וְהִּעָּה בַּעְלוֹת וְשִׁמְיִמָה וְיִשְׁל בִּעְרִים וְאָת־הַמְּבְּוֹה וַיַּעַל עַר־בּצְּלוֹת מַלְאַה וְמִיּנְה וְמִיּבְיָה וְנִאַל מַלְאַה וְהָנִה בְּעַלוֹת הַמְּנִתְה בְּיִבְּעוֹת וְאִשְׁמוֹ וְנִאְשָׁת וֹבְיְרָה וְנִאַל מַלְאַה וְנִיּנְה בְּעַלוֹת וְאִיְשָׁתוֹ בְּעָבוֹה וְנִאָּל בְּעָבוֹת וְאִלְּבוֹת וְנִאְלְבוֹת וְנִאְלְבוֹת וְנִיּבְיֹל הַבְּעָבוֹת וְנִאְלְבוֹת בְּעְלוֹת בִּי מַלְאַה וְבָעוֹת בִּי מָלְאַה וְבָעוֹת בְּיִבְּלְה בְּבָּנְת עָלִה וְמִבְּלְבוֹת בְּעָלוֹת וְנִיְבְּרְבָהוֹת וְנִאְרַי וְהָנָת וֹיְהְנָה לֹא הִשְׁמִיעוֹ בְּמָוֹת וְנִיבְּלְ הַבְּעַר וַיְבְּרְבָּהוֹ וְלִאְר וְהָבְּל הְבִּבְיוֹת בְּלְבוֹת וְנִיְבְּלְבוֹת וְנִבְּלְבוֹת וְנִבְּל הַבְּעַר וְהָבְּלְבוֹת וְנִבְּלְבוֹת וְנִבְּלְבוֹת וְנִבְּלְבוֹת וֹנְבְּלְבוֹת וְנִבְּלְבוֹת וְנִבְּלְבוֹת וְנִבְּלְבוֹת וְבְּבְּלְבוֹת וְבְּבְּלְבוֹת וֹבְנְבוֹת הְנִבְיוֹת וְנִבְּלְבוֹת וְנִבְּלְבוֹת וְבָבְילְבוֹת וְבִּבְּעוֹת בְּיִבְּתְה וְבָּיְעְבוֹת וְבִּבְיל הָבָּעְתוֹ בְּיִבְּלְבוֹת וְבְּבְּלְבוֹת וְבִּבְּלְתוֹת בְּיִבְּלְבוֹת וְבְבִּילְבוֹת וְבָּבְּער וַוְבְּרְבְּר וְבִיּבְּלְבוֹת וְבִּבְּלְבוֹת וְבָּבְּער וַוְבְּרְבְּיוֹת וְבִּיְבְיוֹת וְבִינְתוֹי בְּיוֹת הָיוֹ שְׁתְּאוֹל:

בְּיהוָה : פִּלְ mit בֵּיהוָה מּ. מַּאִרְנִי (gleich בֵּארֹנִי mit בַּיהוָה מּיהוָה (gleich בֵּיְהוָה : פִּלְ mit מָצְאָרְנָר (gleich בֵּיְהְוָּה : פִּלְ

^{18. 150 8577} da er doch wunderbar ist, §. 152, 1, b. Göttliche Erscheinungen sagen ihren Namen entweder gar nicht, oder in Umschreibungen (1 M. 32, 30. Jos, 5, 14. 15.), weil er zu heilig ist, um ausgesprochen zu werden, oder auch aus Schonung für den Sterblichen, der seinen Tod befürchtet, wenn er mit einem göttlichen Wesen persönlich in Verkehr trat; s. v. 22. 2 M. 20, 16. Jes. 6, 5.

^{19,} אַנְשְׁיֵא und er (der Engel) verrichtete ein Wunder. אַיְבְּאָרָא adv. §. 139, Anm. 1. Das Wunder wird v, 20 erzählt.

^{21.} בְּאֵלה für בְּאָרה hier und 1 Sam. 3, 21, wie in *Kal* בְּאָרה ווֹי הַ אָּר װר 1 M. 48, 11.

^{23.} בוֹ חָפֵץ יְהֹלָה wenn es Gott gefallen hätte.

- b) Simson tödtet einen Löwen. Seine Hochzeit mit einer Philistäerin.

 Cap. XIV.
- נירד שָׁמִשׁן הַמַנַחָה נַיִּרָא אָשַׁרֹה בַּחָמַנַחַרה מַבְּנוֹרֹת ו
- בַּלְשְׁתֵּים: וַיַּעַל וַיַּגֵּד לְאָבִיו וּלְאִמוֹ וַיֹּאֹטֶר אִשָּׁה רָאִיתִי
 בַּתִּשְׁבָּתַה מִבְּנוֹת פְּלְשָׁתִּים וְעַהָה קְחוּ־אוֹתָה לִי לְאִשֶּׁה:
- וַיּאָטֶר לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ הַאֵּיז בִּבְנוֹת אַחֶּים הְעֲרֵלֵים אַשָּׁה יִפְּלִיְשׁתִּים הְעֲרֵלֵים אַשָּׁה וּאָשָּה בִּי־אַתָּה הוֹלֵךְ לָקַחַת אָשָּׁה מִפְּלִיְשׁתִּים הְעֲרֵלֵים וּאָשֵר שָׁמִשׁוֹז אֵל־אַבִיו אוֹתִה קַח־לִי כִּי־הִיעַ נַשְׁרַדִּה יַ
- ְבַשִּיבֵי: וְאָבִיו וְאִפּוֹ לֹא יֵדְעוּ כִּי מֵיְהוָה הִיא כִּי־תְאֲבָרה 4 הוא מַבַקִּשׁ מִפָּלִשׁתִּים וּבַצֵּת הַהִיא פָּלִשְׁתִּים משׁלִים
- בּישֶׁרָאֵל: וַיִּרֶד שִׁמִשׁוֹן וָאָביו וְאִפוֹ הִמְנָתָה וַיָּבאוּ עַד־ 5
- לַּרְשׁר רוּחַ יִהְנָה וְיְשַׁפְּעָהוּ כְּשַׁפֵּע חֲנְּדִי וּמְאוֹמָה אֵין בּּיֵדֵּוֹ בַּרְשִׁי תִּמְנָהוֹ וַיְשַׁפְּעָהוּ כְּשָׁפֵע חֲנְּדִי וּמְאוֹמָה אֵין בּיֵדֵוֹ בַּרְשׁי תִּמְנָהוֹ וְיִשַּׁפְּעָהוּ כְּשָׁפֵע חַנְּּדִי וּמְאוֹמָה אַרָּאוֹי: וַהִּצְּלֵח בּיִּדְיּ
- יַלְאֹ הַנִּיד לְאָבִיו וּלְאִמוֹ אֵר־ז אֲשֶׁר עָשֶׂר־ז: וַיֵּרֶד וַיְרַבֵּר 7
- וֹהַבּר לִרְאוֹת אַת בּפָּלֶת נַאַרְיֹנֶת וֹנִיבָּּת אָנְתִיבׁ בְּבֹרִים ְּ לָאָשֶׁעַ וַנִּיאַר בְּאִינִי שִּׁמְשְׁוּן: וַנְּשָׁב אִנָּמִים לְכַּוְחָנִּידִי 8

Cap. XIV, 3. בְּלֶבְעָּהִי in meinem ganzen Volke, für: in unserem ganzen Volke. Vater und Mutter werden einzeln redend gedacht. Ehen mit den abgöttischen Canaanitern und Philistäern waren aber von jeher den frommen Jehova'sdienern ein Greuel (1 M. 26, 34, 35, 28, 1, 8.), auch im Gesetz verboten. 2 M. 34, 16. — בַּהַהַ Inf. Kal mit בְּלָהַדִּר \$, 65, Anm. 2.

^{4.} בייהות s. oben zu 13, 16.

^{5.} בְּרֶבֶּי - בְּיֶבְיאָר, 6. 145, 2. — Dass sich in Palästina Löwen aufhielten, bezeugen unter anderen z. B. 1 Kön. 13, 24. 20, 36. Jer. 49, 19. 2 Sam. 23, 20. Auch David erlegte einen solchen 1 Sam. 17, 34,

^{7.} יְרַבְּבֶּר לַאָּשֶׁר er redete das Weib an, d. i. hielt um sie an, sonst בְּר בַּבֶּר אָשׁר 1 Sam. 25, 39. Hohel. 8, 8.

^{8.} בְּיִבְּיִים nach einiger Zeit. אָבְּיִלְים steht öfter von der Zeit, die unmittelbar auf eine Handlung oder Zeit folgt, wie im Griech. בּלָּ מַּנְּסִיסע vom Frühstück weg d. h. gleich nach dem Frühstück, ab itinere gleich nach der Reise, z. B. Ps. 73, 20: בְּיִבְּיִם gleich nach dem Erwächen, dann f. nack überhaupt, wie hier. בְּיִבְּיִם eig. einige Tage, (§. 122, 2, Anm. 5) hat den bestimmten Begriff: einige Zeit, geraume Zeit, worunter man sich mehr als einen Monat: gegen ein Jahr, denkt (s. 4 M. 9, 22. 1 Sam. 29, 3.)

בגונרת הארנדה וּרָבָשׁ: וַיִּרְדָּהוּ אֵל־בַּפַּיו וַנְּלֶךְ הַלוֹדְ ואכר ונלך אל אביו ואר - אשו ונתן לחבו ניאכלו 10. ולא־הַנָּיד לַהַבּשׁ כִּי שַנְּנִיַּת הַאַרְיָה רָדַה הַדְּבַשׁ: וַיְרֵד אביהו אַל־הַאָשָה וַיַּעשׁ שַׁבד שׁמִשׁוֹן מְשׁחָּד בִּי כַּן 11 יַעֲשוּ הַבַּחוּרָים: וַיְהִי בִּרְאוֹתָם אוֹתוֹ וַיִּקְחוּ שׁלשׁים 12 מַרָעִים וַיִּהִיוּ אָחָוֹ: וַיֹּאמֶר לַהָּם שִׁמְשׁוֹן אַחוּרַה־ בַּער לֶכֶם חִידֵרה אָם־הַבֶּר הַנְּירוּ אוֹחַה לִי שָׁבַעַרה ימי הַפִשׁתָּה וּשָצָאתָם וְנַתַחָּי לַכַם שׁלשׁים סְדִינִים 13 ושלשים חַלפרת בַּנָרִים: וְאִם־לֹא תוּכְלוּ לְיַבִּיר לִי וֹכַחַחֵם אַחֵם לִי שׁלשִׁים סִדינִים וּשָׁלשִׁים חָלִיפּוֹר־ז 14 בַּגַרִים וַיֹּאִמָרוּ לוֹ חוּרָד־ה חִידָּחָךְ וְנִשְׁמַעֻנָּר־ה: וַיּאֹמֶר להם מהאכל נצי מאכל ומעו נצי מחוק ולא נכלו 15 להגיר החידרה שלשרת נמים: וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּבִיעִי וַיּאִמֶרוּ לָאֲשֶׁר־ז־שָׁמְשׁוֹן פַּתִּי אָר־ז־אִישֶׁדְּ וְיַבֶּר־לֵכוּ אַתּ־הַחִידַר־ה פַּן־נָשׁרֹף אוֹחַדְּ וָאַת־בֵּיר־ת אַבִּיךְ בַּאָשׁ 16 הַלְיַרָשָׁנוּ קַרַאתָם לֵנוּ הַלְא: וַחַבְּדַ אֲשֶׁרם שִׁמְשׁׁוֹן

^{9.} יְרָה von יְיְהָה, s. Wortreg. — בּילה וְלֵּה פּילה er ging essend immer weiter s. \$. 128, 3, b.

^{10. &}quot;Also pflegten die Jünglinge zu thun," s. üb. das Impf. §. 125, 4, b.

^{11.} Da sie (die Philister, Hieron. cives loci illius, oder: die Angehörigen der Braut) ihn sahen, nahmen sie dreissig Genossen, die mit ihm wären, als Gesellen des Bräutigams, νίοι τοῦ νυμφῶνος. Matth. 9, 15.

^{12.} Die Sitte, sich bei Gastmählern Räthsel aufzugeben (vgl. auch 1 Kön. 10, 1.), findet sich auch bei den Griechen. Wer es errieth, erhielt zwiefache Portion, wer es nicht vermochte, eine bittere Brühe zu trinken.

— ፲፻፻፮], und es richtig treffet".

לְּלֵינ נַתּאֹמֶר רַק־שְׁבָּאתַנִּי וְלֹא אֲהַבְּתָנִי הַחְינָדְר חְבָּהְ שְׁמִעְׁלוֹ וְמַבְּר בִּיּוֹם הַשְּׁבִית נִיבָּר בִּיוֹם הַשְּׁבִית נִיבָּר בִּיוֹם הַשְּׁבִית נִיבָּר בִּיוֹם הַשְּׁבִית בִּיוֹם הַשְּׁבִית בִּיוֹם הַשְּׁבִית בִּיוֹם הַשְּׁבִית בִּיוֹם הַשְּׁבִית בְּיִּוֹם הַשְּׁבִיתִי בְּטָר בִּיוֹם הַשְּׁבִיתִי בְּעָר וֹנִיְּתְ בִּיוֹם הַשְּׁבִיתִי בְּעָר וֹנִיְּתְ בִּיוֹם הַשְּׁבִיתִי בְּעָבְית וֹנִיְּתְ בִּיוֹם הַשְּׁבִית וְלָהְ בִּיוֹם הַשְּׁבִּית וְלָהְ בִּיִּת עְּבְּיהוֹ וְנִיּעִן בִּיִּם הַשְּׁבְּלוֹן וַיַּבְּ בִּיְתְּבִין בְּשְׁבִּעוֹת לְּהָבְּית בְּיִּוֹם הַשְּׁבִּית בְּשְׁבִּית בְּשְׁבִּית וְלָּהְ בִּית בְּבְּית וְלָּה בִּיוֹם הַשְּׁבִּית בְּיִּם הְשִּבְּית בְּיִּם הְשְׁבְּלוֹן וְיַבְּ בְּבְּית בְּשְׁבִּית בְּשְׁבִּית בְּיִּין וְלָבְּית בִּית בְּבִּית בְּבִּית וְלָּה בִּית בְּבְּית וְנִיבְּל בְיתְבְּית בְּית בְּבִּית וְנִיבְּית בְּבִּית וְּבִּית בְּבִּית וְלְּבִית בִּית בְּבִּית וְלְּבִית בְּשִׁי בְּית בְּבִּית וְלְּבְּית בְּיִית בְּבִּית וְּבִית בְּשִׁבְּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבְּית בִּית בְּבִּית בְּבִּית וְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּיִבְּית בְּבִּית בְּבִּית בְּיבְּית בְּבִּית בְּבִּית בְּיִבְּית בְּבִּית בְּבְּבְּבְּית בְּבְּבְּבְּית בְּבְּבְּבְית בְּבְּבְּית בְּבְּבְּית בְּבְּבְּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבְּבְית בְּבִּית בְּבּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבְּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּיבְּית בְּבְּבְּית בְּיבּית בְּיבְּית בְּבִּית בְּבְּבְית בְּבְּים בְּבְּבְּית בְּבְּבְּית בְּבְּית בְּבְּים בְּבְּבְּית בְּבְּים בְּבְּבְּבְּי

c) Simsons Rache an den Philistäern. Cap. XV.

ולא-נְתֵנוֹ אַבִּידֵה לַבְּוֹא: וַיּאִמֶר אַבִּידַה אָמֹר הְּיָשְׁהִי הָחָרְרָה אַשְׁהּוֹ בִּגְִּדִי אַזִּים וַיִּאֹמֶר אָבֹאָה אָל־אִשְׁהִי הָחָרְרָה נִיִּאִמֶר אָבֹיִם הָבִּימִי קְבִּוֹא: וַיִּאֹמֵר אַבְּאָה אָמֹר אַמְרְהִי צּ

^{16.} בְּבֶּדְ אַבְּּלְּהְ hier anders als 1 M, 45, 15, namlich: über jem. weinew, d. i. mit Weinen bestürmen. Vgl. v. 17. — יְבָּהְ אַבְּּרִרְ und dir sollte ich es anzeigen? Ueber die Frage s. §. 150, 1.

^{17.} בּיבְּילֵים הַיְּבְילֵּח הַיְבְּילֵּח בּיבְּילֵים die sieben Tage des Gastmahls (§. 118, 4 Anm. 1), ein ungenauer Ausdruck, wie unser: die ganze Woche, denn wahrscheinlick war es blos der übrige Theil der Woche vom vierten Tage bis zu Ende הַּצִּילְחָוֹהוּף perf. Hiph. von בּיּבְּי, mit Suff.

^{18. &}quot;Hättet ihr nicht mit meiner Färse gepflügt," u. s. w. sprichwort, licher, vom Pflügen hergenommener Ausdruck für: hättet ihr euch nicht meiner Hülse bedient. Statt: Färse, junge Kuh, setzt Luth. hier und öster Kalk.

^{19.} בּחָלִיצוֹתָם s. §. 89, 3 Anm.

^{20.} בֹּמֵרְעֵהוּ אַשְׁר רְעָהוּ כֹּל seinem Gefährten, den er sich gewählt hatte. Vgl. 15, 2. 6. Es ist hier insbes. der Brautführer (מעקמעטילני) gemeint, der die Brautleute ins Brautgemach begleitete. Es waren deren mindestens zwei, einer der den Bräutigam, einer der die Braut führte; ersterer ist hier gemeint.

Cap. XV, 2. אַכּאָרֶי — אָבּאָרָ, ich dachte nicht anders, als dass du sic hasstest, §. 128, 3, a.

בי־שנא שנאתה ואָהָנָנָה לִשְרָעֶך הַלֹא אַחוֹתָה הַקְּטַבָּה מובה מַפַבּה הָּהִי־נַא לְךָּ הַּחְתֵּיהַ: וַיֹּאֹטָר לָחָם שִׁמְשׁוֹן 3 נַקּיתִי הַפַּעַם מִפּּלִשׁתִּים כִּי־עשׁה אַנִי עִפַּם רַעַה: וַיַּלֶךְ שָׁמַשׁוֹן וַיִּלְכֹּר שָׁלשׁ־מָאוֹח שׁוּעַלִים וַיַּקַח לַפָּרִים ויפן זנב אל־זנב וישם לפיד אחר בין־שני הזנבות בחוד: ויַבער־אָשׁ בּלְפַּיִדִיבם וַיְשׁלַח בַּקְמוֹת פַּלְשׁתִּים וַיַּכְעֵר מָגָּדִישׁ וָעַר־קַמַר־ה וְעַד־כָּרַבּ וַיִּח: וַיִּאֹמַרוּ פַּלְשַׁהִּים מִי עַשַּׁה זאת וַיּאִמָרוּ שִׁמִשׁׁוֹן חֲתַן הַהָּמַנִי כי לַקַח אָת־אָשׁתּוֹ וַיִּחְנַה לְמָרֵעָהוּ וַיַּעַלוּ פְּלְשׁתִּים וַיִּשֹׁרָפוּ אוֹחַהּ וָאָת־אַבִיהַ בַּאַשׁ: וַיּאֹמֵר לַהָּם שִׁׁשְשׁוֹן אם־הַעשון בַּזָאת בי אם־בָקמחי בַכֶּבו וְאַחַר אָחְדֵּל: ווַדְ אוֹחֵם שׁוֹק עַל־יַרְדְ-מַכָּה גָּדוֹלֵה וַוְיַרְד וְיָשֶׁב בְּסִעִיף סַלַע עַימָבו: וַיַּעַלוּ פַלְשָׁפִּיבוּ וַיַּחַנוּ בִּיהוּדֵה וַיִּבַּמשׁוּ 10 בלחי: ויאפרו איש יהובה לפה עליתבש עלינו ניאפרו לאסור אַת־שַׁמשון עַלִינוּ לַעֲשוֹר־ז לוֹ בַּאַשׁר עַשׁה לֵנוּ: 11 וַיַּרָדוּ שׁלשֶׁת אֲלַפִּים אִישׁ מִיהוּדָה אֵל־סָעִיף סָלַע עִימַם:

^{4. [27]} Impf. consec. Hiph. von 720, 6. 74, Anm. 14.

⁻ זְעֵר - זְעֵר - בְּעֵר - בְּעֵר - בְּעֵר - בַּעָר - בַּעָר - בַּעַר - בַּער - בַּעַר - בַּער - בַּעַר - בַּער - בַער - בַּער - בַער - בַּער - בַע

^{7. &}quot;Wenn ihr also thut, so räche ich mich gewiss an euch, und nachher höre ich auf." אוֹר בי אַפּר בּי bedeutet öfter nach Schwurformeln אוּר (s. zu 1 M. 40, 14) = gewiss. 2 Kön. 5, 20: בְּיִלְּהִוֹ בִּי אַפּר בְּיַבְּיִלְּה אַחַרְיוּ so wahr Jehova lebt! ich laufe ihm gewiss nach. 2 Sam. 15, 21. Dann auch ohne Echwurformel, beim Schwure Jer. 51, 14: Jehova schwur bei seiner Seele: שוֹר wahrlich u. s. w., und bei der blossen Betheurung 1 Sam. 21, 6. 1 Kön. 20, 6. S. Ewald ausf. Gr. §. 343, b.

^{10.} En mit dem Plur. collect. die Manner, §. 143, 1.

לְּנִי נִיּאָמָר לְנָהִ בַּנְאָיָר לְנָהַ בַּנְאָשָׁר עָשׁר עָשׁר עָשׁר עָשׁר עָשׁר עָשׁר עָשׁר לִי בֵּן אַמָּר לָשִׁמְשׁרוּ לְשִׁיְשׁרוּ הָלֹא יָדַעְהָּ בִּי־מְשְׁלִים בָּנוּ פְּלִּשְׁתִּים

- נאָמָר לָהָב שִׁמְשׁרוּ לוּ לָאֶסְרְךּ יִשְׁבְעוּ לִי פָּן־הִּפְּעוּן הַשְּׁבְעוּ לִי פָּן־הִפְּעוּן בִּיבר 12 שִּׁיתִי לָהָב: וַיִּאִמְרוּ לוֹ לָאֶסְרְךּ יָרַדְנִיּ לְתִּחְּךּ בְּיֵד־ 12
- 13 אַמָּכּב: וַיּאִמְרוּ לוֹ לֵאמֹר לֹא בִּי־אָסר נָאֶסָרְדּ מַנּנִּךְ בִּיַרָּבו וָהַמָּת לֹא נִמִיתַךְּ וַיַּאַסְרְהוּ בְּשְׁנַיִּבוּ
- יַנְשָׁלוּהוּ מִן־הַפְּלֵע: הוּא־בָא שַר־ 14 בְּתְּלְּהוּ בְּלְּהְנִיבָה הָנְּלִי רוּחַ יְהוָה בְּלִי הִנְּה הַלְּלִי רוּחַ יְהוָה הַרִּיעוּ לְקְרָאתוֹ וַהִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה הַּרָיעוּ הַבְּשִׁתִּים אֲשֶׁר־ עַל־ זִּלעוֹתֵיו בַּפִּשָׁתִּים אֲשֶׁר־
- מור פריוח וּיִּשׁלח יַדוֹ וַיִּקּחָת יַבּר בַּריו: וַיִּיְמְשׁא לְחִי־ 15 מור פריבוח וַיִּשׁלח יַדוֹ וַיִּקּחָת יַבּר בַּריין אֵלֶף אִישׁ:
- וַשָּׁמָבר שִׁמְשׁוּן בּּלְחִי חַחֲמוֹר חֲמוֹר חֲמִרְתָּיִם בּּלְחִי 16
- אָלֶת אִישׁ: וַיְהִי בְּכַלֹתוֹ לְרַבֵּר <u>וִי</u>שְׁלֵךְ 17
- אר בַּיּקְרָּא לַפָּקוֹב הַוּאֹמֵר אַהָּה נָתַהְּ בְּיֵד־עַבְּדְּךְּ אר וַיִּקְרָּיִ אָל־יְחֹוָה וַיִּאֹמֵר אַהָּה נָתַהְּ בְּיֵד־עַבְּדְּךְּ אַר הַהִּשֹׁוּעָה הַבִּּרֹלָח הַוָּּאִר וַעַּהָה אַמוּר בּבַּצְּמָא הַבְּּרָלִח הַוּּאִר וַעַהָּה אַמוּר בּבַּצְמָא
- לל בן בּנֶר הָשַּׁרֵלֶים: נֵיּבְבַע אֵל הִים אָת־חַפּלּה 19 שִּׁלְרִיב בָּלְחִי עַר בַּלֶּחִי עַר בַּלָּחִי עַר שָׁר־בַּלְחִי נִגִּצְאוּ מִפֶּפּנּ מַיִם נַנִּשְׁיְּ נַמָּשׁ 19 מַלְחִי בְּנִר הָשָּׁרִלִּים: נֵיּבְבַע אֵל הִים אָת־חַפּלְחִי עַר

^{12.} אָתְּחָבְ Inf. Kal mit Suff. von בָּתַל \$. 63, Anm. 3.

^{17.} בְּרֵתְ בָּוֹתְ Kinnbackenhöhe. Der Erzähler hat den Ort schon fraher (v. 9. 14) בְּחֵר Kinnbacken genannt, wiewohl er hier den Ursprung der Namens erst von dieser Begebenheit ableitet.

^{19.} אָרָ man nannte, §. 134, 3, a.

- d) Simson unterliegt der List eines Weibes. Sein heldenmüthiger Tod. Cap. XVI.
- י דילור הַיִּטְחַרְשׁוּ כָּרִן חַלַּיְלָרִה בְּשִׁעַר עַר־ אוֹר הַבּּקָרְר שִׁמְשׁוּן הַבָּּרִה וַיָּסְבּוּ וַיָּאָרְבוּ - לוֹ כָּלְ - חַלַּיְלָרִה בְּשַׁעַר הַאָּרְר בָּיִּשְׁעוּן הַבָּיִלְר בִּיּבְּיִלְר בִּיּבְּיִלְר בִּיּבְּיִלְר בִּיּבְּיִלְר בִּיּבְּיִלְר בִּיּ
- וּנִּפָּעֵם אִם־הַבְּרִיחַ וַנָּשָׁם אַל־בְּתַעָּיו וַנִּשָּׁם אַל־בְּתַעָּיו וַנִּשָּׁם אַל־בְּתַעָּיו וַנִּשָׁם הַלֵּילָה וַנָּאָחו בְּדַלְתוּרם שַּׁאַר־הָסִיו וַבְּלְתוּרם בְּחִצִּי וֹהַרַגְּלָהוּ: וַנִּשְׁכֵּב שִּׁשְׁשׁוּן אַר־חָצִי הַלַּיְלָה וַנָּלֶם בַּחָאִי
- 4 הָהָר אֲשֶׁר עַל־-פָּנֵי חָבִרְוֹז: וַיְהִי אֲחֲרֵי־כֵּזְ וַיָּאֲהַב
- אָשָׁה בְּנַחַל שּוֹרֶק וּשְׁטָה דְּלִילֶרִה: וַיַּעַלוּ אֵלֶיחָ סַרְנֵי פּלְשְׁתִּים וַיִּאִמְרוּ לָה פַּתִּי אותו וּרְאִי בַּפֶּרה כּחוּ נֶרוֹר וּבִשה נוּכֵר לוֹ וַאַסרנוּהוּ לַעַנּוֹתוֹ וַאַנַחְנוּ נִתּזְ־לֹךְ אִישׁ וּבִּשה נוּכֵר לוֹ וַאַסרנוּהוּ לַעַנּוֹתוֹ וַאַנַחְנוּ נִתּזִּ־לֹךְ אִישׁ
- 6 אֶלֶר וִמַאָּה בֶּסֶף: וַתּאֹמֶר דְּלִילָה אֶל ־שִׁמְשׁוֹן הַגִּירָד־ה־-
- לא לי בַּפֶּח כּוְחַךּ נָדְול וּבַפֶּח־ה תַאָּמֵר לְעַנּוֹתֶך: וַיּאּמֶר 7 אליה שמשו אם־יאסרגי בשכעה יתרים לחים אשר
- אַרְבוּ וְּיִעַלוּ־יְחִרִּיתִי בְּאַחֵר הָאָרֶב: וַיִּעַלוּ־יָלְּהּ פּרְגֵּי פְּרְצֵי פִּרְשׁחִים שָּׁבֶּית שִׁבְּעָה יְחָרִים לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרֵבוּ בּּוּ
- 9 וַתַּאַסְרָהוּ בַּהַם: וָהַאַרָב ישָׁב לַה בַּחַבֵּר וַתַּאִפַר אַלִּינ

^{5.} איבר בורל בורל siehe zu (suche zu erfahren), wodurch er seine grosse Stärke hat. איבר בּרוֹל בּרוּל בּרוֹל בּרוֹל בּרוֹל בּרוֹל בּרוֹל בּרוֹל בּרוֹל בוּלוֹל בוּל בוּלוֹל בוּלוֹל בוּלוֹל בוּלוֹל בוּלוֹל בוּלוֹל בוֹלוּל בוֹלוּל בוּלוּלוּל בוּלוּל בוּלוּל בוֹלוּל בוֹלוֹל בוּלוֹל בוּלוֹל בוּלוּלוּל בוּלוּלוּל בוּלוֹל בוּלוּלוּלוֹל בוֹלוֹל בוֹלוֹל בוֹלוֹלוּל בוּלוֹל בוּלוֹל בוֹלוֹל בוֹלוֹל בוֹלוֹל בוּלוֹלוֹל בוּלוֹל בוּ

^{7.} בְּלֵּבְרְדָּאָרָם wie einer der (gewöhnlichen) Menschen. Vgl. v. 17: בְּלֵבְיִדְאָּרָם. Oester bedeutet שוא die gewöhnliche Menschenmenge, שווא מ. B. בְּלֵבְיִר אָנְם nach der (gemeinen) Menschen Weise. Hiob 31, 33. Hos. 6, 7.

פּאָשֶׁר בַינְתָר שָׁמִשׁוֹן וַיְנַמֵּק אֶר־ד־הַיְתָרִיבּב בַּאָשֶׁר ינתק פתירם הַבְּעַרַרת בַּחַרִיחוֹ אַשׁ וַלֹא נוֹדַע כֹחוֹ: וָתָּאַמֶר דְּלִילֵה אַל־שִׁשִּׁשׁוֹן הָבֶּה הָתַלְתַּ בִּי וַתְּדַבֵּר אָלֵי 10 עַתַּה חַגִּירַה־נַּא לִי בַּפֶּה הַאָּסֵר: וַיּאֹמֶר אֵלֶיהָ 11 -אַסור יַאַסרוּנִי בַּעַבֹּתִים חַדַשִׁים אַשׁר לא־נעשה וּ וַחַלִּיתִי וַהַיִּיתִי כַּאֲחַר הַאֲבַּב: לה עַבֹּתִים חֲדָשִׁים וַתַּאַסְרָהוּ בַּהָם וַתּאַמֵּר אֲלַינ ז עַלִיך שָׁמִשׁוֹן וְהַאֹרֶב ישָׁב בַּחָדֵר וַיְנַחְּקֵב עמיו כַּחוּט: וַתּאמֶר דָּלִילָה אֵל־שָׁשׁוֹז עד־ 13 בה הַתַלְתַּ בִּי וַתְּרַבֶּר אֱלִי כַּזַבִיבוּ הַגִּירדה לִי בּפּרה וַיאשר אָלֶיהָ אִם־הַאַרְגָּי אַת־שַׁבַע מחַלפּור־ז וַהַתְקַע בַּיַתִד וַהּאֹטֶר אֲלֵינ 14 הַמַּסַכַר עליד שמשוז וויכץ משבתו ויפע ארד־ אַרָג וָאַת־הַשַּּסַבֶּר־ת: וַתּאֹטֵר אַלַיו אַידְּ תּאֹטֵר 15 ולבד איז אַמִּי זָה שׁלשׁ פּעמיבם התלתּ בִּי הַנַרָהַ לִּי בַּמָּה כֹּחֲך נָרוֹכד': וַיִּהִי כִּי־הַצִּיקוּדה לוֹ 16

^{9.} פְּלֵיקְה die Philister (sind) über dich her, überfallen dich.
— שַּׁבְּרִיחוֹ אַשׁ wenn er (der Faden) Feuer gerochen hat f. versengt ist. הַּרִיחוֹ אַטּ ähnlich gebraucht Hiob 14, 9. Vgl. auch Dan. 3, 17.

^{10. 10.} Hiph. von 10, vgl. Ewald Gr. §. 127.

^{14.} Am Schlusse des 13. v. ist aus v. 7 und 11 nachzuholen: "se würde ich schwach und wie ein anderer Mensch sein." Zu Anfange dieses v. hat man hinzuzudenken: "sie that, wie Simson gesagt hatte", dann geht die Erzählung fort אַרָב אַרְהַיּחָר, "und sie schlug [die mit dem Aufzug, des Garnfäden zusammengeflochtenen Locken] mit dem Pflock (od. Nagel) ein אַרָב אַרָּה mit אַרָּב אַרָּ von dem Einschlagen eines Nagels findet sich auch Jes. 22. — Welches Werkzeug verstanden sei unter dem אַרָּב אָרָ nāher bezeichnet wird, ist bei unserm Mangel an Kenntniss der alten Webestühle und der dahin hezüglichen Einrichtungen nicht mehr sa ganz leicht zu bestimmen. Man vgl. Braun, de vestitu sacerd. p. 253. mit der Abbild. S. 272 u. Studer im Comment. z. dieser Stelle. — אַרָּבְּיִבְּיִלְּהָּיִּ בְּיִּבְּיִּרְ בַּיִּאָרָ. Ueber den Art. am Nomen regens a. §. 108, 2, c.

^{16.} בְּמַאַלְצְרוֹה בּוֹאָרְ בְּרוֹה בּוֹאָרְ בּרוֹה בּרוֹה Impf. consec. Pi.; über das Schwa oom-positum anstatt des ausgefallenen Dag. f. s. §. 102, Anm. — הַּלְצֵרוֹ מְלֵּרוֹת da ward er ungeduldig zum Sterben. Wir sagen ähnlich: sie quälte ihm fast zu Tode. Bei Tercnz: caccas me.

בדבריה ברל הישים והאלצחו והקצר נפשו למורו: 17 וַיַּגַר־לַה אַת־כֵּל־לְבּוֹ וַיִּאמֵר לַה מוֹרַח לא־עלר וַחַלִּיתִי וַהַייתִי כַּכַּל־ לריה את־כַּל־לבּוֹ ותּשׁלח ותּקרע שתים לאשר עלו הפעם כי־הגיד לי ה סרני פלשתים ויעלו הכסף ועלוּ אליד ברביה ותקרע לאיש ותגלח ותישכהו ער ת-שבע שחלפורת ראשו ותחר וַתּאֹמֵר פַּלְשָׁתִּים עַלֵּיך שָׁמִשׁוֹן וַיִּקַץ מִשְּׁנַתוֹ מעליו: ויאחזוחו פלשתיכ ז ויאסרוהו בַּלַח: וַסַרְבֵּי פָּלְשָׁתִּים בָאַסְפּוּ ז ויאטרו כתז אלהיכו בידכו לַבַגוֹן אֱלֹהֵיהָם וּלָשִׁמְחָר 24 אַת שַׁמַשׁוֹן אוֹיָבַנוּ: וַיִּרָאוּ אֹחוֹ הַעַבַבוּ וִיְהַלְלוּ אַר אֶל הַינֶת כִּי אָטְרוּ נָתַן אֱל הֵינוּ כִיַדֵנוּ אַר

^{17.} Er theilte ihr sein ganzes Herz mit, er verrieth ihr alles was er wusste (vgl. 1 Kön. 10, 2.). Seine Stärke war nämlich eine Gabe der Gottheit, aber abhängig von seinem Nasiräatsgelübde. Nur wenn er dieses hielt, blieb ihm der Geist Gottes (s. 13, 25. 14, 19. 15, 14) und damit seine Heldenkraft; ward es gebrochen, so wich Jehova von ihm, v. 20.

^{19.} בַּקְרָא לָאָרים, sie rief den [hiefur in der Nähe befindlichen] Mann.

— יהְחָל לְעַבּרֹת , sie begann ihn zu überwältigen, d. h. von da an war er äberwältigt, seine Kraft gebrochen.

בְּבֶּר בֹּחוֹ בַּעְּלֵיר seine Kraft war von ihm gewichen, elg. von auf ihm (\$. 151, 2, a.), weil die göttliche Kraft auf ihm geruht hatte, vgl. v. 20.

^{20.} בְּעַעָם בְּעַעָם שְׁנֵם und er dachte, vgl. 2 Mos. 2, 14. בְּעַעָם בְּעַעָם wie allcmal. בּעָעם בְעַעם פּוּפ. Mal an Mal, f. alle Male, vgl. רֹם בְּעָרָה Tag an Tag (so dass ein Tag den andern berührt) f. alle Tage, אָנָה בְּעָעָה alle Jahre 3 M. 25, 63, שׁנָה בְּעָרָה 1 Chr. 27, 1.

^{21.} קְּיְהֵי מוֹלְוּזְ molebat (§. 131, 2, c.), er musste die Handmühle regieren, was die niedrigste Sklavenarbeit war; vgl. 2 M. 11, 5. Homer Od. 20, 105 ff.

הלבלה לא וֹחוּלֵלִה לא אַב עַפֿאַם עַיּנִים עַשְׁלְנִים וֹאִפּׂלֹמִם שַׁמָּם עַיּיִּם עַשְׁלְנִים וֹאִפּׁלֹמִם שִׁמְּם עַיִּיִם עַשְׁלְנִים וֹאִפּׁלֹמִם שִׁמְּם עַשְׁלִּבִּים אִישִּ וֹאִשְׁם עַיִּיִּשׁ עַּיִּבְּיִם אִישִּ וֹאִשְׁם עַּיִּבְיִם וֹעִּיִּשׁ עַּעְּשִׁ אַלָּפִּים אִישִּ וֹאִשְׁם עַרְנִי פַּלְשִׁעַּיִם וֹעַפָּאִים וֹשְׁפָּשׁם בָּלְשִׁעַּיִם וֹעַפָּאִים וֹשְׁפָּשׁם כָּלְמַלְּעִים בְּעְּשׁם עַּעְ מַלְנִי פַּלְשִׁעַּיִם עַבְּעַבּיִם וְעַבְּשִׁבִּים אִישִּׁ וֹשְׁמָּשׁוֹ אַלִּים 32 עַּבְּעַבר עַפְּלִבוּ עַבְּיבוּ עַבְּיבוּ וֹעָבְּעִבּים וְנִישְׁמָשׁוֹ אַבְּים בּּיִּעם בּּיִּעם בּּיִּלְם עַבְּיבוּ עַבְּעַבר עַבְּיבוּ עַבְּיבּי עַבְּיבּי עַבְּיבּי עַבְּיבּים עַּבְּיבּים עַבְּיבִּים עַבְּיבוּ עַבְּיבּים עַבְּיבִּים עַבְּיבּים עַבְּיבִּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבִּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבִּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבּים עַבְּיבִּים עַבְּיִבּים עַבְּיבּים עַבְּיִים בְּיִּים בְּיִּים עַבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִּים עַבְּיִים בְּבְּיִים בְּיִים עַּבְּיִים בְּיִים בְּעִּיבְּיִים בְּיִים עַּבְּישִּים בּיּבְיּים בְּיבְיבְּישִּים בּיּבְיּים בְּיִבְּיִים בְּיבְיבְּיִים בְּיִבּים בְּיבְּיבְּיִים בְּיִים בְּבְּיִים בְּיִיבְּים בְּיִבְּים בְּיִבְּיִים בְּיִבְּיִים בְּיבְיבְּיִים בְּבְּיִבְ

^{25.} הְחֵשֵׁ heisst: spielen, die Saiten rühren, welches gewöhnlich mit Gesang und Tanz, wenigstens starker Gesticulation, wenn auch ohne Fortbewegung, verbunden war. v. 27 ist von Zuschauern, nicht Zuhörern, die Rede. Er stand בֵּין הַעַּמֵּרְרִים zwischen den Säulen, wie auch bei Homer der Sänger gewöhnlich seinen Platz an der Säule des Versammlungsgemachs hatte.

^{27.} Man muss sich eine unten offene, von Säulen unterstützte Halle, oben ein plattes Dach denken.

^{28.} יְאַנָּקְמַה נָקִם־אַחַת מִשְׁהֵר עֵינֵי בִּפְּנְשְׁהַרם, dass ich [nur] eines von meinen zwei Augen räche an den Philistern." Ein fast komischer Ausdruck, wie ihn die Bitterkeit der Verzweislung dem zu derbem Witz geneigten Helden eingab. Der erlittene Verlust ist so gross, dass die schaudervolle Rache, die er zu nehmen beabsichtigt, doch nur für einen Theil des Schadens genügt. Man sagt: נְקְם נְקְמַת ד' und נָקִם נְקְם Rache nehmen für etwas 3 M. 26. 25. 4 M. 31. 2. Jer. 51, 36, mit 72 der Person, an welcher man sie nimmt 4 M. a. a. O. 1 Sam. 24, 13. Die alten Uebers. und mit ihnen viele der Neuern, erklären: dass ich eine Rache (חקמ vindicta unius f. vindicta una, und dieses f. einmal genommene Rache, od. eine einzige Rache) nehme wegen meiner zwei Augen an den Philistern. Es wurde in diesem Falle das nicht sowohl den Gegenstand angeben, für welchen Rache genommen wird. als vielmehr den Grund, weshalb es geschehe. Allein die Construction und die Deutung von אַתָּה bliebe immer sehr hart, während אַתָּה bliebe immer sehr hart, während אַתָּה mit בְּשְׁחֵר מָבְבֵיר sich natürlich verbindet, wie ביני אַחַר מָבַבִיר, vgl. Hohel. 4, 9; und die Phrase ulcisci ultionem alicujus rei überall auf die Sache geht, welche gerächt wird. Man vgl. Gesen. Thesaur. pag. 911. Diese Erklärung gibt ausser anderen hebräischen Auslegern schon Raschi (mit dem Zusatze: die Rache für das andere Auge möge ihm für jenes Leben ausbewahrt sein). -- נשמי steht hier ohne Dagesch im ה, während man doch שמים schreibt (§. 95. 1, Note **), wegen des Dag. f. im E, wodurch das Sch'wa alsmobile gesprochen wird. Ganz consequent steht Jon. 4, 11 מָשָׁמֵּיָם שֶּׁיִבֶּה.

8. Aus dem Leben Davids.

a) Sein Sieg über Goliath. 1 Sam. XVII.

לַלִּים נְחָשָׁת: וּמִצְחַת נְחִשָּׁת עַל־רָגְלֵיו וְכִירוֹן נְחִשָּׁת בּלְיִם נְחְשָׁת: וּמִצְחַת נְחָשָׁת עַל־רָגְלֵיו וְכִירוֹן נְחָשָׁת בּלְּהָים בְּלְיִם בְּלִשְׁתִּים בּלְשְׁתִּים בּלְיְשִׁתִּים אָלִּיִת שְׁמוֹ וְשִׁרְיוֹן בּנִצְא אִישׁ הַשְּׁתוֹת וְזָרֵת: וְכִוֹבֵע נְחְשָׁתִם עַמְרִים אָל־רָהָרָן בְּנִבְיִּת שְׁמוֹ וְשִׁרְיוֹן בּנִבְּעְהִים בּלְשְׁתִּים בּלְשְׁתִּים בּלְיְבִּית שְׁמוֹ וְשִׁרְיוֹן בּנִבְא אִישׁ הַשְּׁתוֹ וְזָרֵת: וְכִוֹבֵע נְחְשָׁתוֹ עַלְרִת שְׁמוֹ וְשִׁרְיוֹן בּנִבְּעְהִים אָל־רָהְבָּוֹ חְשִׁתוֹ וְשִׁרְיוֹן בְּחְשָׁת בּנְיִם בְּמִבְּיוֹם בְּנְבְּיִם בְּבְּלְשְׁתִּים אָל־רָנְהָלְוֹים בְּלְשְׁתִּים אָת־בְּבְּוֹלְיוֹן בְּחְשָׁת בִּיבְּרִים בְּבְּלְשְׁתִּים אָת־בְּקְבִּיה בְּעִבְּיִם בְּבְּבִּית בְּלִבְיִים בְּבִּיִּת בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ וְשִׁרְיוֹן בְּחְשָׁת בִּיבְּיִבְּים בְּבְּבִּית בְּבִּיִם בְּבְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּיִוֹם בִּיוֹם בְּבִּית בְּבִית בְּחִבּים בּבְּבְּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּחִבּים בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִּית בְּיבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּיבְּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִּית בְּיבִּית בְּבִּית בְּבִיתוּית בְּבִיתוּים בְּבִּבְּית בְּבִּית בְּבִיתוּן בְּבִיתוּן בְּבִית בְּיבְּית בְּבִּבְית בְּבִיבְּתוֹם בְּבִּית בְּבִיתוֹן בְּבִיבוּיוֹם בְּבִּיבְיתוּים בְּבְּבְּיתוֹם בְּבִּיבְּתוּ בְּבִּיבְים בְּבְּבְיבְיתוּת בְּבִיבוּיוּבְּיוֹם בְּבִּיבְיוֹם בְּבְּבְיתוֹב בְּיבְּבְּעבְיתוּ בְּבִיבְיתוּת בְּבִּיבְיוּם בְּבְּבְיתוּים בְּבְיבְּבְּיתוּ בְּבִּבְיתוּים בְּבְּבְּיתוּ בְּבִּבְיתוּ בְּבְבִּים בְּבִּבְיתוֹם בְּבִּבְיתוֹם בְּבְּבְיתוֹם בְּבִּבְיבְים בְּבְבְּבְיתוֹם בְּבְיבְּבְיתוּם בְּבְּבְּבְיתוּים בְּבְּבְּבְּבְיבְ

^{29.} בְּּכְּמֵּהְ וְגֹּרֹ ,, und er (Simson) stützte sich auf sie". Die folgenden Worte אַחַר בִּיבִירנוֹ וְגַּרֹ zu construiren.

¹ Sam. XVII, 1. מולכה ihr Heer (eing.) §. 91 zu Ende. — שולכה zu Socho, Acc. des Ortes § 116, 1. — אָטֶר לִיהוּדָה §. 113, 1.

^{3.} מְיֵה - מְיָה, von dieser - jener Seite.

^{4.} אָרֹשׁ הַבְּרֵכְּים Der Dual בְּרָבְּיב, von בְּרַבְּים, bezeichnet die Mitte zwischen zwei Heeren (זּמֹ שְׁבּזְמֹנְגְעִוּם Euripid. Phoen. 1285), dah. בְּרַבְּיִם der sich in die Mitte stellt, und den Krieg durch Zweikampf vermittelt, der Zweikampfer.

^{5.} בְּבְּרָם , ūber die Construction s. §. 140, 1. — הְּבָּרִם , §. 116, 3. Ebenso v. 7.

- בין כַּתַפֵּיו: וְחַץ חֲנִיחוֹ כַּמְנוֹר אֹרְגִים וַלַהַבַּר־ה חֲנִיחוֹ 7
- שָּלַחָּמָה הַלֹּנִים שְׁלָכִי הַפִּלְשָׁתּי וְאַתֵּם עֲבַרִים לְשָׁתּה הַצְּאוּ לַעֲרֵךְ נִיּקְרָא אֶל־מַעַרְכֹת יִשְׁרָאֵל וַיִּאְטֶר לָהֶם לָשָּׁה תִּצְאוּ לַעֲרֶךְ שַׁלָּהָה הַלוֹא אָלַכִי הַפִּלְשָׁתִּי וְאַתֵּם עֲבַרִים לְשָׁאוּל בְּרוּ-
- לֶכֶם אִישׁ וְנֵרֵד אֵלֵי: אִם -יוּכֵר לְהְלָחַב אִפִּי וְהְכָּנִי 9 יָהַיִינוּ לָכֶם לַעֲבָרֵים וָאִם־אֵנִי אוֹכֵל־לוֹ וְהַכְּתִיוֹ וְהִיִּתִב
- דַרַפְּהִי אָת־מַעַרְכוּת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַאָּבְר הַפְּלִיְשׁהִּי אַנִי 10 לָנוּ לַעֲבָרִים וַעֲבַרְיָת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַאָּבי הַפְּלִיְשׁהִּי אֲבִי 10
- וֹנְצָּׁחֲשָׁתִּה יָחַר: וַנִּשְׁמֵע שָׁאוּל וְכָל־יִשְׁרָאֵר אֶת־דִּבְרֵני 11
- יוֹבָּית לֶחֶם יְחִּנָּה וַיִּחַתּוּ וַיִּרְאוּ מְאָר: וְרָנִד בָּן־אִישׁ אָפְּרָתִי 12 הַפְּלִשְׁתִּי הָאֵלֶּה וַיִּחַתּוּ וַיִּרְאוּ מְאָר: וְרָנִד בָּן־אִישׁ אָפְּרָתִי
- בּימֵי שָׁאוּל זָכָן בָּא בַשָּׁגִים: וְדָוָד הוּא הַקּמָן וּשְׁלשָׁד־ה 14
- הַגְּרֹלִים הֲלְכוּ אַחֲרֵי שָׁאִוּל: וַיּאֹטֶר יִשׁי לְרָוֹד בְּנוֹ קַח־ 17 נַא לָאַחִיךּ אִיפַּת הַקָּלִיא הַזָּה וַעֲשַׂרַה לָחָם הַנֶּה וְהַרֵץ
- ַהַבִּיא לְשֵׁר הַאָּלֶף וְאָת עֲשֶׁרֶר הְחָלֶב וְהָאֶלֶה וּאַלֶּר הַ בַּבְּתְבּיתם הַבִּיא לְשֵׁר הַאָּלֶר וְאָת עֲשֶׁרֶר הַאַלֶּר וְאָת־עֲרְבָּתִם הַבִּיא לִשֵּׁר הַאָּלֶר וְאָת־אֲרֶבָּתִם

^{7.} בְּלְיבֶית Pfeil des Speers, heisst wohl am natürlichsten die eiserne Spitze desselben. Aber diese wird ihm ausdrücklich entgegengesetzt unter der Bezeichnung בַּלְיבֶּה חֵלִים. Daher ist wohl die Lesart des K'ri und 1 Chr. 20, 5 (vgl. 2 Sam. 21, 19) vorzuziehen: אַץ הַבִּיח Holz-Schaft des Speeres.

^{8.} אַרְיבְּיִם der Philister, der euch schon als furchtbar bekannte. Vielleicht war er schon öfter als Zweikämpfer aufgetreten, dah. auch v. 4 der Zweikämpfer. — אַרָּבְּיִם בְּעָבִים אַנִּיבָּיִם אַנִּיבָּים אַנִּיבָּיִם אַנִּיבָּיִם אַנִּיבָּיִם אַנִּיבָּיִם אַנִּיבָּיִם אַנּבְּיִם אַנִּיבָּיִי אַנְּיבִּיּיִם אַנְיבִּיּיִ s. zu 1 M. 41, 12. — Ucher יבְּיבִייִּם s. zu Richt. 14, 15.

^{12.} Im Texte steht אַפְרָהי הַלְּצְּלְּחָר Las ob er schon früher erwähnt sei, was aber in der jetzigen Gestaltung des Textes nicht der Fall ist. — Die Lesart הַּשְּׁבְּיִם folgt einigen Mss. der LXX, welche בּיִּבּים lesen; vgl. בַּיִּבְיִם M. 24, 1. Jos. 13, 1, wo ebenfalls בְּיִבְּיִם vorangeht. Der gew. Text בַּיִּבְיִם giebt keinen erträglichen Sinn.

^{14. 70}万万 \$. 117, 2.

^{17.} בְּלֵלְא חַזֶּה וְגרֹ בּוֹת בוֹלְי מְנַרְלְי אַ חַזְּה וְגרֹ בּוֹת וְבוֹלְ בּוֹת וְבוֹלְ בּוֹת וְבוֹלְ בּוֹת בְּוֹת וְבוֹל בּוֹת (Laib) dieses Brotes. Zwischen dem Zahlworte und בַּבְּרוֹת instager, s. 1 Sam. 10, 4 vgl. v. 3 und §. 118, 4, Anm. 2. — בְּבַּרְתֶּבֶּר instager, Acc. des Orts §. 116, 1.

^{18.} אָת־אַקְּרְ הְּשָׁלֶּךְ הְשָׁלֶּךְ מְשַׁלֶּר deine Brüder besuche (um zu schen) nach ihrem Beünden, vgl. 1 M. 37, 14. 2 Kön. 10, 13. — אָת־עַרַעַרַם הָּקָּרִ

20 תַּהַח: וישׁכּם דַּוָר בּבֹקר ויִפוּשׁ אַת־הצאֹן על־שׁמַר וְיָשֹאַ וַיָּלֶדְ כַּאֲשֶׁר צְּוָהוּ יָשָׁי וַיָּבאׁ הַפַּענַלַה וַהַחַיִל חַיּצָא אֵל־ 22 הַפַּעַרַכַה וָהַרַעוּ בַּפִּלְחַמָּח: וַיִּפוֹשׁ דַּוָר אַת־הַבַּלִים מַעַלַיו על־יַר שוֹמֶר הַכָּלִים וַיַרַץ הַמַּעַרַכָה וַיַבא וַיִּשׁאַל לָאָחַיו 23 לשלום: וחוא מדבר עפם והבה איש הבבנים עולדה בּלְיֵח הַפּּלְשָׁתִּי שָׁשוֹ מִבֵּח מִפַּעַרְכוֹר־ז פּלְשָׁתִּים וַיְדַבְּר 24 בַּדְבַרִים הַאָלָה וַיִּשָׁמָע דָּוֶר: וְכֹל אִישׁ יִשְׁרָאֵל בָּרְאוֹחָם 25 אַת־הַאָישׁ וַיַּנָסוּ מַפַּנֵיו וַיִּירָאוּ מַאָּד: וַיּאֹמֵר אִישׁ יִשׂרָאֵל הַרָּאִיתָם הַאִּישׁ העלה הזָה כִּי לחרַף אַת־יַשׁראַל עלה יָהַיַה הַאִישׁ אֲשֶׁר־יַבֶּנּוּ יַעִשָּׁרָנּוּ הַשָּּלֶךְ עשָׁר גַּרוֹל וָאַר־־יַ בתו יתן לו ואת בירה אביו יעשרה חפשי בישראר ב 132 ויאפר הַוָּד אַל־שַׁאוּל אַל־יִפּל לֵב־ אַדַם עַלֵיו עַבַּדְּךְ וְלֶךְ 33 וַבָּלְחֵם עָם־הַפַּלְשָׁתִּי הַזָּה: וַיּאֹמֵר שַׁאוּל אֵל־דַּוָר לֹא תובל לַלְכֵת אַל־הפַּלְשׁתִּי הַנָּה לְהַלַּחֶם עִפְּוֹ כִּי־בַעַר אַתַּה 34 וְהוּא אִישׁ מַלְחַמָה מִנְעָרֵיו: וְיֹאִמֵר דַּוָד אֵל־שַׁאוּל רְעָה הַנָה עַבַּרָּדְּ לָאַבִיו בַּצָּאֹן וּבָא הַאָרִי וְאֵת־הַדּוֹב וְנַשּׁׁעִ

nimm ihr Pfand, lass dir das Pfand von ihnen geben zum Zeichen, dass du wirklich dort gewesen, und die Geschenke überbracht hast.

^{20.} Er liess die Heorde אַט בְּעַ עַשׁלָּבְּע uber einem Hüter d. h. überliess sie einem Hüter. בְּעַ bezeichnet die Pflicht, die jem. auf sich hat, so wie בְּעַע v. 22 von dem Ablegen der Sorge gebraucht wird. Gleichbedeutend mit בְּעַע v. 22 von dem Ablegen der Sorge gebraucht wird. Gleichbedeutend mit בְּעַע nur vollständiger steht v. 22 בְּעַע auf der Hand (dessen der die Außsicht hat). Vgl. 1 M. 42, 37. Auch wir sagen: etwas über sich nehmen, übernehmen, dagegen: es von sich abwälzen, wobei das Bild einer Last zum Grunde liegt.

^{32.} אַל רְבֹל יְבֹל Nicht falle der Muth jemandes seinetwegen.

^{34.} בּלְּדְרֵיהְ אָּרְרִי מִּצְּרִי es kam der Lowe, und zwar mit dem Bären. hier: und zwar, vgl. 1 Sam. 28, 3. Kohel. 1, 5. 8, 2. §. 152, Bemerk. a (S. 281 unten). Die Ansicht, dass אַ hier und an einigen andern Stellen den Nominativ bezeichne, lässt sich nicht begründen. Der Art.,, der Lowe und der Bär" ist zu nehmen, wie d long Joh. 10, 12 und unser: der Wolf kommt, näml. der bestimmte, der die Gegend unsicher machte. Der Lowe erscheint als das wichtigere Thier, und nach dem Zusatze אַרְיִּיִּי wird v. 34 im Sing. von ihm fortgefahren.

Ł

שָּׁת בַּוֹר וַנְּבְחָהוֹ כִּי - זְּהָה לַשְּׁרְטִּרִ עִם - יַפָּה מֵרְאַרֹם :
שָׁת בַּוֹר וַנְּבְחָהוֹ כִּי - זְּהָר וֹבְּבִּם הַפְּלִשְׁתִּי וֹנִיבָּם הַפְּלִשְׁתִּי וֹנִבְּטְרִ וְהָבָּה לְּפָּרִיוֹ וַחַבְּמִי וֹנְבְּלֵּה עִבר הַנְּב הָבָּר וֹנְבְּלֵּה עִבר הַבְּר בְּיִר בְּיִר עִבְּר וְהָבָּר וְהָבְּר וֹנְבְּלֵּה עִבר וֹנִי וְנִבְּלְּה עִבר וֹנִי עִבר בְּיִר בְּיִר עִבְּר שִׁאוֹל אֶת־בְּוֹר מַבְּיוֹ וְנְבְּבַלְּה עִבר וֹנִי עִבר בְּיִר בְּיִר בְּיִר עִבְּר וֹנִי עִבר בְּיִר עִבְּי בְּיִר עִבְּי וְנִיּעָם אִתְּל שָׁרְיוֹ וְנִבְּעְרִם הַשְּׁלִיוֹ וְנִישְׁם הְּבְּלְנִי עִבְּר עִבְּר וְבְּיִר עִבְּר בְּיִר עִבְּי וְנִיבְּעוֹ וְנִיְבְּעִר שְׁמִל עִבר וֹנִי עִבְּר בְּיִר עִבְּי וְנִיבְּעְ שִׁבְּר וְנִיבְּעוֹ בְּיִלְנִי עִבְּר וֹנִי וְנִיְבְּי שִׁבְּר וֹנְבְּעְ בְּיִר עִבְּיוֹ וְנִבְּעְרוֹ בְּבְּעוֹ וְנְבְּעְ שְׁאוֹל אֶת־בְּוֹר עַבְּיוֹ וְנְבְּעְרוֹ בְּבְּעוֹ וְנִבְּלְנִי עִבְּר לְּעְבְּי בְּיִבְיוֹ וְנִבְּעְרוֹ בְּבְּעִר שְׁאוֹל עִבְּיוֹ וְנִבְּעְרוֹ בְּבְּעוֹ וְנְבְּעְעוֹ בְּבָּעְ עִבְּיוֹ וְנִבְּעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְּעוֹ וְנְבָּעְם בְּעִלְיוֹ בְּבְּעוֹ וְנְבָּעְתוֹ בְּיִבְעוֹ וְנְבְּעִים בְּעִבְּיוֹ וְנִבְּעִים בְּבְּעוֹ וְבְּבְּעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְעוֹ וְנִבְּעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְּעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְבְּעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ בְּבְּעוֹ בְּבְּעוֹ וְבְבְּבְעוֹ בְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְבְּבְעוֹ וְבְּבְבְּעוֹ וְבְּבְבְעוֹ וְבְּבְעוֹ וְבְּבְּבְעוֹ וְבְּבְבְּבְיוֹ וְבְבְּבְּבְעוֹ וְבְבְּבְבְּבְּעוֹ וְבְבְבְּבְבְיוֹ וְבְבְּבְבְּעוֹ בְבְּבְבְיוֹ בְּבְבְבְּבְעוֹב וְבְבְּבְעוֹ ו

^{35.} בְּמִיתוּרוּ f. הַמְּחְתִּיר Perf. von הַבְּמִית. Die gewöhnlichere Form wäre הַמְּחֹתִיר ק. 71, Anm. 6.

^{36.} בְּהֶעְהִר בְּקְּבְשְׁחָר es soll dem Philister gehen, wie einem von jenen.

^{39.} han Impf. consec. Hiph. von

^{40.} מְבְּרֶלְבֵי אֲבָרֶם eig. funf glatte von Steinen, für: fünf glatte Steine. Vgl. אָבְרִלְבֵי אָדָם Arme von Menschen Jes. 29, 19. אַבְרוֹבֵי אָדָם Opfernde von Menschen Hos. 13, 2 für: arme, opfernde Leute, §. 110, 1. — Anm. 1. — בוֹר אַבָּרָל אַבְרָרִם אַנְּרָם אַנְּרָם אַנְּרָם בּרָלִם אַנְּרָם בּרָלִם אַנְּרָם בּרָלִם בּרָבְּלָם בּרָבְּיִּם בּרָבְּיִּם בּרָבְּיִם בּרָבְּיִּם בּרָבְּיִּם בּרָבְּיִּם בּרָבְּיִם בּרָבְּיִּם בּרָבִּים בּרָבְּיִם בּרָבְּיִּם בּרָבְּיִּם בּרָבְיִּם בּרָבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִּם בּרָבְּיִּם בּרָבְיִּם בּרָבְּיִם בּרָבְיִּבְיִּבְּיִם בּרָבְיִּבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִם בּיִּבְּיִבְּיִם בּרָבְּיִבְּיִבְּיִם בּרָבְיִים בּיִּבְּיִבְּיִבְּיִם בּיִּבְּיִבְּיִם בּיִבְּיִי בְּיִבְּיִם בּיִבְּיִבְּיִבְּיִים בּיִבְּיִבְּיִבְּיִים בּיִּבְּיִים בּיִבְּיִבְּיִבְּיִבְּיִבְּיִבְּיִים בּיִּבְּיִבְּיִים בּיִּבְּיִבְּיִים בּיִּבְּיִבְּיִים בּיִּבְּיִבְּיִבְּיִּבְּיִים בּיִּבְּיִּבְים בּיבּים בּיבִּים בּיבּים בּיבְּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבִּים בּיבִיים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבִים בּיבְיבִים בּיבְּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּבּיבּים בּיבּיבּים בּיבּיים בּיבּים בּיבּים בּיבּבּים בּיבּים בּיבּיבּים בּיבּיים בּיבּים בּיבּים בּיבּיבּים בּיבּים בּיבּיבּים בּיבּיבּים בּיבּים בּיבּיבּיים ב

^{41.} בְּרָבְּרָ הֹבֶּרְ וְקְרֵב er ging immer näher, §. 128, 3, Anm. 3.

לישל ווּלְאוּ חַפּּלְשׁׁמִים כִּי־מֵת צְּבּלֹכַם וַנְּלָסוּ:
לַמְלַבְּלְשׁתִּי בַּפְּלְשׁתִּי בַּיּבְלְשׁתִּי וַנְּכְלָת בַּיּרַם וַנְּלָסוּ:
נְמָלֶב אֵל וְּיִבְר בַּוֹר: וַיִּבְלְשׁתִּי וַנְּפְלְשְׁתִּי וַנְּכְּלָת בַּיּרְם וַנְּכְלָת בָּיּ אָת־הַפְּלְשְׁתִּי וַנִּמְלְה בָּשְׁלְהוֹ וַנְּכְלְשׁתִּי וַנִּמְלְה בָּשְׁלְבִר אָל־הַבְּלְשְׁתִּי וַנִּמְלְה וְנִיּשְׁלְשׁתִּי בַּקּלְשְׁתִּי וַנִּמְלְר וְנִיּשְׁלְשׁתִּי בַּקּלְשְׁתִּי בַּקּלְשְׁתִּי וַנִּמְלְר וְנִיְּשְׁתִּי וַנִּמְלְר וְנִיּשְׁלְשִׁתִּי וַנִּמְלְר וְנִיּשְׁלְשִׁתִּי וַנִּמְלְר וְנִיְּשְׁתִּי וַנִּמְלְר וְנִיּשְׁלְשִׁתִּי וַנִּמְלְר וְנִיּשְׁלְשְׁתִּי וְנִיּשְׁתְּר בְּעִבְּחוֹ וְנִיּלְבְּ וְנִיְּשְׁתִּי וְנִיְבְּעְעִי וְנִיּלְעְתְּי בָּטְרְבוֹ וְנִשְּׁתְּה בָּקּלְשְׁתִּי בָּלְרְב וְנִיְּשְׁתִּי וְנִיְּשְׁתִּי וְנִיְבְּעְר וְנִיּשְׁתְּי וְנִישְׁתְּה וְנִישְׁתְּה בָּקּלְשְׁתִּי וְנִיבְּעְתוֹ וְנִיְבְּעְתוֹ וְנִיְבְּעְתוֹ וְנִיבְּעְתוֹ וְנִיבְּעְתוֹ וְנִיְבְּעוֹ וְנִישְׁתְּה בָּבְּעְבְּתוֹ וְנִישְׁתְּה בָּבְּלְשְׁתִּי וְבְּעְתוֹ וְנִיבְּעְתוֹ וְנִיבְּעְתוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִישְׁלְשָׁתִּי וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיְעְבְּבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְעוֹ וְנִיבְעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְעְבְּיוֹ וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְעוֹת וְנִבְּעוֹיוֹ וְנִישְׁלְשָׁתִּי בָּבְּבְעוֹיוֹ וְנִישְׁלְשָּתִי בַּיִבְּעוֹ וְנִישְׁלְשָׁתִּי בְּבִיבְּעוֹ בְּיִבְּעוֹ וְנִיבְּעוֹי וְנִיבְּעוֹי וְנִיבְּעוֹי וְנִיבְּעוֹ וְנִיבְעוֹיוֹ וְנְבְּעוֹיתוֹ וְנְבְעוֹיוֹ וְנִבְּעוֹיתוֹ בְּיִבְעוֹיתוֹ בְנִיבְעוֹיתוֹ וְנִיבְעוֹיוֹ וְנִישְׁלְשְׁתִּי בְּיִבְיוֹ בְּיִבְּעוֹ וְנִישְׁלְשְׁתִּי בְּיבְּיוֹ בְיִיּבְיוֹ בְנִישְׁתְּבְּבוֹ וְנִישְׁבְּבְּבּיוֹ בְּיִילְיוֹילְ וְנִבְּעוֹ וְנִישְׁלְשְׁתִי בְּבוּבוּ בְּיוֹים וְנִיּעוֹיוֹ בְּבְּבְּבְּיוֹ בְּיוֹים בְּיוֹבְיוֹ בְיוֹבְיוֹ בְּיוֹים בְּבוּבְיוּת וְנִישְׁתְּישְׁתוֹ בְּיוּבְיוּת וְנִילְיוֹת בְּבוּיוֹ בְּיוּבְיוֹם וְנִילְּעוֹים בְּיוּיתְיוֹ בְּיוּבְּבְּיוּתְיוֹיתוּ בְּיוּיבְיוּת בְּיוֹיתְיוּבְּבוּ בְּיוּבְיוּתְיוֹיתוּ בְּיוּ

b) David wird von Saul verfolgt. Jonathan's Freundschaft. Aus 1 Sam. XIX. XX.

Unmittelbar nach dem Siege über Goliath hatte Saul den David an den Hof genommen, wo er einen edeln Freundschaftsbund mit dem Königssohne Jonathan schloss (1 Sam. 18, 1—4). Dagegen regte sich bei Saul sehr bald Eifersucht gegen David (v. 7) und er suchte ihn aus dem Wege zu schaffen, indem er ihm theils persönlich nachstellte, theils den äussersten Gefahren des Krieges ihn aussetzte (v. 17 fl.).

9, XIX וְהָנִיתוֹ בְּנֵדוֹ וְדָנִר מְנַבֵּוֹ נֶעָר. שָׁאוּר וְהַנָּה וְהַנִּתוֹ בְּנֵדוֹ וְדָנִר מְנַבֵּוֹע שָׁאוּל לְחַכּוֹת 10 יוֹשֶׁב וַחֲנִיתוֹ בְּנֵדוֹ וְדָנִר מְנַבְּוֹת

^{43.} באלידר באלידר er verfluchte den David bei seinem Gotte. Man segnet sich und schwört bei (ב) einer Gottheit, indem man sie dabei anrust, ebenso flucht man bei ihr, indem man sie um Untergang des Feindes bittet.

^{44.} לְכָה אָלֵיך וְאָתְּיָה. Ucher den Imp. §. 127, 2. Für den Ausdruck vgl. II. 1, 4.

^{48.} יְרָהָי in späteren Büchern bisweilen für das gewöhnliche יָרָהְי, vgl. 1 Sam. 5, 20. 2 Kön. 3, 15. Jer. 3, 9. יוֹרָרְ דַּבַּעְרָבָהוּ, er lief nach der Schlachtordnung [der Philister] zu. Acc. des Örts §. 116, 1.

¹ Sam. XIX, 10. Er suchte mit dem Speere durch David und in die Wand zu stossen, also den David an die Wand zu spiessen. — 여자 교육

בַּחַנִית בַּדַנָד וּבַקִּיר נַיִּפְטַר טְפַּנֵי שַׁאוּל נַיַדְ אַת־החנית בקיר ודוד גם ויפלט בלילדה הויא: וישלח שאור 11 מַלָאָכִים אֶל־בֵּית דָּוָד לְשַׁמִרוֹ וַלַחֲמִיתוֹ בַּבָּקַר וַחַּגֵּד לְדַוִר מיכל אָשַׁחּוֹ לַאמֹר אָם־אֵינְדְּ מָמֵלֵם אָח־נָפִּשָׁדְּ הַלַּיְלַר־ה מחר, אַתַּה מוּמֵת: וַתְּרָד מִיכַל אַר־ז־דַּוָד בָּעֵד הַחלון 12 ונלה ניברח ניפלט:

וַנְבַרַח דַּוֹד שִנֵּיוֹת בַּרַשָה וַנָּבא וַיּאשר לְפָּנֵי יָהוֹנַחַן XX, 1 מה עשיתי מה־עוֹנִי וּמָה־חַפַאתִי לְנַנָי אַבִּיד כִּי מבפּשׁ

- את-נפשי: ויאמר לו חלילה לא תמות הנה לא-יעשה אָבִי דַבַר גַרול או דָבַר קַטוּ וְלֹא יִגְלָה אַת־אַזֹגִי וּטרוּע
- יַספּיר אבי מָמֵנִי את־הַדְּבַר הַוֹּהַ אֵין וֹאת: וַישׁבע עור דוד ויאמר ידע ידע אביד כִּי־מַצַאתִי חַן בַּעִינִידְ וַיּאמר אַל־יַדע־זאֹת יָהוֹנַתוֹ פּוֹדְיַעָאָב וְאוּלָם חַי־יִהוָה וְחֵי כַפְּשֶׁׁךְּ
- בּי כָפַשֹע בֵּינִי וּבֵין הַפַּוָת: וַיֹּאמֶר יְהוֹנַתוֹ אַל־דַּוָר מה־
- תאמר נפשד ואַעשה לַד: וַיאמר דָוָר אַל־יהונחו הנה־ חורש מחר ואלכי ושב־אשב עם־הַפָּלֶךְ לַאַכוֹל ושׁלּחתּני
- וָנְסָהַרְהִי בַשַּׁרָה עַד הַעָרֶב הַשְּׁלְשֵׁית: אַם־פַּּלְר אביד ואַמַרַתּ נִשׁאל נִשׁאַל מַמַּנִּי דַוֹד לַרוּץ בֵּית־לַחב
- עירו כּי־זָבַח הַיָּמִים שָׁם לְכַל־הַמְשְׁשַּחָה: אִם־כּּר־ה

wie 1 M. 32, 23, für das genauere Name 1 M. 19, 35. s. §. 109, 2, Anm. 6.

XX, 1. In der hier ausgelassenen Stelle (19, 18-24) ist erzählt. wie Saul dem David in Rama nachstellen liess, wo er sich in den Prophetenwohnungen (בֵירֹת) bei Samuel aufgehalten hatte.

^{3.} দুখ্ৰু wie ein Schritt, nur soviel als ein Schritt.

^{5.} Morgen ist Neumond אַלֶּכֶּר רָשֶׁב אָשֶׁב und ich pflege bei Tasel zu sitzen, = wo ich zu essen pflege. Das Pslegen liegt im Imperfecto, vgl. v. 2. Richt. 14, 10. Jes. 6, 2. §. 125, 4, b.

^{6.} אַשְׁאַל נְשָׁאַל, für die Bedeutung s. §. 50, 2, c, für die Form ebend. Anm. 1. — עירו seine Stadt f. Vaterstadt. Der Hebräer sagt ebenso: mein Land f. mein Vaterland, 1 M. 24, 4, mein Volk f. das Volk. zu dem ich gehöre, Richt. 14, 3.

^{7.} יְשְׁבֵּוֹף so steht es wohl um deinen Knecht, s. zu 1 M. 43, בּר – בֵּיעִמֵּיל dass das Unglück (die Hinrichtung Davids) bereitet od. fertig d. 1. beschlossen ist von ihm.

^{9.} אַבְּלְבְּהֹ לְּהְּ דְבְּרֹ ְ fern sei es dir, dass, wenn ich erfahren söllte, es sei das Unglück von meinem Vater beschlossen über dich, ich dir es nicht meldete. Nach der gewöhnlichen Construction von הַבְּלְבָּה (s. das Wortr.) sollte man erwarten: הַבְּלְבָּה לָּהְ fern sei es von mir. Der Dativ בְּלָבְּה ist hier mehr als überflüssiger Dativus commodi zu betrachten. LXX, μιζαμώς σοι.

^{10.} IN hier Conditionalpartikel: wenn, §. 152, 2, b., wer (nämlich welcher Bote) wird es mir anzeigen, wenn dir dein Vater etwas Hartes antwortet?" LXX, ¿áv. Vulg. si forte. Die Conditionalbedeutung von in ist durch den Zusammenhang mehrerer Stellen (2 M. 21, 36. 3 M. 4, 23. 28. 2 Sam. 18, 13), die alten Uebersetzer (s. 2 M. a. a. 0.), den arabischen Sprachgebrauch (5 ofter = 1 wenn), besonders aber die negative Form in nicht (Gr. S. 271 Note), so gesichert, steht auch im Zusammenhang mit der gewöhnlichen: oder, dass die Zweisel an derselben sehr unkritisch erscheinen. Will man die Bedeutung oder sesthalten, so ist man gezwungen, mittelst einer angenommenen harten Ellipse zu übersetzen: "wer soll mir's anzeigen? oder [wenn du es mir selbst anzeigen willst] was wird dein Vater Hartes über dich aussprechen!"

^{12.} בְּלֵהְ שֵׁלְבֵּה שִׁלְרָה אֵלְבֵּה שִׁלְרָה אֵלְבּה שִׁרְאָל . Wie gewöhnlich bei Betheurungen ist die Verwünschung selbst ausgelassen; oder man supplire יו עסר הייליה אַלָּה בּיִּה בְּלַה בְּלָּה בְּיִה בְּיִּה בְּיִה בְּיִה בְּיִה בְּיִה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִה בְּיִה בְיִה בְּיִה בְּיִּה בְּיִה בְּיִה בְּיִה בְּיִּה בְּיִה בְּיִה בְּיִה בְּיִה בְּיִה בְּיִה בְּיִּה בְּיִה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִה בְּיִּה בְּיִה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִבְּה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִּה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִּבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִּבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִּבְיה בְּיִבְּיה בְּיבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיבְּיה בְּיבִּיה בְּיבִּיה בְּיבִיה בְּיִבְּיה בְּיִבְּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִּיּבְּיִּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיהְיִיה בְּיּבְּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיּיה בְּיּבְּיה בְּיּבְּיה בְּיבְּיה בְּיּבְיה בְּיּבְיה בְּיבְּיה בְּיה בְּיבְיה בְּיבְּיה בְּיבְּיה בְּיבְיה בְּיבְּיה בְּיּבְיּה בְיּיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיִיה בְּיּבְיה בְּיִבּיה בְּיה בּיה בְּיה בְּיה בּיה בּיה בְּיה בְי

^{13.} Die Betheurungsformel (1 Sam. 3, 17. 2 Sam. 3, 35. Luth. Gott soll mir diess und das thun, vgl. Di me faciant, quod volunt. Plaut. Mostell.

^{1, 3, 65)} kann mit dem vorigen 12. Verse verbunden, oder auch als diesen 13. v. einleitend betrachtet werden, so dass v. 12 die Worte יְחִירָה אֱבֶּרֵי וְשֵׁרָאָּלְה אָבָּרִי וְשֵׁרְאָּלְה אָבְּרִי וְשֵׁרְאָּלְה אָבְּרִי וְשֵׁרְאָּלְה אָבְּרִי וְשֵׁרְאָּלְה אָבְּרִי וְשֵׁרְאָּלְה אָבְּרִי וְשֵׁרְאָּלְה אָבְּרִי וְשִׁר וְצִּל מוֹ צוֹם בּצֹּמְשׁם בּעִּה וְצִּל מוֹ צוֹם בּצִּמְי וְבְּר וֹשְׁר וְצִל מִי בְּבִּי וְבְּר וְצִייִ בְּבְּר וְצִייִ בְּבְּרְי בְּבִי בְּבְּי וְבִּי וְבְּר וְצִייִ בְּבְּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִי בְּבְי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְבְּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבְּי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבִי בְּבְּי בְּבִיי בְּבִי בְּבִי בְּבִּי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִי בְּבִי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִּי בְּבִיי בְּבִּי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִּי בְּבִּי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִּי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבְיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִּי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבִיי בְּבְיי בְּבְיי בְּבִיי בְּבְּי בְּבִיי בְּבְיי בְּיִים בְּי בְּבִיי בְּבִּי בְּבְיי בְּיִים בְּי בְּיי בְּבְיי בְּיִים בְּי בְּבִיי בְּיִים בְּיִים בְּיִי בְּיִים בְּי בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיי בְּיִים בְּיבְיים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיִים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיוּבְיים בְּיבְּיים בְּיבְייִים בְּיוּבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְייִים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְייִים בְּיבְיים בְּיבְיים בְּיבְיים בְ

^{18.} קְבְּעָקְיָהְ — הַּקְבְּיִךְ da wirst du vermisst werden, wenn man nach deinem Sitze sieht. Vgl. v. 25.

^{19.} אַשְּׁבְּשִׁיִן am dritten Tage komm herab, das erste Verbum adverbialiter §. 139, 3, b. אָבָּיִין שׁׁיִבּיי שׁׁיִּגְּי שׁׁוֹּי שׁׁיִּגְּי שׁׁיִּצְּי שׁׁיִּ שׁׁוֹּ מּשׁׁיִּ שׁׁוֹּ מִּעִּיִים בּעִּייִ שְׁיִּבְּעִייִ שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִייִ שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִייִ שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִיי שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִייִ שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִיי שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִייִי שְׁיִּבְּעִיי שְׁיִּבְּעִיי שְׁיִּבְּעִיי שְׁיִיי שְׁיִיי שְׁיִּבְּעִיי שְׁיִּבְּי עְּבְּייִי שְׁיִּבְּי עְּבְּעִיי שְׁיִּבְּי בְּיִיי שְׁיִּבְּיי שְׁיִּיי שְׁיִּי עְּבְּייִי שְׁיִּיי שְׁיִּי עְּבְּיי בְּיִיי שְׁיִּיי שְׁיִּיי בְּייִי שְׁיִּיי שְׁיִּיי בְּייִי שְׁייִי שְׁיִּיי בְּיִיי שְׁיִּיי בְּיִּייִי שְׁיִּיי בְּיִיי בְּיִייי בְּייִי בְּיִּייִי בְּייִי בְּיִייִי בְּייִי בְּייִיי בְּייִיי בְּייִייי בְּייִּי בְּיִייי בְּייִי בְּיִּייִי בְּיוּי עִּייי בְּייִיי בְּייִי בְּייִיי בְּיייִי בְּייִייי בְּייִיי בְּיייִי בְּייִייי בְּייִייי בְּיייי בְּיייִי בְּיייי בְּייייי בְּיייי בְּיייי בְּיייי בְּיייי בְּיייי בְּיייי בְּייייי בְּיייי בְּיייִיייי בְּיייי בְּיבְּיייי בְּיייִיי בְּיייי בְּייייי בְּייייי בְּיייייי בְּייייייי בְּייייי

^{20.} בְּשַׁבֶּת לְּים diese drei Pfeile, die er ihm wahrscheinlich zeigte. Nicht: drei Pfeile. — בְּשַׁבֶּת בְּר בְּלַמְטָר als ob ich für mich nach einem Ziele schösse.

^{21.} אַבְּקְי gehe und finde f. um zu finden, d. h. suche zu finden. v. 36. Hiob 33, 10. Man supplirt davor אָבָּה Aber dieses liegt eigentlich schon im Begriffe von אַבְּיִי entbieten, bestellen. 1 Kön. 20, 9. 21, 11. — אַבְּיִי יִי von dir ab und hieherwärts, d. i. diesseits von dir, Gegens. בְּיִבְּיִי von dir und weiter hin, d. i. jenseits von dir.

^{24.} בּלְ הַלְּהָלְיּאָ zu dem Mahle, an das Mahl; בְּלַ הַּלְּהָּלָּהְ f. bei, neben, wenn die eine Sache über die andere herragt (6. 151, 3, 6.), also namentlich von dem Sitzenden, dem der Gegenstand seiner Beschäftigung od. Sorge vorliegt; von dem Sitzen "über" dem Wein, בְּלַ הַבְּלָּהְ בָּלְּהָ הַלְּאָרָ בָּלְּהַבְּלָּהְ Spr. 23, 30, בּהָרָתְ בַּלְּהָרָתְּלְּבָּלְ בַּלְּהָרָתְּלְּבָּלְ בַּלְּהָרָתְּלְּבָּלְ בַּלְּהָרָתְּלְּבָּלְ בַּלְּבָּלְרָתְ בַּלְּבָּלְרָתְ בַּלְּבְּלְרָתְּלְּבָּלְ בַּלְּבָּלְתְּלְּבָּלְ בַּלְּבָּלְתְּבָּלְרָתְ בַּלְּבָּלְתְּבָּלְרָתְ בַּלְּבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְּבָּלְתְבָּלְתְבָּלְתְבָּלְתְבָּלְתְבָּלְתְבָּלְתְבְּלְתְבָּלְתְבָּלְתְבְּלִתְבְּלְתְבּלְתְבּלּתְבּלְתְבּבּלְתְבּלְתְבּלְתְבּלְתְבּלְתְבּלְתְבּבּלְתְבּבּלְתְבּלּתְבּלּתְבּבּלּתְבּבּלּתְבּלּתְבּלְתְבּבּלְתְבּבּלְתְבּבּלְתְבּבּלְתְבּבּלּתְבּבּלּתְבּלּתְבּבּלְתְבּבּלְתְבּבּלְתְבּבּבּלְתְבּבּלְתְבּבּלְתְבּבּבּתְבּלּתְבּבּבּלְבּבּבּתְבּבּתְבּבּבּתְבּבּבּלּתְבּבּלּתְבּבּבּתְבּבּבּבּתְבּבּבּלְתְבּבּבּתְבּבּבּתּבּבּתְבּבּבּתְבּבּבּתּבּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּבּתּבּבּתּבּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּבּתּבּבּתּבּבּתּבּבּ

^{25.} בַּקְעם בְּפַעם s. zu Richt. 16, 20. — בַּקָם רָגוֹי. Nach der Lesart des Textes kann dieses nichts anderes heissen, als: Jonathan (der schon sass) stand (aus Ehrerbietung vor dem kommenden Konige) auf, assurrexit, oder: stand auf, um den König an seinen Platz an der Wand zu lassen. Aber der Zusammenhang der Stelle verlangt, dass von der Ordnung des Sitzens dic Rede sei. Daher es auch bei Josephus (Archaol. 6, 11, 9) heisst: Jonathan habe zur Rechten, Abner zur Linken gesessen. Die leichteste Hülse ist wohl, mit dem syr. Uehersetzer מַאבָנָר zu lesen, und zu erklären: und Jonathan machte sich auf, kam, und setzte sich, und Abner (setzte sich) zur Linken des Königs. ש ימיך von der linken Seite, im Gegens. von ימיך s. Ps. 91, 7. Jonathan, des Königs ältester Sohn und selbst ausgezeichneter Feldherr, sass natürlich zur Rechten, und neben diesem wahrscheinlich als der Vierte David. Die LXX lesen st. ויקדם - ויקדם und übersetzen mpoloθασεν τον Ίωνάθαν er (Saul) ging vor ihm hin; was sich von selbst versteht. Indess gibt die Lesart der LXX in dem Falle einen passenden Sinn, wenn man bie von dem entgegen, gegenüber sitzen erklärt. Jonathan setzte sich dem König gegenüber, Abner sass ihm zur Seite und Davids Stelle blieb leer.

^{27.} בְּבְּרֵרְת דְּשׁרָט רְשׁבְּיּר , nicht: am 2ten Tage nach dem Neumonde (denn es ist der 2te des Monats gemeint, s. zu Ende des Verses und v. 34), sondern: am Tage nach dem zweiten Neumond. Es war der zweite Neumond des Jahres gewesen, dieser Tag also der zweite des zweiten Monats. Vgl. 2 M. 19, 1: בְּעֵּרִישִׁרְ שִׁרְ am dritten Neumond, am ersten Tage des dritten Monats.

^{28.} בּהָהְבֶּה בּיה פּנה Gut die LXX: צמר בּנֹר פּנה הספְּיּטלּקֿים עם על פּנה עם פּנּר פּנה פּנה עם פּנה עם פּנה עם פּנה עם און פּנה בּנה עם פּנה עם פּנה עם פּנה עם פּנה עם פּנה עם פּנה בּנה עם פּנה עם פ

ובח משפוחה לנו בשיר וחוש אוה לי אחי ועחרין אלבו בצאתי הן בעיליף אשלטה בא ואראה ארם-אַתַר על־בִּן לא־בַוּן אַל־שָׁלְחַן חַמַּלְף: וַיְּנַוּר־אַף 30 שאיל ביהונחו ויאמר לו בו-נעורין המרדות הלונים יַדְעָתִּר כִּי ־בֹוֶר אַתַּריה לְבִוּ־יִשׁי לְבַשְׁתְּךְ וּלְבַשָּׁרים שַרְוָּדִי אָמֵף: כִּי כַרִיי-רוּנְמִינֹבוֹ אִשׁרְ בּוּדִישׁי דוּי עריי - 31 האַרָטָה לא תכון אַתַּה וְמַלְכוּחֵךְ וְשַתַּה שָׁלַח וְקַה אחוֹ אַלַי כִּי בָּן־טָנֶת הָוּיִשוּ: וַנַּשַׁן יְהוֹלַנֵתוּ אַתוּ־שַאוּרַ אַבְיו 32 יאמר אַלינ לַמַה יוּמת מה עשה: ויטל שאול ארם- 33 הַחַבִּיח עָלָיו לְהַכּּחָוֹ וַיִּבֵע יְהוֹנַחַן כִּי־כַלַח הִיא מֵעָבב אָבִיוֹ לָהָמִיר־ת אַת־דַּוָד: וַיַּקַם יְהוֹנַחַן מֵעָבּם הַשְּׁלְחָן 34 בַּחַרִי־אַף וַלֹא־אַכַרע בּיוֹכּש־הַחוֹרָשׁ הַשְׁנִי לֶּוָבשׁ כִּי נאבר ארן בור בי הכלמו אביו: ווֹנִי בבּטּר ווֹאָר 35 יַרוֹנָתָן הַשַּׂרֶדה לִמוֹעֵר הַוָר וְנַעַר קַמוֹן עִמְּוֹ: וַיּאֹמֵר 36 לָנָעַרוֹ רִץ מִצָּא־נַיּע אָת־הַּוְצִּיבּים אַשֶׁר אַלְכִי מוֹרֶדְדּי קַנֶער רַץ וָהוּא־יַרָה הַחָצִי לָהַעַבְרָוֹ: וַיַבֹא הַנַּעַר עַד־ 37 מְקוֹב הַחָצִי אֲשֶׁר יַרָה יְהוֹנַתָן וַיִּקְרַע יְהוֹנַתוֹ אַחַרִי הַבַּעַר וַיאֹמֶר הַלוֹא הַחֲצִי מִמַּך וַהַלְאַה: וַיִּקרָא יְהוֹנַחַן 38 אַדְוֹרִי הַנַּעַר מְהַרָּדִין חוּשׁרוֹ אַלּי הַעַּעָר וִילַמְּט נַעַר יָהוֹנָתָז אֶת־הַחָצִי וַנַבֹא אֱל־אַדֹנֵיו: וְהַנַּעַר לֹא־יַדַע 39 שָׁאַנְטַרוּ אַךּ יָהוֹנָתוּ וְדָיִר יָרָעוּ אֵר־־ הַבָּבָר: וַיִּתַּוּ 140

^{33.} RYT co.

^{34.} ביום בחודש בשני am zweiten Tage des Monats.

^{35.} בְּמוֹצֵר דַּוֹר zu der mit David verahredeten Zeit.

^{36.} בּרְשַּׁבְּרֵרוֹ indom er ihn darüber kin fliegen liess: also: über den Knaben hinweg, s. 6. 45, 2.

זַרְעָךְ עָר־עוֹלֶם: יְחוֹנָתָן לְרָוֹר לֵךְ לְשָׁלִּוֹר בָּעִר בְּעָבִין וַיִּאְמָר לִוֹ וַיִּאְמָר לוֹ לַדְּ יְחוֹנָתוֹ לְרָוֹר לֵךְ לְשָׁלִוֹם עָשְׁלְשׁ פְּעָאֵים וַיִּיְשׁכּוּ אִישׁ אֶת־ לְאַפָּיוֹ אַרְצִּר וַיִּשְׁעַר בָּשְׁ בְּעִר וְיִבְּיִלּ וְיִּאְמֶר לִי בִּיּשְׁכּ בְּאַם יְחֹנָת אֶרִבּ־בָּלִיוֹ אֶת־־בַּעוֹנוֹ שְׁלִשׁ פְּעָאֵים וַיִּיְשׁכּוּ אִישׁ אֶת־ בְּאַם יְחֹנָת אֶרִבּ־בָּלִיוֹ אֶת־־בַּעָרוֹ וְחָנָת בִּינִי וּבִינִן וּיִאְמֶר לוֹ לֵךְּ בְּאָם יְחֹנָת אֶרִבּ־בָּלִיוֹ אֶת־־בַּבָּעוֹי וְיִנְיִם בְּיִבְיוֹ וְיִבְּיִם בִּיִּבְּעוֹי וּבִּין וּבִּין בּיִים בּיִנְיוֹ וּבִּין בִּיִּבְּים בִּיִּבְּיוֹ בִּיִּלְּיוֹ אָרִידּי בַּעָּבִין בִּיִּבְּיִם בִּיִּבְּיִם בִּיִּבְּיִם בִּיִּבְּיוֹ בִּיִּבְיוֹ בָּיִבְּיוֹ בִּיִּבְיוֹ בִּיִּבְיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בִּיִּבְיוֹ בְּבִּים בִּיִּבְּיִם בִּיִּבְּיִם בְּיִבְּיוֹ בִּיִּבְיוֹ בִּיִּבְיוֹ בִּיִּבְיוֹ בְּיִבְּיוֹ בִּיִּבְיִים בִּיִּבְּים בִּיִּבְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּבִּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּבִּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּבִּיוֹ בְּיִבְיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּבִּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּבִּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּעִים בְּיִּשְׁבִּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בָּבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִּבְיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּבִּיוֹ בְּיִים בְּיִּבְיוֹ בְּיִבְּיוֹ בְּיִים בְּבִּיוֹ בְּבְּיִים בְּיִים בְּיִבְיוֹ בְּבְּיוֹ בְּיִיוֹיִים בְּיִבְיוֹ בְּיִים בְּיִּיוֹ בְּיִבְיוֹ בְּיִים בְּיִבְיוֹיִים בְּיִבְיוֹ בְּיִים בְּיִבְיוֹ בְּיִּיִים בְּיִבְּיוֹ בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיוֹיִים בְּיִים בְּיִבְיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְּיוֹ בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיוֹים בְּיִים בְּיִים בְּיִבְיוּים בְּיִים בְּיִים בְּבְּיוֹים בְּיִים בְּיִיוּבְּיוּ בְּיִים בְּיִים בְּיבְּיוּ בְּיִיבְיוּ בְּיִים בְּבְּיבְיוֹבְיוֹים בְּיבְיוֹבְיוֹים בְּיִבְּיוּים בְּבְּיבְיוֹם בְּיוֹבְיוֹיוּ בְּיִים בְּיוֹבְיוֹי בְּיבְיוֹבְיוֹיוּיִים בְּבְּיוֹבְיוֹים בְּבְּיוֹבְיוֹים בְּיִיוֹים בְּבְיוֹבְיוֹבְיוֹים בְּבְּבְיוֹבְיוֹים בְּבְּבְיוֹבְיוֹבְיוֹבְיוֹבְיוֹים בְּבְיוֹים בְּבְיוֹבְיוֹים בְּבְּבְיוֹבְיוֹי

c) Davids Grossmuth gegen Saul. 1 Sam. XXIV.

וְנִשִּׁיתָ לּוֹ בַּאֲשָׁר יִשֵּׁב בְּעִילֵיך נַנָּלָבִם דָּוֹר נַנִּכְרֹת אָת־ שְׁשִׁיתָ לּוֹ בַּאֲשָׁר יִשַּׁב בְּעִילֵיך וַנָּלָבוּ לָנִלְּשׁי אָלִיך וְנִּלְּה בְּיִרְרִּ אַלְיִּוֹ וְנִינְר אַלְּשִׁי וְנִילְר אַלְשִׁי וְנִילְר וְנִּלְר וְנִילְר וְנִילֶר וְנִילֶר וְנִילֶר אָלְשִׁר אַלְשִׁי עַלְיִי וְנִילָר וְנִּבְּר אִי בְּרְרוֹת חֲצֵאוֹ עַל - חַנְּבֶר וְשִׁלְשִׁי בְּרָר וְשִׁלְשִׁי עַלְיִם וּנִּילָר וְנָבָּא אָל - בְּרְרוֹת חֲצֵאוֹ עַל - חַנְּבֶר וְשִׁכְשִׁיוֹ בְּנִרְּבְּתִי בְּיִּבְּעִי וְנִילָר וְבָּבְּעוֹ חְבִּבְּי וְעָבְי וְנִילָר וְנִבְּרוֹת חֲצֵאוֹ עַל - חַנְּבֶר וְשִׁכְּשִׁי בְּיִרְבְּ וְשִׁלְשִׁי בְּיִר וְשִׁבְּי וְנִילָּר וְנָבְּתְּח אַאוֹל שְׁלְשִׁי עַל - חַנְּבֶר וְשִּבְּי בְּיִין בְּנָבְר וְשִּׁבְּי בְּיִבְי בְּעִּי וְנִיְּבְ בְּעָבְּי וְנִילְר וְנִילְר וְנִבְּי בְּעְבְי בְּעִּי וְנִילְר וְנִבְּר וְשִׁבְּעוֹי וְנִינְר וְשִּבְּעוֹי בְּנְיִי וְנִינְר וְשִׁבְּעוֹי בְּעְּעִייִ בְּיִבְּי בְּעִייִ בְּעִּיִי בְּנִי בְּיִבְּי בְּעִיי בְּעִּים בְּנִיי בְּעִילְישִׁי בְּיִבְּי בְּעִּיי בְּעִּי בְּעִּי בְּעִּבְּי בְּעִיי בְּנִילְ בְּיִבְּי בְּעִבְּי בְּעִּים בְּעִּבְי בְּיִי בְּעִּישְׁתְּיב בְּעִייְבְּעוֹ בְּנִיי בְּעִייְ בְּעִי בְּעִּים בְּעִייִי בְּעִּישְׁתְּבְי בְּעִבְּי בְּעִּבְי בְּעִּים בְּעִּים בְּבִּי בְּעִייִי בְּעִייִי בְּעִיי בְּעִּים בְּעִּים בְּעִּייִי בְּיִּשְׁתְּבְיי בְּיִבְיי בְּעִייִי בְּעִּיְי בְּבְּיי בְּעִייִי בְּיִבְּיי בְּעִייִי בְּיִיוֹי בְּנִבְּיוֹ בְּנִייִי בְּעִּיְבְיי בְּיִבְּיי בְּעִּיבְיי בְּיִבְּיוֹ בְּעִיבְייוֹ בְּנִבְּיוֹ בְּבְּבְייִי בְּיִבְּיי בְּיִבְיוֹ בְּבְּבְייִי בְּיוֹבְיוֹ בְּבְּבְייִי בְּיִבְיי בְּעִיבְיוֹ בְּבְּבְייוֹי בְּבְּבְיוֹים בְּבְּבְייִי בְּבְּבְייִי בְּבְּיוֹב בְּעִיבְייוּ בְּבְּבְיוֹי בְּיוֹבְיוֹים בְּבְּבְייוּבְּיוֹים בְּבְּיבּייוּ בְּבְּבְייִים בְּבְּיבְיבְיוּבְיוֹב בְּיִבְּבְייוּבְּבְיוּבְיבְיוּבְיבְיוּבְּבְּבְיבְיבְּיוּבְיוּיוּבְּבְּבְיבִיים בְּבְּבְיבְיבְיבְּיוּיוּבְּבְיבְיבְיבְיבְים בְּבְּבְּבְיבוּ בְּבְּיבְבְיבּים בְּבְּיבְיבְּים בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְיבְים בְּבִּבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְיבְיבְּים בְּבְּבְיבְּים בְּבְּבְּבְים בְּבְ

^{41.} בְּרַדְּיָרְ הְּנְּדְּיל, bis David laut anting se. zu weinen.

^{42.} בר בלכם [das bestehe, dabei bleibe es] in Ewigkeit.

¹ Sam. XXIV, 1. David hatte sich indessen einen Anhang von 400 Männern gesammelt, mit denen er sich in einsamen Gegenden und Wäldern gegen die Nachstellungen des Königs zu siehern suchte. Zuletzt hielt er sich in der Wüste Maos zuf (23, 25).

^{4.} בְּבְּבֶּר nach Jos. Archaol. VI, 13 §. 4 wahrscheinlich Euphemismus für: seine Nothdurst verrichten, vgl. Richt. 3, 24. Andere: um zu schlasen, wozu aber weder Umschreibung noch Euphemismus nöthig wäre.

^{5.} דירֹם אָשֶׁר וְהוּדָה der Tag, von welchem Jehova gesprochen hat. S. zu 1 M. 43, 27.

- ַבּבַ**רְּ־ הַפְּּצִיל אֲשֶׁר־ לְשָׁאוּל בַּבֶּ**ם: וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵּן וַיַּךְ 6 לֵב־דָּוִר אֹתֵוֹ עַל אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־כָּבָרְ אֲשֶׁר לְשָׁאוּל:
- ניאטר לַאַנָשׁיו חָלִיּלָה לִּי בַּיְהוָה אִם־אָעֵשׁה אָת־חַּדָּבָר 7 זַיִּאטָר לַאֲנָשִׁיו חָלִיּלָה לִי בַּיְהוָה אָשׁלֹח יָרִי בֵּוֹ בִּי־ מִשִּׁיח יְחוַה
- אָנָשׁיו בּּדְּבָרִים וְלֹא נְתָנָם לָקוּם 8 הָוּאַנָשׁיו בַּדְּבָרִים וְלֹא נְתָנָם לָקוּם
- אָל־שָׁאָנּל וְשָׁאנּל קָם מָהַפְּעָרָה וַנִּלֶּךְ בַּבֵּרֶךְ: וַנָּלֶם דָּוֹר 9 אַחֲרֵי־כֵז וַנִּצֵא מִז הַפְּעָרָה וַנִּלְרָא אַחֲרֵי־שָׁאנּל לִאִּפֵּר שָׁרָיִי הַפֶּלֶךְ וַנַּבֵּט שָׁאנּל אָחֲרָיו וַנִּלֶּךְ בַּבֵּרֶךְ: וַנָּלֶם דָּוֹר
- וּוּשְׁמָחוּ: וַיּאֹטֶר דָּוִד לְשָׁאוּל לָפֶּה תִשְׁטֵע אֶת־דִּבְרֵי אָדָם 10
- לַאְאָלֵר הָבָּרֹה דָּנָר מְבַבֵּשׁ רָעָחֶף: הִבּּה הַיּוֹכּה הָאָּה רָאוּ 11 עִינָיךּ אֵת אֲשָׁר־נְחָנְךּ יְהוָה הַיּוֹם בְּיָדִי בַּפְּעָרָה וְאָמֵר לַהַרְנָךּ וַתְּחָס עַלִיךּ וָאִמֵּר לֹא־אֵשָׁלַח יָדִי בַּארֹנִי כִּי־
- אַר־ז־בַפְּשִׁי לְקַחְתָּה: יִשְׁפֹּט יְהֹוָה בִּינִי וּבִיכֶּךְ וְּנְקַמֵּנִי 13

^{6.} ὑτικ-τιτ das Herz Davids schlug ihn, schlug ihm heftig klopfend an die Brust. Aeschyl. Prom. 887: πραδία φόβψ φρένα λαπτίζει.

^{7.} בְּשִׁיהַ יְהֹלָה; durch die Salbung war der König heilig und unverletzlich.

^{8.} בַּהַפְּעֶרָה v. 9 steht dafür בֵּהַפְּעָרָה. und im K'ri בֵּהַפְּעָרָה. Die Sprachgewohnheit ist, dass vor dem Art. häufiger das יָס vollständig geschriehen wird; ohne den folg. Art. steht es nur bei Dichtern (Ps. 104, 7. Joel 1, 12) und Späteren vollständig, was als eine Nachahmung des Chaldäischen kann betrachtet werden.

^{11.} אר ביניף וגר' deine Augen haben es geschen, dass —. Man sieht aus solchen Beispielen, wie das Neutrum des Relativi (id quod) in die relative Conjunction dass (quod) übergeht. Vgl. v. 19. §. 152, 1. (S. 262). — און הוא sagte, rieth, §. 134, 3, a, — ייביי בריים בריים בריים של mein Auge schonte dein, für: ich schonte dein. S. zu 1 M. 45, 20. Das diesem Verbo gewöhnlich beigesetzte Subject און הוא sagte.

^{12.} אָבי mein Vater! liebreiche Anrede an seinen ehemaligen Wohlthäter, zugleich Schwiegervater, der ihn auch v. 17 mein Sohn! nennt. — בַּז רְאֵה siehe! siehe doch! בַּז blos verstärkend, §. 152, 2, a.

ביתו וְדָוֹר וַאֲבָשָׁיו עָלוּ עַל דַּנְדְּרָ יִאָשׁוּל וַזֵּלֶךְ שָׁאוּל אַל־ בַּאֲשׁר יִאָּבָהו וְצָּבָשָׁיו עָלוּ עַל בַּאֲשׁר יִאָּמָר שָׁאוּל וַזֵּלֶךְ שָׁאוּל אַל־ בַּאָשׁר יִאָּמָר אַחְבִי וְנִשְׁבִי בְּיִלְּאוּל וַזִּלְרְ שָׁאוּל וְנִילְרְ שָׁאוּל וְנִילְרְ שָׁאוּל אָל־ בַּיּתְלְּה יִבְּיִלְּאוּל וְנִילְרְ וְנִישְׁרְ שִׁאוּל וְנִילְרָ וְנִאָּמֶר שָׁאוּל וְנִילְרָ וְנִישְׁרָ אִים הַאָּמֶר שָׁאוּל וְנִיאָמֶר שָׁאוּל וְנִיאָמֶר שָׁאוּל וְנִילְרָ וְנִישְׁרָ אִים הַאָּמֶר הָיִם הַאָּמִר אָשְׁרִי וְנִישְׁרָ אִים הַבְּיִלְרִי וְנִישְׁרָ וְנִילְרְ וְנִיּעְרָ וְנִילְרְ שִׁאוּל אָל־ בְּיִלְבְי וְנִייְ בְּנִילְיִרְ וְנִייְ בְּנִילְיוֹ וְנִילְרָ אַמְרְ אַשְׁרִץ אִים בְּיִשְׁרְ אַמְרְ בְּנִילְהוּ בְּרָלְרָ וְנִבְּרְיִ וְנִילְרָה וְעָהָר וְבְיִרְבְּ אַרְרְ וְנִיבְרְן וְנִילְרְ וְנִילְרָה וְעָהָר וְנִשְׁרְאוֹ בְּנִילְרָ אַמְרְ שִׁרְבִּי וְנִילְרְ שִׁרְבִי וְשִׁרְאוֹ בְּנִילְרָה אָלְרִי וְנִבְיְתְּבְ אַתְרְבְיִ שְׁבְּיִי בְּנְעְבְּי וְעָהָח וְבְּיִרְ אַבְּרִים הָאָבְיין אָשְׁרְ שְׁרְבְּיְ שִׁיְנִין וְנִינְרְ וְעָהָח וְבְּיִרְ שָׁבְּיִי וְשְׁבְּעִי וְנִינְרְ אַשְׁרְבִין וְשְׁבְּיוֹ עָבְיְרְ שִׁבְּיִין אָשְׁר שְׁמִילְ אָל בִּיוֹ בְּבְּיְיִי וְשְׁרְשִׁי אָּבְרִי וְשְׁבְּעִי וְנִינְי שְׁעִי עָלְי וְנְבְּבְּיוֹ וְשְׁבְּעוֹ וְנִינְרְ שְׁבִיי וְשְׁבְּעוֹ עְבְיִיוֹ בְּעִיְיִי שְׁרְבִי בְּעִיּיוּ שָׁרְי וְעָבְּחוּ וְבְיִייְ שִׁבְּיוֹ עִבְּבְּיוֹ וְעָבְּיוֹ וְעָבְיוֹ וְשְׁבְּיוֹ עִיְבְיְ שִׁיּבְייוּ שָּלְיי וְנְבְּבְּיוֹ וְעָבְיְ שִׁיוֹ בְּיִי עְבְּיִי וְשְׁבְּי וְשְׁבְּיִי בְּיִי בְּעִיּיוֹ שָׁלְי וְנְבְּבְּיוֹ בְּיִבְיְיִי וְעִנְהְיוֹ עָּלְיוֹ עִלְּבְיְיִי בְּעְבְּיוֹ עִילְיוּ בְּנְבְּיְיְיִייְ בְּיִייִים הְעָבְּיְיִים בְּעְבְּיִים בְּעִיּיִים בְּעְבְּייִין עָּלְי וְנִבְּיבְּי בְּיִבְייוֹ בְּעְיִייִים בְּיִבְּי בְּיִבְּייִים בְּעִבְּיִים בְּעְבְּיִים בְּיוֹבְיי וְנְיְיִילְי וְנְבְּיבְייִי וְנְיוּבְיי בְּעִייִים בְּעִבְּיִי בְּיִבְּיִי בְּיִים בְּיִבְייִים בְּעִישְׁיִים בְּיבְיים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּבְייִים בְּיִבְייִים בְּיִבְּיִי בְּיִי בְּבְּבְיוּעְבְּיבְיְתְיְעְּבְּיִים בְּבְּבְיְיִים בְּיִים בְּיִבְּיְיְעְבְּעְבְי

9. Salomo.

a) Dessen Weisheit und Urtheilsspruch.

1 Kön. V, 9-14. (IV, 29-34). III, 16-28.

9, V וַיִּמֵּז אֱלֹּהִיָם חָכְטָח לְשְׁלֹּטִח וּחְבוּנָח חַרְבֵּה טְאָר 10 וְרַחַב לֵב בַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׁפַת הַיָּב: וַחַּלָב חָכְעַת

^{14.} מְשׁל הַבַּקְרְמְנִי ein Sprichwort der Vorsahren, für: ein altes Sprichwort. קומוֹרָ collectiv.

^{15.} Hund, todter Hund, Floh, verächtliche Ausdrücke für einen ohnmächtigen Menschen. 2 Sam. 9, 8. 16, 9.

^{20.} וְשִׁלְּחוֹ בְּדֶרְךְ טוֹבָה wird er ihn im Guten ziehen lassen?

¹ Kön. v. 9. בְּחֵיל - הַנְים gewöhnliche Beschreibung einer sehr grossen Menge.

^{10.} Die Araber (d. i. hier בְּיֵלְי, insbesondere einige Stämme derselben, z. B. die Themaniter, waren in dem Ruse hoher Weisheit.

אָשָׁר יִגֹּא בַצֵּיר וֹוִבַבּר פֿר דַבְּנִימָּט וְתַּלְ-נַיְּתִוֹף וְתַּלְ-זֹיִבַבּר הַלְּבָית מִן-נָימָלִים מִלְ-נִינִי אָשִׁר בּלְבָּרוֹן וְתֹּר נָיִּאִינִר 11 זֹיַבַבּר הְּלְשָׁׁט אֲלָפִּים מָאֵׁל וֹיִנִי הְּינוֹ וְמִלְּשִׁרוּ וְאֵלְף: 12 זֹיַנְבָּר בְּנִי מָעוִר וֹיִנִי הְשׁׁמוּ בְּכָּר בַּנִי בַּנִּיִּם סְּבִיב: הְּלְּפָר מִצְּיִים מָעִרְבִּים מָאִינָזוֹ נַיְּאִוֹּלְנוֹי וְתִׁימָז וְכַלְּכִּר 13

הַכֶּמֶשׁ וְעַל־הַדָּגִּים: וַנָּבאּי מִבֶּל־הָעִמִּיבּם לְשְׁמַעַ אַר־ 14 הַבְּמֵת שְׁלֹלֶה מֵאֵת בָּל־מַלְבִי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שֶׁמְעוּ אֶת־ חכמתו:

Jer. 49, 7. Obadj. 8. Bar. 3, 22. 23. Von den Aegyptiern ist dieses ohnehin bekannt.

^{11.} Alle diese darch Weisheit berühmten Männer scheinen Zeitgenossen David's gewesen zu sein. Den beiden ersteren werden Ps. 88 und 89 zugeschrieben.

^{12. &}quot;Er redete 3000 Sprüche" wohl s. v. a. er führte sie im Munde, nicht als ob er sie alle erfunden hätte. Die Weisheit der Orientalen liebt es, in kurzen, dem Gedächtniss leicht einzuprägenden Sentenzen sich auszusprechen. "שׁרְילי collect. seine Lieder. Von diesen gilt dasselbe, wie von den Sprüchen. Er wusste deren 1005, nicht als ob er so viel gedichtet hätte. Schon dieses setzt eine reiche Production in der Nation vor Salomo voraus.

Cap. III, 16. 기가지다. Impf. als Praeteritum, wegen 가장, vgl. 6. 125, 4, a.

19 וַנְּמַת בַּן־הַאְשַׁהּ הַוֹּאַת לַנְלָרֹה אֲשֶׁר שָׁכְבָרה עַלֵּיו: 20 ומקבב בחוד הלילדה ומפח את־בני שאצלי ואטחד ישנה ומשפיבחו בחיקה ואת־בנה הפרד השכיבר 21 בַחַיֹּכֵוי: וַאַקִּבּם בַּבֹּקֵר לְחֵינִים אַת־בִּגִּי וְהַנָּה־ ואחבונו אליו בבקר וחבה לא־חוח בני אשר 22 וַהֹאֹטֵר הַאָשַׁדִּיה הַאַחָרָת לֹא כִי בִּגֵי הַחַי וּבִגַּךְ הַפֵּּר וואת אמרת לא כי בגד המת ובני החי וַתְּדַבּרְנָה לִפְנִי 23 חַפֶּלֶף: וַיֹּאָטֶר הַשָּּלֶךְ זֹאת אֹטֶרֶר־ת זָה־בִּגִּי הַחַי וּבְבַּרּ 24 הַפַּת ווֹאת אַמֶרֶת לֹא כִי בְּנַדְּ הַפֵּת וֹבְנִי הָחֶי: וַיֹּאִמֵּר 25 הַמֶּלֶךְ קחוּ לִי־חָרֶב וַיַּבִיאוּ חַחַרֶב לִפְנֵי הַמַּלֶדְ: ויאמר המלך בורו את הילד החי לשבים ותכו את החצי ַ לַאַחָת וָאָת־הַחָאַי לָאָחָת: וַתּאֹטֶר הָאָשׁה אַשָּׁר־בְּנַהּ 26 חחי אל־חשלה כי־נכמרו רחמים על־בנה ותאמר בִּי אַדֹּנִי חִנוּ־לַה אַת־הַיַּלוּד חַחַי וְהַמֶּת אַל־חִמִיחָהוּ 27 ווארים אטררים בפרלי בפרלה לא יהנה גורו: ויען הַמֶּלֶדְ וַיֹּאמֶר תִּנוּ־לַה אַת־הַיַּלוּד הַחַי והַמַר־ז לא 28 הַמִּיחָהוּ הִיא אִפְּוֹ: וַיִּשִּׁמְעוּ כַרֹּעֹ־יִשְׁרָאֵל אַת־חַפְשָׁפּם אַשר שַפַּט הַפֶּלֶדְ וַנִּרְאוּ מִפְּנֵי הַמֵּלֶדְ כִּי רָאוּ כִּי - חַכְמֵת אַל הִים בָּקַרָבּוֹ לַעֲשׁוֹת מִשָּׁפָּט:

^{20,} בְּלֵיקְר וְעֵּיכִי deine Magd schlief, f. ich schlief, wie sonst: dein Knecht, f. ich, wenn Männer reden. S. zu 1 M. 42, 10.

^{21.} סְאָלָן, Neben der 3ten und 2ten Person בּיַבּלָּן, אַרָּבָּן, hat die 1ste Person dieser Verba die Form mit ש, סְאָלִן (Neb. 2, 12. 4, 8) und בּיְבָּאָן (vgl. 1 Kon. 8, 20). Vgl. Lgb. S. 404. Ewald ausf. Gr. §. 232, d.

^{23.} יהוי הביי הוא dieser [ist] mein Sohn, der Lebendige.

- b) Dessen Reichthum und Pracht. Besuch der Königin von Saba.

 1. Kön. X.
- וּמַלְבַּת־שָׁבָע שׁמַעַת אָת־שַׁמַע שָׁלֹמה לְשֵׁם יְהוַרֵּה וּ
- נַפָּבא לְנַפֹּתוֹ בְּחִירְוֹרִם: נַפָּבא יְרוּשָׁלֵיְטָה בְּחַיִּל בָּבֵּר 2 מָאר נְּשֵלִים נִשְׁאִים בְּשָׁמִים וְזָהָב רַב־מְאר וְאֶבֶן יְקָרֵה וַפָּבא אֵל־שָׁלִּמה וַמְּדֵבֵּר אֲלֵיו אָת כֵּל־ אֲשֵׁר חַיַּרִּה
- עם־לָבַבָה: וַיַּגָּר־לַה שׁלֹשׁה אַת־בֵּל־דְבַרֵיהַ לֹא־הַיַה 3
- דבר בַעַלַם מוֹ־ הַפַּלֶּךְ אַשֶׁר לֹא הַנָּיד לַה: וַהַּרָא מַלְכַּת־ 4
- וּמַשְׁקָּיוֹ וְעַלָּתוֹ אֲשֶׁר יַצֵּלֶרִיוֹ בִּית יְהוֹרָיוֹ וּמַלְבָּשִׁיהָרָה בָּה שִׁלְחָנוֹ וּמוֹשֵׁב עֲבָרִיוּ וּמִעְמֵח מְשַׁרְחָיוּ וּמַלְבָּשִׁיהָרָה בָּה שָׁבָא אַת בָּל־חָכְמֵת שְׁלֹמָה וְדַבֵּיִת אֲשֶׁר בָּגַה: וּמַאֲכַל ז
- עוֹד רְוּחֵ: וַתּאֹטֶר אֶל־הַפֶּלֶךְ אֲטֶר־ז הָיָה הַדָּבָר אֲשֶׁר 6
- ַרָא עַּדַּר לִּי דַּוֹלָאִי עוֹסַפְׁשָּׁ שַׁלְכָּטִּע וָמוִּכ אָל נַּאְּמִּלְּנִי הַאָּמִלְנִּעִּי לַנְּבָרִים אַר אְּאָת - בַּאִטִי וֹשִׁלְאִיכָּע אַיכִּי וְעִבָּר. הָּמַלְנִּעִּי בַּאַלְאָּי אַרך - נְּבָרִיבּ וְאַר - חַכְּמָעֵבּ: וְלְאִ- 7

^{2.} בְּלְבְּיֵה — עם בּלְבְּבָּה sie redete zu ihm alles, was sie im (buchst. bei — wie wir sagen: auf —) dem Herzen hatte, d. h. was sie wusste. Das Herz ist dem Hebräer nicht bloss Sitz der Gefühle und Affecte, sondern auch des Wissens (Richt. 16, 17) und der Weisheit (v. 24). Hier bezieht es sich auf die Räthselaufgaben, die sie ihm vorlegt, und welche Salomo alle zu deuten (הַבְּיִר) weiss.

^{5.} בְּשֶׁקְרוּ kann heissen: seine Mundschenken (nach LXX* Fulg.), aber auch: sein Getränk (näml. seine Weine, wie zuvor: seine Speisen), wo dann יְלַא בְּיִרוֹ בָהוֹ שוֹר רוֹחַ aing. ist, s. Gr. §. 91 am Ende. — בְּלֵא בִּירִי בָהוֹ שוֹר רוֹחַ da war kein Leben mehr in ihr, für: da war sie ganz ausser sich.

^{7.} הְּשְׁכֵּרְעָה du fügst Weisheit und Güter zu dem Gerüchte, d. h. du übertriffst an Weisheit und Gütern das Gerücht.

שׁמַעִתִּי: אַשׁרֵי אַנַשִּׁיךּ אַשׁרֵי עַבַּדִיךּ אָלֶּוֹד־ז 8 הַלְמִרִים לְפַּנֶיךְ הַּמִיר הַשֹּׁמִעִים אַת־חַכַמַתֵּך: יְהִי יְהוָה אַל הַיך בַּרוּך אָשֶׁר חַפַּץ בִּך לְחַתִּך עַל־כִּפָא יִשׁרָאַר־ בַאַהַבַת יָהוָה אַת־יִשׁרַאַל לִעלַם וַיִשִׁישִּך לְמֶלֶךְ לַעֲשׁוֹת־ משפט וצרבה: וַהַּהַן לַשָּלֶך מַאָה וְעָשֹׁרִים בַּבַּר זַחַב וּבְשָׁמִים הַרָבֵּה מָאר וָאָבֶן יִקַרָה לֹא בַא כַבּשָׁם חַהוּ עור־לַרב אַשֶּׁר־נָתְנָר־ה מַלְכַּת־שָׁבַא לַשָּׁלֶךְ שׁלְּלְה: 13 וַהַמֶּלֶךְ שָׁלֹפִרה נַחַן לְמַלְכֵּת־שָׁבַא אַת־כַּל־חָפְּצַה אַשר שַאַלַר־ה מִלְּבַר אַשׁר נַחַן־לַה כִּיַר הַפָּלֶךְ שׁלֹּטָה וַתַּפֶּן וַתַּלֶדְ לְאַרָצַה היא וַעַבַרִיהַ: 14 וַיָהִי מִשָּׁקֵל הַזַּהַב אֲשֶׁר־בָּא לְשָׁלֹשׁה בְּשָׁבָּה אָחָת שֵׁשׁ 15 בַאוֹת שִׁשִּׁיבוּ וָשֵׁשׁ כַּכֵּר זַחָב: לָבַר מַאַנְשֵׁי הַהַּרִים הַרְכַלִים וְכַל־שַלְכֵי הַעָרֶב וְפַּחוֹר־ז הַאָּרְץ: - 16 וַיַעַש הַפֵּלֶךְ שָׁלֹשׁה מַאתַיָבבו צָנָר־ה זַהַב שַׁחָוּט שֵׁשׁ 17 מאות זהב יעלה על־הצנה הַאַחֵת: וּשָׁלשׁ־מַאוֹר־ז מַנְנִים זַהַב שַׁחוּט שׁלשׁת מַנִים זַהַב יַעַלְרֹדה עַל־הַמְּנַן 18 הַאַחַר־ז וַיִּהָנָם הַפֶּלֶךְ בִּית יַעַר הַלְּבַנְוֹן: וַיַּעַשׁ הַפֶּלֶךְ 19 בַּפָא־שֶׁזְ גַּרוֹל וַיָצַפָּהוּ זָהב מוּפַז: שֵׁשׁ מַעַלוֹת לַכְּפֶּר־ה

৪. স্ট্রা deine Leute d. i. deine Hosseute, Dienerschaft, Gesolge. — তাল ohne Artikel, §. 109, 2. Anm. b.

^{15.} בְּיַשְׁר הַהַּרָים eig. viri mercatorum f. viri mercatores, §. 114, 5.

^{17. &}quot;Haus vom Walde des Libanon" hiess ein Cedernpalast in oder bei Jerusalem, der zum Zeughause diente s. 1 Kön. 7, 2—6. Jes. 22, 8. Neb. 3, 19. 18. בְּיַצְּפַּהוֹר זְיִהָּבּ mit dopp. Acc. §. 136, 1. 2.

וראש עגורל לכפרה מאחריו וידורת מזה ומזה ארל-20 מַקוֹם הַשָּׁבֶת וּשָׁנִים אַרֵיוֹת עֹמָדִים אָצֵל הַיַּדְוֹת: וּשָׁנֵים עשר אַרְיִים עמְרִים שם על־ששׁ הַשְּעַלור־ז מוָה וְשׁוּה לארנעשה בן לכרש משלכות: וכרש בני ששקה השלף 21 שלשרה זהב וכדל פלי בירת־יער הלבנון זהב סגור אַין בָּסָף לֹא נַחְשָׁב בִּימֵי שָׁלֹמִרה לְמְאִוּמַרה: כִּי 22 אַני הַרָשִׁישׁ לַמֶּלֶךְ בָּיָם עם אַנִי חִירָם אַחַרת לְשׁלשׁ שנים חַבּוֹא אַנִי חַרְשִׁישׁ נִשְּׁאַרֹד זַהַב וַכָּסֶף שֻׁנְהַבִּיבם ונותרים והפנים: ווודרים השלך שלשה מכרים שלכי הארץ 23 לִעשָׁר וּלְחַבְמָה: וָכַל־הָאָרֶץ מִבַקְשִׁים אֶת־פָּגֵי שָׁלֹמָה 24 לָשָׁשֹׁשַׁ אַת־חַכְמַתוֹ אֲשָׁר־נָחַן אֱלֹהִים בִּלְבַּוֹ: וָהַמֵּר־ה 25 מביאים איש־מנחתו כּגִי־כָסֶף וּכִגִי זַחַבּ וּשׁלַמור־ז וְבָשָׁק וּבִשַּׁמִים סוּסִים וּפָרָדֵים דְּבַר־שָׁנָה בְּשָׁנָה: ויאסף שלשה רכב ופרשים ויחידלו אלף וארבעדשאות 26 רבב ושנים־עשר אלף פרשים ויינחם בערי הרכב ועם־ מבלד בירושלים: ויחו השלד אח־הבסף בירושלים 27 בָאַבַנִים וָאָת הַאַרַוִים נָתַן בַּשִּקְמִים אַשֶּׁר־בַּשִּבַּלָה לַרְב:

^{19.} יְרֵאֹנֵי — נֵאַבְּיִר und das Oberste war rund am Throne hinten d. i. die Rücklehne war oben gerundet.

^{21.} בּשַׂחָ אָר קָפֶּסָף לֹא הַחָשַׁב 6. 149, 2.

^{24.} דָאָרֶץ בְּבַּקְשִׁים 6. 143, 1.

^{25.} דְּבַר־שֶׁיְה בְּשֶׁיְה Jahr für Jahr, eig. das Jährliche im Jahre, wie קבר יום בְּרובוּל (4 Kon. 8, 59) Tag für Tag, eig. das Tägliche an seinem Tage.

10. Schändliche Gewaltthat der Isebel *). 1 Kep. XXI.

וַיָּהִי אַחַר הַדְּבַרִים הַאַלֵּה כָּרֵם הַיַה לָנַבוּר־ז הַיִּזְרָעַאלִי אַשר בּוּוַרְעָאל אָצֶל חַיכַרד אַחָאַב מֶלֶךְ שׁמְרוֹן: וַיִדְבַּר אַחאַב אֵל־נַבוֹת לַאמר הָנַח־לִּי אֵת־בַּרִמְךּ וִיהִי־לִי למדירק כי הוא קרוב אצרי ביתי ואתנה לד תחתיו בַרָם מוֹב מַפֵּנָוּ אָבִם מוֹב בָּצֵינֵיך אַתְּנָה־לְּךְ כֶּסֶף מְחִיר זָה: וַיּאמֶר נָבוֹר־ז אֶל־אַחָאַב חַלִּילַה לִּי מִיְהוַה מַהַּתִּי את־נחלת אבתי לד: ויבא אחאב אל־ביתו סר וזעף ער־ הַהַבר אַשר־הַבּר אַליו נבור־ הַיַּזרעאלי ויאטר לא־אַתּוֹ לְדָּ אַת־בַחַלָר־ה אַבוֹתֵי וַיִּשׁבַב עַל־מִפתוֹ ויפַב אַת־פַּנִיו וַלֹא־אַכַר־ לַחַם: וַהַּבֹא אַלַיו אִיזַבַר־ אָשׁחַּוֹ 5 וַחָּדַבֵּר אַלַיו מַה־זָּה רוּחַך סַרַה וַאִיכִד אַכִּר־ לֻחַבוּ: וַיְדַבֶּר אַלִיהַ כִּי־אַדַבַּר אַל־נַבוֹר־ז הַיִּזְרַעָאלִי וַאֹּשֵׁר חַבָּה־לִּי אַת־פַּרִשִּׁךְ בִּכֶּסֶרְ אוֹ אִם־חָפַץ אַתָּר־ה אַתְּבָה־לָדְ כָרֶם תַּחָתִּיו וַיּאַמִר לא־אַתַּן לָדְ אַת־כַּרָמִי: וַהַאְמָר אַלִין אִיזבר אָשׁהוֹ אחָה עַהָּה הַעַשְׁה מלוכה 7 על־ישראל קום אכל-לחם ויטב לבד אני אתן לד אח־ בַּרֶם נָבוֹת חַיַּזַרְעַאלי: וְהַכּתֹב ספרים בַּשָׁם אחאב

^{*)} Sie war die Gemahlin des schwachen Ahab, Königs von Israel in Samarien, und von phönizischer Abkunft. Dem phönizischen Götzendienste ergeben, versolgte sie die Propheten des Jehova auf das Grausamste, und begünstigte die Gegenpartei derselben, die Propheten und Priester des Baal. An der Spitze der ersteren im Reiche Israel stand Elia und sein Nachfolger Elisa.

^{2.} מַהִיר זָה Geld als Preis desselben; זון als Genit. zu nehmen.

^{4.} 그런 6. 66. Anm. 8.

^{5.} Ueber das Impf. 727R s. 6. 125 , 4 , c. Ewald Gr. 4. 136 , 3.

^{6.} בְּרַבֵּה אֵלְידִי er redete zu ihr. Hier sollte nach dem gewöhnlichen Sprachgebrauche vor den gesagten Worten folgen: מַאָּבִיר od. אַבָּיר Selten wird dieses ausgelassen, s. zu 1 M. 41, 17.

ק. אָהָה שַלְּיכֶה עַלְּרְכָּה עַלְּרְכָּה עַלְּרְבָּה עַלְּרְבָּה עַלְּרְבָּה עַלְּרְבָּה עַלְּרְבָּה עַלְּרְבָּה עַלְּרִבְּה עַלְּרָבְּּה עַלְּרִבְּּה עַלְּרָבְּּה עַלְּרָבְּּה עַלְּרָבְּה עַלְּרָבְּּא עַלְּרָבְּּא עַלְּרָבְּּא עַלְּרָבְּא עַלְּרָבְּא עַלְּרָבְּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבְּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבָּא עַלְּרְבְּא עַבְּיִיבְּא עַבְּא עַבְּיבְּא עַבְּיִיבְּא עַבְּיבְּא עַבְּיבְיבְּא עַבְּיבְּא עַבְּבְּיבְּא עַבְּיבְיבִּא עַבְּיבְּא עַבְּיבְּא עַבְּיבְּא עַבְּיבְּא עַבְּיבְיבְא עַבְּיבְּא עַבְּיבְיבְּא עַבְּיבְיבְּא עבוּבּא עבוּבּא עבוּבּא עבוּבּא עבוּבא ע

לּהָשׁנִי זֹּיֹנְיִ בּּהָשׁמִּׁ אִיזָבׁלְ בִּי בְּפַלְ רָבִוּע זִּיֹמָע זַשִּׁמָבׁע זִינִּמְע זִיּמָע זַפּאָמׁר בַּבְּאָבָרִים זִּיֹּמָע זִיּאָבְּעוּ בִּיּאַבְּעוּ בִּיּאַבְּעוּ זִיּמָע זַפּאָמָר בַּבְּאַבּרִים זִיּמְעִי זַּיִּאַבְּעוּ מִעְּרִ בִּיּסְפַּעְ בָבוּע בַּבְּעָבִּע בַּאַבּע בַּבְּעָבִּע בַּצִּאָבּע בַּעִּבְּע זַיִּאַבְּע זַיִּבְּע בַּעִּבְּע בַּעִּבְּע בַּעִּבְּע בַּבְּעָע זָיִבְּע זִיּבְּע זִּיִּבְע זִּיִּבְע זִּיִּבְע זִּיִּבְע זִּבְּע זִּבְּע זִּיִּבְע זִּבְּע זִּבְּע זִּבְּע זִּבְּע זִּבְּע זְּבִּע זִּבְּע זִּבְּע זִּבְּע זִּבְּע זִּבְּע זִּבְּע זִּבְע זִּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבִּע זְּבִּע זְּבִּע זְּבְּע זְּבִּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבִּע זְּבְּע זְּבִּע זְּבְּע זְּשְׁם זְּשְׁבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְבְּע זְּבְּע זְבְּע זְּבְע זְּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְּבְּע זְבְּע זְבְּבְּע זְּבְּע זְבְּבְּע זְּבְּע זְּבְע זְבְּע זְבְּבְּע זְבְּבְּע זְּבְע זְבְּע זְּבְע זְבְּע זְבְּבְּע זְּבְּבְּע זְּבְּבְּע זְּבְּבְע זְּבְּבְּע זְבְּבְּע זְּבְּבְּבְּע זְבְּבְּע זְּבְּבְּבְּע זְבְּבְּע זְבְּבְּבְּע זְבְּבְּע בְּבְּבְע זְּבְּבְע זְבְּבְּע זְבְּבְּע בְּבְּבְּע זְבְּבְע זְבְּבְע זְבְּבְּבְע זְבְּבְּבְע זְבְּבְּבְע זְבְּבְּבְע זְבְּבְּבְע זְבְּבְּבְע זְבְּבְּבְע זְבְּבְּבְּבְּבְע זְבְּבְּבְע בְּבְּבְּבְע זְבְּבְּבְע בְּבְּבְע בְּבְּבְע בְּבְע בְּבְּבְע בְּבְּבְּבְע בְּבְּבְע בְּבְּבְּבְּבְע בְּבְּבְּבְע

בנם לבוע בֿיוֹרָאִלִּי לְרִשְׁתִּן: זִיְּנָר בִּשְׁמִּאַ אַחְאָב כִּי מֵת נָבִוֹת וַיִּנָּם אַחְאָב לָרָנָת אָל־ 16 אָשָׁר מֵאֵז לָתָר־ - לְדְּ בְּכֶּטָף כִּי אֵיז כָבוֹת חֵי כִּי -מֶר־: אָשָׁר מֵאֵז לָתָרִי - לְדְּ בְּכֶּטָף כִּי אֵיז כָבוֹת חֵי כִּי -מֶר־:

אָמֵר יְהַנָּה בִּמִּקוֹם אֲשָׁר לֶקְקוּ הַבְּלָבִים אָת־דַּם נָבוֹת 18. 17 אָמֵר יְהַנָּה בִּמַקוֹם אֲשָׁר יְהַנָּה בְּמַלִים אָת־דַּם נָבוֹת נָה וְּהַבַּרְהָּ אִלָּיוֹ לֵאמֹר כֹּה 19 לְּקְבִּיר יְהַנָּה בְּשִׁיְמְלוֹ הַאִּמֹר כֹּה 19 לְּקְבִּיר יְהַנָּה בְּשִׁיְמְלוֹ הַאִּמֹר כֹּה 19 לְּקְבִּיר הְשִׁיְבִיוֹ לֵאמֹר כֹּה 19 לְּקְבִּיר הְשִׁיְבִּיוֹ הַאִּמָר כֹּה 19 לְּקְבִּיר הְשָׁרְבִּיר הְשִּׁרְיּי הַנָּה בְּבָּר בִּיִּר הְשִּׁרְיִּה הְּשִׁר הִיהְנָה בְּמִילִר בִּיּה מִּיִּי הַבְּיִּי הַבְּיִים אָתִּי בִּים בָּבוֹת בִּיִּי הַנְּיִבְּים הְיִבְּיִם הַבְּיִם הִיִּבְיִּה הַבְּיִם הְיִּבְיִם הְיִבְּיִם הְיִּבְּים הְיִבְּים הְיִּבְיִם הְיִּבְיִם הְיִּים הְיִּבְּים הְיִּבְיִם הְיִּבְיִם הְיִּבְים הְיִבְּים הְיִּבְים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִּבְים הְיִבְּים הְיִּבְים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִּבְים הְּבִּים הְיִבְּים הְבִּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִּבְּים הְיִבְּים הְבִּים הְיִבְּים הְיבִּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִבְּים הְיִּבְים הְיִּבְּים הְיִבְים הְיִּבְּים הְיִים הְיבִּים הְיִים הְיִּים הְיִים הְיִּבְּים הְיִים הְיִּבְּים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִּבְּים הְיִּים הְיִים הְיִים הְיִּבְּים הְיִים הְּיִּים הְיִים הְּיִים הְיִּים הְּיִּים הְיִּים הְיִים הְיִים הְּיִּים הְיִּים הְּיִּים הְיִים הְיִים הְּיִים הְיִים הְיִּבְּים הְיִים הְיִּים הְיִים הְּיִים הְּיִים הְיִבּים הְיִּים הְיִּים הְּיִבְּים הְיִּבּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבְּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבְּים הְיבְּים הְיבּים הְּיבְּים הְיבִּים הְיבּים הְיבּים הְיבּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבְּים הְיבִים הְיבּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבְּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבְּים הְיבְּים הְיבִּים הְיבּים הְים הְיבִּים הְיבִּים הְּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבְּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבִּים הְיבְּים הְיבִּם הְיבּים הְיבְּם הְיבִּם הְיבְּים הְיבְּים הְיבִּים הְיבְּים הְיבְּים

^{9.} יְרִישִׁרבּר und lasset den Naboth obenan sitzen im Volke; näml. um ihn anfangs zu ehren und bei seiner Verurtheilung desto unparteilseher zu scheinen.

^{10.} Ueber ייטָדהר und יְיָבּלת s. §. 126, 2, a.

^{11.} אירו s. zu 1 Sam. 20, 6.

^{13.} בְּחֵרְץ בְּעֵּרָר eig. ausserhalb der Stadt, vom Zustande der Ruhe; hier nach einem Verbo der Bewegung, wosür genauer בְּ אָרְהוֹרְץ בִּאָרָ steht (4 M. 5, 3. 4. 5 M. 23, 11), s. hinaus vor die Stadt. Vgl. §. 151, 2, a. b.

^{19.} בּרְצִיוְהָ וְגוֹ du hast gemordet und auch in Besitz genommen? — אָרוֹבְּיִהְהָ וְגוֹי 66. Anm. 10. הַקְּרָהְ בַּּלִדְּאָרָה 66. Anm. 10. הַקְּרָהְ בַּלִדְּאָרָה 66. Anm. 10. הַאָּרָה בּלַרַאָּרָה בּלַרַאָּרָה בּלַרַאָּרָה פּלּרַאַרָּה פּלּרַאַרָּה בּלַרַאָּרָה בּלַרַאָּרָה בּלַרַאָּרָה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאָּרָה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאַרְיּהָ בּלַרַאַרָּה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאָּרָה בּלַרַאַרָּה בּלַרַאָּרָה בּלַרְאַרָּה בּלַרְאַרְהּה בּלַרְאַרְהָּה בּלְּבְּלְּהְהָּה בּלְּבְּיִהְיִּהְ בְּלִּבְּלְּהְהָּה בּלְּבְּיִיהְ בְּלִּרְהְּהָּה בּלְּבְּיִּהְיִּהְ בּלְּבְּיִיהְ בּלְּבְּיִיהְ בּלְּבְּיִיהְ בּלְּבְּיִיהְ בּלְּבְּבְּיִּהְ בּלְּבְּיִבְּיִיהְ בּלְּבְּיִבְּיִיהְ בּלְבִּיּה בּלְבִייִּיה בּלְבִּיּיִיה בּלְבִּיּיִיה בּלְבִּיּיִיה בּלְבִּיּיִיה בּלְבּיּיִיה בּיִּבְּיִיהְ בּלְבִּיּיִיה בּיִבְּיִיה בּלְבִּיּיִיה בּלְבִּיּיה בּלְבִּיּיה בּלְבִּיּבְּיִיה בּלְבִּיּיה בּלְבִּיּיה בּלְבִּיּיה בּלְבִּיּיה בּלְבִּיּיה בּלִייה בּבּייִיה בּיִייה בּיּבְיּיה בּלּייה בּיּיה בּיּבְיּיה בּלּייה בּיּבְיּיה בּלּייה בּיּבְיּיה בּבּייה בּלְבּייה בּיּבְּיה בּלְבּיּיה בּיּבְיה בּיּבְיּיה בּיּבְיה בּיּבְייה בּיּבּייה בּיבּיה בּיבּייה בּייה בּייה בּייה בּיבּיה בּיבּיה בּיבּיה בּייה בּיי

20 יַלְּפָּרְ הַבְּּלָבִים אָת־בִּיְמְדּ נַם־אָתָה: וַיּאָמֶר אַוְיָבִי אָלִּהָה הַמְצָאַחַנִי אִוּיְבִי וַיּאֹמֶר טָצָאחִי יַעַן הִוְאָב אָלִּהְּ בַּעָּאַחִי יַעַן הִוְאָב אָרְהִי הַנְּאָמָר טָצָאחִי יַעַן הִוְאָב אָלִרְהִ וְצָאַר וְאָזּב אַחְרָבִית נָרְבָעָר וְאָזּר וְעָזּר וְאָזּב אַחְרָאַר יִבְּעָּער הַבְּעָּטְ אַשָּׁר וְהָבָערְהִי וְנָאָר וְנָאָר וְנָאַר יִבְּעָּת אַלְּהַר וְנָאָר וְנָאָר וְעָזּר וְעָזִר וְנָעָם בְּעָּער וְהְעָער בְּנָדְיוֹ וְנָשָׁם בַּעָּער וְהְנָעְר וְנְעָזּר וְעָזִר וְנָזְר וְעָזּר וְעָזּר וְעָזּר וְעָזּר וְעָזּר וְעָזּר וְעָזִר בְּעָרְתִי וְנָשָׁם בַּשְּׁרוֹ וַיְּעָשׁם בַּשְּׁרוֹ וַיְּעָשׁם בְּשָּׁרוֹ וַיְּעָשׁם בְּשָּׁר וְהְנָעְר וְנְיִבְּיִם וְהָבְעִר בְּנָבְיוֹ וְנִשְׁם בְּשָּׁר וְהְנָעִר בְּנָבְיוֹ וְנִשְׁם בִּשְּׁבְיוֹ וְעָוּה בְּעָרוּ וְנִישְׁב בְּעָיוֹ וְנִישְׁם בְּעָּיוֹ וְנִישְׁם בְּעָּיוֹ וְנִישְׁם בְּעָּיוֹ וְנִישְׁב בְּעָרוּ וְנְבְּיִבְיוֹ וְנִישְׁב בְּיִבְּיוֹ וְנִישְׁב בְּיִבְּיוֹ וְנִישְׁב בְּיִבְּיוֹ וְנִישְׁב בְּיִבְּיוֹ וְנִישְׁב בְּיִבְיוּ וְנִיְיִם וְנְבְּיִבְיוֹ וְנִישְׁב בְּיִבְיוֹ וְנִישְׁב בְּיִבְיוֹ וְיִים בְּיִבְיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִבְיוּ וְנִיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִבְיוּ וְיִיּיִים בְּיִבְיוּ בְּיִבְיוּ וְנִים בְּיִבְיוּ וְיִבְּיוֹ בְּיִבְיוֹ בְּיִבְיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִבְיוּ בְּיִים בְּיִבְיוֹי וְיִיּבְיוֹ בְּיִבְיוּ בְּיִייִים בְּיִייְ בְּיִים בְּיִים בְּיִייִים בְּיִיבְיוּ בְּיִייִים בְּיִייִים בְּיִיבְיוּ בְּיִים בְיוֹים בְּיוֹים בְּיִים וְבְּיוּים בְּיִים וְבִייְיִים וְּבְיוּבְייִים וְּבִייְיִים וְיִבְייִים וְיִבְייִים וְּבִייְיִים וְיִבְיים בְּיִייִים וְיִיוּים בְּיִים בְ

^{21.} מַלְיִחִין בַּקּרָי, wie v. 29. אָבִיא לָּרָיּא, f. 72, 2, f. — אַבִּיא Sprichwörtliche Phrase, wo von Ausrottung eines ganzen Geschlechts die Rede ist. "Der an die Wand pisst" ist verächtliche Bezeichnung des kleinsten Kaaben, weil bei Erwachsenen es für unanständig gilt, anders als sitzend und überhaupt in Anderer Gegenwart ihr Wasser abzuschlagen (Herod. 2, 35. Xenoph. Cyrop. 1, 2 §. 16. Burckhardt's Reisen, 2, 736). — מוֹל פּוֹל פּילִים פּילייל פּיל

^{23.} Ucber die Erfüllung dieses Fluches s. 22, 38. 2 Kön. 9. 30. ff.

^{27.} בְּרֵבְּקָּדְ; das Leise-Einhergehen gehört zu den ausserlichen Zeichen der Trauer.

^{29.} אבר s. zu v. 21.

80 Vorerinnerungen über die hebrüische Poesie.

Hier findet eine ausserordentliche Mannigsaltigkeit statt, wie denn der synonyme Parallelismus überhaupt die häufigste dieser rhythmischen Formen ist.

B) bei dem antithetischen wird das erste Glied im zweiten durch einen Gegensatz erläutert. Diese weit seltnere Art ist in den Sprichwörtern am häufigsten, als Spr. 27, 7:

Der Satte tritt Honigseim mit Füssen, Dem Hungrigen ist alles Bittere süss.

14, 11. 15, 1. Man kann dahin auch folgende und ähnliche Beispiele rechnen Ps. 19, 3: Ein Tag verkündet dem Tage das Lied, Die Nacht meldet der Nacht die Kunde.

v. 7, Jes. 5, 11. 12.

(') synthetisch nennt man den Parallelismus, wenn das zweite Glied nicht blosse Wiederholung des ersten ist, sondern dem ersten allerdings etwas Neues hinzufügt, aber doch gleiche Construction und gleicher Bau des Satzes statt findet, z. B.

Ps. 19, 8: Jehova's Gesetz ist vollkommen, erquickend das Gemüth, Jehova's Verordnungen sind wahrhaft, belehrend für den Unkundigen.

v. 9. 10. 11. Ps. 104, 15. 19.

In der griechischen und lateinischen Poesie findet sich dieser Gedankenparallelismus unter andern in den Wechselgesängen der Theokritischen und Virgilischen Idytten. Antithetisch parallel sind z. B. folgende zwei Disticha. Virg. Ecl. 3, 80. ff.

Dam. Triste lupus stabulis, maturis frugibus imber, Arboribus venti; nobis Amaryllidos irae.

Men. Dulce satis humor, depulsis arbutus haedis, Lenta salix foeto pecori; mihi solus Amyntas.

4. Dieses Ebenmaas der Gedanken findet aber nicht durchgehendestatt, und es gibt auch einen bloss rhythmischen Parallelismus, wo der Gedanke nicht zweimal wiederholt wird, sondern den ganzen Vers hindurch fortschreitet, aber in der Mitte durch einen Einschnitt in zwei Hälsten zerlegt wird, z. B.

Ps. 139, 4: Das Wort ist noch nicht auf der Zunge, Siehe, Jehova, du weisst es ganz.

Hiob 38, 2: Wer ist's, der meinen (Gottes) Rathschluss verdunkelt Mit Reden ohne Verstand.

> 3: Gürte doch wie ein Mann deine Lenden, Ich will dich fragen, lehre mich.

- Ps. 8, 9. 10. 104, 8. Die Poesie unterscheidet sich hier von der Prosa blos durch die Zerschneidung des zu langen prosaischen Satzes in zwei kürzere, ebenmässige Theile. Auch bei den Arabern, welche übrigens eine genaue Sylbenmessung haben, wird jeder Vers durch eine Cäsur in der Mitte in zwei gleiche Hemistichien zerlegt.
- 5. Der hisher beschriebene einfache zweigliederige Vers herrscht besonders in Hiob, den Proverbien und einem Theil der Psalmen; in den

Vorerinnerungen über die hebrüische Poesie. 81

letzteren, und noch mehr in den Propheten, finden sich aber zahlreiche Verse mit drei, vier und noch mehreren Gliedern.

In den dreigliedrigen Verscn (tristicha) sind entweder alle drei synonym parallel, z. B.

Ps. 1, 1: Heil dem Manne, der nicht wandelt nach der Freyler Rath, und den Weg der Sünder nicht betritt, und im Kreise def Spötter nicht sitzt.

Jes. 14, 13. 17. Ps. 72, 15 16. 17, oder zwei stehen einem dritten gegenüber, Ps. 19, 5: In alle Welt geht aus ihr Klang, bis ans Ende der Erde ihre Worte,

bis ans Ende der Erde ihre Worte, wo das Zelt der Sonne steht.

v. 7. 29, 3. 9. 72, 4. 104, 3. Die viergliedrigen Verse enthalten entweder zwei einfache Parallelen, z. B. Jes. 11, 4. 13. 14. 14, 11, oder es entsprechen sich die erste und dritte, die zweite und vierte Zeile, als:

Jes. 14, 6: Der die Völker schlug im Zorn mit Schlägen ohne Unterlass, der im Grimm über Nationen herrschte mit einer Herrschast ohne Nachlass.

Werden der Glieder noch mehr, oder werden einzelne derselben unverhältnissmässig lang (Jes. 11, 11), oder ist der Parallelismus zu unvollkommen und unregelmässig, so gehet die poetische Rede in Prosa über, wie z. B. in der Parahel Jes. 5, 1—6, und häufig in den späteren Propheten, als Jeremia, Ezechiel.

6. In den meisten Handschristen und Ausgaben des A. T. sind diese Versglieder zwar nicht abgesetzt, sondern als Prosa fortgedruckt, indessen dienen doch die Accente zu Wegweisern der Abtheilung. Bei dem einfachen Parallelismus theilt der Athnach () oder das Merka mahpachatum () die zwei Sätze des Verses, bel den zusammengesetzteren bilden diese die Hauptabtheilungen, Sakeph-katon () und gewöhnlich Rbia () die kleineren. Oester ist in der Poesie auch Athnach dem Merka mahpachatum untergeordnet und bildet eine Unterabtheilung, s. Ps. 29, 9. 137, 6. 8. 139, 16. Zur Ersparung des Raumes sind auch in dem solgenden Abschnitt die Versglieder nicht abgesetzt, sie ergeben sich aber leicht aus den Accenten, welche hier dem Texte vollständig beigedruckt sind.

1. Jehova's Grösse und des Menschen Würde.

- 2. בַּבְּבִינוּ מָלְ־הַגָּמִית מָזְמִוֹר לְרָוֶר: יְהֹלֶיְרָ מָלְ־הַגָּבִינוּ מָה־ 1 בַּבָּלְית מָזְמִוֹר לְרָוֶר: יְהֹלֶיְרְ עַלְ־הַשָּׁמֵיִם: אַנִּיר שְׁמְּרְ הְּבָרֹי הָאָצֶרְ הְּבָּרֹי הְאָבִיר שְׁמָּרִים:
- מַבָּי עִוֹלְלִיבוּ וְוֹיְנְקִיםׁ יִפַּרְתָּ עִוֹ לְיַמְעַן צְוֹרְכֵיךּ לְחַשְׁבִּית 3
- אוֹנֵב וּמַחַבַקּבווּ בִּי־אָראָה שָׁמִיךּ מַעשׁה אָצִבּעחֵיךּ 4
- יַרָחַ וְלכוֹכָבִים אֲשֶׁר כּוֹנֵנְתָּה: טָה־אֱגוֹשׁ בִּי־חָזְכּּרֵנוּ 5
- וֹבֶן־אַרֶּכִם כֵּי תִפָּקרֵנוּ: וַהַּחֲסְרָהוּ מְעֵט מֶאֱלֹּהֵים 6
- יָבְבְוֹר וְהָדֶר הִצִּשִׁבְּהוּ: הַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַצְעֵיִי יָבֶיף כֹּל שַׁהָּח 7
- מַחַת־רַגְּלֵיו: צַבֶּוּה וַאַלְפַים בַּלֶּם וְנֵם בַּהַמְוֹת שָׁדֵי: 8

Ps. VIII, 1. מְזְמֵר בְּלְדָנֵה ein Psalm Davids, s. über das Lamed as-ctoris §. 113, 2.

^{2.} אַטָּרָלוּ דִּלֵּיךְ שְׁלֵּילִים אַלְּיִּלְּיִם אַלִּים וּלְּיִּלְּיִּלְּיִם אַלִּים וּלְּיִּלְיִּלְּיִם אַלִּים וּלְיִּלְּיִם אַלִּים וּלְּיִבְּיִלְּיִם אַלִּים וּלִּיבְּיִלְ בִּיבְּיִבְּיִלְ אַרִּם וּלִּיבְּיִלְ בִּיבְּיִלְיִים אַלִּים וּלִּיבְּיִלְ בִּיבְּיִלְיִים אַלִּים וּאַרִּים בּיבּים וּלִיבְּיִלְ בְּיבִּיבְיִלְ בְּיבִּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּים בּיבּיבּים בּיבּים בּי

^{3.} אַכַּקְ בּילְרֶדֶּהְ wegen deiner Widersacher d. i. der Gottesläugner, nämlich um diese zu beschämen und zu beschwichtigen, wie die folgenden Worte bestimmter aussagen.

^{6.} בְּחַבְּיֵה מְשׁבְּיִה du liessest ihn wenig entbehren, im Vergleich mit Gott, d. i. machtest ihn wenig geringer, als Gott. און steht vergleichend, nicht bloss nach Adiectiven, sondern auch nach Verbis, 1 M. 41, 40.

^{7.} מים zweite Pers. Perf. von מים.

יהוְה מַבּר שָׁמֵים וּדְדֵי הַיֶּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַפִּים: יְהוְהְ 10. 9 אַרֹנֵינוּ מַה־אַהָּיר שִׁמִּך בָּכֵל־הָאָרֶץ:

2. Jehova's Grösse in der Natur, und Vortrefflichkeit seiner Gesetze.

Psalm XIX.

^{9.} בַּרְ אַרְחוֹה יַבִּר coll. was die Pfade des Meeres (Hom. פֿרָפּלּ atlevoa) durchwandelt s, v. a. das vorhergehende: die Fische.

Ps. XIX. Dieser Psalm besteht aus zwei, vielleicht ursprünglich getrennten Theilen. v. 2—7: das frühlichste Lob des Schüpfers aus der Natur; v. 8—15: das Lob des Gesetzes und die Empfindungen eines schuldbewussten Herzens. Zur Einheit gebracht enthält er das Lob Gottes aus der Natur und der Offenbarung.

^{3.} সমূস den Spruch, das Lied sc. des Lobes, ebenso মুদু die Kunde sc. von Jehova's Ruhme.

^{4.} בְּרְבְּלְּבֶּל Es (was Tag und Nacht verkündigen) ist keine Rede, keine Worte, deren Schall man nicht verstünde, d. i. jeder verstehet diese Stimme der Natur. בְּרְ נִשְׁבֶּע קְרָבֶּם yej. בְּיִר נִשְׁבָּע קְרָבָּם yej. בְּיִר נִשְׁבָּע עָּבָּע yej. בְּיִר נִשְׁבָּע אַ 2 Sam. 1, 21.

^{5.} בּתְב בּשׁר שׁלְבְּשׁׁר wo er (Jehova) das Zelt der Sonne gesetzt hat. בּתְב relativ f. das vollständige בּתְב ישׁל in quibus sc. locis = ubi. Der Dichter denkt sich am Ende des Erdkreises ein Zelt der Sonne, wo diese übernachtet. So Ossian zur Sonne: "Dein Zelt der Ruh' ist im West." Man kann aber auch das Suff. in בַּתְב auf das gleiche Subject zurück beziehen, wie die Suff. in בַּתַב בְּתָר , בַּתָר , המוול auf die בּתַע des 2.v., so dass hier der Himmel als Standort der Sonne genannt ist, was zu dem folgenden, wo ihr Lauf beschrieben wird, sehr wohl passt.

^{6.} הַחְתְּן לְצֵא מֵחְתָּן wie der Bräutigam in seinem Festschmucke hervortritt und auszieht zur Hochzeit. So viel als אָדָן Joel 2, 16. Vergl. Hohesl. 3, 11.

3. Jehova im Gewitter.

Psalm XXIX.

- מוֹשׁוֹר לְדָוֹנֶר חָבוּ לֵיהוָדה בְּנֵי אַלֵים הָבוּ לֵיהוָה בָּבְוֹר 1
- וַמָּז: הַבוּ לַיהוָה כִּבוֹר שָׁמֶוֹ הִשְׁמְּחֵוְוּ לַיהוָרֹה בְּהַרְרֵתֹּ־ 2
- קָרָשׁ: קוֹל יְהֹנֶה עַל־הַבַּּנִיבִם אַל־הַכָּבְוֹד הִרְעִים יְהֹנָה 3

^{9.} מְאָרְרַת צֵּבְיִם; die Augen jemandes erleuchten ist s. v. a. ihn theitern, erquicken. Die Augen des Traurigen sind matt und düster, die des Heiteren hell und belebt. Vgl. Ps. 13, 4. Spr. 29, 13.

יְרְאַת יְחֹנֶה (Gottesfurcht d. i. Religion f. Religionslehre, Gesetz. — rein, lauter, d. i. frei von Irrthum.

^{11.} בּינְתְּמְרִים sie, die kostbar sind; s. über diesen Gebrauch des Artikels 6. 107. Anf.

^{13.} וְלְחֵרוֹּת occulta d. i. unbewusste Sünden:

^{14.} מַרְיָם f. מַרְאַל d. i. Impf. A Kal von דְּאָרָה (\$. 66, Anm. 3) mit als überflüssiger mater lectionis, welche auch in vielen Handschriften fehlt.

^{15.} יְהֵיבְּירֹן לַפֵּי לְפַבֶּיךְ die Dichtung meines Herzens sei vor dir, d. i. dir wohlgefällig. Vgl. zu 1 M. 6, 13.

Ps. XXIX, 1. בְּיֵלְי אֲבִּית nicht: Söhne der Götter, sondern: Sohne Gottes (nach §. 106, 3, b.), d. i. Engel, s. v. a. בְּיִלְיִם Hiob 1, 6, 2, 1.

^{2.} In heiligem (festlichem) Schmuck, weil sie, gleich den Menschen, ein heiliges Fest zu Ehren Gottes feiern sollen.

^{3.} Unter dem Wasser hat man sich den Himmelsocean zu denken, über welchem Jehova thront, v. 10. S. zu 1 M. 1, 6.

4. Glückw. an einen König bei s. Thronbest. Ps. 72. 85

אַפּת בּהּלִום: 1. יְׁהַנָּה מֶּלֶב לְּתִּלֶם: יְהַנָּה אָז לְאַפּו יִאַוֹ יְהַנָּה יִבְּלֵב הָשָׁב 2. אַ לְּנִית יְּבְנִיבּלְוּ לְּבָּנְוּ אָמֵּר בּּבְּוָב: יְהַנָּה לַּמַבּוּנְ יָשְׁב וֹיִשְׁבּ 3. אַ לְּנִיל יְהַנָּה שִׁבְּב לְבָבְּה: טָּוֹל יְהַנָּה יָחוֹלֵל אַיִּלְוִע וֹיְּנְשׁנְּ 4. אַ לְנִיל יְהַנָּה שִׁבְּב לְבָבְּוֹן וְשִׁבְּיוֹן בְּמֵּנ בָּוֹל יְהַנָּה יָחַנְּה בְּבְּבוּ 3. אַ לְנִילְי הְנָה שִׁבְּר בְּבָּבְּוֹן וְשִׁבְּיוֹן בְּמֵּמו בָּן - רְאַמִּים: יְּלְנִילְי וְבְּבָּוֹן וְשִׁבְּיוֹן בְּבְּנִים בָּבְּים: קְּוֹלִים וַנְשַׁבֵּר יְהְנָה שָׁתְב. בְּבְּבוּ בְּנִים בְּבִּים: קּוֹל-יְחִנָּה בַּבְּחַ לִּוֹל יְהַנָּה בְּנָבוֹן: בַּלְּנִים בַּבְּים: קּוֹל-יְחַנָּה בַּבְּחַ לִּוֹל יְהַנָּה בְּבָּבִים בְּבִּים: קּוֹל-יְחַנָּה בַּבְּחַ לִּוֹל יְהַנָּה בְּבָּוֹן: בַּלְּבִים בַּבְּים: קּוֹל-יְחַנָּה בַּבְּים: קּוֹל-יְחַנָּה בַּבְּחַ לִּוֹל יְהַנָּה בְּבָּים בַּבְּים: קּוֹל-יְחַנָּה בַּבְּים: בְּחִלּה בְּבָּחַ בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים: קּוֹל-יְחְנָה בַּבְּחַ בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבִּים: בְּוֹל-יְחָנָה בַּבְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבִּם בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבִּים בְּבִּים בְּבִּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִּים בְּבְּים בְּבְּבִים בְּבְּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבְּבִים בְּבְּים בְּבְּבְּבִּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבִים בְּבְּבִים בְּבְיבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבָּבְים בְּבְּים בְּבְּבְים בְּבְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיִים בְּבְּבְּבִים בְּבְּיִים בְּבְּבְּבְּים בְּבָּים בְּבְּבְּבְּים בְּבָּבְים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּבְיבְּבְּבְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּבְּיִים בְּבְּבְּבְב

4. Glückwunsch an einen König bei seiner Thronbesteigung.

Psalm LXXII.

ר לשׁלשׁהו אַלהִרכם שִשְׁפַּטִיף לְמָלֶךְ תַּזְן וְצִרְקַחְהּ, לְבָן - 1

^{4.} ਸ਼ਹੇਡੂ, ਨਜ਼ਰੂਡੂ §. 104, 1, Anm. 2.

^{6.} Die Erschütterung durch den Donner, vielleicht auch die Wirkung eines damit verbundenen Erdbebens, wird hyperbolisch als ein Aufspringen und Hüpsen des Libanon und Schirjon dargestellt, vgl. Ps. 114, 4.6. So bedeutet בַּבְּרָלְּנְיִם zittern, in Pi. intensiv: hüpsen, 3 M. 11, 21. — Das Suff. in בַּבְּרָלְנִים bezieht sich auf מַּבְּרָלְנִים im zweiten Gliede.

^{7.} Die Stimme Jehova's spaltet Feuerslammen: wirst gespaltene Feuerslammen aus, als ob die Blitze vom Donner hervorgebracht würden.

^{9.} Die Hindinnen gebären und die Bäume entblättern sich vor Schrecken, vgl. 1 Sam. 4, 19. בְּלֵיכְלֵי in seinem Palaste, d. i. im Himmel. בְּלֵי אֵלֶים es Alles, Alles was da ist, s. v. a. sie Alle, nämlich die בָּלֵי v. 1. Zu diesem Gebrauch von עַבֶּל vgl. Jes. 1, 23. 15, 3. Jer. 6, 13.

^{10.} בְּיֵלְהֵל לַמַּמֵּכּל יְבִיּל Jehova thronet über der Wasserfluth, d. h. dem Himmelsocean s. v. a. יְבִּיל עָל מֵים רַבִּים, das, zumal mit dem Art., sonst nur von der Noachischen Fluth gebraucht wird, ist hier von dem Dichter in weiterm Sinne angewendet. בְּ ist zu faszen wie Ps. 9, 5. מַבְּיִּל לְּכָּמֵּא

Ps. LXXII, 1. The Decker of the nach dem gewöhnlichen Sprachgebrauche der Ueberschristen: von Salomo. S. Ps. 8, 1. Da aber die Ueberschrist nicht zu dem Inhalte des Psalms passt, so ist sie für unächt zu halten. —, Gott! gib dem Könige deine Urtheilssprüche", d. i. lass ihn gerecht richten, wie du richtest. — Der König heisst im zweiten Gliede: Königssohn, was einen König von königlichem Geblüte voraussetzt, nicht einen komo nouns, dergleichen z. B. David war. Doch s. zu v. 4.

86 4. Glickw. an einen König bei s. Thronbest. Ps. 72.

- לו כֿר מֹלְכֹּים כּר נְּוִיִּם יַתְּבֹרְוּטִּי: כֵּי וֹאִיבַן אָבְּוֹן 3. 3 מִלְחֵׁם יָשֹׁלְכִים כָּר נְּוִיִּם יַתְּבֹרְוּוּ: כֵּי וֹאִיבַן אָלְכִיוּ שִׁלְּבִּי וְמִלְּכִּי וְמִלְּכִּי שִׁלְּכִּי שִׁלְּכִּי שִׁלְּכִּי שִׁלְּכִּי שִׁלְּכִּי שִׁלְּכִּי וְיִשְׁשִׁעִּר יִמְלְבִי וְיִשְׁשִׁעִּר וְנִיְשִׁתְּשׁ וְאִיִּים 10 נִבְּרָעִי שִׁרְ־בִּי שִׁלְוּם עַבְּבְּיִוֹ וְיִבְּכִּי שִׁכְּיִר שִׁר בִּלְי יִרָחִי 10 פּּטָטֵר שִׁרְ־בִּוֹ שִּבְּיִי וְשִׁבְּיוֹ וְיִבְּבָּא עוְשֵׁכּוּ יִיִרְאִיּבְ עִבּי־שְׁשְׁכִּי וְשְׁבִּיוֹ זְּלְנִים וַנְּעִים 10 פּּטָטֵר שִׁרְבּיִ שִּבְּיוֹ זְיִבְּבָּא עוְשֵׁכּן יִירָאִיּבְ עִבּיבִישְׁ בְּבִייִ שְּבְּיִי וְיִנְיִי שִּׁבְּיִּי וְיִבְּבָּא עוְשֵׁכּן יִירָאִיּבְ עִבְּבִּישְׁבָּטוּ וִּשְׁבִּין זְיִרְבָּיִי שִּבְּיִין זְיִבְּבָּא עוְשֵׁכּן יִירָאִיּבְ בְּמִישְׁבְּטוּ וְשִׁבְּיוֹ זְיִנְיִי שִּבְּבִּי וְנִישְׁבָּא עוְשֵׁכּן יִירָאִים 10 מִבְּיִין שִּבְּיִן וְיִבְּבָּיִי עִבְּיִין וְיִבְּבָּיִים וְנִבְּיִים וְנִבְּיִים וְנִינִין שְׁבְּבִּים וְנְבִּיִּים 10 בְּבְּיבִין שִּבְּבִּים וְנִבְּיִים וְנִבְּיִים וְנִבְּיִים וְנִבְּיִּים וְנִשְׁבְּיוֹ וְיִבְּבְּיִים וְנְבִּיִּים וְנִבְּיִין שְׁבְּבִּים וְנִינְישְׁבְּים וְנִבְּיִים וְנִבְּיוֹ שְׁבְּבִּים וְנִבְּיִים וְנִבְּיִים וְנִבְּיִים בְּבִּים וְבִּיִים וְבִּבְּיִים וְבִּבְּיִים וְנִייִּשְׁיִּים וְּבְּיִים וְנִבְּיוֹ שְׁבְּבִּים וְנִבְּיוֹ עְבִּבְּים וְבְּבְּיִים וְּבִּבְּיִים וְנִבְּיוֹ שְׁבְּבִּים וְבִּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבִּיים בְּבִּיִים בְּבִּבְּים בְּבְּבִּים בְּבְּיבְּים בְּבִּבְיוֹ שְׁבְּבִּים בְּבְּבְיִים בְּבְּבְּיִים בְּבְּיִים בְּבְּבִּים בְּבְּיִים בְּבִּבְים בְּבִּיבְים בְּיִבְּיִים בְּבִּיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבּילִים בְּיִבְּיִים בְּיִים בְּיִּבְּיִים בְּיבְּיִים בְּיבְּיִים בְּיבְּיִים בְּיבְּיִים בְּיבְּים בְּיבְּיים בְּבְּילִים בְּיבְּיוֹים בְּיבְּיִים בְּבְּילוֹם בְּיבְּיִים בְּיבְּיים בְּיבְּיים בְּיבְּיים בְּבְּיבְּיים בְּיבְּיבְּים בְּיבְּיבְים בְּיבְּיִים בְּיבְּיבְּיים בְּבְּייִים בְּבְייִים בְּבְּיבְיים בְּיבְּיבְּיים בְּיבְייִיבְּיבְּים בְּיבְּיבְיים בְּבְּיים בְּיבְּיבְיים בְּבִּיים בְּיבְּיבְּים בְּבְיבְּיבְי
- 2. Alles, was über den neuen König gesagt wird, ist Wunsch, vgl. v. 1. 8. 16. Deshalb ist "?" zu übersetzen: er richte, und so haben im Folgenden die Imperfecte die Bedeutung der Jussive. Darüher, dass im weitern Fortgange der Rede der Imperativ und Jussiv in das Imperfect (oder Perfect mit Waw consec.) übergehen, s. Ewald Gr. §. 337, 1. ausf. Gr. §. 337, a, 1.
- 3. Die Berge und Hügel tragen Heil dem Volke, d. i. überall sprosse dem Volke Heil (vgl. Ps. 85, 12) bei der Gerechtigkeit oder darch die Gerechtigkeit (הַבְּיִבְּהָ) des Königs. Vgl. v. 12.
- 4. Er richte die Armen des Volkes f. schaffe ihnen Recht gegen Unterdrücker, vgl. v. 2. אַבְּרִיֹּךְ Söhne des Armen, d. h. Arme, armes Volk. Die Angehörigkeit wird häufig durch diesen Tropus ausgedrückt, selbst da, wo von Abstammung im eigentlichen Sinne des Wortes keine Rede sein kann. Man vergleiche Söhne der Griechen (בְּיֵרְיִבִּים Joel 4, 6, das homerische vies 'Αχαιών), Söhne der Fremden בְּיִרָּיִם Jes. 2, 6; δυστήνων παΐδες Il. 21, 151, und auf Abstracta übergetragen בְּיִבְּיִ Tapfere, eig. Söhne der Tapferkeit, בַּרָּיִרָּת, תָּנֶת, תָּבֶּרָ עִּרָּיִר, u. s. w. Vgl. §. 104, 2, c.
- 5. "Man fürchte dich": auf den König zu beziehen, der hier angeredet wird (vgl. Ps. 89, 37), nicht auf Gott. עַּיְבֶּעֶי בַּיְדְ mit der Sonne d. i. so lange die Sonne steht, ewiglich, hyperbolischer Ausdruck. Vgl. Ovid. Amor. 1, 15, 15: cum sole et luna semper Aratus erit. Zu בַּיְּבָּי וֹחָ in dieser Verbindung und zu der ganzen Stelle vgl. Dan. 3, 33. יְּבַיְּבֶּי יִּבְּיִּבְּי יִּבְּיִּבְּי im Angesicht des Mondes, d. h. so lange der Mond auf die Erde herabsieht, vgl. עַּלְבֵּי שִׁבְּיִבְּי v. 17. יְּרַרִים Acc. der Zeit, §. 116, 2, b.
- 6. בר בְּנְטֵרר וְגרֹ wie Regen falle es u. s. w. Sinn: wie Regen wohlthätig ist für das durstige Land, so sei es dieser König für sein Volk.
- 8. לְנֵדְׁה Juss. von בְּרָה \$. 74, Anm. 3, c. Von Meer zu Meer, vom Strome d. i. dem Euphrat bis an der Erde Enden, alles hyperbolische Ausdrücke weit verbreiteter Macht.
- 12. Solche Macht (v. 8—11) verleiht ihm Jehova, weil er ein Retter und Beschützer der Unschuld ist. באַטֶּר אֵרְ כֹּוֹ vollst. רַאָּטֶר אֵרְ עֹוֶר כֹּוֹ vollst. רַאָּטֶר אָרְ עוֹר כֹּוֹ

5. Hynnus auf Jehova als Weltschöpfer. Ps. 104. 87

5. Hymnus auf Jehova als Weltschöpfer.

בַּרְכִי כַּפְשׁׁי אָת־יְחֹלָהְ יְחֹלָהְ אֶלֹהֵי בַּבַּלְהָּ מְאַר הְוֹחֵ שְׁלֵּבִיוֹ רוּחָוֹת שְׂשִׁרְתִּיוֹ אַשְׁרֹ דְּחָבּר בְּשִׂרְ עָבִי בְּפִים עֲלִיתְ הַשְּׁם עָבִים רְכוּבְוֹ הַשְּׁבַרִּ עַרְ־־ בַּשְּׂרָתְיוֹ הַשְּׁם עָבִים רְכוּבְוֹ הַשְׁבַרִּוֹ עַשְׁרִי עַשְׁרַ בְּיִרִיעֵה:
 בְּבְבִי בַּשְּׁי אָת־יְחֹלָהְ הַשְּׁרָתִיוֹ אַשׁ לֹחֵם:
 בְּבְבִי בְּשִׁי אָת־יְחֹלָהְ הַלְּאָבֵיוֹ רוּחֲוֹת מְשֶׁרְתִּיוֹ אַשׁ לֹחֵם:
 בְּבְבִי בַּפְשִׁי אָת־יְחֹלָהְ הְחָלָהְ הְאָבִיוֹ רוּחֲוֹת מְשָׁרְתָּיוֹ אַשׁ לֹחֵם:

^{14.} Ihr Blut ist kostbar in seinen Augen, d. i. er schont ihr Blut. — ייקר und ארבי Ps. 49, 9 neben ייקר 2 Kon. 1, 13, wie בון Jes. 10, 16 neben אונים 5 Mos. 32, 22. S. §. 68, 1 Anm. und Lehrg. S. 384. Anm. 2.

^{15.} ליוֹדְי יְנְתְּדְּכֵּלוֹ dass er auslebe und ihm bringe d. i. am Leben erhalten, gerettet (durch des Königs Schutz), ihm darbringe. Die v. 12. 13 erwähnten Armen sind nicht gerade eigentlich Dürstige, die ihm kein Gold bringen könnten, sondern unterdrückte Unschuldige, denen der gerechte König zu ihrem Rechte verhals. — בּבְּבַבִּיבֹּם bedeutet: den ganzen Tag, auch: alle Tage, d. i. allezeit, immerdar. Letzteres ist hier am passendsten.

^{16.} יְנִיצוּ מֵעִיר sie blühen aus den Städten d. i. Menschen entblühen den Städten. יְנִיצוּ מֵעִיר collect.

^{17.} יְתִקְבֶּרְכֵר בּל s. die Note zu 1 M. 22, 18.

Ps. CIV, 2. עֹטָהוֹ אוֹר er hüllt Licht um sich. בְּיָרִיעָהוּ als Verbum des Anziehens mit dem Accusativ, §. 135, 3, a. — בַּיְרִיעָה, בַּשַּׂיְלָּמָה, uber den Artikel nach ⊃ s. §. 107, 3, Anm. 1. a.

^{3.} בְּעְלֶבְהָ, הַשְׁבֶּוֹ, הַבְּעְבָּהְ er, der balket, der setzt, der wandelt, s. zu Ps. 19, 11. Der bälket seine Söller בְּיִי mit Wasser, so dass dieses die Balken oder die Grundlage hildet, f. über dem Wasser. Gemeint ist der Himmelsocean 1 M. 1. 7.

^{4.} Er macht Winde zu seinen Boten, und zu seinen Dienern flammendes Feuer (d. i. Blitze). Unrichtig drehen es die LXX um: er macht seine Engel zu Winden, und seine Diener zu Feuerstammen.

88 5. Hymnus auf Jehova als Weltschöpfer. Ps. 104.

- יַסַר־אָרֶץ עַל־מָכוֹנֶיָהַ בַּל־תִּפוֹם עוֹלַם וַעֵר: תָּחוֹם 6. 5
- בַּלְבַוּשׁ כִּפִּיתוֹ עַל־דְּלִים יַעַמְרוּ־מֵיִם: מִזְ־בַּעַרָתּךְ 7
- יְנוּסָוּן מִן־קוֹל לַעַמְשְׁ נָחָפּוְוּן: נַעַלֵּוּ הָרִים נַרְדֵּוּ בַקַעוֹת 8
- אַלְ- מְּלִנָת וֹנָהוּ נָסֹנִנּ לָנִים: לְּכוּנְר מֻמְטָנִ בּרך נְאַבְּוֹנוּ פּ
- בּל- וְשָׁבֹוּן לְכַפּוֹת הָאֶרָץ: הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים בּנְּחֲלֵים בִּין 10
- לְּרִים יְהַלֵּכְוּן: יָשְׁקוּ בֶּל־חַיְתוֹ שָׁדֵי יִשְׁבְּרוּ פְּרָאִים 11
- אַבָּאָם: עַלִיהָם עְוֹף הַשָּׁמַיִם יִשְׁכָּוֹן מִבָּין עַפָּאִים יִחִּכוּ 12
- קול: מַשְׁקָח הָרִים מַעֲלְיוֹתָיו מִפְּרָי מַעֲשָׁשִיך תִּשְׁבַע 13
- וּאָרֶץ: מַצְּמִיחוּ חָצִירוּ לַבְּחַטָּה וְעַשֶּׁב לַעַעַבֹּת הָאָרֵם 14
- להוציא לחם מן־האַרץ: וייון ושפח לבב־אַנוש 15

^{5.} צְּלֶבֹן נֶעֶּר; man sollte, wegen der Pausa, רְצָּרְ erwarten, aber in dieser Verbindung steht stets נְצֶרְ רָּ רָּנָרְ, vgl. Ewold §. 16.

^{6.} אַרְישׁ פַּלְבוּשׁ mit dem Meere, wie mit einem Gewande, decktest du sie (die Erde). בְּלְבוּשׁ הָּשְׁ hier mit dopp. Acc., wie Ezech. 18, 7. אָרָיִהוּה , פְּיִיתְהָה , פְּיִיתְהָה , פְּיִיתְהָה , פְּיִיתְהָה , פְּיִיתְהָה , פְּיִיתְהָה , פְּיִיתְה , פְּיִיתְה , פְּיִיתְה , פְּיִיתְה , פְּיִיתְה , פְּיִיתְה , בּיִיתְה , בּייתְה , בּיִיתְה , בּייתְה , בּייתְה , בּייתְה , בּייתְה , בּייתְה , בּיִיתְה , בּייתְה , בּייתְה , בּיתְה , בּיתְּה , בּיתְה , בּיתְה , בּיתְה , בּיתְּה , בּיתְּי , בּיתְּה , בּיתְה , בּיתְּה , בּיתְה , בּיתְּה , בּיתְּה , בּיתְה , בּיתְּה , בּיתְּה , בּיתְה בּיתְ

^{8.} Nach optischer Täuschung schienen sich die Berge, die Thüler einzusenken, jedes nach seiner Bestimmung. Vgl. Ovid. Metam. 1, 344: flumina subsidunt, montes exirc videntur. — 77 f. das relativum wie v. 26 (§. 120, 2), und vor demselben der st. estr. 5772 §. 114, 2.

^{9.} יַלְבְּבֹרְדְּךְ. Ucber das בי parag. und den hergestellten Vocal der zweiten Sylbe s. §. 47, 3, Anm. 4.

^{10.} דְּמָשִׁיאַה. Ueber den Art. s. zu v. 3 und Ps. 19, 11.

^{11.} חיחר hier und v. 20, s. zu 1 M. 1, 24.

^{12.} עַפַאִּרם Plur. von נָפִינִים f. עָפַיִּרים vgl. §. 91, 6. Anm. 6.

^{13.} אַרְעָשֶׁרְךְ die Frucht deiner Werke od. deines Werkes (6. 91 zu Ende) d. i. Regen, Thau. Sie werden als von Gott zubereitet dargestellt.

^{15.} Nach [] , DD felit das relativum, §. 121, 3. Ebenso v. 19: die Sonne, [die] ihren Untergang weiss. Das zweite Glied eig.: so dass er das Antlitz glänzender macht (d. i. mehr erheitert), als Salben.

להצהיל פנים משמן ולחם לבב־אנוש יסעד: נשבעו עצי יהוה ארזי לכלון אשר נטע: אשר שם צפרים יקנני חסידה ברושים ליעלים סלעים מחמה לשפגים: עשה יבח למועדים שמש ידע מבואו: משרת־חשק ניחי לילה בו הרטש 21 כַּל־חַיָתוֹ־יַעַר: הַכִּפִירִים שָׁאַנִים לַשַּׁרָף וּלְבַבָּשׁ מֵאֵר 22 אכלכם: תורח השמש נאספון ואל־מעולתם ירבצון: יצא ארכם לפעלו ולעברתו ערי־ערב: פרוור בּוּי 24. 23 בַּעַשַידוּ יִחנַה בָּלָם בְּחָכַמָּה עָשִית מָלְאָה הָאַרֶץ קּבְיַנֵיף: 25 זהי הַיַּם גַּרוֹלֶד וּרָחֵב יַדַיִם שַׁם־רָטֵש וְאֵין טְסָבַּר חַיְּוֹת 'הַמַנוֹת עִם־נָּדֹלָוֹת: שָׁם אַנְיוֹת יָהַלֶּכִוּן 'לְוִיתַן זָהוּ יַצֵּרְהַּ 27 לשחק־בּו: כַּלַם אַלִיד יִשבּרוּן לַחָת אַכַלַכבו בִּעחוּו: 29. 28 תַּחַן לָהַם יַלְלְמָוּן הִפָּהַח לַדְדְּ יִשְׂבְּעִוּן מְוֹב: תַּסְהָּיר בַּבִיךָּ יָבַּהַלוּן תּסָף רוּחַם יִנְוַעוּן וָאַרִי ־עַפַּרַ⊂ 31. 30 שַּׁאַלַח רוּחַדּ יִבָּרָאָוּן וּׁחְחַדִּשׁ פְּנֵי אֲרָמֶח: יְרָיָ כְבַּוֹר

^{16.} בצי הווה Bäume Jehova's, wilde Bäume, die ohne menschliche Kunst und Cultur gewachsen sind, aber desto schöner und herrlicher dastehen. And. erklären: mächtige Bäume und vergleichen die Redensart Berge Gottes Ps. 36, 7. Cedern Gottes Ps. 80, 11. Garten Gottes 1. M. 13, 10. Jon. 3, 3.

^{17.} בְּרַתַּה vollst. אֲשֶׁר בֵּרַתַה dessen Haus. Der Storch nistet auch auf Bäumen.

^{18.} הַרִים הוְבַּדִים 6. 109, 2, Anm. a.

^{19.} למלעדים für die Zeiten, d. h. zur Abtheilung derselben, vgl. 1 M. 1, 14.

^{20.} יְהַר לְּלָה machet du Finsterniss, so wird es Nacht. Ueber den Gebrauch der Jussive in Bedingungssätzen s. §. 126. 2, c.

^{25. ,} Diess Meer, gross und ausgedehnt". T emphatisch vorangestellt. ברוֹל וּרְחָב ohne Art. §. 108, 3.

^{29.} מְּכְחִיר פֵּנֶיךְ du verhüllst dein Antlitz d. i. du entziehest ihnen deine Huld und Hülse. — ክጋክ sur ክጋአክ du nimmst weg, §. 67, 1 und 2.

^{30.} חַשׁלַח רַרְחַדְּ. Aller Lebens Odem geht von Jehova aus. Vgl. 1 M. 2, 7. Hiob 27, 3. Kohel. 12, 7. — יַבַּרָארָן sie werden neu geschaffen. - שַּׁתְּחָדֶשׁ du erneuest, nämlich durch diese neue Schöpfung. Eine grossartige Anschauung des Wechsels von Leben und Tod in der thierischen Schöpfung.

- יָהוָה לְעוֹלֶם יִשְׁמַח יְהוָרֹה בְּמַעֲשָׂיוּ: הַמַּבִּים לְאָרָץ 32
- וַמְּרָעֶד יַבָּע בֶּהָרֵים וְיֶעֲשֶׁנוּ: אָשִׁירָה לֵיהוָרָה בְּהַרָּים בַּחַיֵּי 33
- אַזַּפַּרָר־ה לַאלֹדַי בִּעוֹרִי: וֶעֶרַב עָלַיו שִׁיחִי אָבֹכִי אָשִׁמַח 34
- בַּרָבֵּר בַּפְשִׁר אָת־יְהֹנָה הַלְּלוּ־יָה: בַּיהֹנֶה: יִמַּפִּוּ חַפָּאִיםוּ מִזְ־הָאֶׁרֶץ וּרְשָׁאָיִבםוּ עָוֹד אִיכָּם 35

6. Glück des Frommen. Psalm CXXVIII.

- אַשָּׁרֵי בָּלֹ־יְרָא יְהֹוֶדִה הַהֹלֵךְ בִּדְרָבִיו: יְגַיִעַ בַּבָּיך בִּיַ 1 בּ
- עַאָּכֵלֶבַ אַשְׁרָּגַב לֹמוָד לֶב: אָשְׁשֹׁבַוּ בְּצֹפֹּוֹ פְּנִינָה בַּיַּנְבְּעֹי
- בַּיָּתֶךְ בָּנֶיךְ בִּשְׁחַלֵּי זֵיתִים טָבִיב לְשׁלְחָנֶך: הַבַּה כִי־כֵּן 4
- יִבְרַךְ בָּבֶר יְרַא יְחָוָה: יְבֶּרֶכְךּ יְחַנָה מִאַּיְנוֹ וְרָאִה בְּמִוּכִי
- יְרְנִּשָּׁלֵיִם כֹּל יְמֵי חַנֵּיף: וּרְאֵח־בָגִים לְבָגֵיף שָׁלוֹם עַל־ ס ישראל:

^{33.} אַשְׁרֶהָה auf! ich will singen, oder: lasst mich singen, §. 126,

^{35.} רובר וגר'. So offenkundig die Majestät des Schöpfers ist, so gibt es doch noch viele Menschen, die sie nicht anerkennen. Ihre Vertilgung gehört zu dem vollkommenen Ruhme Jehova's.

Ps. CXXVIII, 2. ♀ ja! Das Ermühte deiner Hände, ja du wirst es geniessen, vgl. Ps. 118, 10—12. 1 Mos. 18, 20. Hiob 8, 6. Ewald Gr. §. 320.

^{3.} אַשְּׁקְּהָ f. אִשְׁיְּהָא, nur hier mit Segol. —. פֿרָהָה 6. 74, Anm. 5. — בֿרְכָּחִר Dual cetr. von יַרְכָּחִר.

^{4.} הַלֵּהְ cig. siehe, dass so gesegnet wird. So steht הַלָּה כִּר uach Adverbien, die dann die Bedeutung eines ganzen Satzes haben, s. Hiob 12, 2: אָּבְיֶם כִּי אַקְהַם הָיקּטּן [es ist] wahr, dass ihr das Volk seid. Vgl. auch 1 Sam. 10, 1.

^{5.} בארה sehen sollst du, versprechend, §. 127, 1.

7. Erinnerungen eines Israeliten an seine Verbannung. 91

7. Erinnerungen eines Israeliten an seine Verbannung.

Psalm CXXXVII.

Ps. CXXXVII, 1. בְּבֶל Babel ist hier Name des Landes. Darauf bezieht sich auch das Suff. in דְּבוֹלְבִי v. 2.

- 3. כְּשֵׁירְ בִּיוֹן , "Singet uns [etwas] vom Gesange Zions, od. [eins] von den Liedern Zions." S. über das partitive קין §. 151, 3, c. Jenes sind Worte der Chaldäer, und v. 4 enthält die Antwort des Dichters auf diese Zumuthung.
- 5. אַרְבְּאָא שׁאַ בּאַ wenn ich dein vergesse, nicht: vergässe. Ueber den Gebrauch von בּאַ, wo man בי erwarten sollte, s. §. 152, 2, f. הַבְּעָהַיִּ, so vergesse meine Rechte sc. mich, sie versage mir den Dienst. Vgl. Hiob 31, 22.
- 6. אַזְכְּרֵהְ spätere und dichterische Form f. das gewöhnliche אָזְכְרָהָ, \$. 57, 3, Ann. 1.
- 7. Der Tag Jerusalem's, den Jehova den Edomitern gedenken soll, ist der Unglückstag der Zerstörung. Bei dieser hatten sich die Edomiter mit den Chaldäern verbunden, und sehr feindselig gegen ihre Brüder, die Juden, bewiesen. Vgl. Obad. 10 ff. Das zweite par hat eine ungewöhnliche Pausalform (näml. den Ton auf penultima). Vgl. Ps. 37, 20. Richt, 5, 12. §. 29, 4, c. Ewald ausf. Gr. §. 74, e, c.
- 8. בְּבֶּבְ הַבַּ Tochter d. i. Bewohnerin Babels, dichterischer Ausdruck f. das collect. Bewohner Babels, Babylonier, s. §. 105, 3, d. Das passive Partic. שלונים bedeutet immer verwüstet. Da aber hier diese Bedeutung nicht in den Zusammenhang passt, so ist mit Ewald (im Comment. zu dieser Stelle) zu lesen בעונים oder ביים du Verwüsterin! Vgl. בענים Unterdrücker Jer. 22, 3. און דיים Prüfer Jer. 6, 27. בענים Bewohlerin Jer. 3, 7. 10. Ewald Gr. §. 152. בענים, §. 36. §. 20. 3, b, a.

92 8. Gottes Allwissenheit und Allgegenwart. Ps. 139.

לֶךְ אֶת־ ְּלְּטִּרְלֶךְ שֶׁנָּמַלְףְ לֶנוּ: אַשְׁרֵיִי שִׁיאֹחֵוֹי וְנְבָּוֹץ אֶת־ פּ עִוֹלַלַיִךְ אֶל־ הַסָּלַע:

8. Gottes Allwissenheit und Allgegenwart. Psalm CXXXIX.

- לַמְבַצִּחַ לְדָנָר מִזְמֵוֹר יְהֹנָה וְחֹבַרְוֹּהַנִי וֹתִּדְע: אַתַּרה 1.
- לַבַעְהַ שִׁבְהַּי וְקוּמִי בַּנְהָּדֹה לְבִעִי בַּירָחוֹק: אָרְחַי וְרְבִעֵּי 3
- זַרֶים וְכָל־דְּרָכִי הִסְבּּנְחָּה: כָּיָ אַיז מְלָּה בִּלְשׁוֹגֵי הָן 4
- ַלְהֹנָה יָדַעְהָּ כַלֵּה: אָחַור וָקֶנֶים צַּרְהָּגִי וַהָּשֶׁר־ז עָלַי 5
- בּפֿבׄרבו: פּֿלָיאָט דַּאַט מֹמֻנְּי לְשְׁנְּכָה לְאִראוּכַלבר לְהַ: סּ
- אַנָה אַלֶּךְ מַרְנָחָדְ וְאַנָה מְפַּנִיךְ אָכְרָח: אִכּד זי אַכּר
- אַפַַּק שָׁמַיִם שָׁבַ אָחָה וְאַצִּיעָה שְׁאַוֹּר הְנֶּךְ: אָשָּׁיִשׁ 9 אָפָּק שָׁמַיִם שָׁבַּים שָׁבַ אָחָה וְאַצִּיעָה
- בַּנְפֵּי־שָׁחַר אַשְׁבִּנִרֹה בְּאַחַרֶית יָבוּ: בַּם־שָׁבוּ יָדְדְּ 10
- חַבְחֻכִּר וְתָאחֲוֹבֶר וְשִיבֶּך: וָאשַר אַדְ־חָשֶׁדְ וְשׁוּפֵּנִי וְלַיְלָה 11

^{9.} Das Zerschmettern der Kinder kommt als barbarische Sitte morgenländischer Völker bei der Einnahme erstürmter Städte vor. 2 Kön. 8, 12. Jes. 13, 16. Hos. 10, 14. 14, 1. Nah. 3, 10.

Ps. CXXXIX, 1. [27] und kennest sc. mich, was aus dem vorigen Suff. wieder zu ergänzen ist.

^{3.} אַרְדִי וְרַבְּעָּר mein Wandelh und mein Liegen, wie zuvor: mein Sitzen und mein Stehen f. mein ganzes Thun und Lassen.

^{5.} בְּרְשִׁיִּבְ eig. du umdrängst mich, d. i. umgibst, umschliessest mich, so dass ich dir nicht entgehen kann.

^{6.} פֿלָראַה מְבֶּיבִי zu wunderbar für mich, s. zu 1 Mos. 39, 9.

^{8.} אָפָאָ אי wenn ich besteige. Das Genauere wäre: אָפָּאָ שׁ wenn ich besteige (da der Mensch den Himmel nicht besteigen kann), aber אַ אָנְעָדוּ שְׁאוֹל (darum nicht unrichtig, §. 152, 2, f. אַנְעָדוּ שְׁאוֹל und [wenn] ich die Unterwelt zu meinem Lager machte. Ueber das verlängerte Impf. (Cohortativ) hier und v. 9. אָנִיעָדִי אַ אַנִּיעָדִי vom Stammw. צַבַי.

^{9. &}quot;hube ich Fittige der Morgenröthe und wohnte am äussersten Meere" d. i. schwänge ich mich mit der Morgenröthe Schnelligkeit an das äusserste Meer hin. בְּיָבֶשׁ Ezech. 10, 16. 19. 11, 22.

^{11.} אָבֶּר מְּמֵר מְּלֹּמֵר מְּלֹּמֵר מְּלֹּמְר מְּלֹּח und spräche ich: lauter Finsterniss wird mich umfangen (eig. überfallen). אָרָ װֹשָׁרְּאַ nur Finsterniss, nichts als Finsterniss. Ueber אַנְּרִיר s. die Anm. zu 1 Mos. 2, 21.

9. Lebensregeln. Aus Sprichw. Sal. 17. 27. 93

יִלְבָּוּן הָלִרְּאָטִי וֹתוּבֹרִ אֹפִׁבּן בֹאַמִינִם: אָסְפְּנִם מִחוּלְ 18 מִּבְ-נְּלְבִּוּ בַבְּלֶם יָבָּמִבּוּ יָמִים יִצָּרוּ וְלְאַ אָחַבּ בַּצִּם: וְלִי 19 אֹמִינִי בַכֹּמָר עְפְּמִיּ בַּטִּחִנִּיוִט אָרָא: נִּלְמֹי בַּצְּמֹר בְּבָּמִר בְּעָבִּ יִלְּאָר אָבָר וֹלְאָ אָחָב בַּבָּמוּ אַבְּער בַּבָּמוּ אַבְּער בְּבָּמוּ בְּעִבּי בְּעִּבְּי בְּעִּבְּי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעִבְּי בְּעִבְּי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעִבְי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעִבְּי בְּעָבְי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעָבִיי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעִבְיי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעָבִיי בְּעִבְּי בְּעִבְי בְּעִבְּי בְּעִבְיי בְּעָבִי בְּעִבְּי בְּעִבְּי בְּעִבְּי בְּעָבְיי בְּעָבְיי בְּעָבְיי בְּעָבִיי בְּעִבְּיי בְּעִבְיי בְּעָבְיי בְּעָבְייִ בְּעִבְיי בְּעָבְייִ בְּעִבְיי בְּעִבְּיי בְּעִבְייִ בְּעִבְייִ בְּבִּים הְשָּבְּי בְּעִבְייִ בְּבִּבְים הְשְׁבְּיי בְּבִּבְּים הְשְבָּיי בְּבִּבּים בְּעִבְיי בְּבִּבְיים בְּעִבְּיי בְּבִּבְים בְּעִבְּבִּיי בְּבִּבְיים בְּעִבְּייִ בְּי בְּעִבְייִי בִּבְּבִים הְשִּבְיי בְּבִּבְיים הְשְׁבְּיי בְּבִּבְיים בְּעִבְּיִי בִּבְּים בְּעִבְּיי בְּבִּבְים הְשִּבְּיי בְּבִּבְיים בְּבִיים בְּבִּים בְּבִּיי בְּבִּבְייִ בְּבִי בְּעִבְייִי בְּבְּבִיים בְּבִּיים בְּבִיים בְּבִּיים בְּבִּים בְּבִּייִי בְּבִּיי בְּבִיי בְּבִיבְיי בְּבְּבְיבִיי בְּבִּבְייִי בְּבִּיבְייִי בְּבִּבְייִי בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּבְייִי בְּבִּבְייִי בְּבִיי בְּבִּבְיבִיי בְּבְּבְייִים בְּבְּבְיבְייִי בְּבְּבְיבְים בְּבְּבְיבְיי בְּבִייי בְּבְיבְייִי בְּבְיבְייִים בְּבְּבְיי בְּבְיבְיי בְּבְיבְיבְייִים בְּבְיבְיים בְּבְּבְייִים בְּבְּבְיבְייִים בְּבְּבְיבְּייִי בְּבְיבְיי בְּבְיבְיבְייִי בְּבְיבְייִים בְּבְּיבְיבְייִיים בְּבְּבְיבְיייִי בְּבְּבְיבְייִים בְּבְּבְייִיים בְּבְּבְייִיים בְּבְּבְיבְייִיים בְּבְּבְיבְייִים בְּבְּבְיבְיּבּיייִים בְּבְּייִים בְּבְיבְיבְיים בְּבְּבְיבְיייִים בְּבְּבְבְיבְיייִים בְּבְּבְיבְייִיבְ

9. Lebensregeln. Aus Sprichw. Sal. XVII. XXVII.

^{12.} בארבות באר ist nicht finster vor dir; או בארבות ist gesetzt, wie nach den Verbis des Verbergens. And. transit.: verfinstert nicht vor dir, macht dir nicht finster. בְּחַשֵּׁיכָה כָּאוֹרָה אוֹנָה אוֹנִה אוֹנִה אוֹנִה אוֹנִה אוֹנִה אוֹנְה אוֹנִה אוֹנִה אוֹנִה אוֹניה אוֹנִה אוֹנִה אוֹנִה אוֹנִה אוֹנִה אוֹניה אוֹני

^{13.} Dasselbe Bild von der Bildung des Embryon Hiob 10, 11, wo פוב שובה ש gebraucht ist, und v. 15.

^{15.} בְּחַחְתִיוֹת צֶּרֶץ in den Tiefen der Erde d. i. im Verborgenen vgl. Jes. 45, 19.

^{16.} בָּבֶּם sie alle, nämlich יָמִים die Tage.

^{18. &#}x27;,, ich erwache und noch bin ich bei dir." Der vollständige Gedanke ist: ich sinne über dich nach auf meinem Lager, der Schlaf überrascht mich, aber erwachend bin ich noch bei dir.

Spr. XVII, 3. Der Schmelztiegel fürs Silber und der Schmelzosen fürs Gold, aber die Herzen prüset Jehova d. i. die Metalle weiss der Mensch zu ergründen, aber das geheime Innere des Herzens durchdringt nur Gott. 7 advers. wie 1 Mos. 2, 17. Ps. 5, 8, s. §. 152, 1, Anm. b.

^{4.} אַנְיּנְ concr. Lügner, Betrüger, §. 104, 2, a. — אַנְינְ Part. Hiph. von אַנְינִינְ , §. 67, Anm. 1.

- יָבָּקָה: צַטָּרָת זְבַנִים בְּגַי בָנֵים וְתִּפְאָרֶר־ה בַּנִים אֲבוֹחֶם: 6
- קַכַסָּה־פָּשַׁע מְבַקּשׁ אַהֲבָה וְשׁנֶה בְדָבָר מַפְּרִיד אַלְּוּף: 9
- אַחַת גָּעָרָה בְּמִבֶּין מַהַכְּוֹת כְּסִיל מֵאֱה: מִשִּׁיב רָעָה 10. 10
- עַנַתריי מוּבָריי לְאַרַטָּמוּשׁ רָעָה מִבּיחְוּ: מַצְּדִּיק רָשָׁע 15
- וּמַרְשִׁיעַ צַּהֶיק הְּוֹעֲבָת יְהֹנָה. בַּם־שְׁבֵיהֶם: לָפָּה־זָּה מְחָיר 16
- בְּיַר־בְּסֵיל לִקְבִּית חַבְּטָה וְלֶב־אָיִן: בְּכָל־אֶת אֹחָב הַרְעַ 17 ואם לצרה יולר:

אַל־הָּהְהַלֹּל בְּנִוֹם שָחָרָ בִּי לְא־תַּדָע מַה־נָּגֶלר בּנִוֹם מָחָרָ בִּי לְא־תַּדָע מַה־נָּגֶלר

- יוֹם: יְדַעְּלְבְּ זְּנֵר וְלָאִ פֹּרִב לְּכֹרִי וְאַתַ שְׁפַּעֵּיב: 2
- ַ פַּבָּר 'אָבּן וֹכֹמַת עַעוּנְ וֹכֹאַס אָּנִינַ בּבֹּר שִׁאַבּינֻים: 3
- אַבוֹרנּוּת חַבָּה וְשַׁטָּה אָף וּאָי זְאַמר לְפָּלִי קּבְאָה: טְּוֹבָה 5. 4
- שּוַכַּוֹעִע מִאָּצְלָה מַאַעֲבָּנִה מְסִפְּנֵע: נָפָּשׁ שְׁבִּגַּה פֿרַנּס 2

Wer Vergehung bedeckt, sucht Liebe; wer Dinge wiederholt (alte, schon vergessene Vergehungen wieder aufwärmt) trennt [von sich] den Freund.

^{10.} Sinn: Tadel macht tieseren Eindruck auf den Verständigen, als hundert Schläge auf den Thoren. החוף Imps. von החוף, §. 65, Anm. 2. So im Lat. Sallust. Jug. 11: verbum — in pectus Jugurthae descendit.

^{13.} Das erste Versglied ist als absoluter Satz zu nehmen-

^{15.} בשביה ב alle beide, einer so gut wie der andere, S. 152, 2, a.

^{16.} המת indem der Verstand nicht da ist, indem es dem Thoren am Verstande sehlt.

^{17.} בְּבֶּרָה בְּבֶּרָה zum Bruder wird er für die Noth geboren Sinn: der Freund beweiset uns immer Liebe, aber in der Noth wird er zum wahren Bruder. Vgl. Cic. Lacl. 64. Amicus certus in re incerta cernitur.

Cap. XXVII, 2. Propria laus sordet.

^{3.} אָבֶּל אָבֶּב Schwere f. schwer (ist) der Stein, abstr. pro concr. 6. 104, 1, Anm. 2. Ebenso v. 4: grausam (ist) der Grimm.

^{5.} אֲבְבָּה בְּכְהֶּנֶהְ מְבְּבָּה בְּכְהֶּנֶהְ הְּכְהֶּנֶהְ הִּ בְּכַהְּנֶהְ הִּנְהָּנְה בְּכְהֶּנֶה וּ ist dem בְּבְּבֹּה entgegengesetzt) durch offenen Tadel des fehlenden Freundes, und, weil sie schont, sich für zart berücksichtigende Liebe ausgibt. Besser als eine solche rückhaltende (בְּבָהֶּנֶהְם) Liebe ist der unverhohlene Tadel.

^{7.} Satte Seele, hungrige Seele f. Satter, Hungriger. Der Hebräer schreibt nämlich alles, was das Lebensbedürsniss angeht, der sinnlichen Seele (TD, nicht dem רבות) zu, sagt dah.: die Seele hungert, ist satt, sastet, dürstet, hat Ekel, u. s. w. — Das zweite Glied lautet: die hungrige Seele (Nomin. absol.), ihr ist alles Bittere süss. Für den vollständigen Sinn wäre

רְאָרִה מֵאַצִּת בַנָּמָש: 2 בֵּן אִישׁ נוֹרָר מִמְּקוֹמִוּ: שָׁמֶן וְּקְטֹרֶת יְשַׁמַח בֹּלֵב וּמֶּרֶת 3 לָפָת וְנָפָשׁ לְאַבָּה בָּל בַּעִר מָרְיקוֹי: בְּאָפוֹר נוֹרֶדֶת מִן־קּבּּה

Lob einer tugendhaften Hausfrau. Sprichw. XXXI, 10—31.

בון בַּלִּים אַשְׁנִים אַשְׁנִיּכִּמוֹ לְבוּהְשִׁהּ: כּוְבַעִּבּשְׁעָרִים מֹשְׁמָחִי-לִשְּׁ שְׁעִּרִּפִּטִּוֹ לְבוּהְשִׁהּ: כּוְבַעַבּשְׁעַרִּבּשְׁעַרִּבּ בְּעִבּים לִבְּשְׁעַרִּבְּ בְּעִבְּי בְּלִיבָּים לְבִּשְׁעַבִּי בְּלִבְּי לְבִּישְׁעַ לְצִינִים לְבָּשְׁעַבִּי לְבִּשְׁעַבִּי לְבִּשְׁעַבִּי לְבִּישְׁעַבִּי לְבִילָּשְׁ לְבִּיתָּשׁ לְבִּיתָהִ לְבִּיתְּעִינִי: לְבָּעִּעְיִינִי: בְּעִּינִי בְּלִינְי לַנְּעִּ לְנִילָּע לַשְׁלְּנִיעִ מְנְעִירְ לְשְׁלְּנִיעִי בְּעִּינִי לְבִּיתָהִ לְבִּיתְהִ לְבִּיתְהִי לְבָּעִּעְיִינִי: לְבַעִּעִּי לְבִיתָּשׁׁ בְּעַלְּעִי לִבְּילְנְהִ לְּבִּילְנְהִ לְנִבְּי לְשִׁבְּי לְבִּילְנִהְ לְבִּילִהְ לְבְּילִנְיתְ מִּנְילִים לְבְּבִּילְנִים לְבִּעְּעִייִים: בְּעְלֵיה לְבָּעִּיתְייִים לְבָּעִּבְּיים לְבָּעִּבְּיים בְּעְבִיהִ בְּבְּעְלְהִי לְבִּי לְשְׁתְּבִּי לְבִּילִבְּי לְבִּילְהִי לְבִּילִבְּי לְבִּילִבְּי לְבִּילְהִי לְבִּילִבְּי לְבִּילִבְּי לְבִּילִבְיים בְּשְׁעִּבְּיבִים: בְּעְבִּיה לְבְּעִּבְיתְּים בְּעְבִּיתְ בְּבְּעְבִּיתְ בְּבְּעְבִּיתְ בְּבְּעִבְּיתְ בְּבְּעְבִּיתְם בְּשְׁעִּעְם בְּבְּעִבְּיתְ בְּבִּעְבִּים בְּשְׁעִּים בְּבְּעְבְּיתְ בְּבִּילְהִים בְּשְׁתְּבִּילְ לְבִּילְ לְּבִיתְהִי בְּבְּעְבִּיבְּילִים בְּבְּעְבִּים בְּשְׁעִּבְּילִם בְּעִבְּיבִּים בְּשְׁעִּבְּילִים בְּעְבְּיבִּים בְּשְׁעִּבְּילִם בְּעְבְּבִּים בְּשְׁעָּבִּים בְּעְּבְּהוּ בְּעְּבְּבּילְם בְּבְּבְּבְּבְּילִים בְּבְּבְּבְּבְּבְּילִים בְּבְּעִּבְּיוּבְים בְּעְּבְּבְּילְם בְּבְּבְּבְּבְּבְּילִּבְּילְם בְּבְּבְּבְּילִם בְּבְּבְּבְּבְּילְם בְּבְּבְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְּבִּים בְּבְּבְּבְּבּבּבְּבּילוּבְיבִּים בְּבְּבְּבּים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבּבּים בְּבְּבְּבְּבְּבְּבְּבּבּילוּבְּבּבּילוּבְּבּבּילוּבְיבְּבּים בְּבְּבּבּבְּיוּבְּבּבּים בְּבּבּבְּבְּבּבּבּבּים בְּבּבּבּבּים בְּבּבּבּים בְּבְּבְּבּבּבּים בְּבְּבְּבּבּבּבּים בְּבְּבּבּבּבְּבּבּבּים בְּבּבּבּבּבּים בְּבּבּבּבּבּבּבּים בּבּבּבּבּבּים בּבּבּבּבּים בּבּבּבּים בּבּבּבּבּים בּבּבְּב

^{8.} Wer seine Heimath verlässt, irrt herum wie ein flatternder Vogel. Der Orientale besonders hängt mit Liebe an dem heimathlichen Boden.

^{9.} בְּיֵהֶק הַבְּהֹי Die Süssigkeit (Wohlthat) seines Freundes (des Freundes, den jemand hat) [geht hervor] aus dem Rath [seiner] Seele (dem verständigen, treuen Rath).

Sprichw. XXXI, 10—31. Dieser Abschnitt ist eines von den alphabetischen Gedichten, in welchen die Anfangsbuchstaben der Verse (oder Halbverse oder Strophen) die Reihe des Alphabets befolgen. Andere sind Ps. 27. 34. 119. Klagel. 1—4.

^{17.} Sie gürtet mit Krast ihre Hüsten und stärket ihre Arme s. sie arbeitet mit Krast und Emsigkeit.

^{20.} Sie breitet ihre Hand den Armen aus, öffnet ihm die Hand freigebig.

^{23.} כּלְדֶכּ לְגֵּר die durch den Fleiss der Frau geförderte Wohlhabenheit des Hauses hebt auch das Ansehen des Mannes. — בשכרים der Platz vor dem Thore dient den Morgenländern zum Gerichts-, Kauf- und Handelsplatze, und zum Versammlungsplatze des Volkes und der Vornehmen.

96 11. Gottes Allmacht u. Weisheit. Hiob 38. 39.

- בַּעְלֶהָ בְּשִׁבְתּוֹ עִם־קָקְנֵי־אָרֶץ: סָרָיז עֲשְׁתָה וַתִּמְבֶּר וְחֲגוֹר 24
- בָּחָבָרֹה לַבְּבָעַבִי: עוז ־ וְהָרֶר לְבוּשָׁה וַיִּמְשׁחַק לְיַוֹבֹּ
- אַדְרָוֹן: פִּינָה פֵּוְתָהַ בְּחָבֶשָׁה וְחִוֹרֵת־ הָטָברֹ עַל־ לְשׁוֹלֵה: 26
- צוֹפִים הַלִּיכוֹת בַּיֹתָה וְלֶּחֶם עַצְּלוֹת לָא האַכֵּל: קְם בֹּיתָה וְלֶחֶם עַצְּלוֹת לָא האַכֵּל: קִםוּ 28. 27
- בָּבֶיהָ וַיְאַשְׁרָוּהָ בַּעְׁלָהּ וַיְהַלְלָהּ: רַבַּוֹת בְּנוֹת עֲשׁוּ חֻיִל 29
- וֹאַהְ עָלֵית עַל־ בְּלֵנָח: שָׁקָר הַחַן וְהָבֶר הַיּפֶּר אָשָׁה 30
- יִרְאַת יְהֹנָה הַיא תְּתְהַלָּל : מְּכֹנִי־לֵה מִפְּרֵי יָהֶיהָ וְיִהַלְלְּוֹה 31 בַשָּעַרִים מֵעַשִּיהַ:

11. Gottes Allmacht und Weisheit, und des Menschen Ohnmacht und Beschränktheit.

Hiob XXXVIII. XXXIX.

Nach einer bei den alten Hebräern herrschenden Vorstellung standen Tugend und äusseres Glück, Laster und Verderben schon hier auf Erden in unmittelbarer Verbindung, und jedes, besonders ungewöhnliche, Unglück galt allgemein für ein unmittelbares göttliches Strafgericht. Als daher der fromme und gottesfürchtige Hiob auf einmal seiner Familie und Güter beraubt und von einer schrecklichen Art des Aussatzes befallen

^{24.} Noch jetzt werden im Oriente die in den Harems verfertigten Arbeiten auswärts verkauft, und vorzügliche Stücke sind gesucht und gehen in die Ferne.

^{25.} Glanz und Herrlichkeit ist ihr Gewand (vgl. Ps. 104, 1), und sie lacht des künstigen Tages, darf diesen nicht ängstlich fürchten, denn es ist für sie und die Ihrigen gesorgt.

^{26.} קּבֶּר das Gesetz der Huld. Vgl. Schiller: Nur durch Ammyth allein herrschet und herrsche das Weib.

^{27.} בּוֹפַיֵּה \$. 74, Anm. 5.

^{28.} Ihre Sohne treten auf und preisen sie, ihr Mann, er lobet sie, §. 142, 2 zu Ende.

^{29.} Dieser Vers spricht das Loh aus, das die Sohne und der Mann der tugendhaften Hausfrau zollen. — בַּבּלית ייִבּי viel [sind] der Weiber (בְּבוֹית in weitem Sinne genommen), [welche] Bravheit üben, §. 142, 1, 5.

^{31.} מְנֵהְ בֶּבֶּה נִיפְרֵי נְדֶיהָ gebet ihr von der Frucht ihrer Hände d. h. den verdienten Lohn ihrer Arbeit, näml. Ehre und Ruhm.

wurde, ersuhr er noch obendrein die schmerzliche Demüthigung, von seinen Freunden erst versteckter, dann immer offener, für einen, wenn gleich geheimen, Frevler erklärt zu werden, den hier nur die verdiente Strase tresse. Seiner Unschuld sich bewusst, bricht Hiob darüber in die bittersten Klagen aus, nennt Gott ungerecht, und wünscht wiederholt, sich vor ihm vertheidigen zu können. Sein Wunsch wird erfüllt, Jehova erscheint in einer Wetterwolke, und verweiset ihm die Dreistigkeit, womit er die Wege der Vorsehung zu meistern gewagt hatte. Die vorgelegten Fragen betressen Geheimnisse der Natur, die ihn zur Erkenntniss seiner Unwissenheit sühren sollen. Das Resultat ist: "Gott kann von dem Menschen, der nicht einmal die Körperwelt und ihre Gesetze kennt, auf keine Weise gerichtet werden. Anbetend muss sich dieser dem Willen des Unendlichen fügen."

Hiob XXXVIII, ז. בּוְכַּעֶּרָה. Aus dem Wetter, das mit der Brscheinung des nahenden Gottes verbunden zu sein pflegt.

^{2.} אביד den Rathschluss sc. Gottes.

^{3.} Die Lenden gürten f. sich rüsten, gleich einem Krieger.

^{4.} Verstand, Kenntniss wissen, ein häufiger Hebraismus f. besitzen.

^{7.} Die Schöpfung der Erde wird wie der Bau eines Hauses beschrieben. Bei der Grundlegung derselben jauchzen die Morgensterne und die Sohne Gottes. Beide Ausdrücke sind beinahe gleichbedeutend, insofern die Hebräer die Sterne als belebte Wesen, wie die Engel, und beide als das Heer Jehova's (מַבְּיִר שִׁבְּיִר betrachten. — בְּיִרִינוּ \$. 129, Anm. 2. Ebenso v. 8 (zweites Glied). v. 9 vgl. 10. 11. v. 13.

- וַשָּׁרָפָּל חַחָעַלָּחוֹ: וָאֵשְׁבַּר עָלֵיו חָפֶּי וָאָשׁים בְּרַיחַ וּדְלָחַים: 10
- וָאשַר עַד־פָּה הָבוֹא וָלָא תֹסְיָף וּפָּא יָשִׁית בִּגָּאוֹן נַּלֵּיך: 11
- ָהַמִּנֶטִיך צִּוֹיָת בָּקָר יִדְּעְהַ הַשַּׁחַר מְקוֹמְוֹ: לֵאחוֹז 12. 13.
- בַבַנְפַוֹת הָאָרֶץ וְיִבָּעַרְוּ רְשָׁעֵים מִמֵבָּה: הַתְהַפַּךְ בַּחֹמֵר 14
- חותם וֹיִחַנְצְבוּ כִּמֵּוֹ לִבְוּשׁ: וְיִפָּבֵע מֵרְשָׁעִים אוֹרָם וּוְרוֹע 15
- לַבָּרַ הַשָּבַר: הָבָבָאהָ צַר־נִבְבֵי־נָס וּבְחָקֶר תְּהוֹכֹּ
- הַתַבַלֶּכְהַ: הַנִגְלוּ לֶךְ שַׁעֲרִי־ שָנֶת וְשַׁעַרֵי צַלְשָנֶת הָרָאָה: 17
- ָרָתְבּנַנְהָ עַר־רֶרֲחֵבִי־אֶּכֶץ הַוֹּבֵּר אִש־יָרָעְהָ כְּלֶּהּ: אֵיוֶה 19. 18

^{10.} יְצִּשְׁרֵ עֶּבֶּרְרְ חָקִּרְ (als) ich ihm meine Grenze bestimmte. אָדָּרָ מָבָּרְרְ חָקּרְרּ (als) ich ihm meine Grenze bestimmte. אָדָּרָ פּוּים Grenze, die ich bestimmte. אָדָּ אָרָ מוּ B. Hiab after = אַ und בְּּ בַּיּרָ, בַּ. 33, 27.

^{11.} קב'א מסרן und sollst nicht fortsahren, näml. zu kommen, nicht weiter kommen. ביי impers. setze man s. sei gesetzt, sc. פוליד impers. setze man sei gesetzt, sc. פוליד heim Uebermuth deiner Wogen, wenn deine Wogen toben.

^{12.} בְּיַבֶּירְ s. das Wortregister unter בְיַבְּירְ no. 3, d.

^{14.} Sie (die Erde) wandelt sich wie der Siegelthon, und Alles steht da, wie im Festgewande. Sinn: auf der vom Morgenroth allmählich beleuchteten Erde treten die Gestalten hervor, wie die Figuren des Siegels auf dem früher gestaltlosen Thon, und bald steht die ganze Natur da, wie im Festgewande. און הול הוא Sie (die Gegenstände auf der Erde, die ganze Schöpfung) stehen da, שוֹבְּלֵבְיּלִי wie im Gewande, nach \$. 116, Anm. ביּ הוא ber hier das Prachtgewand, Feierkleid 1 Kön. 22, 10. Esr. 3, 10. And. übersetzen das letzte Glied: [die Dinge] treten hervor, wie ein Gewand [der Erde]; die Erde überkleidet sich mit den im Morgenlicht auftauehenden Formen der Gegenstände.

^{15.} באלכם Das Licht der Gottlosen (die Nacht, die nächtliche Dämmerung, die ihnen statt des Lichtes gedient, vgl. 24, 17 u. oben v. 13) wird entrückt, und ihr (zu Gewaltthaten) aufgehobener Arm wird zerbrochen, beides durch den Morgen, der die Werke der Finsterniss hemmt.

^{17.} Thore des Todes, Thore der Finsterniss d. i. des Todten-reiches (১৯৩).

^{18.} הַּלְּבָּלְהַ fragend, aber nicht mit היונות יונות wierrog., wie v. 16 u. 17, um den Zusammenstoss zweier הוונית על על על על על על הוונית אונית של הוונית הוונית של הוונית

20 אָלֵר: מַבּּחָן מִי יָצָא הַפָּרַח וּכְפָּר שָׁמִּים מִי יִלְרִו: בַּרַבְּר שָׁמִים מִי יִלְרִו: בַּרַבְּר אָב אַלַ מִי חַלָּה אַבְּר אָב אַנְיִם בְּנִי בְּנַמְיַר אָב אַלִּבּר אָל בִּי יְלָרִוּ בַּרְּאַר אָבְיּתוּ מַצָּעָר אָב אַלְרם בְּרִי בְּעָרְ אַבְּרָר אָבְיּאָ הָלֶר יִבְּעָ אָבְרוֹת שָׁלָג וְאִוּצְלְוֹת בָּלָר אָבְרָך בְּעָרְ וְמִי בְּרָר וְמִי עָבִין וְהָבָּץ אָבְרוֹת בָּרָר בְּעָרְ וְמִי בְּרָר וְמִי עָבִין וְהָרֶך וְמִי עָרְי וְלִית שָׁלְּב וְמִי עָבִין בְּעָרְ וְמִי עָרְ וְיִבְּעָ מִי בְּלִר וְמִי עָּבְי וְמִי עָרְי וְמִי עָרְ וְיִי בְּעָרְ וְמִי עָרְ וְמִי עָבְי וְמִי עְנִי וְמִי עָרְ וְמִי עָּבְי וְמִי עְנִי וְיִי וְמִי עָּבְי וְמִי עָּבְי וְמִי עָבְי וְמִי עָּבְי וְמִי עָּבְי וְמִי עָבְי וְמִי עָּבְי וְמִי עָבְי וְמִי עָבְי וְמִי עָּבְי וְמִי עָּבְי וְמִי עָבְי וְמִי עְנִי וְיִי וְיִי וְיִי וְעָבְי וְמִי וְנִי וְמִי עָבְי וְמִי עָבְי וְמִי עָבְי וְמִי וְנִי וְיִי וְיִי וְיִי וְנִי וְמִי וְנִי וְיִי וְנִי וְיִי ֹי וְיִי וְיִי וְיִי וְיִי וְיִי וְיִי וְיִי וְיִי וְיִייִי וְיִי וְיְיִי וְיִייְי וְיִיי וְיְייִי וְיִי וְיִי וְיְיִייְי וְיִייְי וְיְיִיי וְיְיִי וְיִייְי וְיִייְי וְיִייְי וְיְיוּי וְיִייְיוְ וְיְייִי וְיְיי וְיְיִייְי וְיִייְיְיִי וְיְיְיוּיוְ וְיְיִייְיוּי וְיְיְיִיוְ וְיְיִייְיוּי וְיְיִייְיוְ וְיְיִייְיוְ וְיְיוֹי וְיְיְיוְיוּי וְיִייְיוִי וְיִייְיְיוּי וְיִייְיְיִי וְיִייְיוְיוְיוּיוּיוְיוְייִייְיוְייִייְיוְיוּיוְיייִייְיְייִייְיוְיוְיי

der Erde, welche sich der Hebräer als eine Scheibe dachte, wird hier als ein dem Menschen unbekanntes Geheimniss betrachtet. Es steht im Pl.: die (verschiedenen) Breiten.

^{19.} אריה אריה Wo ist der Weg [dahin wo] das Licht wohnt? Vgl. v. 24. §. 121, 3, c.

^{21.} בָּבִים יָבֶיף הַבָּים s. \$. 145, 1.

^{22. 23.} Die, wahrscheinlich über dem Himmelsgewölbe, aufgespeicherten Vorräthe von Schnee und Hagel sind gespart für "die Zeit der Noth (die herbe Zeit), den Tag des Kampfs und der Schlacht", d. h. für die Anlässe wo Gott die Menschen dadurch züchtigen will und wo der Hagel u. s. w. in seiner Hand zur zerstörenden Waffe wird. Vgl. Jos. 10, 11. Jes. 28, 17. 30, 30. 32, 19. Ez. 13, 13. Hagg. 2, 17. Ps. 18, 13. 14.

^{25.} Wortlich: wer theilt dem Regengusse den Canal (od. die Canale) d. h. wer leitet die Bäche des Himmels dahin, wo sie sich ergiessen sollen?

^{26.} צַּרְאָר אָר אָר אָר Land ohne Menschen, vgl. 12, 24. Ewald ausf. Gr. §. 286, g. בּיֹל בּיל אַ דָּלָם im zweiten Gliede ist Relativsatz, §. 121, 3, 6.

^{27.} בְּעֵשׁהְ בְּעֵשׁהְ eine paronomastische Verbindung, wie: Wüste und Verwüstung, Oede und Verödung. — אַנְאָא לַיָּא der Ort wo das Grün dervorkommt, der Rasen, die Aue. Vgl. 28, 1. Sinn von v. 25—27: Wer hat den Regengüssen, den Blitzstrahlen ihre Richtung bestimmt, und es so gesügt, dass auch diejenigen Gegenden der Erde bewässert werden, die sich keiner menschlichen Pflege zu erfreuen haben?

^{29.} בי steht hier im Genitiv, §. 120, 3. — 'קמר לגל'. Zu der Construction vgl. §. 142, 2.

100 11. Gottes Allmacht und Weisheit. Hiob 38.

- 31. 30 בַּיָבוּ בַּיִבוּ יְמְחַבָּאוּ וּפְנִי תְּהוֹם יְמְלַבְּרוּ: הַחְקַשׁר 31. 30 בּיָבוּ
- למודנות בימה או מושכות בפיל הפפוח: התגיא מזרות 32
- בֹאַעוּ וְאַבָּהָ אַלְ-בַּצָּינִי עַלְּטִים: זְּבִינִיעָּ עַבְּאַנִי אָבּאָנִי אָבּ
- ישׁמִים מִשְׁטַנְי בַאָּנָץ: הַחָּינִים לָאַב כּוֹלֶלְּב וְשִׁפְעַת -מַיִם 34
- מַבַסֶּדָ הַתְשַׁלַח בְּרָקִים וְוַלֶּכִוּ וְיִאְמְרָוּ לְדְּ הַנְּנוּ: מי־ 35. 35
- אַפַר לַפּוּאֵק וּרִנְּבִים יְרָבּּלוּ: הַתָּאוֹר לְלָבֵיא מֵרָה וְחַיַּת 38 יְסַבּּר שְׁחָקִים בְּי יַשְׁבִּיב: בְּאֵלֶה 38
- בּפָרָנִם שַּמַלֵּא: בּרַנְשָׁחוּ בִּפּתוֹלָוֹע נְשִׁבוּ בַפְּבּוֹעוֹיִי לְמִרְ 40
- אָרָב: מִי נָכִיז לֶעֹרֵב צִֿירְוֹ כִּי יֶלָנְיוֹ אֶלֹ־אָל יְשַׁוֹעֵנוּ וֹחְעוֹּ 11 לְבָלִי־ אָבֵל:

^{31.} Das Siebengestirn erscheint dem Hebräer als ein zusammengebundenes und angereihtes Häuslein (בְּכִילִּה) von Sternen, der Orion (בְּכִילִּה) als ein am Himmel angesesselter Riese. Hieraus sind die Bilder des Dichters zu erklären.

^{32.} אַרְאָרָיּן; das Suff. geht auf מְלְּיִלְיּן, steht aber ungenau nach \$. 144, Anm. 1; oder man ergänze: [ein Jedes (von den Zeichen des Thierkreises)] zu seiner Zeit. Das "Heraussühren" bezieht sich auf das Erscheinen derselben über dem Horizonte. — Die "Kinder des Bärengestirnes" (עִישׁ) sind die drei Sterne, die wir den Schwanz dieses Gestirnes nennen. בו sammt, s. zu Richt. 15. 8. — בווים Impf. Hiph. von הוו dem Suff.

^{34.} Erhebst du zu den Wolken deine Stimme, dass eine Wassermenge dich decke? d. i. gebietest du den Wolken, eine Wassermenge auf dich herab zu ergiessen?

^{35.} בְּלֵכְהּ וְגוֹלֻ dass sie gehen u. s. w.

^{38.} Wörtlich: wenn sich der Staub zu einem Guss ergiesst d. i. in eine flüssige Masse zusammenrinnt.

^{39.} Es folgen nun Fragen aus dem Thierreiche, wesshalb auch Mehrere hier das neue Capitel angehen lassen.

Cap. XXXIX, 2. יְרָתִּים חְיַבֶּלֶּאֹנָה die Monden, [welche] sie erfüllen d. i. bis zur Geburt vollmachen, brauchen. — בְּדְּתָּהְ f. קֹרָהָ Inf. Kal. mit Suff. von בֹּיִי, \$. 89, 1, Anm. 2.

^{3.} אָבְירְהָים הְּשׁלֵּחְנֶה sie werfen von sich ihre Schmerzen d. i. sie entledigen sich leicht und schnell ihrer Wehen.

^{7.} הַכְּלוֹן das Getümmel der Stadt, wo der zahme Esel sich abmühen muss.

^{9.} יְחֹרֶּכְ das Erspähte der Berge, was er auf den Bergen erspähen kann, die magere Bergweide; vgl. das folgende Glied: allem Grün spürt er nach. Br bewohnt Gegenden wo dasselbe selten ist.

^{10.} בְּהֶבֶּׁל עֲבֹרוֹי an die Furche seines Seiles d. i. an die Furche, die er zieht, gespannt an sein Zugseil. — אַבְּוֹרֶיהְ hinter dir her d. i. dir folgend, folgsam. Senst könnte es darauf bezogen werden, dass den erst zu bändigenden Stier ein vorausgehender Landmann führen muss.

^{12.} בר־נְשֵׁיב וְגוֹי dass er zurück — d. i. heimführe deine Aussaat (das Ergebniss der Aussaat, das geerntete Getreide) und deine Tenne (das Ergebniss der Tenne, das gedroschene Getreide).

^{13.} בְּלְבְּרֶכִים בֶּעְבֶּלְסְהַרְ sich frühlich. Vgl. 17. 2, 462 von den Wasservögeln der Asischen Aue: מֹץְמּגְוֹלְטִיִּמִי πτερύγεσοιν. Der Strauss insbesondere liebt es, seine kurzen Flügel in spielender Bewegung zu halten. — Das zweite Glied erkläre man: ist aber der Fittig auch liebevoll und die Feder? Verneinende Frage f. aber nicht liebevoll ist sein Fittig und seine Feder d. h. er bedient sich seiner Federn nicht zum Wärmen, Brüten und zur zärtlichen Pflege seiner Jungen. יף ער 14 denn (od. sondern) u. s. w. Es ist wohl angespielt auf den Storch, welcher von seiner Zärtlichkeit gegen die Jungen im Hebräi-

11. Gottes Allmacht und Weisheit. Hiob 39.

- חַסִירָה וָלצָה: כִּי־הַעָּוֹב לַאַרֶץ בִּיצִיהַ וְעַל־עַפַר תּחפם: 14 וַהְשָׁבֶּח בִּי־רָגֵל הַזוּרָה וְחִיתְ חֲשַּׁרֵח תְרוּשָׁח: הַקְשִׁיח 16. 15 בַּבֶּיַהַ לִלְא־לַה לְרָים יִגִּיעָה בִּלִי־פַחַר: כֵּי־חָשָׁה אַלוֹהַ 17 חַבְּמָה וִלְאִ־חָלֵק 'לָה בַּבִּיגָר־הוּ בָּמֵח בַּמָּרֵוֹם הַּמְרֵיב 18
- פִשַּחָק לַפּוּס וּלָרְכָבְוֹ: הַתְּמֵּן לַפוּס נְבוּרָה חַתַלְבֵּישׁ 19
- בַּאַרָבֵּה הַוֹּד נַחָרוֹ אֵימָה: 20

schen den Namen [avis] pia hat, sowie umgekehrt der Strauss im Arab. den Namen Dit der grausame [Vogel] führt, und es wird hingedeutet auf den Unterschied der in Behandlung der Jungen zwischen diesen beiden Vogeln stattfindet, die doch sonst in Bau und Farbe so viel Aehuliches haben.

- 14. Denn sie (das Straussenweibehen) warmt [sie]. Die Feminina בייביה, בייביה, beziehen sich auf das Straussenweibehen (הַבָּבָה). Ebenso die darauf bezüglichen Verba und Pronomina v. 15 - 19, lauter Feminina. Daher ist הקשיח v. 16 nicht zu lesen הקשיח, sondern (nach Ewald im Comment. zu dieser Stelle) השבים als Inf. absol., der hier für das Ferbum finitum stcht, s. S. 128, 4, a.
- 15. Die Suffixa von הַוּרֶהָה, הְּוּרֶהָה beziehen sich auf בֵּיבִים Eier, nach §. 143, 3.
- 16. בול בוה הגל als die Nicht Seinen, als waren sie nicht sein (s. > im Wortreg. Ewald ausf. Gr. 6. 217, d, 1, a); ist vergeblich seine Anstrengung (d. h. werden seine Eier, die er in den Sand gelegt hat, zertreten und ist so seine ganze Mühe umsonst gewesen), [so ist er] ohne Sorge (es kümmert ihn nicht).
- 17. ਜਾਂਦੀ Perf. Hiph. von ਜਾਂਦੀ mit dem Suff. 3 fem. Die Dummheit der Straussen ist nicht blos im Morgenland sprichwörtlich, sondern selbst bei uns ist sein Versahren, womit er sich dem Auge des Jägers zu entziehen meint, ins Sprichwort übergegangen ...
- 18. Wann er sich einmal in die Hohe (empor vom Neste) aufpeitscht (mit seinen Flügeln), so u. s. w. שלה mit ausgelassenem איני ווא die Zeit da, wann einmal, s. Ewald Gr. S. 327, 3, a. Vgl. 6, 17.
- 19. Die Erwähnung des Pferdes bei der Straussenjagd leitet den Dichter zu einer Schilderung desselben. — בְּלֶבְמָה Beben, Schauer, für die wallende, bewegte Mähne.
- 20. Lehrst du es hupfen wie die Heuschrecken? Joel 2, 4 wird umgekehrt das Hüpsen der Heuschrecken mit dem Galoppiren der Pserde verglichen. - Pracht [ist] sein Schnauben, Schrecken! Sein prächtiges Schnauben ist schrecklich.

וּבְאַשֶּׁר חֲלָלִים שָׁם הָוּא: 22. לְפַתְר אָכֶל לְמֵלְחוֹק מִיבֵּיו יַבִּיטוּ: וְאָפְּרְחָיוּ וְעֵלְעוּ ־בָּי 23. לְפַתְר אָכֶל לְמֵלְעוּ וְיִחְלֹנֵן עַל־שֶּׁר בְּבִי הַשְּׁבְי וְנִאָר וְלָא יָשׁוּ בְּבִּישׁוּ: וְאָפְּרְחָיוּ וְעֵלְעוּ - בָּבְעַשׁ בְּנָפָּר וְלָא יְשִׁר בְּבִי שִׁפְּר וְבִּישׁוּ וְעָלִיוּ וְעַבְּי יְבָּעִי בְּבִּי שִׁפְר וְבִּיְתְוּ וְעַלְעוּ וְעֵלְעוּ - בָּבְעַשׁ וְלָא וְשָׁבְּי בְּבָּי שִׁבְּי וְנָשִׁר וְלָא יִשְׁר בְּבִי שִׁפְר וְבִּי עַבְּר בִּבְעַשׁ וְלָא וְשָׁבְּר בִּבְעִי עִּבְיוֹ וְעִבְּיוֹ וְעַבְּחוֹלְ שִּׁבְּר בִּבְעִי שְׁלִים וְּחָבִי וְשְׁבַּר בִּבְעִי וְלָּא וְשִׁבְּי בְּבִּים וְנְשִׁר וְבִּי בְּבִי שִׁלְים וְיְשִׁר בְּבִים עַבְּיוֹ וְשְׁבָּר בִּבְעִי וְנְשִׁר וְלָא בִּי בְּנְבִי בְּבִּים וְנְשִׁר וְבִּי בְּבִים שְׁלִים וְיְשִׁר בְּבְעִים וְנְשִׁר וְבִּי בְּבִים וְנְשִׁר וְבִּי בְּבִּים וְנְשִׁר וְבִּי בְּבִּים וְנְשִׁר וְבִּי בְּבִּים וְנְשִׁישׁ בְּבְעִם הְנִים וְנְשִׁישׁ בְּבְבִים וְנִשְׁר וְבִּבְים בְּבְּבִי בְּבְּבִים וְנְשִׁר וְבִּעְר וּבְּלְים וְנִשְׁישׁ בְּבְבִים וְנִשְׁר בִּבְּבִים וְנִשְׁר בִּבְּים בְּבִּים וְנְשִׁרְשׁיִם בְּבְּבִים וְנִשְׁרִים וְבְּבִים בְּבִּבְים וְנְשִׁישׁ בְּבְבִים בְּבְּבִים וְנִשְּרִם וְנִשְׁרִים וְבִּבְים בְּבִּבְים וְנִשְׁרִים וְיִשְׁבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִּבְים בְּבִּים בְּבְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּבְים בְּבְּבִים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּיִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבְּבִים בְּבִּים בְּבִּים בְּבְים בְּבְּבְים בְּבְּים בְּבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְּבְים בְּבְיוּבְיוּים בְּבְּבְים בְּבִּים בְּבְּיוּבְיבְּים בְּבְּים בְּבְּבְים בְּבִּים בְּיבְּים בְּבִּים בְּבְּים בְּבְּים בְּבִּים בְּבְּבְים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְּים בְּבְּים בְּבְּיבְים בְּבְּבְּים בְּבְּבְּבְים בְּבְּבְּיבְּבְּים בְּבְּבְּבְּבְּים

12. Parabel vom ausgearteten Weinberge, und Anwendung derselben auf das Volk von Juda. Jes. V, 1—29.

1 אָשִׁירָה בָּא לֵידִידִי שִׁירַת דּוֹרָי לְכַרְאֵוֹ בֶּרֶם הָוָה לֵידִידְי

^{21.} Subject von 기타디크 sind die Rosse. Der Singular ist in den Plural übergegangen, wie 20, 23.

^{24.} אָרֶאָ הְיּבְּיֵּאְ es schlürst den Boden s. wirst ihn im schnellen Lause hinter sich. Virg. Georg. 3, 143: acri carpere prata suga. — בִּרקוֹל שׁוֹשָׁר wann die Stimme der Trompete sc. ertönt. Vgl. sür den Sinn Virg. Georg. 3, 82: si qua sonum procul arma dedere, stare loco nescit.

^{25.} אמר בא richt: Hui! So drückt der Dichter das muthige Wiehern des Rosses aus.

^{26.} Er breitet seine Fittige nach Süden, als Zugvogel.

^{27.} בְּבֶּרְיֵה er macht hoch das Fliegen, fliegt hoch. Vollständig steht es 5, 7. — יְרֵים und [geschieht es auf deinen Befehl] dass er hoch macht (anlegt) sein Nest?

^{29.} בְּלֵלְדוּלֹק nach dem, was aus der Ferne her sichtbar ist, d. i. weithin, in die Ferne.

^{30.} יְעַלְער Impf. von אָלָעַל, was verkūrzt ist aus אָלְעַל, s. Wortreg. und Ewald ausf. Gr. §. 118, a.

Jes. V, 1. אָשִׁירָדוֹ־נָּא ich will doch singen, lasst mich singen, s. v. 5: אַרִייְרִדּי נָגוֹ \$ 2.126, 1, מּ. — בְּיִדִירִי נְגוֹ von meinem Freunde, meines

104 12. Parabel vom ausgearteten Weinberge. Jes. 5.

- מִּנְבָּל בַּטוְכִּו וֹדִּם־נָפֹב טַאַב צַּו וֹוֹפּוֹ לְאַמְוּנִע הַנְּבִּים וֹנִאָּמְ בַּטַרָן בּוֹ-אָמָא: וֹוֹתּוּכּוּ וֹוֹסַפְּׁלְטוּ וֹוֹפּאָטְוּ שְּׁלֶּכּ וֹזִּלֵּן 3
- בַּאָשִׁים: וְעַהָּה יוֹשֶׁב יְרְנִּשָּׁלַיִם וְאִישׁ יְהוּדֶה שִׁפְּטוּ־בָּא 3
- בּיגִי וּבִין בַּרְשִי: מַה־לַעֲשוֹת עוֹד לְכַרְשִׁי וְלָא עָשִיתִי 4
- אוד. מבו בֿא אַעַלָּם אַע אַאָּבר אַלִּי עֹמָׁע לְכַרִּאָׂג נַיּסֹר מּשִׁנּפּעוּ בֿו ַ כֹּלְנַאַ לְצַיְּעָה לְאַשְׁוּע אַלָּכֹרִם וֹנְאַשׁ בְּאִּמְּהם: וְאַנִּי נַּ
- יָּהָרֶה לְבָּעֵּׁר פָּרְץ גְּדֵרְוֹ וְהָיָה לְמִרְמֵּס: וַאֲשִׁיתֵהוּ בָּהָּה 6 לֵא יִזַּפֵּר וֹלָא בַעָּר וְעָלֶה שָׁמִיר וַשָּׁיִת וְעַלְ הַשָּבִים אֲצֵּוֹּה לֹא יִזַּפֵּר וֹלָא בַעָּר וְעָלֶה שָׁמִיר וְשָׁלָה
- י אָרָשׁ יְהוּלָה נָאַע שָׁאַשׁוּאַיו וַיִּלָּן לְאָשָׁפָּא וְהַבֶּּיה יְשְׁרָאֵל (הַיִּהְבְּי אָלָיו טָמֵר: כַּי כָּרָם יְהֹלָה צְּבָאוֹת בַּית יְשְׁרָאֵל
- לְצְרָקָה וְהַבָּה צְעָקָה: הור שַבִּיעֵי בַיִּת בְּבַיִת שֶׁרֶה בְּשָׁרֶה 8

Freundes Lied von seinem Weinberge. Die Parabel wird, weil sie im dichterischen Parallelismus gesprochen ist, ein Lied genannt.

- 2. בישברה שבק bepflanzte ihn mit edeln Reben , §. 136 , 2.
- 3. Worte, welche der Freund des Propheten d. i. der Besitzer des Weinberges spricht. שׁרִי and שֹראָ collectiv zu nehmen, dah. mit dem Plur. §. 106, 1. 143, 1.
 - 4. Warum, da ich auf Trauben wartete, brachte er Heerlinge?
- 5. אָנְי בּשֶׁה anae facturus sum (s. לשֶׁה 1 M. 41, 25). Ueber die folg. Infinitivi absoluti s. §. 128, 1, Anm.
- 7. Die Worter ত্রুট্টা (Recht) und চ্রুট্টা (Blutvergiessen), ত্রুট্টা (Gerechtigkeit) und ত্রুটা (Geschrei sc. der Unterdrückten) bilden Paronomasieen (s. zu 1 M. 1, 2), und sind gewählt worden, um durch den ähnlichen Klang den Gegensatz der Bedeutung desto schärfer zu bezeichnen. Im Deutschen kann man es etwa nachbilden durch: Gutthat, Blutbad; Beglückung, Bedrückung.
- 8. Es folgen Weheruse über eine Reihe von Lastern, denen besonders die Vornehmen des Volkes ergeben waren, als Habsucht v. 8, Schwel-

gerei v. 11. 12. 22, Ungerechtigkeit und Rechtsverdrehung v. 20. 23, spottender Unglaube an die göttlichen Strasen v. 19. Die angedrohten Strasen stehen stets in Beziehung und Gegensatz auf die Vergehen. — Ueber den Uebergang vom Part. zum Verbo sinito s. §. 131 Ann. 2. — Englicht eig. habitare sacti estis, und [bis es dahin gekommen ist, dass] ihr wohnt.

^{9.} בְּלְבֵּי הְיּלְהַ אֲבָּאוֹרֵ man ergänze: sprach, od. בְּלָהוֹ offenbarte sich, wie 22, 14 vollständiger steht. — מֵאֵרן רֹשֵׁב cig. ne non (sit) habitator für ne sit h., doppelte Negation, welche aber nicht affirmirt, §. 149, 2. so dass nicht, s. §. 129, 2.

^{11.} באַקר בָנֶשֶׁף, מַשְׁבִימִי בַבֹּקֶר 6. 114, 1.

^{12.} בְּשְׁמֵיהָ — בְּשְׁמֵיהָ es ist Zither und Harse ihr Gelag, d.h. hesteht aus denselben. בְּשְׁמֵיהָ ist hier Sing., s. §. 91 zu Ende. — אם das Werk Jehova's steht im prophetischen Sprachgebrauche östers von den Strafgerichten, die Gott dem Bösen bereitet (v. 19. Cap. 10, 12), ebenso בֵּעְשֵׁה בְרָיוֹ.

^{13.} יְבְלֵי ־ יְבֶּת richtig die LXX dià דֹט μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν Κύριον. Vgl. die zweite Hälfte des 12. Verses. יְצַת יְהֹהֶה ist hier דְצַת יְהֹהָה, wolur Hos. 4, 6 יַבְּת יִהְלָּת steht.

^{14.} בְּיַשְׁהֵּי die Unterwelt that weit auf ihre Gier, d. i. ihren gierigen Rachen. — הָרֶיה ihre (d. i. Jerusalems oder Judas) Pracht.

^{18.} Wehe denen, die die Strafe herbeiziehen an den Stricken des Frevels, und wie mit dem Wagenseile (§. 116. Anm.) das Verderben, d. i. welche durch ihre Laster mit Gewalt die Strafe herbeiführen.

^{19.} קּבּרֹאָה, הָתִּישֶׁה, die Endung הָ an der dritten Person §. 48, 3, Anm.

לאליו: אָשָׁר טוֹבּר כּהַהְּכִּי וֹבֹּלְּיּלִיוֹ כַּפּוּפִּט: הְאַצִּט לְוּ כַּפּ לְאַלָּטִּע סוֹסׁרְ כַּאַר כִּחְּהָרִ וְדִּלְּיִּלִּיוֹ כַּפּוּפִּט: הְאַצִּט לְוּ כִּלְּטִּ לְאַ יָּלִים וֹלְאִ יִּהָאוֹ וְלְאַ לִּפִּטִּט אַזְּר חֹלָבִּיוֹ וֹלְאַ כִּעַׂל שְׁנִוֹּ לְאַ יָּלִים וֹלָאִ יִּהָאוֹ וְלָא לִפְּטִּט אַזְר חֹלָבִּיוֹ וֹלְאַ כִּעַּל שְׁנִוֹּ לִצְלִים וֹלָא יִהָּאוֹ וְלָא כִּפִּטִּט אַזְר וֹלִי לִאַר בִּלְּבִּי וְלִאִי כִּעָּבוּ וֹיִי בְּעָב לִּע כִּלְּבָּ לִכֹּן בְּשָׁר וְשָׁל וְשִׁלְּע בִּלְבְּל וְשִׁלְיוֹ בִּבְּעוֹ וְלִאְ כִּפְּעִם בְּעִּלוֹ בְּעָבוּ וֹלִי בִּלְּעָם בִּפּנוֹם וְעִּר בִּעְּבוּ וֹלִינְ בִּעְּבוּ וֹלְעוֹב בַּעְּלְים בַּפּינוֹם בְּעִּלִים בְּעָּעוֹ וֹלְשִׁ לְשִׁר וֹשְׁרְשׁ וְשִׁלְשׁ בְּעִבוּ וְעִוֹב בְּעָבוֹ וְלִעוֹב בְּעָבוֹ וְעִרְ וְשִׁלְּבְּעוֹ וְלִשְׁר בִּעְם בְּעִבוֹ וְעִיר בְּעִבוּ וְעִיר וְשִׁרְשׁׁ בְּעִבוּ וְעִיר בְּעִבוּי וְעִבּילִים בְּפִּינוֹם בְּעָבוֹ וְשְׁרָשׁ וְחַבְּעִי בְּעִבוּ וְעִיר וְעִבְּיִי בְּעִי וְנִבְּעִיבוֹ וְעִיר בְּבִּינִים בְּעִבוּ וְשִׁבְּעוֹ בְּעִבוּל וְעִב בְּעִבוּ בְּעִבוּי בְּעִיבוֹ בְּעִבוּי בְּעִיבוּ וְעִיבְּי בְּעִיבוּ וְעִבְּיִי בְּעִיבוּ וְשִׁבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּבִּעִים בְּעִבּייִי בְּעִיבוּ וְעִבּיוֹ וְשִׁבְּיוֹ בְּעִיבוּ וְעִבּייִי בְּעִּי בְּעִיבוּ בְּעִּבְּיִי בְּעִיבוּ בְּעִּבְּיִים בְּעִיבוּ בְּעִיבוּ בְּעִבּייִי בְּעִיבוּ בְּעִבּייִי בְּעִיבוּ וְעִיבְּיִי בְּעִיבוּ וְעִבּייִי בְּעִּיבוּ בְּעִבּייִי בְּעִיבוּ בְּעִיבוּ וְעִיבְּיִי בְּעִּיבוּ בְּעִּבְּיִי בְּעִּיבוּ בְּעִּבְּייִי בְּעִיבוּ בְּעִבּייִי בְּעִּיבוּ בְּעִבּיי בְּעִּיבוּ בְּעִיבוּ בְּעִיבוּ בְּעִיבוּי בְּעִיבוּ בְּיִייִי בְּיִי בְּעִיבוּ בְּבְּיבִי בְּעִיבוּ בְּיִיבְּיִי בְּיִיבְּי בְּעִיבוּ בְּבְּיִים בְּעִיבוּי בְּעִבּייב בְּעִיבּיוּ בְּבְייִים בְּיבּיבְיי בִּייִי בְּיִיעִיי בְּיִים בְּעִבּיבְּיי בְּיִיי בְּיִיבְּיי בְּבְּיבְיים בְּיבּיבּייבְיים בְּעִיבְייִי בְּעִּיבְּיבְייִי בְּיִיבְיי בְּיִים וְנִעְעִייִים וְלְעִישׁ בְּבִּיבְייִים בְּעִיבְּיי בְּבְּבְיבְּיים בְּבְייִי בְּבְּבְּיים בְּבְיּיִי בְּיִיבְּייִי בְּעִּיבְּייִי בְּבְּיים בְּבְּייים בְּעִבְּיים בְּבְּבְיים בְּבְּעִיי

^{21.} בֶּבֶּר מְבֵּרֶכֶּע vor ihrem Angesicht s. v. a. בְּבֶּר מְבֵּרֶכֶּע in ihren Augen, näml. in ihrem eigenen Bedünken.

^{24.} אַשׁ לְשׁלֹךְ אֵשׁ wie die Fenerstamme Stoppel frisst; לְשׁרֹךְ אֵשׁ sollte als Genitiv des Subjects unmittelbar hinter בַּאֶבֶלּ §. 130, 3, Anm. — מְּאֵבֶל יִי und [wie] Gras der Flamme, d. i. brennendes Gras zusammensinkt. — גָּבָאוֹת §. 113, Anm. 2.

^{25.} Die Imperfecta consecutiva, wie das Perf., bei lebhaster Schilderung der Zukunst §. 124, 4. §. 126, b, 2, b. בְּיִל vom Stw. בְּיִל vom Stw. בְּיִל s. 75, 2, b.

^{26.} Er (Jehova) errichtet ein Panier den Volkern, (um sie herbeizurusen) aus der Ferne; er pseist ihm, d. i. lockt es herbei von dem Ende der Erde her. Bei 55 ist zunächst an das assyrische Volk gedacht. Ein Panier auf hohen Bergen ausgesteckt, diente zum Signal für die Volker, sich zum Kriege zu versammeln. Das Bild des zweiten Gliedes ist vom Bienenwärter entlehnt, der durch Pseisen seine Schwärme herbeilockt. Ausgesührter ist es Cap. 7, 18.

^{28.} Die Huse seiner Rosse sind für Kiesel geachtet, also: Kieselngleich an Härte. Harte Huse gehören zu der Brauchbarkeit und Dauerhastigkeit eines Kriegsrosses, da man im Alterthume keine eigentlichen Beschläge hatte. Daher bei Homer χαλχόποδες, χρατερώνυχες ἵπποι, Π. 8, 41. Od. 21, 30.

13. Jesaja's Berufung zum Propheten. Jes. 6. 107

מַצִּיל: בַּלֶּבֶיא וְשָׁאֵג בַּכְּפִירָיִם וְיִנְהֹם וְיִאְתַזּז טֶּ'רֶת וְיַפְּלִים וְאֵיזּ

13. Jesaja's Berufung zum Propheten-Amte. Jesaja VI.

לאל. ל ברולו: וֹלּלְתוּ אֹפֿוִט דִּפֹפִּים מפֿוּק דַפּׂנִע וֹעַבּיִּט אַלָּרְ לַבּרוֹלִי וֹלָלָתוּ אֹפֿוּט דַפֹּפִּים מפֿוּק דַפּלִע מֹלְאַ כֿק. אַלְ-זָּטְ וֹאַמִּׁט בֿלְּוְשִּׁי בֿוֹלִישִּ לֹבֹּוְשִׁ יֹבּלְּטִ לְאָבֹּע בֹלְאַ בַּלְּיִ וּבִּשְׁמִּים יְתֹּפְּוּי וֹלַכְּאַ זָּטְ בַּבְּלִים וְעֹמִּלִים וְלִּפְּנִם אָשְׁבִּים לְאָעֹֹד בּּשְׁמַּיִם וְלֹמִנִם וְלֹמִנִם לְמִּלִים אַמְּבִים לְמִּלִים בּּבְּפִּים לְמִּלִים לְמִּלִּים לְמִּלִּים לְמִּלִים לְמִּלִּים לְמִּלִּים לְמִּלִּים לְמִּלִּים לְמִּלִּים לְמִּלִים לְמִּלִּים לְמִּלִּים לְמִּילִים לְמִּלִּים לְמִּלִּים לְנִים לְמִּלִּים לְמִּילִם לְמִּילִם לְּמִּים לְמִּילִם לְּמִּים לְמִּים לְמִּילִים לְמִּילִם לְּמִּים לְמִּילִים לְּמִּים לְמִּילִים לְמִּילִים לְמִּילִים לְמִּילִים לְּמִּילִים לְמִּילִים לְמִּילִים לְמִּילִּים לְּמִּילִים לְנִים לְּמִּילִים לְּמִּילִּים לְמִּילִים לְּמִּילִים לְּמִּילִים לְּמִּילִים לְּמִּילִים לְּמִּילִים לְּמִּילִים לְּמִּילִּם לְּיִים לְּמִילִּים לְּעִּבְּים בְּעִּים לְּעִּים לְּיִּבְּים לִּיִּים לְּעִּבְּים בְּעִּים לְּיִים בְּיִּם לְּיִים לְּעִּים לְּיִּבְּים בְּעִּים לְּבִּים בְּעִּים בְּעִּבְּים בְּעִּיִּם בְּיִּים לְּיִּים בְּיִּם בְּיִּים לְּבְּיִּם בְּעִּיִּים לְּיִּים בְּעִּים בְּעִּיִּים בְּיִּים בְּעִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּעִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּים בְּיִּים בְּיִים בְּיים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִּים בְּיִים בְּי

Jes. VI, 1. Der erzählende Theil dieses Capitels v. 1—8 ist in Prosa, die Rede Jehova's v. 9—13 in poetischem Parallelismus. הַאֶּרְאָּה nāmlich: im Geiste, in einer Vision, in welcher ich mich in den Tempel (בְּיִבֶּים) versetzt sah. — Ueber das המונים consec. in הַאָּרְאָה nach einer Zeitangabe s. zu 1 M. 22, 4.

^{2.} בְּבֶּרָ nicht verschieden von בְּבֶּרָ \$. 151, 2. בְּיֵּ aber wird häufig gebraucht, wenn die Menge des Volkes oder der Krieger den Feldherrn oder König so eng umgibt und umdrängt, dass sie ihm durch ihre Nähe fast lästig wird (gleichsam auf ihm liegt) 2 M. 18, 13. 14. Richt. 3, 19. — בַּבֶּרֵ שֵׁשֵׁ בַּבֶּרֵ שֵׁשׁ je sechs Flügel, §. 118, 5. Ueber den Dual bei der Mchrzahl §. 86, b, 2. — Das Decken der Füsse mit zwei Flügeln bezeichnet die bescheidene, halbgebückte Stellung mit auf die Schenkel gelegten Händen, mit welcher der Diener des Königs vor seinem Herrn steht. Ueber die Imperfecta בַּבֶּרָהָ \$. \$. 125, 4, b.

^{3.} מְלֹא כֶּלְ־דְאֶרֶץ כְּבּרוֹ die Fülle der ganzen Erde ist seine Herrlichkeit d. i. seine Herrlichkeit füllt die ganze Erde. מִיר וְמֶלֹאָה die Fülle, das womit etwas ausgefüllt wird, der Inhalt, Amos 6, 8 מִיר וְמֶלֹאָה die Stadt and was darin ist.

^{4.} אָלְיֵלְיִי Die Herrlichkeit (מְבְּלֵּהְ) der erscheinenden Gottheit zeigt sich dem sterblichen Auge als ein wolkiges Licht, welches bei Nacht als Feuer, bei Tage mehr als Gewölk erscheint, 2 Mos. 13, 21; vgl. 1 Kön. 8, 11 und Jes. 4, 5, in welcher Stelle mit der bei Tage sichtbaren Wolke auch שְבָּיִי, Rauch verbunden wird; hier ist bloss der Rauch genannt als Symbol der durch das Lob der Seraphe hervortretenden Herrlichkeit Gottes.

- שַּפַּעִּיִם אָרָכִר וּלַטוּלָדִּ אַמִּבּיֹסְאָא שִּפַּעִים אַרָכֹר וִאָּכ פֿר אַער יפֿקא הַשָּׁוּ: נאָפֿר אִוּר-לִי כֹר-נֹבְמִינוּ פּֿר אֹרָש סׁמֹא- פּ
- ַטַּשָּׁרָנִּיִּכִם וּבִּינִר נֹאַפָּט בַּמְּלְלַנַוֹיִם לַלַּט מֹאַכַּך עַּפּוֹבַּט: עַפּּלְבָּר וֹענֻיִּב, אַבּאִוּב נֹאִיּ מִילִּי: וֹנְיֹאַנִּ אַלַּר אָבָּוּ בּוֹּבְ מוֹ- 9
- וַיַּבַע עַל־פִּי וַיֹּאֶטֶר חַבָּה כָבַע זָה עַל־שִּפָּתִיךְ וְסֵר עֵוֹלֶךְ 7
- וַחֲמָשׁתְּדֶּ הְּכָבֶּר: וָאָשְׁעַע אֶת־כָּוֹל אֵדֹנָי אֹמֵר אֶת־מָר אַ אַר בִּי
- וָאָפַרְהָּ לָעָם הַתָּה שִׁפְעָר שָׁמְר הִנְנִי שְׁלָחֵנִי: וַיְּאָפֶר לֶךְ 9 אָשָׁלַח וּטָי בֶּלֶךְ־לָגוּ וָאִפָּר הִנְנִי שְׁלָחֵנִי: וַיִּאָפֶר לֶךְּ
- יַּאַלְ־הַּדֶעוּ: הַשְּׁמֵּל לַב־הָעָם הַנֶּה וְאָזְבֵיו הַכְבֵּר וְעִיבֵיו 10 הַשָּׁע פָּן־יִרְאָה בְּעַלִיו וּבְאָזְנֵיו יִשְׁמָע וּלְבָבוֹ יָבְיוֹ וָשָׁכְ

^{5.} Wehe mir, denn ich bin verloren s. zu Richt. 13, 22. Die beiden zu jenem Resultate zusammenwirkenden Ursachen, dass er nämlich ein sündiger Mensch sei und Gott gesehen habe, sind durch 🤝 eingeführt.

^{7.} Der Seraph entsündigt den Propheten durch Berührung mit Fener und zwar an den Lippen, weil er als heiliger Redner austreten soll. Jenem Elemente schrieb das ganze Alterthum eine reinigende, entsündigende Kraß zu, wie dem Wasser, nur eine stärkere, da man ausbrennen muss, was sich nicht durch Abwaschung reinigen lässt. Vgl. insbes. Malach. 3, 2. 3. und im N. T. die Tause durch Geist und Feuer Luc. 3, 16. 12, 49. Auch die Idee des Reinigungsseuers der katholischen Kirche hängt damit zusammen. — The Dan und er liess rühren (den Stein) an meinen Mund, d. i. er berührte (mit dem Steine) meinen Mund. — Top Pers. consec., (siehe, berührt hat dieses deine Lippen] und so wird weichen u. s. w. ", vgl. Ewald auss. Gr. §. 332, b, 2,

^{8.} אַרָּבְּיִר wer geht für uns, statt: für mich. Dieser Plural ist nicht für ein Majestätsplural zu halten, sondern er steht hier von der Selbstbefragung, bei welcher das Subject sich zugleich als Object gegenübersteht und so den Schein der Mehrheit hat, s. Hitzig im Comment. zu dieser Stelle. Vgl. 1 M. 1, 25.

^{9.} שַׁמְעד שָׁמְעד שְׁמְלּד שְׁמְעד שְׁמִלּד שְׁמְלּד שְׁמְלֵּד שְׁמִלּד שְׁמִלּד שְׁמִלּד שְׁמִלּד וּ höret nur immerhin, und sehet es nicht ein, d. i. höret nur immerhin, ihr sollt es doch nicht verstehen u. s. w. Sinn: es ist euer Schicksal, verstockt zu sein gegen die Worte der Propheten, bis keine Rettung mehr ist. Ueber die Inf. absol. s. §. 128, 3, b. — און הוא בארן אות
^{10.} דְּיַבֶּלְ לֵבֶּר בְּּבֶּלְ בְּבֶּר eig. mache fett, d. i. mache fühllos, verstocke das Herz dieses Volkes f. du sollst, wirst es verstocken, §. 127, 1. Sinn: weit entfernt, das Volk zu bekehren, wirst du es durch deine Predigten noch mehr verstocken: denn diess ist sein Geschick. Ebenso die folgenden Imperative. — א מון של של של של הא של מון של של של הא בין של הא מון של הא של

14. Verkündigung des Messias. Jesaja XI.

Während das getheilte Reich seinem Untergange immer mehr entgegeneilte, und von der gegenwärtigen Ordnung der Dinge kein Heil mehr zu hoffen war, bildete sich bei den Propheten und dem Volke ein ganzer Kreis religiös - politischer Hoffnungen und Aussichten, welche man, weil sie grösstentheils auf der Erwartung eines idealen Königs (מַשִׁיהַ, Χριοτός, d. i. Gesalbter) ruhten, die messianischen zu nennen pflegt. Wenn das Volk durch die göttlichen Strafgerichte genug gebüsst haben wird - so heisst es der Hauptsache nach in fast allen diesen Weissagungen, - blühet ihm eine schönere, goldne Zukunst auf. Ein König aus Davids Stamm, mächtig, weise und gerecht, wird die brüderlich vereinten Reiche Israel und Juda beherrschen, alle Feinde Israels sich unterwerfen, und die zerstreuten Israeliten in ihr Vaterland zurückführen, Gottesfurcht und Tugenden aller Art werden im Lande herrschen und die fernsten Völker werden sich zur Religion Jehova's bekehren. Ein ewiger Friede, Fruchtbarkeit, Wohlstand werden das Glück des auserwählten Volkes vollkommen machen. Fast bei allen Propheten findet sich diese Erwartung unter mancherlei Wendungen. Eine der lebhastesten Schilderungen dieser messianischen Zeit ist die solgende von Jesaja ausgesprochene.

רוח יְהַלֶּינ הְהַילָה הְבִּילָה רָוּחַ עַּבֶּע הְנְיחַ הְּעָה רְנִּחַ הַעָּלְינּ הְנִּחַ הְּבָּע הְנִּחַ הְּצָיוּ בְּעַה רָנִּחַ הְּצָיוּ הְנְּבִירָּה רְנִּחַ הַּצְּינוּ הְבִּילָה רְנִּחַ הַּצְּינוּ הְבִּילִיה הְבָּילִיה הְבָּילִיה הְבָּילִיה הְבָּילִיה הְבִּילִיה הְבִּילִית הְבִּילִיה הְבִּילִיה הְבִּילִית הְבָּבְּילִיה הְבִּילְיה הְבִּילְיה הְבִּילְיה הְבִּילְיה הְבִּילְיה הְבִּילְיה הְבִּילִיה הְבִּילְיה הְבִּילְיה הְבִּילְיה הְבִּילִיה הְבִּילְיה הְבִּילִיה הְבִּילְיה הְבִּיל הְבִּילְיה הְבִּיל הְבִּילְיה הְבִּילְיה הְבִּיל הְבִּילְיה הְבִּיל הְבִּיל הְבִּיל הְבִּיל הְבִּיל הְבְּיל הְבִּיל הְבְּילְיה הְבְּילְיה הְבִּיל הְבְּילְיה הְבִּיל הְבְּילְיה הְבִּיל הְבְּילְיה הְבְּילְיה הְבּיל הְבְּילְיה הְבּיל הְבְּילְיה הְבּיל הְבְּיל הְבְּילְיה הְבּיל הְבְּיבְּיל הְבְּילְיה הְבְּיבְּיה הְבְּילְיה הְבְּיבְּיליה הְבּיבְּיבְּיה הְבּיבְייה הְבּיבְייה הְבּיבְייה הְּבּיבְּייה הְבּיבּיים הְּבְּיבְּיים הְבּיבּיים הְבּיבּיים הְבּיבּים הּבּיבּים הּבְּיבּים הּבּיבּים הּבּיבּים הּבּיבּים הּבּיבּים הּבּיבי

^{19),} d. i. damit es Vergebung erlange. Der unglückliche Zustand eines Staates als Strafe Gottes wird ofter unter dem Bilde von Wunden (Jes. 1, 6). die Wiederherstellung des Glückes, welcher Vergebung vorangehen muss, als Heilung geschildert (2 Chron. 30, 20).

^{11.} চাই স্টুটাs dass wenn, gehäuster Ausdruck f. চাই সতু oder সমূদ্ধ সতু, \$. 153, 2, c.

Jes. XI, 1. १९४२ dann sprosst hervor. Die Worte knüpfen sich an das vorige Gapitel, worin der Untergang der Assyrer verkündigt war. Ueber das *Perf.* von der Zukunst s. §. 124, 4. 6. Das Reis vom Stamm Isai's ist der zu erwartende davidische Königssohn, der Messias.

^{2.} Perf. consec. (von [7]) mit dem Tone auf ultima, 8. §. 48, b, 3.

- וָיִרָאַת יְהוָה: וַהַרִיחָוֹ בְּיִרְאַת יְהוָה וְלָא־לְמַרְאָה עִינָיוֹ 3
- יְשְׁפּֿוֹם וְלְאֹ־ ְלְמִיְשׁמֵע אָזְבֶיוּ יוֹכֵיח: וְשָׁפַּט בְּצִּיֶּדֶלְ הַּלִּים אַ יְּעְבְּוֹי יְאָרֶץ וְחָבָּרִים גְּיֹלֶ בְּעָׁבָט פּֿיוּ
- וּבְרָנוֹם שְׁפַּטָּנו וָאַוּרַם רָשָׁת: וְנִינִה צָּבֶרַ אַזְּלַר בַּעְרֵבִיז רָשָׁת:
- ַוָהָאֱטוּבָה אַזְוֹר חֲלָצֶיו: וְנָר וְאֹב עִם־כֶּבֶׁטוֹ וְנָאַר עִם־בְּּרֵי
- ָנָרָבַ טִּרֶעִינָה וַחְנֵּוּ וִרְבְּצִּוּ וַלְבִינָוּ וְאַרְוֹּה בַּבָּאָר וְאַבֵּל 7 יִרְבָּץ וְשִׁנֶּל וּכְפָּיָר וּשְׁרִיא וַחְנַּוּ וְכַּעֵּר טִּטְוּ לֹהָג בָּם: וּפָּרָה
- ַמָּבָן: וְשַׁעֲשַׁע יוֹבֶק עַל־ חָרָ פָּגָן וְעַל מְאוּרַת צִּפְעוֹלִי 8
- בָּמוּל יָרָו הָבֶה: לְא־יָרָעוּ וְלְא־יַשְׁחָיתוּ בְּבֶל־הַר בָּרְשִׁי 9 בִּי־אֵלְאָה הָאָרֶץ דִּעָה אָת־יְהוָה בַּפַּיִם לַיָּם מְכַפִּים:
- וְהָיָה בַּיַּוֹם הַהוֹא שֶׁרֶשׁ יִשִּׁי אֲשֶׁרָ עִמֵּד לְנַס עַפִּים אַלָּיו 10
- מאַשָּׁוּר וּמִמּאַרָּיִם וּמִפּּעֹרָוִם וּמִכּוּשׁ וּמֵאֵילָם וּמִפּאַרָיִם וּמִפּּעַרִּוֹם וּמִכּוּשׁ וּמֵאִילָ יוִסְיף אַרְּנִי שָׁנִיע יָדְן לִלְּלְיִע אָע שְׁאַר אַאֵּן אַשְׁר־יִּשְׁאָר צּוִים יִדְרְשׁוּ וְעֵיִּעָּדִה מְלָּבְעוֹת בְּבְּוְד: וְעָינְהוּ בּּיִּנְם הַּנְיִּא 11

^{3.} בְּיִרְיּחִל cig. sein Wohlgeruch d. i. Wohlgefallen ist an der Furcht Jehova's. יו ursprünglich: mit Wohlgefallen riechen (vgl. § 151, 3, a.), dann Wohlgefallen an etwas haben (Amos. 5, 21). Der Hebräer verwechselt öfter die Begriffe: wohlriechen und gefallen, übelriechen und missfallen.

^{4.} יְהְבֶּהוֹ אֶּרֶץ בְּשֶׁבֶּט פִּרוּ. "Das Land" für die Bewohner des Landes und zwar hier in übelm Sinne s. v. a. יָה בּיה im parallelen Gliede, und sonst אַבּרשׁ und אַבּרשׁ. Die "Ruthe des Mundes" für strafende Urtheile.

^{6.} Selbst auf die Thiere wird Friede und Eintracht sich erstrecken. Aehnliche Schilderungen bei Erwähnung des goldenen Zeitalters s. Virg. Ecl. 4, 21 ff. 5, 60. Theocrit Id. 24, 84.

^{7.} Zu הַרְעֵּיכְה im ersten Gliede ist aus dem folgenden הַהְבֶּיכָה hinzuzudenken.

^{8.} TUNE Pilpel von TU, §. 54, 4.

^{10.} שֹרֶשׁ Wurzel, hier Wurzelschössling, steht absolut voran und wird von im casus obliquus wieder aufgenommen, §. 142, 2.

^{11.} יוֹסִרְףְ אֲדֹכֶר נְעֵינִית רְדוֹ wortlich: der Herr wird zum zweiten Male hinzufügen seine Hand, sc. מַשְׁלֵח auszustrecken, für: wird zum zweiten

אַלען מאָלע מאָלע מאַלען מאַלען מאָלען מאָלען מאָלען מאָלען מאָלען מאָלען מאַלען מאַלען מאַלען מאַלען פּגּעִרם: וְנִילְינָה בְּנִאָּה בְּנִילְים וְנִילְינִה בְּנִאָּשׁׁר בִּאָּשָׁר בְּנִאָּשׁׁר בְּאָבּעוּר בְּלִּהְנִים וְנִילְינִה נְּהָבְּעוּר בְּלִּאָבְים וְנִילְינִה וְנִילָּה וְנִילָּה וְנִילָּה וְנִילָּה וְנִילָים וְמִּלְּהם: וְנִילְים וְמִלְּה וְנְבְּיִם וְאָלֵר בִּנִי מְלְבְּי וְנִינְים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָלְר בִּנְים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָלְנְים וְאָלְנִים וְאָבְנִים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָלְנִים וְאָבְנִים וְאָבְיִים: וְנָשָׁא בָּט לַנּוּיִם וְאָבְיִם וְאָבְיִים וּנְבָּב וְנִבְּים וּנְשָׁנִיי וְהָּבְּים וּנְבְּים וּבְּים וּנְבְּים וּבְּים וּבְּים וּבְּבְּים וּבְּבְּים וּבְּבְים וּבְּים וּבְּים וּבְּבְּים וּבְּבְּים וּבְּים וּבְּים וּבְּבְים וּבְּבְּים וּבְּבְּים וּבְּבְּים וּבְּבְּים וּבְּים וּבְּבְּים וּבְּים וּבְּבְּים וּבְּים וּבְּים וּבְּים וּבְּיִים וּבְּים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּים וּבְּים וּבְּיִים וּבְּיוּים וּבְּיִים וּבְּיוּבְיּים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים וּבְּיִים

Male seine Hand ausstrecken, um den Rest seines Volkes zu befreien. (Die erste Befreiung war die aus Aegypten). Die Ellipse der Handlung ist häufig bei אָבי, dagegen steht מַבְּיל pleonastisch. — אָבֶיר וֹשָאַר ist nicht mit sondern mit dem zunächst vorhergegangenen בּיל zu verbinden, vgl. v. 16.

12. מוֹרָתְי יְבְּבְצֵרוֹת יְהַעְּרָאָל ide vertriebenen (Männer) Israels, und die zerstreuten (Weiber) Juda's, d. i. alle Vertriebenen und Zerstreueten von Israel und Juda. Die Verbindung des mase. und fem. drückt Allgemeinheit aus, s. 3, 1. בְּרֵהֵי Part. Niph. von בְּרֵהֵי \$. 20, 3, b.

13.€ die Feindscligen in Juda (welche näml, die Eintracht zwischen beiden Reichen hätten hindern mögen) werden vertilgt werden

15. Um die Rückkehr der Vertriebenen desto leichter zu machen, wird Jehova den arabischen Busen versiegen lassen, und den Euphrat in sieben Ströme zertheilen. "Zunge des ägyptischen Meeres" ist der Meerbusen von Heroopolis (Busen von Suez), welchen schon die Israeliten unter Mose durchschritten. — מור שולים mit dem Bannfluche belegen. Ein Fluss oder ein Meer aber versiegt, wenn es Jehova mit dem Bann schlägt. Vgl. Ps. 106, 9. Jes. 50, 2. — מור שולים mit dem Schrecken seines Zorns f. mit seinem schrecklichen Zorn. Vielleicht aber wird hier שולים besser durch Wind übersetzt, und an ein Ereigniss gedacht, das den Euphrat treffen soll, dem ähnlich, welches den Israeliten den Durchgang durch den arabischen Busen möglich machte, 2 Mos. 14, 21. Vgl. den folg. v.

112 15. Spottgesung über den Sturz von Babel. Jes. 14.

15. Spottgesang der Israeliten über den Sturz des Königs von Babel.

Jesaja XIV, 4-21.

Dieser Abschnitt bildet nur einen Theil eines längeren Orakels über den Untergang von Babel (Cap. 18, 1-14, 23), welches zwar in der Sammlung der jesajanischen Orakel steht, aber aus historischen und philologischen Gründen nicht von diesem Propheten, sondern von einem ungenannten prophetischen Dichter aus der Zeit des babylonischen Exils verfasst zu sein scheint. S. darüber Gesen. Commentar über Jesaja Th. 1. S. 448 ff. — Die dort gedrückten jüdischen Exulanten (vgl. oben Ps. 137) hofften damais ihr Heil von der Eroberung Babylons durch den medisch - persischen Eroberer Cyrus, und die unter ihm lebenden Propheten weissagen diese Zerstörung als Strafe Babels für seinen Uebermuth und sein an Israel geübtes Unrecht (s. Jes. 13. 14. 21. 46. 47.). In dem vorliegenden Orakel legt der begeisterte Dichter den befreiten Exulanten folgendes Spottlied (كُلِيَّا) in den Mund, welches sie über den gefallenen Tyrannen singen sollen. - Aussührlichere Erläuterungen über dieses und die vorhergehenden Stücke aus Jesaja s. in dem angef. Commentar (Leipzig 1821, 2 Bde. 8.). Vgl. auch die neueren Commentare von Hitzig, Ewald und Knobel.

- אַיך שָׁבַת לגַשׁ שָׁבְתָה מַדְהַבָּה: שָׁבַר יְהֹוָה מַמַּה 5. 4
- רְשָׁאַיִם שֶׁבֶם מְשְׁלִים: מַכֶּה עַפִּר בְּעָבְרָה מַכַּת בִּלְתִּי 6
- סָרָה רָבֶה בָאַף בּוֹיִם שִרְדָּף בְּלִי חָשֶׁך: כַּחָה שֶׁקְּטָּה בָּלִי סָרָה רָבֶה בָּלִי הַשֶּׁר
- עַאָּכֶץ פַּאְדְוּ רָבָּה: זַּם־בְּרוֹשִׁים שֶׁשְׁחְוּ לְךְּ אַרְזֵנְ לְבָּגִוֹן 8

Jes. XIV, 4. Das ἀπ. λεγόμ. בְּוֹבְּבֶּרוֹ ist, wenn diese Lesart richtig ist, zu erklären: Golderpresserin, Part. Hi. denom. von dem chald, בּוֹבְּיבׁ s. v. a. das hebr. בְּיבֹּין Gold. Aber eine alte Ausg. (ed. Thessalonic.) liest בַּיבִּים Bedrūckung, Frohndienst, von בַּיבִי welches auch 3,5 mit בַּיבִּים Parallelismus steht, und wahrscheinlich ist dieses vorzuziehen, zumal auch die alten Uebersetzer es auszudrücken scheinen.

^{. 5.} בְּשְׁלִים Herrscher, mit dem Nebenbegriffe: Tyrannen.

^{8.} Selbst die leblose Natur freut sich über den Untergang des Tyrannen, die Cedern des Libanon, weil sie nicht mehr verwüstet werden.

לְכִוּכִבּיִאַלְ אַלִּים בַּסִׁמִי אָב אַבּמָּטִ לְאַלְוֹן: אַבּ אָב אָר שִׁאַלִּין: אַבּ אָר שִׁאַלִּין אַר בַּסִּמִי אָב אַבּמָּטִ לְאַלְוֹן: אַבּ אָר בִּינִבּיִי אַפּוּן:
לְכִוּכִבּי־אֹלְ אָעֹים צִּעֹנִם בּסְאֹּג לִאִבּר בְּחַרַמִּלְם צִּאַבְּיִם מִאַּב בְּיַבְּעַלְּ בַּוֹלְבִּילִ אַמְּעַר בּוֹלְבִּילִ בְּעַבְּעַלְ בַּוֹלְבִּי וֹלְהַ בִּוֹלְבִּי וֹלְאַלְ לִּאָר חִוְלְשִׁ אַרְ בַּעַלְ בַּוֹלְ בִּעְבְּעַלְ בַּוֹלְ בִּעְלְבִּי וֹלְנִי בִּיְבְּעַלְ בַּוֹלְ בִּעְלְ בַּוֹלְ הַשְּׁעִּים בְּעְ מִבְּעִר בִּיְבְּעָלְ בַּוֹלְ בִּיְלְבִּי נִיְּכִּי נִיְּבִי נִיְּעִים: בַּבְּעַ הְּבָּעִי בְּעָלְכִי נִיְּכִי נִיְּכִי נִיְם: בַּבְּעַ הְבִּעְ הַעְּעָוֹים בְּעְ מִלְכִי נִוֹים: בְּעָּם יִאֵּנִי וְוֹאְמְּעִי בְּעָלְנִי בִּעְבִּעִּים בְּעַלְ מִלְּכִי נִיְים: בְּעָּם יִאֵבוּ וְוֹאְמְעוֹ מִעַּלְוּ צִּבְּר עִוֹלְ בִּבְּים בְּעַבְּים בְּבִּיעוֹ בִּבְּעִים בְּעַלְ מִעְּלְבִּי בִּעְּנִבּי בִּעְּיִבְ בַּבְּעִי בְּעָבְים יִצְּבִּי וְנִינִּי בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּבִּים בְּעִבּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבּים בְּעִבּים בְּעִבְּים בְּעִבּים בְּעִבּים בְּעִבּיוֹ בְּיִבּים בְּעִבּים בּיִּבְים בּעִּבּים בּיבּים בּעִּבּים בּעִבּים בּיִּבּים בְּעִבּים בּעִבּים בּעִּבּים בּעַבְּים בּעִּבּים בּעִּבְּים בְּעִבּים בְּעִבּים בְּעִבּים בְּעִבּים בְּעִבּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבּים בְּעִבּים בּבּים בְּעִבּים בּיבּים בּיבּים בְּיבּים בְּיִבּים בְּבִּבּים בְּעִבּים בְּעִבּים בְּעִבּים בְּבִּיבְים בְּבָּבְים בְּעִים בְּיִּים בְּיבּים בְּיבּים בְּעבּים בּיבּים בְּבִּים בְּעבּים בְּבִּים בְּעִבּים בְּבִּים בְּבּים בּיבּים בְּיבּים בְּבּים בּבּבּים בּיבּים בְּיבּים בְּיבּים בְּיבּבּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבִּים בְּבּיבְים בּיבּים בְּבְּבְיבְּבְיבְּבְים בְּבּים בּבּים בּבּים בּיבְּבּים בּיבְּבּים בְּבּבּים בְּבּבּים בּיבּבּים בְּבִּבּים בְּבּבּים בְּבּבּים

Im zweiten Versgliede führt die lebhafte Darstellung die Cypressen und die Gedern redend ein.

9. Das Todtenreich geräth in Bewegung und seine Bewohner gehen spottend dem neuen Ankömmlinge entgegen. מתוח unten (nicht: von unten) s. §. 147, 1 zu Ende, — אַרְהָרָה kommt in Bewegung wegen deiner, s. im Wortreg. Die Verba מוֹלִים געוֹרָם stehen, obgleich ehenfalls in Bezug auf אַרְּאָרָה, im Masculino, nach §. 144 Anm. 1. Der Satz: die Unterwelt regt die Schatten auf, ist aber blos poetische Wendung f. die Schatten in der Unterwelt regen sich auf. Man schreibt dem Orte und der Zeit die Handlungen zu, die darin vorgehen (8, 23. Hos. 5, 7).

11. Der spottende Zuruf der Schatten hat hier ein Ende, und es ist der Dichter selbst, der wieder fortfährt. — קַּבֶּיךְ עֵצֵיל רָבָּיד unter dich ist Gewürm gebettet, d. i. du liegst auf Würmern. — קָבֶּיךְ §. 91 zu Ende.

ובר ist sonst (Ezech. 21, 17. Zach. 11, 2) Imp. Hi. von בר heulen, jammern; hier drohend f. du sollst jammern, §. 127, 1. Dann übersetzt man שבר יש durch Morgenstern. Aber LXX Vulg. Luth. nehmen selbst als Substant. Morgenstern, eig. Glanzstern, wo es dann von gläuzen, abzuleiten und בר (wie דיר von ביין gläuzen, abzuleiten und בר (wie ביין von des letz-tere Erklärung spricht der Zusammenhang und der Parallelismus.

13. Der Berg der Versammlung [der Götter] im äussersten Norden bezieht sich auf eine mythische Vorstellung der meisten morgenländischen Volker von einem heiligen Berge, gleichsam einem orientalischen Olymp im Norden der Erde, auf welchem Götter und Genien wohnen, sich den Menschen offenbaren u. s. w. Bei den Persern heisst dieser Berg Albordsch, bei den Indiern Meru. Wahrscheinlich haben die Babylonier und Chaldäer ähnliche Vorstellungen auf ihren Norden, die Hochgebirge Armeniens und des Caucasus übergetragen. Hier steht daher dieser Berg im Parallelismus mit dem Himmel.

15. 'זְגְלְ בְּאֵלְ בְּאֵל וְגוֹת nur (nicht anderswohin als) in die Unterwelt wirst du gestürzt, statt den Himmel zu ersteigen. — בְּרְבָּהֵי בָּפוֹי בוֹר bildet den Gegensatz zu בְרְבְּהֵי בָּפוֹי עָפוֹין אַפוֹין עַפוּין עָפוֹין עָפוֹין עָפוֹין עַפוּין עַפּוּין עָפוּין עָפוּין עָפוּין עָפוּין עָפוּין עַפּיִין עָפוּין עַפּוּין עַפּוּין עַפוּין עַפּוּין עַיִּיין עַפּוּין עַפּוּין עַפּוּין עַפּוּין עַיִּיין עַפּוּין עַפּוּין עַפּיין עַפּוּין עַפּוּין עַפּוּין עַפּוּין עַפּוּין עַפּוּין עַפּוּין עַפּוּין עַפּיין עַפּוּין עַפּיין עַפּוּין עַפּוּין עַיִּיין עַפּוּין עַפּיין עַפּוּין עַפּיין עַפּיין עַפּיין עַפּיין עַפּיין עַפּיין עַפּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּייִיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַפּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַבּיין עַבּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּייִין עַיִּייִין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּייִין עַיִּיין עַייין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּייִין עַיִּיין עַיִּייִין עַייִין עַייִין עַיִּייִין עַייִין עַייִין עַיִּיין עַיִּיין עִייִין עִייין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עִייִין עִייִין עַיִּיין עַיִּיין עַיִּיין עַיִייִין עִייִין עַייִין עַיִּיין עַיִיין עַייִיין עַייִיין עַייִיין עַייין עַיייין עַיייין עַייייין עִייייין עִיייין עִייייין עִיייין עִיייין עִייין עִייין עִיייין עִיייין עִיייין עִייייין עִיייין עִייייין עִייייין עייייין עייייייין

ישלאו של בלנו שמשם בּאַנו אַבנמש בּל דִלמוּ וֹנֹרְשׁוּ אָרָט בּל בּלְמוֹ לְבָלְנוֹ שַמְבָלְאוּ שְּבָץ לְנִים:

אַבְּלְנוֹ לְבָלָנוֹ שַמְשִׁבָּ שַּבְּלָנוֹ אַבְנמשׁ בַּלְבוֹלְמוּ וְנִרְשׁוּ אָרֶט בַּלְבוֹ וְנִרְשׁוּ אָרֶט בַּלְבוֹ וְנִרְשׁוּ אָרֶט בִּלְבוֹ וְנִרְשׁוּ אָרֶט בִּלְבוֹ וְנִרְשׁוּ אָרֶט בְּבִּלְנוֹ וְעִבְּבִי וְלִא בִּבִי וְנִי וְעָבְּבִּי וְנְבִי עִּלְיך בְּלִּע בְּלִנִי וְאִישׁ בַּבִּיעוּ: שָּבְרוֹ הִיּלְבוֹ בְּלִבוֹ וְלִא בַּבִיעוּ: וְעִבְּיוֹ אָלִב בִּינִי וּלִב בְּלְבוֹ וְלִבְי וְלִבְיִ אַלִּיך בְּלִבוֹ וְלִא בַּבִיעוּ: בְּלְבוֹ וְלְבֵי וְעִבְּיִבְיוֹ וְלִא בַּבִיעוּוֹ וְלִא בַּבִיעוּ: בָּלְבוֹ וְלְבִי וְעָרֵיוֹ וְלִא בַּבִּיעוֹ: וְאַבְּלְבוֹ וְלְבִי וְעָרֵיוֹ וְלִא בַּבְּיוֹ וְלִא בַּבְּיוֹ וְלִבְיוֹ וְלְבִיוֹ וְלְאַבְיוֹ וְלְאַבְּיוֹ וְלְאַבְּיִם בְּעִּלְבִּי וְלִבְיוֹ וְלְבִּי אָלִיךּ וְעָבִיוֹ וְלְאַבְּיוֹ וְלְאַבְּיוֹ וְלְאָבִיוֹ וְלְאַבְּיוֹ וְלְאָבִיוֹ וְלְאָבְיוֹ וְלְאָבִיוֹ וְלְבִילְבִיוֹ בְּעִבְּיִוֹ בְּעִבְּבִיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְיִבְּבְּבִיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיִבְּעִי בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיִים בְּעָבְיוֹ בְּיִבְּיִים בְּעָבְיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעְבִיוֹי בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִייִי בְּיִּבְּיִי בְּעִייִי בְּעִבְּיוֹ בְּעִייִים בְּעִבְּיוֹ בְּעִבְּיוֹ בְּעִייִים בְּעָבְיוֹ בְּעְיִים בְּעִבְּיוֹ בְּעִייִים בְּיִייְיְבְּעִייִי בְּעִבְייִי בְּעִבְּעוֹ בְּעִבְיוֹ בְּעִבְּיִי בְּעִיים בְּיִיים בְּעִייִבְּיוֹי בְּעִבְּיִים בְּעִייִים בְּיִבְייִים בְּיִיים בְּיוֹיבְּבְּיוֹ בְּעִייִים: בְּבְייוֹ בְּעִייבְים בְּיִייְיםוֹי בְּיוֹים בְּיִייים: בְּיִייים בְּעִיים בְּבְייִים בְּעִייים בְּיייים בְּיִייים בְּיִיים בְּעִייִים בְּיִייים בְּעִייִים בְּעִייים בְּיִיים בְּעִייִים בְּעְייִים בְּייִיים בְּיִיים בְּעִייִים בְּעִיים בְּיוּים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּעִיים בְּיוֹים בְּיוֹים בְּייים בְּעְיים בְּייים בְּבְייוֹים בְּיוֹי בְּעְיים בְּיִיים בְּיו

Die Heuschreckenverwüstung. Joel 1, 2.

Eine der schrecklichsten Naturplagen des Morgenlandes sind die ver heerenden Züge der Wanderheuschrecken, welche gewöhnlich mit anhaltender Dürre verbunden, ganze Strecken in halbe Wüsteneien verwandeln, oder wenigstens die Ernten ganzer Jahre vernichten. Sie verzehren die Saat, das Laub und selbst die Schaale der Bäume, ihre heranziehenden Schaaren verdunkeln beinahe das Sonnenlicht, und wo sie sich herablassen, decken sie dichtgedrängt die Erde. Die hier gegebene dichterisch lebhaste Schilderung einer solchen Verwüstung kommt genau mit den Beschreibungen derselben bei Naturhistorikern und Reisenden überein. Der Prophet stellte diese Landplage als ein göttliches Strafgericht dar, und ermahnte zur Busse, Reue und Besserung (1, 2—2, 17). Dieser Ermahnung solgend hielt das Volk einen seierlichen Busstag. Als bald darauf ein starker Regen gefallen war (vgl. 2, 21—23), so schöpste der Prophet aus diesem Zeichen gött-

^{16.} Vor dem zweiten Glied ist วิวัตร hinzuzudenken. Dieser Ausruf der Verwunderung umfasst auch noch den 17. v.

^{17.} הַרָּהַ מְתַה construct. praegnans §. 138.

^{19.} אַבְּבְרָאָ fern von deinem (d. i. dem dir eigentlich gebührenden und zugehörigen) Grabe. בְּבִיב בְּבִּרְבְּי angethan (d. h. bedeckt) mit Erschlagenen, vom Schwert Durchbohrten, die in die Steine der Gruft hinabsteigen, d. i. die aber in steinerne Grüfte bestattet werden, [liogst du da] wie ein zertretenes Aas. Sinn: den übrigen dich umgebenden Leichen bereiten doch noch ihre Angehörigen ein ehrenvolles Felsengrab, dir verhasstem Tyrannen versagt man die Ehre des Grabes.

^{21.} Aufforderung an die Meder und Perser, alle Ueberbleibsel des Tyrannen vollends auszutilgen. — שָׁרָים pl. von שָּׁרָם.

licher Gnade die Hoffnung, dass das Schicksal des renigen Volkes eine günstige Wendung nehmen würde, und verhiess in einer zweiten Rede (2, 18 ff.) die Abwendung des Unheils und neue Segnungen von Jehova. Vgl. Ewald die Propheten des Alten Bundes I. S. 65 ff.

In das Abendland verirren sich solche Heuschreckenzüge nur selten. Doch erlebte unter andern Luther mehrere dergleichen, welche er (6. B. S. 2176. Walch. Ausg.) so beschreibt: "Anno 1544 hat man gesehen an vielen Enden in Deutschland viel unzählige Hausen ungewöhnlicher Heuschrecken, gleich als mit Münchskappen, grau, gelb und schwarz, die weit und breit die Saat auf den Aeckern, die Früchte auf dem Felde auffrassen und verderbten. Und im vergangenen Jahre, das ist im 46, haben sie etliche Länder, so an Italien stossen, bei Trient, und an dem Orte im Lande zu Sachsen, das an die Schlesien stösst, mit grossen Haufen geplagt und Schaden gethan, und sind kommen bis gen Königsberg, so im Lande zu Franken liegt." (Das Jahr 1546 hätte Luther selbst, der in demselben gestorben, nicht das vergangene nennen konnen. Die Erklärung über den Joel ist aber auch nicht wörtlich von ihm verfasst, sondern von Veit Dietrich im Jahr 1547 aus seinen Vorlesungen zusammengetragen). In neuerer Zeit sind bekanntlich Spanien und Ungarn, namentlich aber das südliche Russland, öfter von solchen Zügen heimgesucht worden.

הַאָרָה וְיָתֶר הַאַּלָבָּה אָבַל הַיָּלֶפְ וְיָתֶר הַיָּלֶק אָבַל אַבַל הַיָּלֶפְ וְיָתֶר הַיָּלֶק אָבַל הַ אַבְניכָם לְבְנִיכָם לְבְנִיכָם לְבְנִיכֶם לְרַוֹר אַחֵר: יָתֶר לְבְנִיכָם סַפֵּרוּ אַלִיהָ לִבְנִיכָם סַפּּרוּ אַבְנִיכָם לְבְנִיכָם לְבְנִיכָם וְאָם בִּימִי אֲלְנִיכֶם: עָּלֶיהָ לִבְנִיכָם סַפֵּרוּ אַ הַיְּנִינָם לְבְנִיכָם וְאָם בִּימִי אֲלְנִירִּה בְּלֹי וְשְׁבֵי יָהָאָרָ הָּיָּלֶם אָבַלּים וְאָם בִּימִי וְהָאַלִים: בְּלֹי וְשְׁבֵי יַהָאָרָ

Joel 1. 4. Die vier verschiedenen Namen bezeichnen hochst wahrscheinlich die Heuschrecke in gewissen Lebens - und Entwickelungsperioden in deren jeder sie (gleich dem Schmetterlinge) in einer andern Gestalt erscheint. Den Eiern entschlüpsen nämlich zuerst im Frühjahr eine Art Raupen (bruchus), welche aber schon ganz die Gestalt der nachmaligen Heuschrecken haben, nur ohne Flügel und aussere Geschlechtstheile. Während ihres Heranwachsens häuten sie sich viermal; nach der dritten Häutung treten die äussern Geschlechtstheile und die Flügel hervor, letztere noch in zwei hornartige Scheiden gehüllt, die senkrecht auf dem Rücken emporstarren, und mit deren Hülfe sie zwar noch nicht fliegen, aber mit vermehrter Kraft hupfen (attelabus), Mit der vierten Hautung streifen sie diese Scheiden ab, und erscheinen nun vollständig beflügelt. Unter [7] (Fresser), welcher den Ansang der Verwüstung macht, ist wahrscheinlich der bruchus zu verstehen; אַרְבָּה ist der gewöhnlichste Name f. Heuschrecken überhaupt, hier wohl specieller für die Heuschrecken in den ersten Häutungen, Pal bezeichnet ziemlich sicher den attellabus mit den Flügelscheiden (vgl. Nah. 3,

116 16. Die Heuschreckenverwüstung. Joel 1.

- הָחָסֵיל: הָקָיצוּ שָׁפּוֹרִים וּבְכֹוּ וְהֵילַילוּ כָּל־שָׁתֵּי יַיֵּץ עַל־ 🌣
- עָטִים בִּי נְבַרָת מִפִּיכֵבב: בִּי־גוֹי עַלַה עַל־אַרְצִי עַצוּם 6
- בּפָּנִי לְשֵׁפֶּׁה וּהָאַנָּעִי לִקְצָּפֵּה חָשֶׁרְ חַשֶּׁפָּּרִי וְהִשְּׁלִיךְּ וְאַיזִ מִסְפֵּר שִׁנִּיוֹ שִׁנֵּי אַרְיֵּה וְמְחַלְּעִוֹת לֶלְבִיא לְוֹ: שֻׁבְּ
- הַלְבַּינוּ שָׂרִיגִיהָ: אֱלִי פִּבְתוּלֵה חֲגַרַת־שַׂק עַרשׁ-בַּעַרשׁ
- נעוביה: הַכַרַת מִנְחָה וַבֶּסֶךְ מִבֵּית יְהֹנָה אֲבְלוֹּ הַכְּהַבִּים 9
- מַשֶּׁרְתֵי יָהוָה: שַׁדַּר שַׁדָּה אֱבָלָה אַדָּאָה כָּי שַׁדַּר דָּגָן הוֹבִישׁ 10
- תירוש אמלל יצהר: חבישו אפרים חילילו פרשים 11
- עַל־חָפֶּורה וְעַל־שְעוֹרָה בְּי אָבַר קְצִיר שֶׁרֶהוֹ: הַגָּפֶּן 12 הוֹבִּישָׁה וְהַהַּאָבָה אָמִלֶּלָה רְפֹּוֹן בַּבּב־הָּמָר וְתַפּוֹחַ כֵּל־
- לַבָּשִּׁנְ-צוֹם לַּלִאִּנִּ אַצִּרָּט אִסְפֵּנּ זְּלֵלִים כַּלְ לְשְׁבַּוֹ טַאְּלֵּא בּנְּשִׁנְּ בְּעָבִּים בַּלְ לְשְׁבֵּן נַנְּסְׁבֵּי: מְשֵׁרְתֵּי שֵׁלְנִיכִּם בִּלְּנִיבִּ בְּשִּׁלֵּים נְנָסְבִּ: מְשְׁרְתִּי שִׁנְּבְּט בִּלְיִבְּי בְּשִּׁלִּים בִּלִילִּנְּ שְׁשְׁרְוֹ שִׁן בִּלִּי אָבֵם: טִּנְּלְנִּ 13 בַּשִּׁלִים בְּעִּבְּי בַּשִּׁלִּים בְּעִּבְּי בַּשְּׁרָם בִּיִּבְּי בַּשִּׁלִּים בְּעִּבְּי בַּשְּׁרָם בִּיִּבְּי בְּשִּׁבְּים בְּעִּבְי בְּשִׁבְּים בְּעִּבְּי בְּשִּׁבְּים בְּעִּבְּי בְּשִּׁבְּים בְּעִּבְּי בְּשִּׁבְּים בְּעִּבְּי בְּעִּבְּי בְּעִּבְּי בְּעִּבְּי בְּעִּבְּי בְּעִּבְּים בְּעִּבְּי בְּעִּבְּים בְּעִּבְּי בְּעִבְּים בְּעִּבְּי בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִבְּים בְּעִּבְּים בְּעִבְּים בְּעִּים בְּעִבְּיִּם בְּעִּבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּים בְּעִבְּיִּם בְּעִבְּיִּם בְּעִבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִבְּיִּם בְּעִבְּיִּם בְּעִבְּיִים בְּעִבְּיִּבְּיִים בְּעִיבְּעִים בְּעִּבְּיִּים בְּעִּבְּיִים בְּעִבְּיבְּיִים בְּבִּעִּבְּיִּם בְּעִּבְּיִים בְּעִבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּים בְּעִבּים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִּבְּיִים בְּעִיבְּיִים בְּעִּיבְּים בְּעִּבְּיִים בְּעִּיבְּים בְּעִּיבְּיִים בְּעִּבְּיוּבְיּים בְּעִּבְּיִים בְּעִּיבְּיִים בְּעִּבּיים בְּיבּיבּים בְּעִבּיוּבְיּים בְּעִּבְּים בְּעִבּים בּיבּים בְּעּבְּים בְּעִבּים בּעּבּיבּים בּיבּיבּים בּיּבּיבּים בּיּבּיבּים בּיּבּיבְיים בּיּבּיבְּיים בְּיבּיבּים בּּיבּיבּים בּיבּיבּים בּיבּיבּים בּיּבּיבּיבּים בּיבּיבּים בּיבּיבּים בּיבּיבּים בּיבּים בּי

^{16:} der Jelek zicht sich aus d. h. streist die Flügelscheiden ab und fliegt davon), und חַפִּיב dann die ausgebildete Heuschrecke.

Die Heuschrecken sind vorzüglich den Weinstöcken gefährlich, daher die Apostrophe an die Weinzecher.

^{6.} Die Heuschrecken heissen hier ein Volk, wie die Ameisen Spr. 30, 25 und die Bienen bei Homer Jl. 2, 87: אַרָּצָּה צֹּלְּשִיה שׁרָ אַרְּאָרָ שׁרִּ שִּׁרְאָרָ שִּׁרְ שִּׁרְאָרָ שִּׁרְ שִּׁרְ שִּׁרְ שִּׁרְ שִּׁרְ שִּׁרְ שִּׁרְ שִּׁרְ שִּׁרְ שִׁרְ שִּׁרְ שִׁרְ שְׁרְ שִׁרְ שִּיְיִּים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְ שִׁרְ שִׁרְ שִׁרְ שְׁרְ שִׁרְ שִׁרְ שְׁרְ שִׁרְ שְׁרְּיִים שְׁרְ שִׁרְ שְׁרְ שְׁרְ שְׁרְ שְׁרְ שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִּים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִּים שְׁרְּיִּים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִּים שְׁרְּיִּים שְׁרְּיִּים שְׁרְּיִּים שְׁרְיִּים שְׁרְּיִּים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִים שְׁרְּיִּים שְׁרְישְׁיִים בְּיִישְׁרְּישְׁרְישְׁרְישְׁרְישְׁרְישְׁרְישְׁרְישְׁרְּישְׁרְּישְׁרְּישְׁרְּישְׁרְּישְׁרְּישְׁרְּישְׁרְּישְׁתְּישְׁתְּישְׁרְּישְׁרְּישְׁרְּישְׁבְּעְּיִּבְּישְׁבְּישְׁבְּישְבְּישְׁבְּיבְּישְׁבְּישְׁבְּישְׁבְּישְׁבְּישְׁבְּיִּבְּיְּישְׁבְּ

^{7.} Erst schält die Heuschrecke die äussere Rinde ab (קְשֶׁתְּ), wirst sie aber als ungeniessbar weg (קִיבְּיבִי) und nagt dann den die Zweige unmittelbar überkleidenden Bast so rein ab, dass dieselben weiss dastehen (קִּיבִּיבִי).

^{8.} Die Anrede: Klage! u. s. w. ist an das Land v. 6 gerichtet. — 구발 그러면 §. 132, 1.

^{11.} הברשה sind Imperative.

^{12. &#}x27;הְבְישׁ וְגְּרֹ ' ja! beschämt entflicht die Freude von den Menschenkindern. Ueber בָּי s. zu Ps. 128, 2. — מָּבְבֵי fūr מִּבְרָ, s. zu 1 Sam. 24, 8.

^{13.} קורף sc. אָשׁ , welches auch einige MSS. im Texte haben.

^{14.} בישר באר heiliget ein Fasten, d. i. stellet ein heilig zu felermdes Fasten an.

אַכְּלָּטְ נְאָתְ חַפִּרְבָּר: אֵלֵיך כִּי יִבְשׁוּ אֲפִּילֵר בָּי אַנְרְּד בִּי יִבְשׁוּ אֲפִילֵר בִּי אִין בִּיּשׁרֵר בָּי אִין אַכְּיה בָּשְׁבֵּר נְּיָ אִין אַלְּרֶר כִּי אִין אַלְּרֶר כִּי אִין אַלְּרֶר כִּי אִין אַלְּתָּר בָּי אַנְרִּ בְּיִבְּר כִּי אִין אַרְעָה לָחָם 18 בַּי בְּעִר בְּי אִין אַלְהַי בְּעָה לָחָם בַּי אַבְּרוֹת בָּיִבְּי אַבְּיְתְּי בְּיִבְיוֹת בְּיִבְּי אַבְּיְתוּ בְּיִבְיוֹת בְּיִבְי אַבְּיְתוּ בְּיִבְיוֹת בְּיִבְּי בְּבְּיִבְּי בְּיִבְּית בְּבְּיִבְּי בְּעָר בְּי אִין אַלְחָה לָחָם בְּעִים בְּשִׁבּוּ לְּבָּיְה נְבְּשׁר וְבְּיִתְּי בְּבְּית בִּבְּית בְּבְית בִּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בִּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְּית בְּבְית בְּבִּית בְּבְּית בְּבְית בְּבִּית בְּבְית בְּבִית בְבִּית בְּבִּית בְבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִּית בְבִּית בְּבִית בְבִּית בְבִּית בְּבִית בְּבִּית בְבִּית בְּבִית בְּבִּית בְבִּית בְבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְּבִית בְבִּית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִּית בִּבְּית בִּבְית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בְּבִּית בְּבִית בְּבִית בִּבְּית בִּבְית בְּבִּית בְּבִּית בְּבִית בִּבְּית בִּבְּית בִּבְּית בִּבְּית בְּבִית בְּבִּית בִּבְּבְית בִּבְּבְית בִּבְּית בִּבְּית בִּבְית בִּבְּית בִּבְית בִּבְּבְית בִּבְּבְית בִּבְּית בִּבְּבְית בִּבְּית בִּבְּבְית בִּבְּית בִּבְּבְּבְית בְּבִּית בְּבְּבְית בִּבְּבְית בּיבּבְית בְּבְּבּית בִּבְּבְית בְּבְּבּית בְּבְּבְית בְבְּבְּבְית בִּבְּבְית בְּבְּבְּבְית בְּבִּבּית בְּבְּבּית בְּבְּבְיבּית בְּבְּבְּבְית בְּבְּבּבּית בְּבְּבְּבְיבּית בְּבְּבּית בְּבְּבּית בְּבְּבּית בְּבְּבְיבּבּית בְּבְּבּית בְּבְבּבּיבּבּית בְּבְּבּבּבּבּית בְּבְּבּית בְּבְּבְבּבּית בְּבִּבּית בְּבִּבּבּ

יַרְגָּוֹוּ כְּל יִשְׁבֵּי 1, II הַקְעוּ שׁוֹפָר בְּצִּיּוֹן וְהָלִישוּ בְּהַר קַרְשִׁי יִרְגְּוֹוּ כְּל יִשְׁבֵי

^{17.} Von nun an bis v. 20 bloss Beschreibung der Dürre, welche mit dem Erscheinen der Heuschrecken öster in causaler Verbindung steht. Der höchste Grad derselben ist, wenn die Körner in der Erde vertrockmen. – מוֹלְלְבְּלֵּי בְּעַלְבְּלִיךְ מַלְּבְּלִיוֹי die Vorrathshäuser werden zerstört, zerfallen, weil sie leer und unbenutzt müssen stehen bleiben. In wärmern Klimaten wird Beichter gebaut, so dass Wind und Wetter schneller als bei uns einem micht unterhaltenen Gebäude ein Ende machen, zumal wenn es nur ein Schoppen oder Speicher ist. Aber auch bewohnte Häuser unterliegen östers einen Unbilden der Witterung, Hiob, 1, 19. Matth. 7, 27.

^{18.} בו באון קאשונה auch die Schafheerden büssen f. gehen zu Grunde.

^{19.} Feuer und Flamme bloss hyperbolisch von der Sonnengluth.

^{20.} אַבְּרוֹג — הַזְּעַרוֹג \$. 143, 3.

II, 1. Das Trompetenblasen von hohen Bergen herab diente zu eimaem Versammlungs – und Warnungszeichen bei einbrechenden UnglücksTällen, namentlich bei der Ankunst seindlicher Heere (Amos 3, 6). Hier
verkändet es den einbrechenden Gerichtstag und die Annäherung des verwistenden Heuschreckenheeres.

118 16. Die Heuschreckenverwiistung. Joel 2.

- הָאֶרֶץ בִּי־בָא וְוֹם־יְהֹוָה כִּי קַרְוֹב: יְוֹם חַשֶּׁהְ וַאֲפֵּלָה 2 יָוֹם עָבָּוֹ וַעַרָפֶּׁל כְּשַׁחַר פָּרָשׁ עַל־הֶהָרִים עָם רַב וְעָצוּם בָּטֹהוּ לָא בָהִיָּה מִן־חַעוֹלַם וְאַחֲרֵיוֹ לִא יוֹסֵׁף עַר־שָׁבֵּי דְּוֹר
- נְדְוֹר: לְפָבֶיוֹ אֲבֶרֶוֹ מִדְבֵּר שָׁשֶׁמֵּח וְגַם־פְּלֵיטֵה לְא־הַיְתָח נְדְוֹר: לְפָבֶיוֹ אֲבֶרֶוֹ מִדְבֵּר שְׁשָׁמֵחׁ וְאַחֲלֵיו חְלֹבְתַט לֵּלְבָּח בְּגַּן־אַׁדֶן 3
- לו: כְּשַׁרְאָח סוּסִים שַרְאָחוּ וּכְפָּרָשִׁים בָּן יְרוּצְוּן: כְּקּוֹל 4. בּ שַרְבָּבוֹת עַל־רָאשֵׁי הָהָרִים יְרַפֵּרוּן כִּקוֹל לַהַב אֵשׁ אָכֶלָה
- קשׁ כַּעַם עָצֹּוּם עֶרוּךְ מִלְחָמֶה: מַפָּנְיוֹ יָחְילוּ עַפִּים כַּל־
- יַעַלֵּוּ חוֹמֶח וְאִישׁ בִּדְרָכִיוּ וַלַכוּן וְלְא יְעַבְּטְוּן אְרְחוֹתֶם: פַּגִּים קּבְּצוּ פָארְוּר: בְּגִבּוֹרֵים יְרוּצֹּוּן בְּאַרְשׁיִ מִלְחָמָח 7

^{3.} בְּלְבְיֵרְ וְגְּלְ. Vor ihm frisst Feuer u. s. w., es ist als ob Feuer vor ihm und hinter ihm wäre; das Land wird durch seine Gegenwart wie mit Feuer verbrannt. Ohne Bild sagt dieses das zweite Versglied.

^{4.} Dieselbe Vergleichung der Heuschrecken mit Rossen s. Apocat. 9, 7. Der Vergleichungspunct liegt in dem Galoppiren (vgl. Hiob 39, 20) beider Thiere.

^{5.} Von dem Geräusch, welches diese Schwärme machen, sagt Pim. H. N. 11, 29: tanto volant pennarum stridore, ut aliae alites credantur. Neuero vergleichen dieses Getöse mit dem Brausen des Windes oder starker Wasser. Es entsteht dasselbe nicht nur durch den Flug des Heuschreckenschwarms, sondern auch durch das gemeinschaftliche Nagen der vielen tausend Fresswerkzeuge, wenn sie sich niedergelassen haben. Namentlich das hiedurch verursachte Getöne hat Aehnlichkeit mit dem Knattern des Feuers in Stoppeln.

^{6.} Alle Gesichter קַבְּצֵר פַארוּר sammeln Röthe d. i. werden feuerroth vor Angst und Schrecken.

^{7.} Shaw's Reisen (S. 166): "Sie halten ihre Ordnung wie Soldaten. So wie sie fortrücken, übersteigen sie jeden Baum und jede Mauer, die ihnen in den Weg kommt. ja sie kommen sogar in die Häuser und Schlafzimmer wie die Diebe."

ואיש אחיו לא ידחקון בבר במסלתו ילכון וכעד השלח יפלו לא יבצעו: בעיר ושקו בחומה ירצון בבתים יעלו 10 בַּעָר הַחַלּוֹנִיבִשׁ יַבְאוּ בַּנַבָּב: לְפַנִיוֹ רַגְזַה אֶרְץ רַעַשְׁוּ 11 שַׁמֵים שָׁמֵשׁ וְיַרְהַ קַבְּרוּ וְכִוֹכַבִּים אֲסְפִּוּ נַנְהָבּם: וְיחֹוַה נַתַן קולוֹ לִפְנֵי חֵילוֹ כֵּי רָב מָאֹד מֶחֲבֶּהוּ כִּי עַצִוּם עַשָּׁה 12 דברו פי־גדול יום־יהוה ונורא מאד ומי יכילפו: וגם־ עַחָּה נָאָם־יַהֹוָה שָבוּ עַדֵי בְּכַל־לְבַרָכֵם וּבְצִים וּבְבָּכִי 13 וּבְמָסְפֵּד: וְקָרְעַוּ לְבַרָכָבׁ וְאֵל־בָּגְדֵיבֶם וְשׁוּבוּ אֵל־יְחוַה אַלְהַיכֵם כֵּי־חַנַּוּן וַרַחוּם הוא אַרַך אַפַּיִם וַרַב־חָסָר וְנָחַם 14 עַל־הַרַעָה: מָי יוֹדֵעַ יַשׁוּב וְנָחָם וְהָשׁאָיַר אַחַרִיוֹ בִּרַבֶּה 15 מִנְחָה וַלֶּסֶךְ לַיהוָה אֱלְיהִיכֵם: חִּקְעוּ שׁוֹפֶר בִּצְיָוֹן קַדְּשׁוּ־ 16 צום קראו עצרה: אספו - עם קדשו קהל קבצו זקלים אָסָפוֹּ עוֹלַלִּים וְיִוֹנָקִי שַׁדֵיִם וָצֵא חַחַן מַחַדְרוֹ וְכַלֵּד 17 בַּחַפַּתָה: בֵּין הַאוּלָכם וַלְמִוֹבַּחַ יִבְכּוֹ הַכּּהַלִים מְשֶׁרְתֵי יָהוָה וִיָּאִפְרוּ חַוּסַה יָהוַדִּה עַל־עַפַּדְ וָאַרַל־הַפָּוֹן בַחַלַתְדְּ לחרפה למשרו - בם גוום לפרה יאמרו בעמים אוה 19. אַלְהַיהַם: וַיִּקַבָּא יְחוַה לָאַרָצוֹ וַיַּחְמָל עַל־עַמָּו: וּיִען 19. אַ

^{8.} אַבְעָדֶר אֹ sie brechen nicht ab , näml. den Zug.

^{10.} Plinius a. a. O. solem obumbrant.

^{11.} Jehova selbst führt das Heer, und der Donner seiner Stimme geht vor demselben her. — בְּבֶּרה דְבָרל. Subject ist בַּחָבָּ, das Heerlager, welches sein Wort, seinen Besehl ausrichtet.

^{12.} Von nun an Aufforderung zu Busse und Besserung, aber zu wirklicher, nicht bloss durch äussere Zeichen.

^{14.} Wer weiss? er wird umkehren — Ausdruck der Hoffnung, dass es geschehen werde. 2 Sam 12, 22. Jon. 3, 9; vollständiger מָּי יוֹדֶע אָּבּ Esth. 4, 14, vgl. das lat. haud scio an f. vielleicht. — Das Suff. in אַדְרָיר bezieht sich auf Jehova.

^{17.} בְּלְ דְאֵרְכֶּם וְגֵרֹ . Der Ort, wo die Priester beten sollen, ist zwischen der Vorhalle des Tempels und dem Brandopferaltar, so dass sie letztern im Rücken haben, und mit dem Gesichte sich gegen den Eingang des Tempels wenden. בְּלֵּבְרֵד und יְבְּבֵּר sind Jussive.

^{18.} Die Imperfecta consecut. רְּרַקְהַלּל , רַרְקַלָּא v. 18. 19 können deshalb nicht als die Schilderung der Zukunst fortsetzend betrachtet werden, weil יואר שו האור זיאר יויאר זיין וויאר אור די א

erste Glied von v. 19 (מַצֵּבֶּי – מְבֵּבֵי) als historische Bemerkung aufzufassen, mit welcher der Prophet beide Reden, die vor der Busse (1, 2—2, 17) und die nach derselben (2, 19—4, 21), bei der schriftlichen Absassung zusammenstellte, vgl. Ewald d. Proph. d. A. B. I. S. 66.

^{20. &}quot;Die Nordischen" (collect.) heissen hier die Heuschrecken, insofern sie wahrscheinlich aus der nordostlich gelegenen Wüste über Syrien und Hamath herüber kamen. בְּלֵבֶלֵיכֶע von euch, aber mit dem Nebenbegriffe, dass es ihnen lästig war (gleichs. über dem Halse lag). — Ihren Untergang finden die Heuschreckenschwärme gewöhnlich, indem sie vomme Winde in dürre Gegenden, wo sie umkommen, oder ins Meer getrieben werden. Hier soll ihr Vortrab (בְּבֶּלֵינֶ ins Ostmeer (d. i. das todte Meer), ih sachtrab in das Westmeer (d. i. das mittelländische Meer) getrieben werden. — בּבְּבֶּלֵינֵלֵילָ שִׁ weil es so gross that. (Vgl. Klagl. 1, 9. אור ביל בּבְּבֶלִילָּלָלָ.) Dieselbe Phrase bedeutet sonst auch: Grosses thun, vollbringen, sach im folgenden Verse als Gegensatz.

^{23.} מֹלְהָלִיה der Frühregen, d. h. der Regen, welcher nach der Herbst—Tagundnachtgleiche etwa im October fällt. — בַּשֶׁם מִלְּהָלִים עַּשָׁם מִלְּהָלִים עַּשָּׁם מִלְּהָלִים שִּׁשִׁם מִלְּהָלִים שִּׁשִׁם מִּשְׁם מִלְּהְלָּהְ שִׁים שׁׁם שׁׁם שׁׁם שׁׁם מִּבְּלְּהָלִים שׁׁם שׁׁם שׁׁם שׁׁם שׁׁם שׁׁם שׁׁם שִּׁם שִׁם שִׁם שִׁם שִּׁם שִׁם שִּׁם שִּׁם שִׁם שִּׁם שִּׁם שִּׁם שִׁם שִּׁם שִׁם שִּׁם שְּׁם שִּׁם שְּׁם שִּׁם שִּׁם שִּׁם שִּׁם שִּׁם שִּׁם שִּׁם שִּׁם שְ

16. Die Heuschreckenverwiistung. Joel 2. 121

26. 'אַטֶּר דְּעָשָׂה עָפֶּיכֶם לְּהַפְּלִיא vgl. §. 128, 3, b. — אָשֶׁר דְעָשָׂה עָפֶּיכֶם לְהַפְּלִיא der mit euch gehandelt hat zum Wunderthun, d. i. auf das Wunderbarste.

Erklärendes Wortregister.

N. pr. bedeutet Nomen proprium; N. gent. Nomen gentilicium. Die appellative Bedeutung der Nomina propria ist, wo sie deutlich war, in Parenthese gesetzt. Coll. bed. Collectivum; D bed. 772, d. i. aliquis. Wenn vor die verschiedenen Bedeutungen eines Wortes römische Zahlen (I. II) gesetzt sind, so zeigt dieses an, dass dieselben in keiner erweislichen Verwandtschaft stehen. Die Stammwörter sind mit grösserer Schrift gedruckt.

N

אבר st. constr. אַבְּר m. 1) Vater. אָבָּק m. Staub, und zwar der Ueber "Vater des Königs" s. zu 1 M. 45, 8. 2) Erzeuger, Schöpfer Hiob 38 28. Plur. אבות Väter, Vorsahren. (§. 94, 2.)

אבר Impf. יאבר zu Grunde ge- אַרָרָהָם (Vater der Menge, vgl.

יאבה ז geneigt sein, יאבה wollen.

אבים m. Krippe. Stw. אַביּכ füttern, mästen.

אֶבִירוֹן dürstig, arm, vom Stw. in der Bedeutung: begehren, bedürfen.

אב .8 אבי

אבל Impf. אבל Kal u. Hithp. trauern. Davon

לבל trauernd.

אַבל Adv. gewiss, in der That! Es steht f. > (im Arab. aber, ja sogar) vom Stw. 📆 🚉

128 f. (als m. nur 1 Sam. 17, 40) Piur. אַכנים Stein; Edelstein.

אבנר (Vater des Lichtes) N. pr. Abner, ein Feldherr des Saul. dünne, auffliegende, versch. עפר Ton.

728 Hi. Schwungkraft üben, sich emporschwingen. Davon הַבְּלַה f. Schwungfeder.

1 M. 17, 5) N. pr. Abraham. Sohn des Therah, aus Mesopotamien, Stammvater des hebräischen Volkes.

ት፱ Thautropfen. Andere: des Thaues Behälter.

m. Teich, Sumpf. Stw. אַבֶּם m. im Arab. von stehendem, faulem Wasser.

אר m. aufsteigender Dunst. Im Arab. entspricht איאר ijad Dunstkreis, eig. Schleier, Umgebung, vom Stw. איד umgeben.

שרום und ארום (roth) N. pr. Edom 1) ältester Sohn des Isaak. gewöhnlicher Esav genannt. 2) Das von ihm abstammende Volk und Land der Edomiter, griech. Idumäa, Idumäer, südlich von Palästina; als Volk m. als Land f.

אָרוֹ, m. Herr, sei's Besehlshaber od. Besitzer od. blosse Ehrenbenennung. Plur. אֲרֹבָים mit Singularbedeutung dass. §. 106, 2, b. Stw. קוד richten, herrschen.

אָדִּר Adj. herrlich. Stw. אדר weit, gross, herrlich sein.

roth sein.

אָרָם m. Mensch, und coll. Menschen. Poetisch steht dafür בְּרַבְּאָרָם Menschensohn, und häufiger im Plural בְּיֵבְי אָרָם welche Umschreibung den fehlenden grammatischen Plural des Wortes ersetzt.

אָרָמֶד. f. Erde; Acker; Land.

m. rothhaarig. Stw. אָרָדְּאָ m. Grundfeste eines Gebäudes. Stw. ungebr.

eig. mein Herr, dann der Herr, vorzugsweise von Gott gebraucht. §. 106, 2, b. 119, Anm. 4.

בְאָרֵב u. אָרֵב Impf. בָאָרֵב lieben. Daven

אַבְּיָבּ f. Liebe, eig. Infinit. des vorigen. (§. 45, 1, b.)

אָרָהּין Interj. wehe! mit בְּ, z. B. בּיִים wehe über den Tag! בְּיִים m. Zelt.

אה (eig. Wille, Wahl, v. Stw. הוא), dann Conj. 1) oder, 2) wenn, s. 1 Sam. 20, 10.

und 77% ungebr. Stw.

1) bengen, krümmen, nieder-

drücken durch eine Last.
2) stark sein, davon אַבְּי.
Auch: umgeben, schützen,
davon אַבּ.

אי Interj. wehe!

אַיַב .8 אוֹיָב.

m. Thor, thöricht. Stw. אַרִיבּ m. Thor, thöricht. Stw. אַרָיבּ mit Waw mobile) thöricht sein.

ארר ungebr. Stw. 1) stark sein, wovon אַל Gott, eig. der Starke. 2) voran, vorn sein, davon ארב Vorplatz.

ארבר Adv. vielleicht, eig. [wer weiss] ob nicht, s. Gr. S. 271 Anm. *)

בּבְּיִשׁ m. eig. was vorn ist. (Stw. אול mo. 2, mit angehängtem ב_), dah. 1) Vorplatz, Halle, insbes. von der Vorhalle des Tempels zu Jerusalem, vor welcher in einiger Entsernung der grosse Brandopseraltar stand Joel 2, 17. 2) adv. gegenüber, dagegen; mithin: aber, nichts destoweniger. בַּבְּיִשׁיִן und nichts destoweniger 1 Sam. 20, 3.

אָנֶּלָת f. Thorheit. Vgl. אָנָיל.

ערן ארן ארן ungebr. Stw. nichtig sein. Davon אַרן no. 1 u. m. Eiteles, Lüge, Frevel.

אוֹבֶר m. Vorrathshaus. Plur

אור m. und אוֹרָה f. Licht. אוֹת Pl. אחלה, אחלה m. und f. Zeichen, für אָרֵה yom Siw. ארה in der Bedeutung: bezeichnen. Gr. §. 84, VI, 4.

אָל Adv. damals. אָב Praep. und Conj. von der Zeit an wo = seit, depuis.

אַזרֹב m. Ysop (Pflanzenname). אַזרֹת m, Gürtel. Stw. אַזרֹת gürten. דָשֶבֶּן דָשֶבֶּן דָשֶבֶּן אַנָּאָרָן N. pr. eines kleinen Felsens bei Jerusalem.

עָּאָלְבֵים' - אָּלְבֵים' - אָּלְבֵים' - אַלְבֵים' - vor den Ohren jem., d. i. so dass er es hört. Davon das Verbum Hi. בְּאָלִין aufmerken, vernehmen; gehorchen. Part. קיני (§. 67, Anm. 1).

אור Impf. אור gürten.

אַדְּחִדּ N. patron. Nachkomme des Esrach. Abgeleitet von אָזְרָה, welches wahrscheinlich nur eine verschiedene Form ist für הַּיָר, ein Sohn Juda's 1 Chron. 2, 6.

I. האוד constr. אוד m. 1) Bruder. So nennen die Hebraer auch Stammgenossen, Landsleute 2 M. 2, 11. 2) mit איש alter, alter. Plur. אַוִּדִים, constr. אַוִּדִּים, §. 94, 2.

II. האָ Interj. ach! wehe!
 בּאַרָאַב (Vatersbruder) N pr.
 Ahab, König von Israel, von
 918 bis 897 v. Chr.

ארונה m. Nilgras, Ried, eir Wort.

אַתּאָ Adv. hinten, zurücl

אָתִיְהוּ (Bruder = Freund va's) N. pr. Ahia, Va Baescha, Königs von I אַחַרְּהְּ hinten sein, zöger zögern, säumen. Jes. אָתַחְרֵי בַּנְּשֶׁף die spät Nacht aufsitzen.

אַחָר m. אַחָר f. Adj. folgende, zweite, alte 1, 3. 2) der (die, da dere, alius, alia, aliu אַרָּא 1) Adv. hinten, hä hernach, nachher. 2) hinter, nach, vor de Als Präp. nachdem. gleich häufig die Plur. אַחַבִּי בַּן .(\$. 101,3). אַחַבִּי dem [es] so [war] d. i. d a) von hinter, z kehrte zurück פַּלָשָׁתִּים von der Verfolgung der lister 1 Sam. 24, 2. .ter, auf der Rückseite etwas 1 Kön. 10, 19.

לחרין Adj. 1) der, die, da tere. Daher 2) westlich Hebräer wendet sich be zeichnung der Himmelsg den mit dem Gesicht Morgen, und nennt der sten hinten, Osten vorn den rechts, Norden links קרָם, הַדּנֵין, אָרֶם, folünftig. אַחונ. (§. 94, 2). se, langsam. Un-೮೮%. m Gegens. des Meeie. *Plur*. איים, auch orzugsweise v. den üsten des mittellänres. Contr. aus אַרָּר ארז wohnen.

אַיָּבָּה: אַניּבָּה Wo (§. 150, 1, Anm.). indung mit anderen Bedeutung, s. אֵינָה. en, dav. Part. אריב Feind, und dschaft.

. Last, daher Be-Noth, Unglück. Stw.

יאר wo? idet, nämlich vom e) N. pr. Hiob, ein Bewohner des wüiens, der Held des benannten Lehrge-

ührt, keusch) N. pr. raus unser Isabella), des Ahab, Königs

ısammengesetzt aus rorte זה u. זה hier. וgekürzt aus אֵיכַה,

welches zusammenges. ist aus . so כֹה ≔ כַּה (w. m. s.) und כֹה בּה so. אבל Aeusserste, Ende. איל m. Widder, vom stark sein. Stw. 21x no. 1.

אַבֶּל f. Hirschkuh, Hindin. Stw. ארל no. 1.

wohnbares, trocke- איקה f. Schrecken. Ungebr. Stw. אים erschrecken.

maritima, mithin: I. אָרָך, אָרָך (eig. Subst. Mangel, Nichtsein) Verneinungswort: es ist nicht, war nicht, ist nicht da. §. 149, 1, Anm. Stw. ארך. Dann f. בְּאֵדן ohne. 80 מאין dass nicht [ist].

Adv. der Frage: 1) II. איך (aus אי und einem angehängten Nun, vgl. Ewald Gr. §. 104) wo? Nur in der Verbindung מאק woher?

gibt es denselben איסה f. ein Getreidemaass, dessen Gehalt man auf einen Berliner Scheffel angibt. derselben machen einen הֹמֶר. איפה (aus אי und פה hier) wo?

שרש m. 1) Mann und Coll. Auch: Ehemann. Männer. איש מְלַחֵמה Kriegsmann, Krieger. איש אַלדִים Mann Gottes, von Engeln und Propheten gesagt. 2) Mensch überh., wie bei Homer avig. 3) jeder 1 M. 42, 35. Plur. אַכשִׁים st. constr. אַנשׁר. §. 94.

אַרתן m, (immerwährend, fest, stark) N. pr. Ethan, ein Esrachite, Weiser u. Dichter.

אה (abgekürzt aus אכן) Adv. 1) nur. 2) ja! gewiss, allerdings. §. 98, 4.

אַכוּרִיּה f. Grausamkeit, Wildheit, zunächst vom Adj. אַכִּזַרִי, mit der Endung או, §. 85, 2, no. 6. Ungebr. Stw. כור, im Syr. kühn, tapfer sein.

יאבי essen, fressen, von Menschen und Thieren.
Mit ב: an etwas essen, also:
davon essen Richt. 13, 16.
Part. בא der Fresser (im
Arab. vorzugsweise: der Löwe). בו בא cine Mahlzeit
halten, zu Tische sitzen. Davon

אָבֶּלָ m. und אַבְּלָּהָ f. Speise, insbesondere Getreide.

אַכֵּן Adv. wahrlich, gewiss.

אבּה m. Pflüger, Landmann. Ungebr. Stw. אבר im Arab. Conj. V. graben.

N 1) Conj. dass nicht, μη, bes. vor dem Impf. 2) seltener: nicht, mit dem Impf.
 s. §. 149, 1, Λnm.

m. Gott, eig. der Mächtige, Gewaltige, verw. mit אול stark sein.

אינים אוני אינים אונים אונ

אָרֶּהְיּהְיּהְיּהְ am Berge 1 Sam. וּשׁ. 3. Vgl. §. 151, 3, d. אַלָּוֹה wehklagen.

אָלֶהוּ Rron. plur. comm. diese – Plur. von הַּדָּ, §. 34.

תל בי על היים Gott. Im Singnur poet. Gewöhnlicher im Plural אַלדעים mit Singularbedeutung (§. 106, 2, b), vom höchsten Gott, aber auch von and. Göttern Richt. 16, 23. 1 Sam. 17, 43. Es construirt sich mit dem Sing. 1 M. 1, 1. אַלדע m. Freund, Vertrauter. Stw. אַבָּאַ bekannt, vertraut werden mit etwas.

אַלְיְהוּ (Jehova ist mein Gott, aus מַּלְּהוּ u. יְהוּ d. i. יְהוּלָה) Elias איי עונה איי

אלם Pi. binden, davon f. Garbe. Plur. יים uncl

אָלֶף 1) m. tausend. אָלֶף אָרָר 1) m. tausend. אָלָר אָגוּגוּמענעסבּ, Hauptmann. 2) me-epicoen. Rind.

אלץ Pi. in jemanden dringen - mit Suff. אמר f. Mutter.

in dem zweiten Theile einer disjunctiven Frage, wie amin utrum — an? §. 150, 2. 2) Conj. wenn, a) von der Bedingung, s. §. 152, 2, f. Daher auch beim verneinenden Schwure mit einer Ellipse (s. ebend.): eig. [Gott soll mich strafen] wenn —, mithin:

., wie wenn für wann. m. von ex Mutter, aber in trop. Bezeichnungen: lutter des Armes, Vorder-(5 M. 3, 11), daher Elle. Autter d. i. Grundfeste der welle Jes. 6, 4. . Magd. §. 94, 2. f. Wahrheit, Treue. Stw.

Pul. Han verwelkt, verchtet sein. §. 54, 2. eig. gestützt, fest sein. . zuverlässig, treu, wahrsein. Ni. dass. Hi. 1) ben, vertrauen. 2) Stand en, still stehen Hiob 39, 24. Impf. יאביץ stark, rustig . Pi. stärken.

I) sagen, mit 그렇, 늘 (auch 1 Sam. 20, 1), zu jeman-אַנֵּיר דַּבָּר לִ so und so sazu elwas, es so nennen 5, 20. 2) denken, bei sich n, wie das homerische ', 2 M. 2, 14. Richt. 16, Davon

אַנְיב m. und אָנִיר f. l) t, Rede, 2) Lied, Spruch 19, 3.

für אַמֶּינֶת, §. 19, 2) f. ie, Aufrichtigkeit, Wahr-Stw. אַכִּין.

f. Sack.. Ungebr. Stw. ausbreiten.

pr. On, griech. Heliopo-Stadt in Aegypten, eig. im ypt. Licht, Sonne, weil dort verehrt wurde.

wure Jes. 5, 9. b) von der אַרָה (von אַרָן = אַן und dem n— locale) wohin? שבלש m. Mensch, coll. Menschen, nur poet. Es ist eine Nebenform von אָרשׁ, welches zusammengez. ist aus בוא, s.

§. **94**, 2.

stöhnen. באבה stöhnen. אַבַּחָבּוּ wir, §. 32, Anm. 2. אָנִי ich.

אַנִּר collect. Schiffe, Flotte, wo es als fem. steht. keinen Plural. Für den Singular אָכָּר steht aber in den Parallelstellen d. Plural אַבִּילת vgl. 1 Kön. 9, 26 mit 2 Chr. 8, 18, und 1 Kön. 10, 22 mit 2 Chr. 9, 21. (Grundbedeutung: Gefäss, v. Stw. 7328, arab. Conj. IV. zurückhalten). אַבַּיּה f. nomen unitatis des vorhergehenden: Schiff.

ich §. 32, Anm. 1.

אָבישִׁים Männer, s. אָרשׁ.

אַכּוֹדָ m. Schaden, den jemand nimmt. Ungebr. Stw. 75%, wahrsch. s. v. a. אזר arab. sich verletzen.

אַכוּר אַ Plur. אַכוּרִים m. Fesselu. Stw. רבי.

אכיר m. Gefangener. Slw. אביר אַכּבּת N. pr. Asnath, die Gemahlin Josephs in Aegypten.

יאסף Impf. אַבאָר auch אָבֶי וּ. אָבאָר וּ 1) sammeln; einsammeln. 2) einziehen, wegnehmen. Ni. sich versammeln, sich zurückziehen, wegbegeben.

אַסָר Impf. אַכר u. ראַלר verw.

mit אַדֵּל binden, fesseln, gefangen setzen.

I. אָב Subst. m. (contr. aus אָב, vom Stw. אכף schnauben, §. 19, 2) 1) Nase. 2) Zorn. Dual. אפר 1) Nase, eig. Nasenlöcher. 2) Gesicht.

II. אָצ Conj. auch. אָן eig. auch dass; dazu kommt, dass; אוֹצר' s. אוֹצר. dah. geschweige denn, ja sogar, s. 1 M. 3, 1.

אפה אפה א Impf. אפה kochen, backen. Part. Tox Koch, Bäcker.

אַפּלא Adv. eig. ganz und gar so, also 1 M. 43, 11. Dann Verstärkungspartikel nach Fragen und Imperativen, wie unser: nun, denn, s. §. 150, 2, Anm.

אפיק m. Bach, Flussbett. Stw. fassen.

f. Finsterniss. Ungebr. Stw. 30% untergehen (von der Sonne).

m. eig. Aufhören, vom Daher: Stw. 55% aufhören.

1) Subst. Ende, Grenze. 2) Adv. nicht mehr.

אפק stark sein. Hithp. דְּתְאַפֶּק sich stark machen, an sich halten mit seinen Empfindungen.

אפרוח m. junge Brut von Vögeln. Stw. חַפַּר.

der 10 Stämme des Reiches Israel; als der herrschende Stamm auch für das ganze Zehnstämmereich.

אַפְרָחִי m. N. gent. Bewohner

von Ephrata, d. i. der alte Name der Stadt Bethlehem und der Gegend um dieselbe. אָבָע f. Finger. Stw. אַבע eintauchen.

אַבֶּל Subst. Seite אָבַל אָנָב von der Mittagsseite her. Dann Adv. neben, bei.

אַרַב Impf. יארב 1) flechten, weben. 2) trop. nachstellen, wie suere dolos. Part. בארב der Hinterhalt, coll. die Nachstellenden. Davon

אַרֵב m. Hinterhalt, Lager des Wildes.

ארבה m. Heuschrecke, auch von einer besonderen Art dersel-. S. zu Joel 1, 4. Siw. viel sein.

in der Bed. enthalten, אַכָּה f. Geflecht, Gitter, dah. Feuster, Schleuse. Stw. ברב no. 1.

> אַרָבַע f. אַרָבַע m. vier. Plur. בּרָבַעִים c. vierzig. Das Stw. ist רבע und א vorgesotzt. Dah. רָבִּיעֵּר der vierte.

אַרַג Impf. יאריג flechten, weben. Davon

אָרָג m. Geflecht.

אַרְגַּמֹך m. Purpur. Stw. wahrscheinlich בין s. v. a. בקם bunt färben.

ארז m. Zeder.

אָפְרַיִם N. pr. Ephraim, einer אָפרָים m. und f. pl. אָרָחית und auf syr. Art אַרַחוֹת (§. 23, Anm. 2) mit Suff. ארחומיד Pfad. Stw. אַרַה wandern. Von demselben ארחה: f. Carawane, Reisegesellschaft.

und אַרְיֵה m. Löwe. Ersteres im Plur. אַרִיים, אַרָיים. ואבן lang sein. Davon

אַתְּ Adj. lang. בּיְבָּיִּ אַבָּין lang zum Zorne, d. i. langmüthig, geduldig. -

אָרָד: m. Lapge.

YN m. und f. mit dem Art. באָרֶץ 1) Erde, Land. 2) Bewohner dess. S. zu Jes. 11, 4. יאַרַר verfluchen.

אַרַרַם N. pr. Ararat, Berggegend in Armenien zwischen dem Flusse Araxes und den Seen Wan und Ormia.

WN m. und f. Feuer. Mit Suff. אשר.

ਸਾਲ਼ f. Weib, §. 94, 2. אַשׁרּר f. Assyrien. S. 1 M. 2, 14. אַבּיבּאָ m. Kamm der Weintraube, unreife Traube. Plur. אַשַׁכּלּוֹת. רבי אַ ישַּעה Geschenk. Ungebr. Stw. שכר beschenken.

בשַׂאַ u. בשָׂאָ Impf. בּשָׂאָהָ 1) schuldig sein, auch 2) die Schuld büssen. Ni. dwg büssen.

שׁבֵּא Adj. schuldig. אַשָּׁה f. Köcher.

אַשָּקלון (Wanderung) N. pr. Askalon, Stadt der Philister am mittelländischen Meere.

אַשַּׁאַ glücklich sein. Pi. glücklich preisen. Davon

אַשָּׁר . Glück. Plur. constr. אַשָּׁרַר Glückseligkeiten des, Heil dem —.

Numm. u. Genera: welcher, זְאָהְאָ f. Eselin.

welche, welches u. s. w. Ueber das Syntaktische s. §. 121. בי אַ umschreibt den Genitiv. S. §. 112, 1. — 2) Conj. wie קי, ŏte, quod, a) dass, quod, s. die Note zu 1 Sam. 24, 11. b) so dass, ita ut 1 M. 22. 14. c) darum dass = weil 1 Kon. 3, 19. d) f. שַּׁבֶּר שִׁם woselbst, ubi. e) zu der Zeit, wo; als, da 1 M. 40, 13. Mit Präp. ¬ឃុំਲੜ 1) wo, 2) weil 1 M. 39, 9. מָאָטֶׁר a) dem zufolge, was, dah. wie. ענאַשֶּׁר - בֵּּדְ wie — so. b) dem zufolge, dass = weil. c) von der Zeit: wie, sowie, wann, als, sobald als 1 M. 37, 23. 40, 14. Richt. 16, 22.

אַטָּה st. constr. von אָשָׁה §. 94, 2. בּאַחַעּיִאָּ (Forderung) N. pr. Esthaol, Stadt in der Ebene des Stammes Juda, unweit des Gebietes der Philister.

I. Tie, mit Makk. -ne, mit Suff. אָתִי u. s. w. (§. 101, Anm. 1), Zeichen d. Accusativs, doch nur des bestimmten (§. 115, 2.), urspr. Demonstrativpronomen $= u \dot{v} \dot{r} \dot{o} \dot{\varsigma}$ (s. a. a. 0.).

II. אַ mit Makk. האַ, mit Suff. אָתִי (§. 101, Anm. 1) Praep. 1) bei, 2) mit. אמָם aus der Nähe jem., von Seiten jem. dah. מאחר eig. von bei sich 1 M. 8, 8,

אות .S את.

אַר 1) Pron. relat. f. beide אַחַה Pron. du, §. 32, Anm. 4.

n Praep. praef. Ueber die Ableitung u. Punctation §. 100, über die Bedeutungen §. 151, 3, a. A) 1) in (&v, in), vom Befinden im Raume und in der Zeit z. B. הַבָּיֵם im Hause, יית בָּאָבֶץ im Lande, בּאָרֶץ im Anfange. 2) inter, vom Befinden unter einer Menge Richt. 14, 3. 3) intra, innerhalb, von Ort und Zeit. 4) in der Weise oder Norm, f. nach der Weise, dah. nach, secundum 1 M. 1, 26. 5) In den Bedeutungen no. 1 - 2 auch nach Verbis $der Bewegung = \epsilon i\varsigma.$

B) vor, an, von dem Befinden in der unmittelbaren Nähe eines Ortes. ערבר פערבר 701 den Augen, im Bereich der Augen, פַעַב בַּקַעם Mal au Mal für: alle Male Richt. 16, 20. Daher בַאַה בָ ansehen, הַרִיתַ בְּ anriechen.

C) von der Nebensache, welche die Handlung begleitet. Daher 1) mit, bei, bei den Verbis des Gehens und Kommens, welche dann *bringen* bedeuten, 2) schwören, fluchen bei jem., d. i. unter Anrufung seines Namens, 3) bei s. v. a. ungeachtet, trotz. אר בּלְ־זֹאת bei dem allem, 4) für, vom Preise, Lohne, wegen, Jes. 14, 21.

בּאֵר f. Brunnen. באר שבע (Eidesbrunnen) N. pr.

Berseba, Stadt an der Südgrenze von Palästina.

তাম stinken. In andern Dialekten: schlecht sein. Davon באם m. Gestank, und

יבאָשִים m. pl. schlechte, sauere Trauben, labruscae, Heerlinge. בָבֶּ f. N. pr. Babylon u. Baby-

lonien.

פגָד m. und f. mit Suff. בָּגָד (ohne Dag. lene im 7, s. Ewald Gr. §. 255, 1) Kleid.

רב eig. Absonderung. Stw. דב eig. Absonderung. sich absondern. Dah. לבה in meiner Absonderung, d. i. ich allein, নানু du allein u. s. w. לבְּדְּלְ ihm allein. לַבַר מִן ausser, ausgenommen. Dass. ist קַּלְבַר.

ידי 8. בדי

אברל Hi. scheiden, trennen. Vor den beiden zu scheidenden Dingen steht בֵּיך - רַבֵּין (zwischen u. zwischen) 1 M. 1, 4. 7, und בִּין – לִ v. 6.

חברה nach Vulg. Luther: Bdellium, ein durchsichtiges, wohlriechendes Harz eines arabischen Baumes.

m. Leerheit, Wüste. gebr. Stw. ההה.

אבהל Ni. 1) bestürzt sein. 2) davon eilen. 3) plötzlich untergehen Ps. 104, 29.

לְבְּהַכְּיה f. vierfüssiges Thier, besonders von zahmen Thieren, Vieh. Ungebr. Stw. בהם stumm sein.

ון יבלא (Impf. יבלא 1 Perf. אַבַּ, hineingehen. Insbes. a) von

der Sonne: in den Horizont MDI vertrauen, mit z. eingehen, untergehen. b) einkommen, von Einkünsten. 2) kommen, dah. eintressen, von etwas Zukünsligem, von einer Weissagung Richt. 13, 12. 3) gehen 1 Sam. 20, 41,

Hi. 1) hineinführen, 2) herführen, bringen. Ho. geführt, gebracht werden.

-verwirrt sein, be בַבּלּהָ: Ni. בַּרַּךְ stürzt umherirren.

וַבָּין .8 בּרּן.

ond mit Füssen treten. Part. Ho. מדבם zertreten.

באר פאר באר f. באר באר von ביר, graben) m. 1) Grube, Cisterne, 2) Grab, Unterwelt. 3) Gefängniss, weil Gruben oder trockene Cisternen zu Gefängnissen gebraucht wurden.

עוֹם Perf. שוֹם, Impf. שוֹם 1) sich schämen. 2) beschämt werden, besonders insofern man sich in seiner Hoffnung getäuscht sieht.

Hi. Part. מַבִּרשׁ der schändlich, schlecht handelt, d. i. der Schlechte, Verächtliche. Hithpal. wie Kal no. 1.

The verachten.

112 plündern.

J∏⊒ prüfen. Ni. pass.

בחור constr. בחור auserlesen,

Part. pass. vom Stw. ਮਸੂਤੂ. תחור Plur. בחורים m. Jungling. חֹב 1) auserwählen. 2) lieben, diligere, gewöhnl. mit =, mit 5 1 Sam. 20, 30 (wo aber viele Mss. z haben).

בטך f. mit Suff. בָּטַרָּר Leib, Mutterleib.

m. pl. Pistazien, eine den בַּקַנִים Haselnüssen ähnliche Frucht.

בָּר Bittwort: ich bitte; obsecro. -verbun אַלנֵי u. אַלנִי verbun den. Wahrscheinl. contr. für שני (Bitte) עדר bitten.

ן eig. geschieden sein (s. בֵּיךְ), dah. distinct, klar sein, und dann 1) bemerken, wahrnehmen. 2) wissen, kennen, mit בַבלן Ps. 139, 2. Ni. part. בַבלן verständig, klug. Hithpal. auf etwas merken, achten, mit ->& 1 Kön. 3, 21, mit קר Hiob 38, 18.

בין Plur. בֵּילִם eig. Zwischenraum, Zwischenraume, dann Praep. zwischen. בֵּדֶ — לַ zwischen, z. B. בין בים לבים zwischen Wasser und Wasser (näml. dem irdischen u. himmlischen) eig. der Zwischenraum des Wassers bis zum Wasser 1 M. 1, 6. Ebenso קל — דָּלָ Joel 2, 17. Mit n praef. מָבֵּין zwischen [etwas] hervor. Stw. בין.

Dual. שנים der mittlere Platz zwischen zwei Heeren, dah. אַרשׁ בַּבֵּיָם der Zweikämpfer, der dort als Mittelsmann austritt.

בּיבַרה f. Einsicht, Verstand. מיצה Plur. ביצים f. Ei. Stw. ברץ weiss sein.

רָת Pl. מַּחָם (§. 94, 2) m. Haus. אַשֶּׁר עַל הַבְּיִת der über das Haus gesetzt ist, Haushofmei-

ster. 2) Tempel, Palast. 3) Grabmal Jes. 14. 18. 4) das וnnere, dah. מביה von innen. 5) Wohnung überh. Hiob 39, 6. 6) Familie 1 M. 45, 11. 18. בית אב Stamm Levi. בַּית לֵנִי Stamm Levi. Vaterhaus, ebenf. für Familie. 7) wie familia, auch f. Hausgenossen, Knechte Spr. 31, 15. שַבְדֵי פַּרָעה .s. v. a בֵּית פַּרְעה 1 M. 45, 2. 8, vgl. 50, 4. בית לחם (Haus des Brotes) N. pr. Bethlehem, Flecken in Juda, Geburtsort Davids und Jesu. Es führt den Beinamen B. Juda's, zum Unterschied von einem audern in Galiläa. וובר, Impf. consec. ייבר weinen.

תַּבְר m. das Weinen.

Davon

הבלר m. der Erstgeborne. Stw. בכר.

בּכֹרַדוֹ f. Erstgeburt.

בַּב eig. Vernichtung (von בָּב) Conj. dass nicht.

בּלְהַה (Furcht, Bescheidenheit). N. pr. Bilha, ein Kebsweib Jakobs.

eig. Vernichtung, Nichtsein, Dann Adv. nicht, Mangel. מִבָּלָר ohne. לְבָּלָר, ohne. מִבָּלָר wegen des Nichtseins, weil nicht [ist], auch: ohne. עד bis nicht [mehr ist]. Stw. aufgerieben werden.

אַנּיַעַל m. (aus בְּלָּיַעַל nicht, und בְּלָּיַת bauen. בשבל Nutzen) eigentl. Nichtsnützigkeit, dah. Nichtswürdigkeit, Schlechtigkeit. אַרשׁ schlechter Mann. Plur.

בני בליצל schlechte Leute 1 Kön. 21, 10. 13. veschlingen. בַּלַע

מבר nicht, und בַּלְמֵרֵי (aus בָּלְמֵרָי בַרי zu) mit Suff. אָלָפַדָי 1) eig. non ad me [pertinet], nicht steht es mir zu 1 M. 41, 16. 2) ohne.

בְּלְתִּר (von אָבֶּ, Stw. בְּלָתִי 1) Adj. nicht. 2) Praep. für בָּבָּהָר ohne Jes. 14, 6. **3**) Conj. מוּר שָׁלָחִר אֲשֵׁר , בַּלָּחָר אָם ausserdem dass, ohne dass 1 M. 43, 3. — Mit > praef. جيڙورد (vor dem Inf.) nicht zu. . . 1 Mos. 3, 11.

The f. (mit unveränderlichem Kamess) Höhe. Plur. constr. und בַּמְרָה (bamothe). 하고주 = 주 (§. 101, 2, Anm.).

קָּיִם Plur. בָּיָם (S. 94, 2.) m. 1) בָּיָם Sohn. Plur. c. Kinder, auch von Thieren, Junge, z. B. -רָאָמִים Ps. 29, 6. רָאָמִים Enkel. בֵּר אֵלדִרם Söhne Gottes, d. i. Eugel. Söhne Zions. d. i. Zioniten. 2) trop. ein Sohn von 90 Jahren, 90 Jahre alt; Sohn des Todes, ein zum Tode bestimmter; Sohn der Morgenröthe, poet. f. d. Morgenstern; Sohn des Fettes, fetter, fruchtbarer Ort. S. §. 104, 2.

בּנוָם \$. בַּנוָם.

בילת Töchter, s. הַבַּ.

בְּרָמִיךְ (Sohn des Glückes) N. pr. Benjamin, jüngster Sohn des Jakob.

בְּבֶר Praep. 1) um, ringsum, בְּבֶר f. Thal. 2) mitten durch, mitten unter, wie άμφι in den Formeln לַּמְל rings von בַּקר m. der Morgen. Feuer umgeben u. dgl. (s. Matthia gr. Gr. S. 1158. Rost, 5. Aufl. §. 106, 2, b). פַּבָּר ליק durch d. Fenster 1 Sam. 19, 12. Joel 2, 9. הַשְּׁבֶּר הַשֶּׁבֶּר Joel 2, 8 mitten durch die Geschosse. S. über diese Partikel Handwörterb. I. S. 283 vicrte Ausg.

יחר בּצִיר m. coll. Vieh.

אַבַּ m. 1) Herr, trop. Herr der Träumo, der Träume hat, Träumer 1 M. 37, 19. (§. 104, 2) Ehemann, Gemahl. בַעל נְעוּרִים Jugendgemahl, d. i. der Verlobte Joel 1, 8.

eigentl. abweiden, dann: durch Feuer verzehren, und intrans. verzehrt werden. Pi. 1) abweiden, 2) wegfegen, struirt. Hi. anzünden, verbrennen.

אינישא N. pr. Baescha, König v. Israel, um das J. 950 v. Chr. ו zerschneiden, abschneiden, abbrechen Joel 2, 8: sie (die Heuschrecken) brechen nicht ab, näml. ihren Zug, sie lassen sich auf ihrem Zuge nicht von einander trennen. 2) [Geld] schneiden, Gewinn machen. Davon שבע m. Gewinn.

spalten. Ni. sich spalten, austhun.

קקב Coll. comm. Rinder, Rindvieh.

שקש Pi. בקש 1) suchen, "das Angesicht jem. suchen" d. i. jem. zu sehen trachten. nach etwas trachten. 'ס עַפָּשׁ מ nach jemandes Leben trachten. 3) fordern.

ראַ und בו 1) Adj. rein. Subst. m. a) Getreide, eig. gereinigtes, b) Feld, eig. leeres, offenes Feld, Stw. בַּרַר reinigen.

שלר 8. ברב.

スプラ schaffen, neu hervorbrin-. gen. Ni. geschaffen werden. ברד m. Hagel.

2) erwählen I Sam. 17, 8.

m. Cypresse. m. Eisen.

fliehen, eig. durchgehen. wegschaffen, mit בריא con- בריא Adj. fett. Stw. בריא in der Bedeut.: essen, sich mästen. m. Riegel, von בַּרִית durchgehen.

קרת f. Bund, Bündniss, Vertrag. Stw. מָדָה no. 1, vgl. δρχια τέμνειν.

ברַדָּ die Kniee beugen; nur im Part. pass. s. v. a. Pi. — Pi. בַּרֵךָ 1) [Gott] anrufen (wobei man das Knie beugt), loben, preisen. 2) segnen (eig. Gott für das Glück eines andern anrusen). 3) fluchen (eig. das Verderben jem. von Gott erflehen) 1 Kön. 21, 10. Pu.

pass. von Pi. — Hi. machen dass jem. die Kniee beuge. Hithpa. sich segnen.

Schooss.

קרָכה f. Segen. קרָב m. Blitz. Stw. קרָב blitzen. שַּיִּב, שִׁיִּב m. Plur. שִּיִּביב

Wohlgerüche, Spezereien. Stw. ungebr. wohlriechen.

תבי m. Fleisch. אים האים alles Fleisch, d. i. alle lebenden Geschöpfe 1 M. 6, 13. 17. 19. 7, 15. 16. 21; im engeren Sinne: alle Menschen 1 M. 6, 12. אים mein Fleisch, das

ist mein Angehöriger, Blutsverwandter 1 M. 37, 27.

7번호 kochen, dah. reifen (von der Weintraube). Hiph. reifen, wie in Kal. Auch im Deutschen gebrauchen die Winzer diesen Ausdruck.

ກໜ່ວ f. Schande, Schandlichkeit. Stw. ພ່າລ.

I. רוב c. ein Maas für flüssige Dinge von demselben Gehalte, wie das אֵיסָה. Ungebr. Stw.

II. กฐ (für กฐฐ) Plur. การฐ (§. 94,
 2) f. 1) Tochter. 2) überh.
 Madchen, Weib Spr. 31, 29.
 กรฐ f. Ende, Garaus.
 กรฐาร f. Jungfrau.

בתים Hauser. Plur. von חיב.

٦

קאק m. 1) Herrlichkeit, Hoheit. 2) Uebermuth, Stolz. Stw. און erhaben sein.

אַבה Adj. hoch, und אבה m. Höhe.

grenzen. Stw. baş be-

אַבּיר Held. Stw. בָּיל stark sein. Davon auch

ל גבירה f. Kraft, Stärke, virtus. בביך m. Kelch. Stw. בביע hoch sein. Davon auch

und נְבֵר *Impf.* יְנְתֵּר stark sein und werden, zunehmen. Davon

קבֶּר m. poet. s. v. a. שַּבֶּר m. mann. 2) jeder Joel 2, 8. a. m. mit Suff. בְּּרִל Dach. מַבְּרָל Adj. 1) gross, 2) von der

Stimme: laut. 3) maior natu.
4) wichtig.

הָדִי m. Bock, Böcklein.

בריש m. Haufe von Garben.

und יְּנְדֵל Impf. יְנְדֵל gross sein, werden. Hi. gross machen.

abhauen, abbrechen. Ni. pass.

נבר comm. Mauer um einen Garten od. Weinberg. Stw. הַרַ mauern.

f. gemauerte Hürde um das Vieh, eben offener Sommerstall, Geheg.

לְיָהְהְּ f. Körper; Leichnam.
היה m. Volk. Piur. ביה Völker, besond. von den nichtisraelitischen Völkern.

Pla das Leben verhauchen, sterben.

773 wohnen, verweilen.

m. die Schur, geschorene Wiese. Stw. 172 scheeren.

junge noch unbeflügelte Heuschrecke. S. zu Joel 1, 4. Stw. Die abschneiden, abfressen.

abgehauenen Baumes. Stw. 272 abschneiden, abhauen.

aus einander schneiden od. bauen.

יה m. Bauch. Stw. גרון sich bücken.

ביא m. Thal, Niederung.

עום und און hervorbrechen, vom Kinde aus dem Mutterleibe.

לידורך (Strom) N. pr. einer von den vier Flüssen des Paradieses, und zwar vielleicht der Ganges, s. zu 1 M. 2, 10

ליל frohlocken. Subst. das Frohlocken.

אַל Plur. בּלִים Wellen. Stw. בָּלָּים rollen.

לְּבֶּלְים m. Plur. בּוְבָּלִים Rad. Stw.

ול בלה (בית das Ohr jemandes entblössen, jem. etwas anvertrauen. 2) auswandern, in die Gefangenschaft geführt werden (eig. das Land von Einwohnern entblössen). Ni. eröffnet sein. Pu. part. offen.

eig. kahl sein. Pi. אלה scheeren. Einmal: sich schee-

ren (Haar und Bart) 1 M. 41, 14. Pu. pass.

אַלְיֵח (Exil) N. pr. Goliath, ein Riese aus dem Volke der Philister.

שְּבֵּלֵל wälzen, rollen. Hithpa. sich über jem. herwerfen, über jemanden herfallen.

m. Sache, Geschäft, nur وَجُرُّة m. wegen.

Stw. Di m. eig. etwas Zusammenen. gewickeltes, Unentfaltetes, nod. Klumpen, vom Foetus. Stw.

ina's jenseit des Jordan (jetzt Belka).

sowohl — als auch. Es dient auch dazu, eine Mehrzahl zusammenzufassen, אַבְייָבָי בּוּ alle beide Spr. 17, 15, oder dem folgenden Worte Nachdruck zu geben 1 M. 42, 22. 44, 10.

21, a) schlürfen. Davon na m. Papirschilf, Nilschilf.

baza m. Handlung, Betragen gegen andere. Von

1) jem. etwas erzeigen, zustügen, bes. Gutes, mit dopp. Accus., auch mit dem Dat. der Person. 2) vergelten, mit ders. Construction. 3) [ein Kind] entwöhnen (eig. von dem Pflegen und Hätscheln desselben bei der Entwöhnung, oder weil eine Art der Ernährung durch eine andere

ersetzt wird). Part. pass. 3723 der Entwöhnte.

בְּמָבְּים c. Plur. בְּמַבִּים Kameel. בְּמָבִּים m. und f. Garten. Stw. בָּקָּ schützen.

stehlen. Pu. pass. Davon בנג m. Dieb.

אבער hart ansahren, schelten, mit ב. Davon

לבֶּרָה f. das Schelten, Rüge, Verweis.

73 comm. Weinstock.

noi eine Art harziger Bäume: Tannen, Fichten.

קֹק f. 1) Tenne. 2) das Getreide selbst.

ערב Kal und Pi. vertreiben. שֶׁבֶּי m. Regen.

N. pr. Gosen, eine Gegend Aegyptens auf der Ostseite des Nils in Niederägypten nach Arabien zu.

ראַ (Kelter) N. pr. Gath, eine philistäische Stadt. Das N. gent. ist יוֹאָז.

אַרָּית Name eines musikalischen Instruments Ps. 8, 1. Es kommt zunächst von אַ f. בָּנַך Saitenspiel. Stw. בָּנַרָ , בָּנַרָ , בָּנַרָ , בַּנַרָּ , בַּנַרָּ , בַּנַרָּ , בַּנַרָּ , בַּנַרָ , בַּנַרָּ , בַּנַרְ , בַּנְרָ , בַּנַרְ , בַּנַרְ , בַּנְרָ , בַּנְרָ , בַּנְרָ , בַּנְירָ , בַּנְירָ , בַּנַרְ , בַּנְרָ , בַּנְירָ , בַּנְירָ , בַּנְרָ , בַּנְרָ , בַּנְרָ , בַּנְרָ , בַּנְרָ , בַּרְ , בַּנְרָ , בַּרְ , בַּרְ , בַּנְרָ , בַּרְ , בַּרְ , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּרְ , בַּבְּר , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּבְּרָ , בַּרָּר , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּרָּר , בַּרָּר , בַּבְּרָ , בַּרְ , בַּרְ , בַּרָּר , בַּרָּר , בַּרָּיּר , בַּרָּר , בַּרְ ָּר , בַּרְ הָּרָ , בַּרְ , בַּרְ הָּבְּיִר , בַּרְ בָּרְ , בַּרְ בָּרְ , בַּרְ בָּרָ , בַרְ הַיְּבְּיְ , בַּרְ בָּרָ הָ בְּבָּרְ , בַּרְ בָּרְ , בַּרְ בָּרְ הַרְ בָּרְ בָּרָ הָּבְּרָ , בַּרְ בָּרָ בְּבָּרָ , בַּרְ בָּבְּרָ , בַּרְ בָּרָ הָבְּרָ , בַּבְּרָ ר , בַּבְּרָר , בַּרְיבָּרְ , בַּבְּרָר , בַּרְיבָּרְ , בַּבְּרָר , בַּבְּרָר , בַּבְּרָר , בַּבְּרָר , בַּרְיבָּרְירָ , בַּבְּרָר , בַּרְיבְּרָר , בּבְּרָר , בַּבְּרָר , בּבְּרָר , בַּבְרָר , בּבְּרָר , בַּרְיבְּרְיבְּרָר , בַּרְיבְּרָר , בּבְרָר הַרְיבְּרָר , בְּבְרְ

٦

שלה masc. epic. Bar, Barin. Stw. בְּבָּה schleichen. Davon auch דְּבָּה f. Verläumdung, üble Nachrede.

קבק und בְּדָלָ Impf. יְרָבּק ankleben, anhängen, mit בְּ. Pu au einander kleben.

רבל 1) eig. ordnen, reihen.

2) treiben. Davon אַבְּיִבְּיִ Trist.
3) reden (eig. rerba serere).
Pi. אַבָּי reden, loqui. Verschieden von אַבָּא sagen (dicere), nach welchem die gesagten Worte folgen. Mit אַ anreden, mit dem Pron. suff. von jem. reden 1 M. 37, 4. mit אַ (אַאָּ) mit jem. reden 1 M. 42, 30.

עבר יְהֹלָה (d. i. der Ausspruch Jehova's. 2) Sache, Ding. אַבְּרִים הָאָבָּה nach diesen Dingen d.i. hierauf. 3) etwas.
4) Ursache, dah. אַבָּרִים הָאַבָּה f. Plur. בּבַרִים הַבּּרָה f. Plur.

m. Honig, sowohl Bienenhonig, als Traubenhonig, d. i. ein aus Most gekochter Syrup.

m. Fisch. Vom Stw.

קבּה sich stark vermehren.

f. Fisch und coll. Fische.

Lehrg. S. 477. Anm. 2. und

Gramm. §. 105, 3, d.

קברך (Fisch) N. pr. ein Götze der Philister, welcher den Rumpf von einem Fische, Gesicht und Hände menschenähnlich hatte.

דְּנָך m. Getreide. Siw. דְּנָד s. בּוֹב s. בּוֹב

הוד m. Geliebter, Freund. Stw. lieben.

1) zertreten, 2) dreschen. קרוב vertreiben, verstossen. Ni. part. יְבְיֵרֵאֵל die Vertriebenen Israels.

אַכ stossen, drängen.

ב constr. ב eig. Menge, Genüge, dann Adv. genug. בְּדִי שׁוֹפֶר so oft nur, בְּדִי שׁוֹפֶר so oft nur die Trompete tont Hiob 39, 25. די richten, als Subst. Gericht.

YD7 *Pi. Perf.* ND7 (Ps. 143, 3. §. 75, Anm. 21, a) zermalmen.

יבַ f. הּבְּבַ Adj. 1) dürr. 2) tenuis, arm, gering. Stw. בְּבַי erschöpst sein, schwach sein.

1) 1) herabhängen, hängen.
2) trans. hinablassen (den Schöpfeimer), schöpfen.

קֹבֶּילֶּה (schwach) N. pr. Delila, ein philistäisches Weib.

יְדְלֵּק. יְדְלֵּק brennen. Hi. erhitzen.

קַּבְּת f. Thür. Plur. הְּחָבְּץ, st. constr. הְּחִבְּץ Thüren, Thürflügel, Thorflügel. Dual. בְּבָּץ, st. const. בְּבָּץ Doppelthüren, und dann überhaupt: Thüren. בַּץ m. Blut, Blutschuld. Stw.

wahrsch. אָדָם roth sein.

I. אָבּן ähnlich, gleich sein.

Hithp. sich gleich stellen.

II. アンファ vertilgen. Ni. zu Grunde gehen.

לה f. Aehnlichkeit, Bild. Von no. 1.

א. pr. Stamm Dan. Davon אָרָהְאָם Ausrus der Freude, des Frohlockens: ha! hui! io! evax!

יַרֵע und יַרָעה (eig. Inf. von יָרֵע wissen). 1) Erkenntniss. 2)

Kunde, Nachricht Ps. 19, 3. 3) Einsicht, Verstand. pg Adj. dünn, dürr. Stw. ppg.

בּרְבַּע N. pr. Darda, ein Weiser 1 Kon. 5, 11.

m. Dornen, Disteln.

לְבְּלֵּ 1) treten. 2) [den Bogen] treten d. i. spannen, weil man in den Bogen hinein tritt, um ihn zu spannen. Hi. machen, dass man betrete. Davon

c. 1) Weg. 2) trop. Wandel. Auf Gottes Wegen wandeln d. i. ihm wohlgefällig leben.

ระทุ hervorbringen. Davon พนา m. junges Grün, besond. Gras u. dgl.

П

יב (seq. Dag.) Artikel, der, die, das (s. Gr. §. 35. 107—109).

Adv. der Frage. S. über die Form §. 98, 4, über die Bedeutung §. 150, 2.

אַרָּאָרוּ Ausruf der Freude, des Frohlockens: ha! hui! io! evax!

יהב (eig. gieb her: איף) wohlan!

קבל m. 1) Dunst, Hauch. 2) etwas Eitles.

m. das Dich הַגְּרוֹךְ m. das Dichten, Sinnen. Stw. הגרה.

מתר ausstrecken Jes. 11, 8.

2) Pracht, Hoheit, Majestät.

NIT 1) Pron. det 3ten Pers. er, als Neutr. es. 2) Pron. demonstr. dieser 1 M. 2, 11. Dann oft mit Subst. verbunden, und mit dem Artikel, wenn ihn diese haben. דארץ dieses Land 1 M. 2, 12.

an diesem Tage. 3) mit Einschluss des Verbi subst. er, es [ist].

הלד m. Glanz, Herrlichkeit, Pracht, Ruhm.

f. eig. Fall, Sturz. (Stw. fallen), dah. Verderben, und act. s. v. a. Frevel. הריר Interj. wehe! Mit dem Accus. אית sie, vgl. איה.

וְדָהַי , Juss. יְהָהָי, Impf. יְהָהֶי, Impf. consec. (§. 74, Anm. 3) 1) sein. הַיָה עָז אָשָה mit einem Weibe sein d. i. zu thun haben 1 M. 39, 10. 2) werden. הַרָה בָּ zu etwas werden. הַרָה בָּ werden wie jem., dasselbe Schicksal haben. לָאִרשׁ הַיְחַהוּ sie ist einem Manne zu Theil geworden (als Gattin) Richt. 14, 20. 15, 2. 3) vorfallen, geschehen. Ni. geschehen sein, gewesen sein.

ליכל m. Palast, 2) Tempel, insbes. eine Abtheilung des Tempels, das Heilige genannt.

Stw. >>> im Arabischen: gross, hoch sein. §. 54, 1. m. der Glanzstern, Morgenstern. Siehe die Note zu Jes. 14, 12.

תברה m. הדר f. 1) Schmuck. הימן (treu). N. pr. Heman, ein Dichter und Weiser, ein Enkel von Juda.

לא .8 הלא.

הַלְּאֵה (hāl'ah, §. 9, 12, 1 zu Ende) weiter, fortan, von Raum und Zeit.

ריב ורים Pron. dieser. §. 34, Anm. 1. הַלִּיכָה f. Weg. Stw.

[§. 68, Anm. 8] בַּלָּה (Marie 1977) בּלָּהָ (Marie 1977) gehen. הַלָּהָ אַחֵרֵי folgen. Hi. הרליה, seltener הרליה 2 M. 2, 9. 1) führen. 2) wegnehmen, wegtragen 2 M. 2, 9. Pi. s. v. a. Kal, bes. poet. dass. auch: fliessen (vom Wasser) Ps. 104, 10. Hithp. umhergehen, lustwandeln. Trop. mit Gott wandeln, d. i. ihm wohlgefällig leben.

הַלֵל glänzen. Pi. loben. Hithpa. 1) gelobt werden, lobenswerth sein. 2) sich selbst rühmen, mit z einer Sache.

בת, חשַת 1) Pron. der 3ten Pers. m. Plur. sie. 2) sie sind. Vgl. הדרא.

דמרן m. 1) Lärm, Getös. 2) lärmende Volksmenge. Stw. המה Getös machen. Davon auch הַמְיַה f. Larm, Rauschen.

I.] u. nan Interj. siehe. Mit siehe הַּנְנִי an Pausa הַּנְנִי siehe mich, siehe ihn, uns. אונה siehe uns.

קבן umwenden, umkehren. Hithp.

1) sich wenden. הֶבֶב מִּחְהַבְּּבְּת cin sich stets wendendes, d. i. zuckendes, blitzendes Schwert.

2) sich verwandeln.

m. mit dem Art. הָהָר, Plur. הַּרָם, Berg.

הבְּאַה Adv. viel. Eig. Inf. Hi.

אַרְהַ tödten.

הֹקָת schwanger werden. הַבְּיוֹ Adj. f. schwanger.

m. Schwangerschaft. Stw.

ינהרס und ינהרס einreissen, zerstören. Ni. pass.

٩

7, 7, 7 (s. tiber die Punctation §. 102, 2) Conj. praef. und. S. die tibrigen Bedeutungen: §. 152, 1. Als Waw consec. Perfecti §. 48 b, 3.

1 (seq. Dag.), 7 Waw consec. Imperfecti §. 48 b, 2.

7

ראָד m. Wolf.
ראָד s. דּיִד.
ראָד schlachten, opfern.
ראָד m. 1) etwas Geschlachtetes,
Mahlzeit, Gastmahl davon,
Spr. 17, 1. 2) Schlachtopfer.
ראַד m. (eig. Part. von ראַד oder
ראַד ibermüthig, frech.

ת. האז f. Pron. demonstr.

1) dieser, diese, dieses (§. 34.).
Gewöhnl. hinter dem Subst.
האום שוים an diesem Tage.
האום wie dieses = also Richt.
15, 7. 2) fürs Relat. §. 120,
2. 3) Adv. hier, da Ps. 104,
25: da das Meer.

בה m. Gold.

אר Ni. erleuchtet, aufgeklärt werden.

reig. Subst. (Entfernung, Mangel), im stat. constr. אין מאר und אין (mit der Endung des stat. constr. יין [Jod paray.] אַנּ 88, 3, a). Praep. ausser. Mit Suff. אין מונה מונה מונה בין מונה אין מונה מונה מונה אין מונה אי

אור zerdrücken, zertreten. זיַר m. Olivenbaum, Olive.

اكِرَ gedenken, mit dem Acc. der Sache: auch mit خ der P. jem. etwas gedenken. Hi. ins Gedächtniss bringen, mit خي jemandem, aber auch s. v. a. Kal 1 M. 41, 9.

זכר m. mas, Mann, jedes Männliche (von Menschen und Thieren).

רְּלְּמָהוֹ (Tropfen) N. pr. Silpa, ein Kebsweib Jacobs.

n. d. Acc.

nsbes. den Weinstock. — Ni. pass. — Pi. singen, lobsingen. Davon

לְּמְרָהְיּה f. Gesang, Lob.
בְּיֵה m. Plur. היו — Schwanz.
בּיִה f. Buhlerin. Part. fem. von
בּיִה buhlen.
בּיִה f. Schweiss. Stw. בְּיִה sich

זְכֵּה: f. Schweiss. Stw. זְיָה sich stark bewegen.

קבון zornig, verdriesslich sein. אָבוּן Adj. zornig, verdriesslich. אָבוּן schreien, vgl. אָבּגָּ. הַבָּוּן f. Pech.

ובו c. Bart.

tester, als Amtsname für:
Vornehmer, Magistratsperson.

ז m. pl. senectus, Greisen-alter.

יה m. ein fremder, anderer. Stw. זור in der Bedeutung: fremd sein.

wursschauseln. Pi. trop. wie eventilare, untersuchen, sichten, erkennen Ps. 139, 3.

זרוצ f. Arm.

זרדיף m. Bewässerung.

aufgehen (von der Sonne). זרע saen. Hi. Saamen hervorbringen.

תבע m. 1) Saamen. 2) Saat, Getreide Hiob 39, 12. 3) trop. Kinder, Nachkommen, und daher Geschlecht, Menschenart, z. B. יבים מְרַבִּים ein Geschlecht yon Bösewichtern.

זְרֵת f. Spanne. Stw. זְרָה, in der Bedeutung: ausbreiten.

п

NOT verbergen. Niph. אבָּחָם und Hithp. sich verbergen. אבָר Plur. constr. הַבָּל m.

Schmerz, eig. tormentum, Qual, vom Stw. han torsit. Davon auch

אָבֶּל m. Strick, Schnur.

שבון ווויך (in Pausa שבון) binden, satteln.

חָגוֹר m. Gürtel. Stw.

קבר *Impf.* קבר gürten, umgürten. Davon

קיבה f. Gürtel, Schurz.

חַרֵּל Impf. בְּחָבֵּל aufhören. הַבּבֵּל N. pr. der Tigris.

Hauses, welches bei den Morgenländern die Frauen bewohnen; Schlaf-, Brautkammer.

שר חרש neu sein. Pi. erneuen. הרשה f. חרשה Adj. neu.

דה m. 1) Neumond, der erste Tag, wo der Mond sichtbar wird, bei den Israeliten ein Festlag. 2) Monat.

חור ein Räthsel aufgeben, immer mit הייה verbunden.

z. B. יְבֶרֵ מְבֵרְנִים ein Geschlecht חוד חוד Pi. יְבָרִ מְבֵרְנִים anzeigen, von Bösewichtern. verkündigen, s. v. a. הָּבִּרָּד, f. Spanne. Stw. יְבָרָב, in der aber poet.

תְּהָה (Leben) N. pr. des ersten Weibes, Eva.

שוד m. Faden.

א הַיִּילָהוּ N. pr. Havila, eine arabische Landschaft am persischen Busen (1 M. 10, 29.

1 Sam. 15, 7), dann 1 M. 2, 11 wahrscheinlich allgemeiner Name für die asiatischen Südländer und namentlich Indien.

קרל eig. drehen, sich drehen, dah. 1) Schmerz, Martern empfinden, insbes. von den Wehen der Gebärerin, dah. 2) gebären. 3) beben (wie die Gebärerin thut). 4) s. v. a. און warten. Hi. erheben machen Ps. 29, 8. Pil. און 1) gebären machen. 2) wie Kal: gebären.

beln benaunt.

חומָה f. Mauer. Stw. ungebr. מומה umgeben, schützen.

סחת Impf. קדורם, אוד Mitleid haben mit etwas, es schonen, eig. mitleidig auf etwas blicken. Dah. gewöhnlich mit פיק verbunden: mein Auge sieht mitleidsvoll auf jem., für: ich habe Mitleid, schone.

קיה 1) Subst. was draussen ist und Adv. draussen. אחר יים von aussen. אחר ביותי ausserhalb einer Sache. 2) Strasse.

חרים, חורים, הירים, הירים die Edeln, Vornehmen (einer Stadt). Stw. קרב frei, edelgeboren sein.

שלות eilen. Hi. beschleunigen. בחות s. בחות.

תיים m. eig. Pfeil (s. v. a. תויף), dann poet. מיים Donnerpfeil, Wetterstrahl.

אונק בווק stark sein. Mit

79 überwinden 1 Sam. 17, 50. Pi. stärken. Hi. mit z: ergreifen, festhalten, halten.

אָרָטְן Impf. אַנְיָהָ sündigen, mit בּ und בְּ: sich an jem. versündigen; auch: die Sündenschuld tragen. Hiph. zur Sünde verführen. Davon

אַסְהַ m. אָנְהָן und אַנְהָן f. 1) Sünde; 2) Sündenstrase Jes. 5, 18.

אבה m. Sünder.

הבָה Plur. בי— f. Weizen.

חבֶּה m. Ruthe, Reis, Sprössling. Ungebrauchtes Stw. חבר schwank sein.

בין (1) Adj. lebend, fem. חָיָה. 2) Subst. Leben. Noch ge wöhnlicher dafür der Plur. חַיִּר הָּיִּהוֹה. Bei Schwüren: חַיִּר מַרְבָּה, so wahr Jehova lebt.

הידה f. Räthsel. Stw. הידה.

רְיִהִי Impf. יְּהִיה, Juss. יְּהִיה, Impf. consec. יְּהָיה (§. 74, Anm. 3).

1) leben, 2) wiederaufleben, auch uneigentlich: sich erholen 1 M. 45, 27. Richt. 15, 19. Pi. am Leben lassen. Hi. das Leben erhalten, mit dem Accus. u. Dat.

ליהים 1) Adj. fem. von יחי: lebendig. Daher: etwas Lebendiges, ein lebendes Geschöpf, Thier. Collect. Thiere. 2) Subst. Leben. Das Leben (auch: die Seele) anfüllen f. den Hunger stillen.

leben, ein defectives Verbum, wovon nur die 3. Perf. יח er lebt 1 M. 3, 22. יוֹלָהָּהְ (§. 75, 2, g). eig. s. בורל s

m. constr. בְּיִבְּי חַרָּבְּ 1) Kraft, Stärke, Tapferkeit. אַבְּיֵּי חַרָּלָּ Helden, ironisch Jes. 5, 22. Die Kraft des Baumes, poet. für: seine Frucht Joel 2, 22.

2) Heeresmacht, Heer, auch blos: Zug, Gefolge 1 Kön. 10, 2. 3) Bravheit, Tugend, virtus. בְּיִבְּי חַרָּלָ Tugend üben.

ביק m. Basen, Schooss. היר (Freier, Edler) N. pr. Hiram, König von Tyrus in Phönizien, Zeitgenosse des Salomo.

יְהַה m. mit Suff. יְבְהַ Gaumen.
בְּחְבֵּח Impf. בְּחְבֵּה weise sein.
Hi. weise machen, belehren.
Hithp. sich listig benehmen,
mit \(\frac{1}{2} \) gegen jem.

בבָח Adj. weise.

הבמה f. Weisheit.

m. eig. Stärke (s. v. a. דֵיל), Befestigung, dah. ein Theil der Festungswerke: Vormauer.

בּבְּה m. Milch; Milchkäse, von בּבְּה fett sein. Davon auch בּבָּה m. Fett.

schwach, krank sein.
Pu. schwach werden.

pihn m. Traum. Stw. בּלְיתָ. קוֹאָתַ c. Fenster. Stw. בְּלִיתָ. pihn Adj. glatt. Stw. בְּלִיתָ eig. glatt sein.

ליה לי verabscheuungspartikel, eig. ad profana, dah. absit, fern sei cs 1 Sam. 20, 2. Die gewöhnlichen Constructionen sind: מִיבְּיִה כִּי מִישְׁיִה כִּי מִישְׁיִה fern sei es von mir, [so] zu thun (1 Kön. 21, 3), oder בְּיִבְּיה לִּי פִּרְּיִה sei es von mir, dass ich [so] thue. In beiden Verbindungen ist auch noch eingeschoben: מֵיִבְּיִהְיִי vor Jehova 1 Sam. 24. 7. 1 Kön. 21, 3.

הַבְּיבְה f. Wechsel. Stw. קבְּהְ. הַבְּיבְיה f. exuviae, was man einem Erschlagenen auszieht. Stw. קבְה ausziehen.

לבל durchbohren. Hi. בְּיֵבֶּיל 1) anfangen, eig. eröffnen. 2) entweihen, eig. lösen, zugänglich machen.

בּבְּׁה m. durchbohrt, verwundet, getödtet. Stw. בְּבָׁה.

ביים Impf. ביים 1) stark werden Hiob 39, 4. 2) träumen און ביים Pi. wechseln.

תְלֵשׁ Impf. יְחַלֵּשׁ niederstrekken, siegen, mit אַ über. מון m. 1) Schwiegervater, 2) N. pr. Ham, Sohn des Noah. און בווער begehren. Ni. part. יְחַמֵּר begehrungswürdig, 1) angenehm, lieblich, ostbar.

t. constr. הַבֶּת f. Zorn, m. Stw. בַּבָּת erglühen.

Warme, Gluth (der Son-Stw. בים warm sein.

היתית m. l) der männliche
. ll) Haufen. Gleichbeend ist das Fem. הימיקה.
Adj. der Fünfte.

Impf. harry Mitleiden in mit jem., mit hy. warm sein, werden. Pi. erwarmen.

Impf. בְּחָכֵּה jem. gewaltg behandeln, ihn bedrükihm Unrecht thun. Davon . Gewaltthat, Unrecht.

enom. von הַּמָּר, mit Ast überziehen.

n. Asphalt, brennbares narz. Stw. חָמֵר gähren, sen.

חמור.

. 1) Thon, 2) eig. Haus. v. à. אבה no. II. ein ss für Körner und flüssige e, enthaltend in dem er-Falle zehn Epha, in dem ren zehn Bath.

f. ਜਲ੍ਹਾ m. fünf. Plur. ਜ funfzig. Davon das

num in Pi en Fünften d. i. den fünf-Theil des jährlichen Eres von einem Volke neh-, mit dem Acc., eig. been, wie wer bezehnten. Veste) N. pr. Hamath, den Griechen Epiphania, Stadt in Syrien; noch jetzt Hamath.

mit Suff. הִיִּרְיִבְּי m. 1) Gunst, Gnade. בְּקְבְּיבִי er hat Gunst gefunden in meinen Augen, hat sich meine Gunst erworben. 2) Anmuth. Stw. בְּיִבָּי, consec. בְיִבָּיִר ein

Zelt, Lager aufschlagen.

pen Adj. gnädig.

חבית f. Spiess.

קבן Impf. זְהַרְ gunstig, gnadig sein, mit dem Acc. Hithp. זְהַרְחַבָּן um Gnade flehen, flehen überhaupt.

קהֶת m. Liebe, Güte, Milde, Huld, Gnade. קהָת הַקָּה Gesetz der Huld. S. die Note zu Spr. 31, 26.

חַכִּיד Adj. pius.

חַכְּיְהַה eig. [avis] pia, der Storch, wahrscheinl. von seiner Zärtlichkeit gegen die Jungen so benannt.

רְּיִיכְיּת m. eine Art von Heuschrecken. S. zu Joel 1, 4. Stw. בְּיַחָ abfressen.

in dem erha, in dem
haben an etwas, m. d. Accus.
h.
2) abnehmen, deficere. Pi. entbehren lassen, mit dem Accus.
Davon das

Ten f. Himmelbett; hochzeitliches Gemach. Stw. קבּה bedecken.

וֹחֲתֵּן Ni. זְבַּחְבֻּי fliehen, davon eilen.

יְחַבְּי (in Pausa יְבָּחָבֵי)

1) jemandem geneigt, günstig sein, mit בְּ. 2) etwas wollen, dazu Lust haben.

אָסָק Adj. geneigt. אָבָּק m. Lust, Wohlgefallen. ו בְחַפַּר *Impf.* בְחַפַּר I) graben, scharren, z. B. im Boden scharren, vom Rosse, 2) trop. ausspüren, erspähen Hiob 39, 29.

שַׁחַלַ *P*i. durchsuchen.

קשִׁיר Adj. frei, im Gegensatz des Sclaven, aber auch: frei von Abgaben. Stw. won Pu. freigelassen werden.

מיץ mit Suff. ביר m. Pfeil. Stw. עצק theilen, spalten.

בַּקבּב בּ *Impf.* בַּקבּב 1) hauen, aushauen (in Stein) Jes. 5, 2. 2) spalten. Daher Ps. 29, 7 er spaltet Feuer- הַרָּטִם m. Plur. בַּיִּמְפֶּים Zeichenflammen für: er wirst gespaltene Feuerslammen aus.

in Pausa בין mi. Hälste, Mitte. Stw. הַצָּה theilen. מִצִי m. Pfeil, s. v. a. אָחָ mַ. חציר m. Gras. Ungebr. Stw. חציר grün sein.

הול 8. בים.

דה mit Suff. הבה m. etwas Beher I) zugemessenes Stück Arbeit, pensum Spr. 31, 15. 2) Maass, Ziel, Grenze. Fin sonder Grenze. Stw. FFn festsetzen.

men f. s. v. a. pin Gesetz, z. B. der Natur Hiob 38, 33. erforschen. יַחִקר *Impf*. חַקַר

יהקר m. was erforscht wird, das Geheime, Innere. הַקר הַהוֹם die Tiefe des Meeres.

חור 8. חור. תיר, חַר m. Loch, Höhle. בתרב Impf. בתרב l) trocknen, vertrocknet sein. 2) verwüstet sein. Pu. s. v. a. Kal. Hi. verwüsten.

ברב Adj. trocken. בורֶב f. Schwert.

הרבה f. Trockniss.

יַחַר . Juss. יָחֵיר, Juss. יְחַרָּה, Impf. consec. ביתור entbrennen, nur vom Zorne gebraucht. Man sagt: חַרָה אָפִר od. eles הַרָה לָּר , הַרָה בְצֵבֵי :liptisch entbrennt mir sc. der Zorn, für ich zürne. Die Person, auf welche man zürut, steht mit z.

deuter, Bilderschriftkenner. חָרֵי m. Gluth [des Zornes]. Stw.

eine Art Backwerk, חרי חורי Weissbrot. Stw. הור weiss sein.

יוריץ m. eig. Schnitt, Scheibe, insbes. vom Käse. Stw. חבץ schneiden.

stimmtes, Festgesetztes. Da- חַרֵישׁ m. Pflügen, Pflügezeit. Stw. פֿרַת.

חרם Hi. verfluchen.

תרכה m. (mit ה parag.) Sonne s. v. a. ಲೆಜ್ಞಲ್ಲ, aber selten und fast nur poet.

רות Pi. beschimpfen, hohnsprechen 1 Sam. 17, 10. Davon קרְפַּה f. 1) Hohn, Spott, 2) Gegenstand desselben.

יַחרשׁ ב l) Impf. בחרשׁ schneiden, einschneiden, pflügen. Impf. בחרש schweigen, ruhen. *Hithp*. sich ruhig verhalten.

קשׁהָ Impf יְשׁהָּ 1) zurückhalten, versagen, mit קב. 2) schonen, sparen.

אָשׁרְ Impf. קשׁתָּ abschälen, entblättern.

בין וויף. בירים achten, schatzen, wosür halten. Ni. pass. הְשִׁיכָּה s. v. a. הְשֵׁיהַ f. Finsterniss.

שְׁחָהָ וֹתְשָׁהָ dunkel sein, sich verdunkeln. Hi. 1) verdunkeln. 2) dunkel sein, eig. dunkel machen, Dunkelheit verbreiten Ps. 139, 12. Vgl. das franz.: il fait sombre.

קשֶׁה m. und אַנְהְ f. Finsterniss. שׁשֶׁה m. Heu, Gras.

קְּהָתְּהֵ f. Windel. Stw. החד einwickeln.

בחת Impf. ביין versiegeln.
Davon

בּחַת, בחַיה m. Siegel.

m. 1) Eidam, Tochtermann.
2) Bräutigam.

תחת zerbrechen. Ni. חתם Impf. החת, Plur. חתם 1) zerbrochen sein. 2) trop. sich fürchten, verzagen.

to

אבים schlachten. Davon יינים m. 1) Schlächter, Koch;
2) Scharfrichter; und da die-

 Scharfrichter; und da diese im Oriente zu der Leibwache der Könige gehören,

3) Leibwächter. שֵׁר הַשַּבְּחִים Oberster der Leibwache.

מַבְּהַ m. das Schlachten.

eintauchen.

שבש hineinsinken, hineindrin-

gen, z. B. von dem Steine, der in Goliath's Stirn eindrang. Ho. eingesenkt sein (von den Grundfesten). Auch trans. siegeln, daher

תַּבְּעַ f. Siegelring, Ring. מבּעַ Adj. rein.

בוני 1) gut sein. Impers. בוני ילי es geht mir gut. 2) fröhlich sein, besond. mit בל.

2, 2. 3) fröhlich. Als Subst. das Gut, Glücksgüter 1 Kön. 10, 7.

טוב m. das Gute, Beste. טוב מְצְרֵיִם die besten Erzeugnisse Aegyptens.

שול Hi. הטיל werfen.

מְחַנְּ mahlen, die Handmühle führen.

של m. Thau.

Nac unrein sein. Davon

מְמֵא Adj. unrein.

ליא f. Unreinigkeit, etwas Unreines.

עָטַ verscharren, verbergen. אַטָט schmecken, trop. empfin-

den, fühlen. קשנו l) beladen. Il) durchbohren. Pu. pass.

ης Coll. die Kleinen, Kinder.

טְרִי Adj. f. מָרִיָּה frisch. Stw. ungebr. טרה

בֶּטֶרֶם Adv. noch nicht. בְּטֶרֶם ehe.

Pu. pass. zerfleischen.

אָרָטָ Adj. frisch, recens.

שֶׁרֶף m. 1) Raub. 2) Speise überhaupt.

איל Hi. דוֹאָרל wollen, sichs gefallen lassen, mit ל vor dem Inf.

ראר Fluss, insbes. Nil.

יבש Impf. ייבש trocken sein. Inf. יבשה 1 M. 8, 7.

דרב אוי אויב א רבש s. v. a. בולביש beschämt sein, zu Schanden werden Joel 1, 10. 11. 12. 17. בשרי f. das Trockene.

הגרן m. Gram, Kummer. Stw. sich bekümmern.

יְנִישֵ m. Arbeit, Anstrengung, das Erarbeitete Ps. 128, 2. Stw. יבע arbeiten, sich bemühen.

לְיִר Dual. יְרִים 1) Hand. Der Hebräer sagt: er hat etwas יְרֵם d. i. bei sich, nicht gerade: in seiner Hand. בְּרֵת עוֹר מ' d. i. bei sich, nicht gemande: in seiner Hand. i. Aufsicht jemandes. Auch f. Gewalt; יִרִים aus der Gewalt 1 Sam. 17, 37.
2) Seite. ביִרים zwei Seiten. ביִרים weit nach beiden Seiten = weit und breit. יִרִים בַּעַר Seite. 3) Theil, Mal. ביִר הַיִּר וֹנְתְּתְּבְּר וְּתְּבְּר וְּתְבְּר וְתְּבִּר וְתְבִּר וְתְבִּר וְתִּבְּר וְתִבּ וְתִּבְּר וְתִבּ וְתָבְּי וְתִּבְּי וְתִּבְּי וְתִּבְּר וְתִבּ וְתָבִּי וְתִבּ וְתָבִּי וְתִבּ וְתְבִּי וְתִבּ וְתָבְּי וְתִבּ וְתְבִּי וְתְבִּי וְתִבּ וְתְבִּי וְתִבּ וְתְבִּי וְתִבּ וְתְבִּי וְתְבִּי וְתִבְּי וְתִבּ וְתְבִּי וְתְבִּי וְתְבִּי וְתְבִּי וְתִבּי וְתִבּי וְתִבּי Hand -, Armlehnen 1 Kön. 10, 19. (§. 86, 3).

ורה אור היניה 1) bekennen. 2) loben, preisen. §. 75, 2. יהיד m. Geliebter, Freund. Stw. יהיד lieben.

ירע וויף בערה . Inf. בעת u. דרע יורע.

1) sehen 1 M. 3, 7. 2 M. 2, 4.

2) wissen kennen, sich kümmern um etwas. 3) erfahren, die Erfahrung machen. Ni. אייבי es wird gewusst, man merkt es. Pi. wissen lassen, anzeigen, mit dopp. Acc. Hiob 38, 12. Hi. dass. anzeigen, belehren, mit dem Acc. der Pers. Hithp. אַיִּבִייִבּ sich zu erkennen geben.

קה abgekürzter Name f. Jehova. קהב קהב geben. Nur im Imp. בּבּ, הַבָּה gib, gebet; auch: wohlan.

(Gepriesener) m. N. pr.

1) Juda, einer von den Schnen Jakobs. 2) der von ihm entsprossene Stamm, auch die Provinz, welche er bewohnt; im letzteren Falle fem. 3) das Reich Juda, im Gegensatz vom Israel oder Ephraim.

יהוליקן (den Jehova gegeben hat, wie Θεοδωρος) N. pr. Jona-

than, Sohn des Saul. יהורה Jehova, N. pr. des höcksten und einzigen Gottes. Die alten Hebräer sprachen das Wort mit anderen Vocalen aus. (näml. הַהַּנֶה d. i. der Seiende, Ewige, von הַרָה abgeleit. vom Impf., wie d. Nommzproprr. יצחק, רעקב u. a., ∀gI-Ewald Gr. §. 162), und die gegenwärtigen Vocale gehoren zu dem Worte אַלֹנִי Herr-Man fing nämlich schon frühes an, das Aussprechen dieses Namens für eine Entheiligung desselben zu halten, und sprach statt dessen Adonai, dessem Vocale man dann, wie es im

ähnlichen Fällen immer geschieht, sogleich zu den Consonanten gesetzt hat. §. 17. Nur dem , als Nichtguttural, hat man statt des zusammengesetzten ein einfaches Sch'wa gegeben.

רוכדה f. Taube.

ולבק 8. רובק

רֹבֵּקר (den Er hinzufügt) N. pr. Joseph, Sohn des Jakob und der Rahel, nächst Benjamin der jüngste.

לוקנאבי (die Gott pflanzt) N. pr.
Jesreel, Stadt im Reiche
Ephraim, eine Zeitlang die
Residenz der Könige, späterhin Esdrelon, Stradela. Der
Bewohner heisst

יַחִר / mpf. יְחֵר, vereinigt werden, verw. mit אָהָר unus
Davon

לחדי Vereinigung, dann Adv. zu-sammen, allzumal. Dass. ist ייייי (ihre Vereinigungen) eig. sie zusammen. S. zu 1 Kön. 3, 18.

ידיר Adj. einzig. Stw. יחר אות. Ni. Impf. ייחל erwarten. ביים ב' 1) gut sein. Impers. ייִם ב'

לי es geht mir gut. 2) יַטֵב בְּעֵינָי es ist gut in meinen Augen d. i. gefällt mir. 3) frohlich sein.

m. Wein.

חֹכִים gerade sein. Hi. חַוֹּכִים 1) richten. 2) tadeln, rügen, zurechtweisen.

Anm. 1. 1) können, vermögen, mit hvor dem Inf. 2) dürfen (vor dem Gesetze). 3) jemandes mächtig werden, ihn besiegen, m. d. Acc. und d. Dat. Auch im geistigen Sinne: einer Sache gewachsen sein Ps. 139, 6.

קבר Impf. בְּבֵר gebären. Ni. בְּבַר geboren werden, sein. Hi. בניבר zeugen. Davon

הלר m. Knabe, Jüngling. 2) Junges (von Thieren).

ילוד m. der Geborene.

ن المناطقة . 8 و تركيات

ילל Hi. דיליל wehklagen.

רְבֶּלֶת m. eine Art Heuschrecken. Stw. לאך wahrsch. lecken, abfressen. S. zu Joel 1. 4.

רַלְּקְרִים m. Tasche, Sack. Stw.

רַת Plur. יְמִים m. Meer. יְמָים meerwärts.

ימִיך c. 1) rechte Seite. 2) rechte Hand.

יובק Impf. יובק saugen. Part. בנק הינק Saugling. Hi. דינק saugen. Part. ביינקח Saugamme.

Day gründen. Pi. dass., auch: bereiten, bestimmen. Davon

K '

יכלד m. Grund.

ליכִיף Kal u. Hi. (Impf. Hi. יוֹכִיף hinzufügen. Mit dem Inf. eines anderen Verbi adverbialiter (§. 139, Aum. 1) für: wieder, noch mehr, weiter. Ni. sich hinzufügen, sich anschliessen an jem., mit לאַ.

רבל m. Steinbock.

יבּן (ר יבּקן 1) Praep. wegen. 2) Conj. יבּן בִּין אָשֶׁר und bloss יַבּן בִּי , יבַן אָשֶׁר weil. Es steht für יַבֶּיָר vom

יער m. Wald. Plur. הו -.

יפֶּדּה schön sein. Davon יְפֶּדּה Adj. schön, und יְפָּדּ in Pausa יְפָּדּ m. Schönheit. יָפִּדּ N. pr. Japhet, Sohn des Noah.

N또ን Impf. אײַ heraus - , hervorgehen. Hi. herausführen, - bringen, hervorbringen (von der Erde).

אר אנגעב אוtthp. קרויצב șich stellen, dastehen.

רצה אלי אל. איז stellen. אָ 70. איז stellen. איז 70. איז glänzen. איז m. Oel. Stw. אברר glänzen. איז (man scherzt). N. pr. Isaak, Sohn des Abraham, Vater des Jakob und des Esau.

עצי ווו. הציע (§. 70) sternere, unterbreiten, zum Lager bereiten. Ho. און pass.

PYT giessen, auch intrans. sich ergiessen Hiob 38, 38.

לבין Impf. consec. און נייצר 1) bil den, 2) anordnen. Pu. pass. יקב m. Kelterkufe, in welche der ausgekelterte Most läuft.

Sie war meistens in Stein gehauen, vgl. Jes. 5, 2.

und webt. Stw. tap in der samarit. Bedeutung: leben.

יִקּץ . Impf. יָקּץ erwachen. theuer, kostbar sein.

יָקר Adj. theuer, kostbar.

לריים אין fürchten, sich fürchten, mit ביים fürchten, mit ביים fürchten Spr. 31, 21, mit ביים vor jem. 1 Kön. 3, 28. 2) Ehrfurcht haben, verehren. Ni. part. אין furchtbar, herrlich, ehrwürdig. Plur. בור און Adeauf herrliche Art Ps. 139, 14. (§. 98, 2, c). Davon

und fem. ירָצּה יִהְנָה (Spr. 31 _ 30) gottesfürchtig.

ירָאָה f. Furcht, Ehrfurcht.

ירְבְּעֵּב [lies Jarobeam] (desse m Volk zahlreich ist) N. pr. Jerobeam, erster Künig des. Zehnstämmereichs, das sich von der Familie Davids losriss, 975 — 954 v. Chr.

היבר Auch von leblosen Dingen, z. B. den Leichen, die gleichsam ins Grab steigen. Hi-hinabbringen, -lassen, -führen, -senden. Ho. pass. hin-abgeworfen, -gestürzt sein.

1) werfen z. B. Pfeile. 2)

(den Grund) legen, wie in Lat. fundamentum iacere. Hi.

1) wie Kal no. 1. 2) zeigem lehren (eig. die Hand aus strecken, wie ייב לוו בייבור).

ירוֹק m. das Grüne. Stw: ירוֹק grün sein.

ררישבים N. pr. Jerusalem, die Hauptstadt Palästina's, auf der Grenze der Stämme Juda und Benjamin gelegen. Die angegebene Form ist die spätere: früher hiess die Stadt ירישבים (d. i. Volk od. Wohnung des Friedens), zu welchen Consonanten man dann aber überall die Vocale der anderen Form setzte (vgl. ירישבים), dah. häufig בירישבים Vgl. §. 86, b, 1, Anm. 2. Gesenius Thesaur. S. 629.

m. Mond.

יבדו m. Monat.

יְרִיעֵה f. Vorhang.

יבוד f. st. constr. בוך Lende, Huste.

לַרְפָּהִים f. Seite, Dual. יַרְפָּהִים die Seiten, insbes. die hinterste Seite; der hinterste, innerste Platz, z. B. der Höhle, des Grabes. יַרְפָּחִי בַּיִח das Innerste des Hauses, wo die Frauenwohnung ist (vgl. den Art. חָדֶר Ps. 128, 3. יַרְפָּתִי צָּפּוּך der ausserste Norden.

m. Kraut, Gemüse, eig. Grünes.

יַרֶּק m. das Grünc. בֶּלֶּדְ בֶּיֶרְק מֵשֶׁב omnis viror herbae, alles grüne Kraut.

ירֵשׁ Impf. ירָשׁ 1) besitzen, in Besitz nehmen: 2) mit dem Acc. der Pers. jemandes Eigenthum zum Besitz erhalten, ihn aus dem Besitze verdrängen, daher arm machen Richt.

14, 15. Niph. pass. von no. 2 verarmen.

לשראל (Gotteskämpfer) N. pr. Israel 1) Name desselben Patriarchen, welcher sonst Jakob heisst; häufiger Volksname: Israeliten. Dass. ist בַּיִּר שִׁרְאַל Söhne Israels. 2) im engeren Sinne: Reich Israel, u. dessen Bürger, näml. das Zehnstämmerreich, sonst auch Samarien, Ephraim genannt.

Um die Personen des Verbi sein zu bilden, werden die Suffixa angehängt: לְשִׁרָּ, לִשְׁרָּ du bist, er ist: Der Gegensatz dav. ist: אַרָּק es ist nicht.

רלשה sitzen, wohnen, thronen. בשה Bewohner, und Coll. für den Plur. Jes. 5, 3. Mit ה insidiari alicui Richt. 16, 9. Hi. setzen, machen, dass jemand sitzt. Ho. eig. wohnen gemacht werden Jes. 5, 8.

ישׁר N. pr. Isai, Vater des David, Einwohner v. Bethlehem.

תשת אלים N. pr. Ismaeliten,
Nachkommen des Ismael, des
Sohnes v. Abraham und der
Hagar, eine arabische Völkerschaft, deren Wohnsitze sich
von Aegypten bis zum persisch. Meerbusen erstreckten.

ישׁך Impf. ישׁר, Part. und Adj. verb. ישׂר, schlafen. Pi. einschlafen lassen.

רשע Hi. דולשרע helfen, retten.

רשר בובב Impf. יישר gerade, recht בשר m. Stern. sein. ישׁר בְּעֵינֵר er ist recht in בוֹל messen. Hi. הַבְּינֵר ertragen. meinen Augen, gefällt mir. Davon

ישר Adj. gerade, recht, gerecht. אום aufrecht stehen. Hi. ישר יַתִּד f. Pflock, Nagel.

יתור m. was man erforscht, erspähet. Stw. הור herumgehen, bes. um zu suchen.

יַתֶר דָּגַּזַם I) Ueberbleibsel. בַּתַר בַּגַּזַם was die Heuschreckenraupe 770 m. Schmelzosen.

⊃ Conj. (s. über die Ableitung §. 100, üb. die Bedeutungen §. 151, 3, f.) 1) wie, ¬ − ¬ wie — so. 2) Adv. ungefähr. 3) vor Infinitiven: als, da.

אטר .פ באטר.

יַכְבַּד, אָבָר, אָבַר, 1) schwer sein. Von den Ohren: stumpf sein, wie im Deutschen: schwerhörig sein. 2) lästig sein. 3) trop. geehrt sein. Pi. ehren. Hi. causat. von Kal no. 1. קבֶב Adj. 1) schwer; 2) reich. לבֶּר m. Schwere.

□⊇⊇ erlöschen, vom Feuer und der Leuchte.

m. 1) Schwere. 2) Ehre, Ruhm. Concr. die Edelsten (eines Volkes). Jes. 5, 13. שָּבֶּש m. Lamm, einjähr. Schaaf. ₩⊇⊋ unterjochen, unterwerfen. ער כה Adv. 1) so. 2) hier. ער כה hier und לה ולה י hier und da bin.

m. Priester. שרבע m. Helm.

Pilp. haby unterhalten, ernähren.

1) feststellen, gründen. 2) bereiten, zurichten. Pil. בּוֹכֵר Ni. נכלך pass. feststedass. hen, bestehen.

Din f. Kelch, Becher.

tibrig liess. II) Strick; Sehne. via f. N. pr. Aethiopien; in alterer Zeit, wahrsch., wie das Aethiopien der Classiker, allgemeine Bezeichnung d. Süd länder, wie Indien im Sprachgebrauche unserer Vorfahren -Vgl. die Note zu 1 M. 2, 10. ⊇<u>ī</u>⊇ lügen. Davon

בזב m. Lüge. י

n Kraft, Gewalt.

חר⊃ Pi. יחַקּ und Hi. verhehalen, verbergen. Ni. pass.

🝞 (zu den Pronominalstämmen gehörig §. 36, Anm. §. 102, 1, a) relative Conjunction (§. 152, 1, Anm.) 1) dass, (quod, ör,), nach den Verbis sagen, sehen, wissen u. dgl., dah. a) wie das gr. özs vor der directen Rede 1 Kön. 21, 6, b) nach einem Schwure 1 Sam. c) zur steigernden 20, 3. Versicherung: ja! Ps. 128, 2, vgl. Ewald Gr. §. 320. 2) Causalpartikel a) die Ursache angebend = ore, quod: weil, denn. Ueber das doppelt gesetzte: denn — denn s. 1 M. 3, 19. Jes. 6, 5. b) die Folge

aus dem Grunde angebend: dass, quod = weswegen. Ps. 8, 5: was ist der Mensch, dass du seiner gedenkest. 1 M. 40, 15: ich habe nichts gethan (welches ein Grund gewesen ware), dass sie mich ins Gefängniss geworfen haben. 3) nach einer Negation: sondern 1 M. 3, 5. 45, 8nein! sondern Richt. 15, 13. 4) als Zeitpartikel: wann Ps. 8, 4. Hiob 38, 40. 41. 39, 24.; als, da Richt. 16, 25. בי אם 1) nach Verneinungssätzen: a) ausser wenn, ausser, nisi 1 M. 42, 15. 39, 6. sondern. 2) nach Schwüren 8. v. a. พร ๒๗ betheuernd Richt. 15, 7 und daselbst die Note. 3) nur, 1 M. 40, 14, vgl. Ewald Gr. §. 343.

קידון m. Speer, Wurfspiess. בימה f. eig. Häuflein, dah. das Sternbild der Plejaden oder der Gluckhenne, ein Häuflein von sieben Sternen im Sternbilde des Stiers.

יתישורים m. Rocken.

בכר f. Talent, das grösste Gewicht der Hebräer, betragend 3000 Sekel, für בּרָבֵּר vom Stw. כרר.

55, mit Makk. -55 eig. Subst. Gesammtheit, daher 1) all, alle, ganz, z. B. בַּל־הַאָּרֶץ die Gesammtheit der Erde, d. i. die ganze Erde, שמבל ב alles Fleisch. Das folg, Subst. 730 Ni. sich demüthigen. hat den Art. §. 109, 1, Anm. בנור m. Zither. Plur. הי--

2) allerhand, wo dann der Art. nicht folgen darf. בַּל־בֶּץ allerhand Bäume 1 M. 2, 9, Mit Suff. z. B. אים שור alle. ihr alle. כּלַכָּם

N7D zurückhalten, hemmen. Niph. pass.

שלב m. Hund.

ו בַּלַר 1) vollendet, fertig sein. 2) zu Ende sein (von der Zeit). 3) bereitet (beschlossen) sein 1 Sam. 20, 7. Pi. 1) vollenden, bereiten, verfertigen 1 M. 6, 16. 2) endigen, mit einem Inf.: zu Ende 3) aufzehren, aufreiben. Pu. vollendet sein.

הלה f. Braut.

בלי , Plur. בלים, st. constr. בלים m. Gefass. בּלָי דַוּרֹעִים die Hir tentasche. Pl. Geräth, Gepacke. Stw. דּלָבה.

קליות f. pl. Nieren.

אַלְבֵּל 8. בֿלְבַל

אַלָּבֶּל N. pr. Chalcol, ein Weiser. בלם Hi. schmähen, beschimpfen.

א כמר, במף s. v. a. אי wie. §. 101, 2, Anm.

אבר Ni. warm werden, von den Affecten der Liebe, des Erbarmens.

בָּך, mit Makk. בָּן 1) Adj. rectus, richtig, rechtlich. 2) Adv. richtig, so. צֶל־בֵּן deshalb. Stw. זו⊃.

m. mit Suff. בַּנָּר Stelle, Posten. Stw. $\Box \Box \Box \Box$.

קבעק f. N. pr. Land Canaan, nachmals Palästina, doch eig. nur der Landstrich zwischen dem Meere und dem Jordan, mit Einschluss Phöniciens.

m. Canaaniter, und dann Kaufmann überh., weil viele canaanitische Stämme, z.B. die Phönicier, vom Handel lebten.

קּנְפֵּחָ f. 1) Flügel. Dual. בְּנָפֵּרִ בּנְפֵּרִם 2) Zipfel, Saum des Kleides. Plur. בְּנָפּוֹת דָאָרָץ. Trop. בְּנְפּוֹת דָאָרֶץ לפוֹת דָאָרָץ Skume, Rander der Erde.

אבָם und הַבְּבּ, Plur. הַמְּבָּם m.
Thron. Stw. הַבְּבָּ bedecken,
dah. eig. Thron mit einem
Himmel.

תְּבֶּבְ Pi. bedecken, verhehlen, mit dem Acc. und בְּ. Etwas mit etw. bedecken, mit dopp. Acc. Ps. 104, 6. Part. מְבַבְּהָ als Subst. Decke Jes. 14, 11. Pu. bedeckt sein.

בּכְיב' m. 1) Thor, Gottloser.

2) das Sternbild des Orion, nach der morgenländischen Mythologie ein an den Himmel gefesselter Riese.

קבֶּבֶּ m. 1) Silber, 2) Geld. Plur. von den Geldstücken. Stw. אָבָבָ blass sein.

סַצַים zürnen. *Hi.* erzürnen, insbes. Gott, ihm Verdruss machen. Davon

בּבֶּב m. Unmuth, Zorn (Gottes). אַבָּ f. Dual. בַּפַבָּ eig. etwas Hohles, Krummes, (Stw. אָבָּה)

1) innere Hand; Hand haupt. 2) mit בָּגָל Fus m. junger Löwe mit מַפֵּר).

TDD bedecken, überzieh trop. [Sünde] bedecker geben, dann: Vergebur schaffen, sühnen. Pu Davon

שׁבֶּים m. Pech, und בִּפֹר m. Reif.

ברוב m. der Cherub, ei bolisches Wesen bei a ten Hebräern, dessen aus der eines Stiers. Adlers und Menschen mengesetzt gedacht Sie erscheinen zuerst ter des Paradieses (24), und sind urspi symbolische Bezeichni unnahbaren göttlichen wart. Sie wehren den zum Göttlichen, u. vo dasselbe mit ihren Fli m. (selten fem.) Pf von edeln Bäumen, da זית Richt. 15, 5 Oliver .iusbesond. und vorzug Weinberg. Davon

m. Winzer.

y in die Knie sinke
d. gebährenden Thier
39, 3).

תבים 1) abschneiden. hauen (den Kopf), u (Bäume). Ni. 1) abg ten, entnommen werd ausgerottet werden. Hrotten. Ho. s. v. a. N

straucheln. בְּשַׁל בַחֲב schreiben.

קרנה, החברה, f. Plur. constr. הירים עודמי, tunica, Rock, eig. das Unterkleid des Morgenländers, eine lange Weste mit oder ohne Aermel.

ๆกุ⊇ f. Schulter.

7 `

> Pracp. pracf. (über die Form s. §. 100, über die Bedeutung vgl. §. 151, 3, e) abgekürzt aus 🧺 und eig. dass. nur mehr in übertragenen Die Hauptbe-Bedeutungen. deutung ist A) 1) die Richtung und Bewegung nach [etwas] hin, gen, zu. Daher 2) von dem Uebergange in einen neuen Zustand, z. B. בודה ב' zu etwas werden, 1 M. 2, 7. s. היה no. 2. 3) Zeichen des Dativs. Insbes. auch a) vom Dativus commodi לה לה s. v. a. das einfache gehe. b) (wie der griech. Dativ) von der Beziehung auf den Urheber und die wirkende Ursache, bei Passivis und passiven Begriffen §. 140, 2, vgl, zu 1 Kön. 10, 1. 4) Zeichen des Genitivs, insbes. beim Genitiv des Besitzes (für אַשֶּׁר לַ §. 113, Anm. 1) und bei Zahlangaben 1 M. 7, 11. Metaph. 5) in Hinsicht, Beziehung auf, dah. wegen, Jes. 14, 9; von (de); über, Jes. 5, 1; für, zum Besten (Hiob 37, 13.) Jes. 6, 8; in Betreff, an, z. B. לְּבֶּשֶׁרְ an Reichthum, 1 Kön. 10, 13. 6) nach, zufolge (von dem Begriffe der Richtung nach etwas) 1 M. 1, 11: לְבִּיִיכוֹ nach seiner Art; ad normam, gemäss, nach, Jes. 11, 3. 7) als, tanquam Hiob 39, 16. und daselbst die Note.

Es steht aber auch B) von dem Befinden an und neben einem Orte (vgl. בּלֵבְ für ἐν, und das deutsche zu für an, in, z. B. zu Berlin), z. B. לַבִּיבֶר פֹּ zur Seite jem., 'p לַבִּיבֶר פֹּ zur Seite jem., und daher auch vom Befinden in einer Zeit und in einem Zustande, als בְּיֵבֶר מִיבֶּי zur Abendzeit, בְּבֵּי in Absonderung = abgesondert, allein.

Vor d. Inf. 1) am gewöhnlichsten: zu, לְּהַבְּהֵיל zu scheiden, bes. nach intransitiven צמר בּלְּעָשׁרֹת 2. 139, 2. ממר בּלַעְשׁרֹת 19. §. 139, 20. מונה בּלַעשׁרֹת 19. §. 129, Anm. 1. 2) als ob, 1 Sam. 20, 20. 3) indem, לאמר indem er sprach. איל ווחל איל 1 M. 37, 13. 40, 8. Adv. der Verneinung: nicht. §. 149, 1. Mit He interrog. בּלָּאָת nonne? Oft ohne eigentlich zu fragen s. v. a. הַבָּה, siehe 1 Sam. 20, 37.

mit Suff. בָּבָּי und בַּבָּ m. 1) Herz. Trop. 2) Verstand (dessen Sitz der Hebräer im Herzen, nicht im Kopfe denkt. Man vgl. den

homerischen Sprachgebrauch לין und לין übernachten und Cic. Tusc. 1, 9) 3 Muth. 1 Sam. 17, 32.

יבר .S לָבר . לַבִּיא f. Lowin. ゼラコシ m. Kleid. Stw. ゼラシ. לכן Hi. weiss sein, eig. weissen Schein zeigen. Davon לבנה (weisser Berg, Alpe) Libanon, grosses Gebirge zwischen Syrien und Palästina, zum Theil mit beständigem Schnee bedeckt.

-an יַלְבַשׁ *Impf.* לַבַשׁ anziehen, mit dem Accus. Auch trop. z. B. Herrlichkeit anzichen Ps. 104, 1. Hi. etwas anziehen lassen, womit bekleiden, mit dopp. Acs. §. 136, 1.

בּהַבָּ m. ਜੜ੍ਹੜ੍ਹੇ f. 1) Flamme. 2) Klinge des Schwertes.

שלה brennen. Pi. בהם anzünden. Davon.

בהם m. 1) Flamme. 2) blinkende Klinge des Schwertes.

לוא s. v. a. לוא.

אָט wenn, aber versch. von אָב wenn, aber versch. $(\S. 152, 2, f.).$

אָרָר N. pr. 1) Levi, dritter Sohn Jakobs, 2) der von ihm entsprossene Priesterstamm.

לְנָיָתוֹן m. (von לִנְיָתוֹן Windung, und der Endung ;—, Stw. sich winden) der Gewundene; dah. Schlange, grosses Seethier, (auch Crocodil).

ארביר, לרביר wenn nicht, zusammengesetzt aus אל u. אל = אל. §. 152, 2, f.

pal. הַתַּבּוֹנֵדְ dass.

עוֹץ Part. Hi. בַּלְּרִץ Dolm: ng Adj. frisch. Stw. nn: לְחֵיל f. 1) Kinnbacken, I 2) N. pr. eines Ortes 15, 19.

, lecken לָחַרָּ *Pi*. לַחַרְּ lecken, f. im Staube vor jem., ihm huldige בחם essen, fressen. Ni. pfen, Krieg führen (ei gegenseitig aufzehren) z gegen jem.

מַחַב m. und f. Brot, Spe ರ್ತಿ Adj. verborgen. Dave Adv. heimlich. Stw. 🗁 the Ladanum, ein wohlri des Harz.

m. Nacht, mit He eig. Nachts, dar Zeit, wo es Nacht ist Nacht selbst, welches häufiger ist, als 🚉. לון s. קין.

halten, fassen, fa לכד Hithp. sich zusammenl zusammenhängen.

eig. verlängerter Imj קלה gehe! aber im Spra brauche auch: wohlan! deshalb, aus בְּבֵּדְ und עלמה weshalb? . und ≒⊅.

למה s. v. a. בְ §. 101, 2. א מין B. לְמִין no. 7.

מַבַּן .8 לְמַעַן.

spotten, verlachen. m. Fackel.

von der Erde auslesen, aufsammeln. Pi. dass.

ק'שׁלְי c. (meist f.) Zunge. Dav.

1) עַּבְּיִרְיָבְּיִּךְ Feuerstamme (die einer Zunge ähnlich ist). 2)

Meereszunge, Meerbusen.

2

אָבֶּע f. 1) hundert. 2) Adv. hundertmal.

קאוקה (aus קאה וְּקָה (. e. quidquid) irgend etwas, meistens mit der Negation: nichts, gar nichts.

קארות קארות קארות קארות באור באור באור ל. Licht, und zwar ein einzelnes, ein leuchtender Körper, versch. von איר Licht, Lichtmaterie überhaupt. Stw. אור ה. באור ל. Lichtloch, Höhle.

אָרָ m. Speise. Stw. בְּשָׁהָ. הַּבְּלָת f. Messer, eig. Instrument zum Essen. Stw. בְּשָׁהָ. אַבְּלָת Pi. אָבָל verweigern.

어전 verwerfen; verachten. 자연 s. 자료. קבריא m. Eingang; von der Sonne: Untergang. Stw. אלב. הבול m. Fluth, Wasserfluth. Stw.

אַבְּדֶּכָּ m. Thurm, Wachtthurm (eines Weinberges).

קבן Plur. מָבְנִים m. Schild. Stw. בכן schützen, schirmen.

קּבְרָפְהֵּה f. Erdscholle, eig. Spatenstich. Stw. בַּרָף raffen, reissen, schaufeln.

בר Plur. בידים m. Kleid. Stw. ביד ausbreiten.

תְּדְבֶּר m. Trift, Viehweide, Steppe. Stw. דבר syr. treiben.

f. Golderpresserin. Denominatives Part. Hiph. fem. von dem Chald. יה s. v. a. הוון Gold. Siehe aber die Note zu Jes. 14, 4.

בְּרְדְּעֵ (contr. aus בֵּהְדְּיָבְיּע wie belehrt? vgl. τί μαθών) Adv. der Frage: warum?

מְרְרָק N. pr. Midian, ein arabischer Volksstamm.

הוח שנהף בקבקה במקפרו. מהר Pi. מבר eilen, hinwegeilen. Davon Eile, Adv. eilends.

מלאב f. N. pr. Land Moab an der Ostseite d. todten Meeres-บาช Ni. wanken. מלער m. bestimmte Zeit, Zeit überhaupt. Stw. יער Zeit und Ort verabreden. מלצא m. 1) Ausgang; 2) Ort, wo etwas hervorgeht, dah. מלצא דַשָּא Rasen Hiob 38, 27.

Stw. צצא. פוצק etwas Gegossenes, eig. Part. Ho. von יצק giessen. מיֹרֶה m. Frühregen, eig. Part. Hi. von יָרָה besprengen, benetzen.

מורה m. Scheermesser. Stw. מרה strinxit.

บาย I) weichen. II) betasten. s. v. a. ພໍ່ສຸກ Hi. betasten lassen.

מלשב m. Sitz. Stw. בשר. מושבות f. pl. Bande, Fesseln. Stw. halten, fesseln.

מות ster- ימות Perf. ממ, Impf. ימות sterben. Pil. מלתת u. Hi. tödten. Ho. getödtet werden. Davon

מות constr. מות m. Tod. תַבָּוְיִם m. Altar. Stw. תַּוְבָּת.

f. Pfosten. Stw. זרו sich bewegen.

בַּזוֹרְדְ m. Nahrung. Siw. זרך näh-

קימהר m. Gesang, von מומהר Pi. singen.

מזרות pl. f. Bilder des Thierkreises, sonst מזלוח, eigentl. Herbergen (der Sonne).

מחם abwischen, vertilgen.

nes sonst unbekannter nes 1 Kön. 5, 11.

לחודה f. Erhaltung des I Stw. mm.

מחיר m. Kaufpreis, Geli für man etwas kaufe verw. mit מָכַר.

pl. f. Haarflechter ַחַלָּף.

בתקה c. Lager, Heer, I `haufen. Plur. ים u. Stw. חנה sich lagern. מחסה m. Zuflucht. Zuslucht nehmen.

מחר morgen.

הַחָתָם constr. הַחַהַם f. d gende Tag, le lendema dem Genit. des Tage welchen er folgt 1 Sam. חבטש m. Blutbad. Sin schlachten.

משהה m. Stab, Ruthe קימה f. Lager. Beide vo ausstrecken, sic. strecken.

מַטְמּרֹךָ m. Schatz. Stw. קיַמרֹן bergen.

שטר regnen. Hi. (deno. כטר) reguen lassen. ביטה m. Regen.

קשבה f. Ziel [des Sch Stw. נטֵר beobachten.

Pron. interrogat. well (etwas Wasser) מִיכֵּל Michal, Weib Davids, ter des Saul.

בייביר, ביר ביים constr. מים (§. 94, 2).

מחולל (Tanz) Mahol, N. pr. ei- מִיךָ m. species, Art, Gatl

מישור Geradheit, Gerechtigkeit. Stw. רשר.

stehen.

m. Decke. Stw. מַבְּבֶּה decken.

רבר verkausen. Hithp. sich verkaufen, dann auch s. v. a. sich ganz hingeben, Preis geben 1 Kön. 21, 20. Davon מכר Preis.

ປກຸລຸກູ 1) eig. Mörser, von ປກຸລຸ stossen; dann 2) nach den altern Auslegern: Vertiefung des Kinnbackens, worin die Zähne sitzen, auch im Griech. und Lat. δλμίσχος, mortariolum, d. i. Mörserchen; wahrscheinlicher aber ist מַכְהַשׁ N. pr. eines Felsens bei Lechi Richt. 15, 19.

ארש 1) voll sein. 2) erfüllen. Pi. 1) erfüllen, mit dopp. Acc. ein Gefäss mit etwas füllen, (die Zeit) vollmachen. 2) stillen (den Hunger). Davon

מלא Adj. 1) voll, 2) erfüllend, und

m. Fülle.

מַלָּאַרְ m. 1) Bote. 2) Bote Gottes, Engel. Stw. arab. und äthiop. خمر schicken, beschicken. Davon

מָלָאָכָה fiir מָלֶאבָת, constr. מַלָּאבָה (fiir מַלָּאַבָה, תלאכת) f. Geschäft.

בד .8 מלבר

יילברש m. Kleid. Stw. בילברש ביילברש היילברש מְּלֵּה f. Wort. Plur. מְלֵּים und

מליד (auf chald. Art). Stw. מלל Pi. reden.

הבה f. Schlag. Stw. מבה schla- מבה f. Herrschaft. Stw. מבה מלון m. Herberge. Stw. מלון

מכוֹן m. Grundseste. Stw. מבוה ל f. Salzsteppe, Wüstenei, von מֵלֵת Salz.

קבחמה f. Krieg. Stw. מַּלְחַמֵּה.

מלש Pi. מַלַש und מַלֵּם retten. Ni. sich retten, entwischen. 2) wohin eilen 1 Sam. 20, 29. קבי herrschen, mit אַב über etwas. Dayon m. König.

קלפה f. Königin. הים לבות f. Königreich.

מַצַל .s מִלְמַיְצַלַה.

מלקלש m. Spätregen, der in Palästina in den Monaten März und April vor der Ernte fällt. Stw. wpb spätzeitig sein.

בולקתים Dual. Zange, von הבלקתים nehmen.

מַבְּגַרָה f. Vorrathshaus, Korn-Wahrscheinlich von boden. ver- נגרה Vorrath (von פיגרה sammeln) und > (mit folg. Dag. dirimens, vgl. Ewald ausf. Gr. §. 92, c. §. 160, c.) als Zeichen des Ortes §. 85,

תמדרם nur pl. ממדר m. Maass. Stw. מַרֵר messen.

מַמְלֶכָה constr. מַמְלֶכָה (§. 93 , 1.) plur. מַמְלַכוֹת f. Königreich. מלה . מלה

השלים constr. המשלים f. Herrschen, Herrschaft. Stw. 522 herrschen.

ַכּר gewöhnlicher als Praef. יָּר, mit folg. Dag. f., vor Gutt.

- ת, mit Suff. מִּמָּנִי u. s. w. (§. 101, 2, Anm.). Praep. eig. stconstr. von מָדְ Theil (vgl. §. 151, 3, c). 1) Theil von [etwas], daher: von, wenn es einen Theil bezeichnet, der vom Ganzen genommen wird, von [etwas] ab, ἀπό, lat. ab, z. B. nehmen, geben, essen, von, מַבְּרֵים [etwas] von den besten Erzeugnissen Aegyptens 1 M. 45, 23.
- 2) aus z. B. 'o קיים aus der Hand jem. Dah. von der Abkunft aus einem Orte (Richt. 13, 2), von der Materie, woraus etwas gemacht wird (1 M. 2, 19).
- 3) von, wenn es Bewegung, Entfernung, Herkunft von etwas anzeigt, also: von [etwas] her, von [etwas] aus, von [etwas] an. Opponirte Partikeln sind : אַב und יַבר, דַבר (von — bis zu). Insbes. a) steht es nach den Verbis fliehen. (Ps. 104, 7. 139, 7.), verborgen sein vor jem. (1 Kön. 10, 3), wie κρύπτω, καλύπτω aπό, wo im deutschen vor steht und die Abtrenuung, Entfernung von einem Gegenstande ausgedrückt wird. Daher היהוה ביהוה fern sei es vor Jehova. b) von dem Urheber und der Ursache, wovon etwas herrührt s. v. a. durch Hiob 39, 25. מַבִּינַתְּדְּ durch deinen Verstand Jes. 6, 4. han durch die (von der)

- Stimme. e) fern von,
 19. Von der Zeit: d)
 ner Zeit an). ΤΕΝ ΤΕ
 meinem Mutterleibe an
 vom Anbeginn deine
 her (vgl. ἀφ' ἡμέρας v
 gesanbruche, de die
 38, 12. e) zunächst v
 gleich nach (vgl. ab
 gleich nach der Reist
 überh. nach, s. zu Ric
- 4) Haufig zur Beze des Ortes selbst, be der Seite eines Gegen an welcher etwas ge wo die nahe Entfernu prope abesse ab) ins A fasst ist, vgl. a latere, cet sinistra, und im F dessous, dessus, dedar בין zur Seite, איז בין in wendig oberhalb, בין מון מון מון an dieser Seite (des Berges) 17, 3. בין בין am Entortes.
- 5) dient es zur Un bung des Comparativs, 1. Auch bei Verbis אָהַב מִּלְ lieben vor a 1 M. 37, 4. קבר מִלְ en im Vergleich mit jem. stehen Ps. 8, 6.
- 6) vor dem Inf. das
 7) לְּמֶלְ von [etwas] l
 de a. לְמֵלְ יוֹלִי von fern
 m. Mine, ein Gewihundert Sekel. Siy. ה

מרבה ה. Ruhe. 2) N. pr. Vater מְעָבֶּל m. mit He parag. מינבה מינבה des Simson. Stw. מרה .

מכור m. Webebaum. Stw. גיר. קנחה f. 1) Geschenk, Gabe. מַבְּרַיּלִית pl. f. Bande, Fesseln, 2) Opfergabe, insbesond. das unblutige Speiscopfer, welches neben dem blutigen dargebracht wurde. מנת Stw. schenken.

קלבחה: f. Ruhe, Ruheplatz, Wohnsitz. Stw. maz.

zurückhalten, versagen, mit בַּבַבַּע der Pers. Ni pass.

מכצק Part. Pi. von מכצק Pi. vorstehen, dah. der Vorsteher, i**n** den Ueberschristen der Psalmen wahrsch. der Musikvorsteher.

מַם Plur. מְבּים m. Frohndienst. שׁרֵי מִכִּים Frohnvögte.

תְּכְחַר m. Handel, Einkauf. Stw. בָּלָ s. בַּלָּ החר handeln.

mischen.

בּוֹכְבֵּכוֹרֹא f. plur. Magazine, transp. für מְכִּכְּהוֹת, von בַּכָּם aufhäufen.

בה f. Aufzug eines Gewebes, Garnfäden. Stw. נָּכְּהָ weben.

קבלה f. Bahn, Strasse. bahnen. ⊅

zerfliessen, wie zerflossen herabfallen. Ni. dass.

מָסְפַּר m. Trauer. Stw. כְּסָבּר. משבה m Futter. Stw. מערה chald. מערה f. st. constr. מערה Hühle. füttern.

m. Zahl. מֶּלֶבֶה sonder מֶּלֶבֶה f. Schlachtordnung, Heer. Zahl, unzählig. Stw. ספר zählen.

מוֹכֵר מוֹכָר Band, Fessel, nur Plur. אַכָּר Stw. אַכָּר.

Wagenburg, von ינבלה Wagen. §. 85. no. 3.

transp. für מַשַבַדּה. Siw. ענד chald. binden.

קמעוֹבַה f. Wohnung, Lager (des Wildes). Stw. כרך wohnen. בּצָב Adv. wenig.

מביל m. Oberkleid.

מַבְּק**ַ m.** Quellort, Quelle, denom. von צַיִן §. 85. no. 3. ות und בים Plur. ים.

מַצַל (apoc. für מַצֵלֶה, von מַלַל, das Obere, oben. מפועל ל oberhalb (einer Sache), auf derselben = בָּלָּ Mit dem aufwärts, בַּילָהוֹ aufwärts, drüber. מָלְ מַּצְלָה (aus מָלְמַצְלָה) desuper, von oben her.

מַבְּלָה f. Stufe. Stw. מַלָּב aufsteigen.

בעם א. בעם .

מַצְמֵר m. Stand, Dienst. stehen. עמר

מער (für מענה, von ענה אווי) Subst. Absicht. Daher בַּלֵּעָדָן 1) Praep. wegen. 2) Conj. für לָכִיעַן אֲשָׁר in der Absicht dass, damit, ut. Auch in Verbindung mit dem Inf. um [etwas] zu thun 1 M. 37, 22.

Stw. עור arab. tief, hohl sein. Stw. ערה ordnen.

מַצְשָׂה m. Werk, Arbeit. ™ Bäckerarbeit, Bäckerwaare. Stw. שמיה machen.

מַפַּבָּת f. Leichnam, Aas. Stw. מַרְאָה m. Ansehen. מַיְרָאָה מֵילַנִים בֿסָל fallen.

NYD 1) finden, treffen, z. B. die Auflösung des Räthsels tressen Richt. 14, 12. 18. 2) jem. betreffen, ihm widerfahren, mit dem Acc.

מוצא .s מצא.

מצרה und מצרה f. Berggipfel, Bergfeste, Burg. Stw. בור jagen, nachstellen.

קצוה f. Befehl. Stw. מִצוּה Pi. befehlen.

מצח m. Stirn.

קצחה f. Beinschiene.

מְצְרֵיָם N. pr. 1) Aegypten. 2) die Aegypter, und dann mit dem Plur. 1 M. 45, 2. Davon מצרי m. Aegypter.

ַ מַּצִּרֶף m. Schmelztiegel. Stw. אַרַת schmelzen.

מק m. Moder. Stw. בקם vermodern.

m. Versammlung, Versammlungsort. Stw. קנה Ni. sich sammeln.

מקום m. und f. Ort, Stelle. Stw. stehen, קום

בקל m. Plur. מַקלוֹת Stock, Stecken.

m. Zufall. Stw. מָקרָה begegnen.

מר Adj. bitter. Stw. מרה bitter sein.

eig. streichen. Hi. sich anpeitschen, bildlich von dem mit den Flügeln sich peitschenden Strausse gesagt Hiob 39, 18.

der Augenschein. SIW. באה sehen.

מרבדים m. pl. Decken, Teppiche. Stw. רבַר sternere.

מרגל m. Kundschafter, eig. Part. Pi. von ג'ז herumlaufen.

קרבה constr. בְּרַבַּה f. Herrschaft. Stw. בַּדְהֹ beherrschen. S. d. Note zu Jes. 14, 6.

מַרְדּוּת f. Widerspenstigkeit. Stw. מכַר widerspenstig sein.

קרְדָּת m. Verfolgung. Eig. Part. Hoph. von בַּדַ verfolgen. Siehe jedoch die Note zu Jes. 14. 6.

בַּרְהַבָּה Bedrückung, Frohndienst. Stw. בַּהַב drängen, drücken. Siehe die Note zu Jes. 14, 4.

ברום m. Höhe. Stw. בירום.

מֶרְחָק m. Ferne. Stw. בְּחַק. מרא m. Mastkalb. Stw. מריא mästen (verw. mit אַבַב Hi. mästen).

מֹרְיֵה f. N. pr. der Hügel Moriah in Jerusalem, auf welchem der salomonische Tempel erbaut war.

מרַבַבּה st. constr. מַרְבָּבָה Plur. constr. מַרְכְּבוֹת f. Wagen. Stw. בַבַב.

מַרְמֵכ m. etwas Niedergetretenes. Stw. בַּכֶּס niedertreten.

מרע S. בירע.

ברב ש היה ש בי ש m. Gefährte.

ייִרְעֵּה m. Weide, Futter. רעה no. I.

מַשְּׁאֵח (für מַשְּׁאָם, von בַּשַּׁאַ constr. កង្គមក្ខ f. pl. កង្គមក Geschenk, insbes. von dem Gezu ehrenden Gaste vorsetzt, γέρας bei Homer.

מַשַּׁרָה f. Dornhecke. Stw. מַשַּׂרָה und in flechten, zäunen.

קשָׁשִׁ m. Blutvergiessen. Stw. חסש arab. giessen.

י מִינָּימָת m. -Versehen. שׁנֵה Stw. sich versehen.

ಗಳ್ಳು ziehen, herausziehen.

- משֵׁיה N. pr. Mose, der berühmte Anführer und Gesetzgeber der Israeliten. S. die Note zu 2 M. 2, 10.

משואה (für מִשְׁאַרָה = מְשָׁאַרָה, vgl. Ewald ausf. Gr. §. 53, b) f. Verwiistung. Stw. שַׁאַה ver-

שִׁטְים m. Herrschaft. Stw. שׁטֵּים m. arab. die Aussicht führen.

תישירת m. der Gesalbte. Stw. משח salben.

קשׁם ziehen.

מִשְׁבּך Plur. היש – m. Wohnung. Stw. שַׁכַן wohnen.

ששר 1) herrschen, mit בְּ über etwas. 2) vergleichen. 3) denom. von מַשׁל ein Spottlied singen Joël 2, 7. Ni. pass. von no. 2. vergleichbar, d. i. **Ahn**lich sein.

カガコ m. 1) Gleichniss, Sprichwort. 2) Spottlied.

mit יד das, wonach man die Hand ausstreckt, Beute Jes. 11, 14. Stw. ກາວູ່ນູ້.

קשָׁמֶּכ m. das, was man hört. Stw. שַׁעֵּיל hören.

Unterthanen.

richte, welches der Wirth dem מִשְׁמֵר m. Gewahrsam. Stw. שַמֵּר מַשְׁמֵר bewachen.

ת משנה m. 1) zweiter Platz oder Rang. מְרָבֶּבֶת הַבְּשִׁהָם der zweite Wagen. בַּכָּף מִשְׁיֵה zweites, anderes Geld 1 M. 43, 12. 2) das Doppelte 1 M. 43, 15. Stw. שׁנה wiederholen.

הַשְּשָׁהָ f. Geschlecht, Stamm, von Menschen und Thieren. Stw. השש äthiop. ausbreiten. סְבְּשִׁם m. 1) Urtheilsspruch, Gericht, welches einer hält. 2) Recht, Gerechtigkeit. 3) Art und Weise. Plur. Rechte, Gesetze. Stw. upw richten.

קשָׁקָה m. 1) Mundschenk, eig. Part. Hi. von שקה trinken. 2) Getränk 1 M. 40, 21.

אַשָּקַל m. Gewicht. Stw. בְּשָׁקַל wägen.

המשותה m. Gastmahl, eig. Trinkgelag. Stw. החש trinken.

n. Todter, Leichnam. Eig. Part. von nan sterben, §. 71, Anm. 1.

מתלק süss. Stw. מתלק süss sein.

מחר Adv. wann? מחר bis wann? wie lange?

מחים Pl. m. Männer. §. 86, 5. Anm. 2. מְהֵי רַעֵּב Männer des Hungers, das ist Hungrige. §. 104, 2.

בְּתְּלְערֹת Pt. f. Zähne, sonst transpon. מַלְהַערֹת , eig. die Beisser, Beissenden. Stw. לחצ arab. beissen.

מונים f. Gehorsam, in concr. מְהַנִים Dual. Hüften. Stw. מחן arab. stark, fest sein.

- בְּתֶק m. Süssigkeit. Stw. בְתֶק süss sein.

٦

Partikel der Höflichkeit u.

Bitte: ei, doch! קח־ חחים nimm

doch! קוֹה siehe einmal.

אַבּרְבָּיִ siehe einmal.

אַבּרְבָּיִ siehe einmal.

אַבּרְבָּיִ siehe einmal.

אַבּרְבָּיִ constr. פּאַרֹת Pt. von פָּאַרֹת Vohnung, Anger,

Trift, Aue. Stw. דיי wohnen.

בּאַרַ m. Ausspruch (Gottes).

Stw. בַּאַבַ aussprechen.

יָבֶּאָ Pi. יְבָּאַי verachten, verwerfen.

קברת (Früchte) N. pr. Naboth, ein Einwohner von Jesreel.

בבט *Hi.* הַבִּיט ansehen, hiusehen.

יבְבי (Anblick) *N. pr.* Nebat, Va ter des Jarobeam.

m. Quelle, nur Hiob 38, 16. Stw. בבן verwandt mit בָבֶּר quellen.

בְּבֶּל m. 1) Schlauch, Gefäss. בְּבֶּל שָׁבֵּיל die Schläuche des Himmels, bildlich f. die Wolken. 2) ein zwölfsaitiges, der Harfe ähnliches Instrument, griech. צמא, lat. nablium. Stw. בבל schlaff sein.

לְבֵּבְּה f. Leichnam. Stw. בַּבָּה.

quellen, strömen. Hi. ausströmen lassen. Trop. verkündigen.

קבֶּב m. Süden, Südgegend. Stw. syr. chald. trocken sein. אויר בולד anzeigen, auch

durch die That 1 Sam. 24, 19. Vom Räthsel: lösen. Ho. pass. Praep. vor, gegenüber. לְּנֶגֶּדְ , נֶגֶּדְ wie ihm gegenüber, d. i. ihm entsprechend, angemessen 1 M. 2, 18. 20. Un gebr. Stw. בכר vorn sein.

לבה f. Glanz. Stw. בּבָּה glänzen. בְּבָּה Pi. die Saiten rühren.

מבּע anrühren, mit מות בּבּי. Hi. anrühren lassen Jes. 6, 7; machen, dass sich etwas berühre, an einander stosse Jes. 5, 8.

יהש Impf. לַבְּשׁ treiben, drängen. Part. בּיֹבֶשׁ Treiber (der Thiere) Hiob 39, 7; Bedränger, Bedrücker (von Nationen) Jes. 14, 4.

שַׁבַּע Impf. בַּגַשׁ sich nähern.

קבר Impf. יְדֵּר und יְדָּר fliehen, und dann: umherirren. Von einem Vogel: wegfliegen.

עברו. treiben, antreiben, vertreiben. Niph. vertrieben sein. לַבְּתֵי יְשְׁרָאֵל (f. יַבְּהֵי (f. יַבְּהַי) die Vertriebenen Israels.

בּהָבּג Impf. יְּבְּהֵג führen, leiten, mit בְּ Jes. 11, 6.

בְּהֵה toben, knurren, fremere, vom Laut des jungen Löwen, versch. von אַשָּׁ brüllen.

קהר. Strom. Plur. בּיִבּי und הוֹש. הַנְּדֶר vorzugsweise der Euphrat. §. 107, 2.

תוח דיים ruhen. Hiph. A) היים ruhen machen. B) היים (§. 71, Anm. 9) 1) niedersetzen, nie-

derlegen. 16, 26.

D73 schlummern.

fortpflanzen.

D72 fliehen.

אוט sich bewegen, erbeben.

רו die Hand aufheben, schwingen, zum Sprengen, zum Drohen u. dgl.

מיר m. Abgesonderter, Geweihter, dah. Nasiräer, eine Art von Asceten bei den Hebräern, die Gott zu Ehren gewisse Gelübde auf sich hatten. Stw. זכ sich absondern. (Ruhe) N. pr. Noah.

בחה Hi. führen, bringen, wohin כיוֹת eig. Wohnungen, dann N. verlegen.

בחם m. 1) Bach. 2) Thal mit einem Bache.

הבחים f. Erbe, Besitzung. בחברה מהרה das Erbe Jehova's, vom judischen Volke. Stw. 572 erben, besitzen.

ול בהם Ni. הם l) sichs reuen lassen, Reue empfinden, mit 52 über etwas. 2) sich trösten, dah. Hithp. sich trösten lassen. Pi. בחם trösten.

חמר .8 נחמר.

אבותכה = בותכה wir, auch: wir sind.

m. Schnauben (des Rosses). Stw. כחר schnauben.

s. v. a.' שה flüstern, dah. Zauberformeln reden, zaubern. Pi. augurari; wahrsagen, weissagen, mit 2 1 M. 44, 5.

2) lassen Richt. wind m. Schlange.

בחשׁת כ. Erz. Dual. נַחָשׁת eherne Fesseln.

אווי בון Hi. Impf. ביין sprossen, sich מון Impf. החת hinabsteigen. Metaph. eindringen in jemand. Spr. 17, 10.

> רַיַם .Impf. רָיָּם, consec. בַּטַרה §. 75, 2. 1) ausstrecken, ausspannen, ausbreiten. 2) neigen, sich neigen.

> בֶּטֶב m. Schwere. Stw. בָּטֶב aufheben.

pflanzen. Davon נטע m. Pflanzung.

עם בשט lassen, überlassen. Ni. sich auslassen, ausbreiten.

pr. der Prophetenwohnungen in Rama.

הכאח f. Gewürzpulver, Spezerei. נבה Hi. הַבַּה, Impf. consec. רַיַּה, §. 75, 2. 1) ferire, schlagen, werfen (mit der Schleuder, dem Wurfspiesse). 2) erschlagen, tödten.

Hithp. Arglist üben, einen בֻּבַּל listigen Anschlag machen gegen jem., mit dem Acc. §. 135, 2, Anm. 1.

כבר Pi. כבר fremd finden, dah. nicht kennen, verkennen. Hi. קביר genau anschen (eig. als fremd anstaunen, engl. to strange at some thing), dah. erkennen. Hithpa. sich als fremd darstellen, sich verstellen,

ח בכר m. die Fremde. נכרי Adj. Fremder.

· L *

תְּבֶּי m. Parder. כם m. Fahne, Panier. Stw. כם erheben, erhöhen.

יסה Pi. יסה versuchen.

מַקּה. Trankopfer, Spende. Siw. כַּסָּדְ spenden.

aus der Erde reissen.

POD Impf. per heraussteigen, poet. für אלה.

Verkehrtheit, eig. Part.

Niph. von ייד verkehren.

Doch s. die Note zu 1 Sam.
20, 30.

נְעורִים m. Pl. Jugend. Stw. נַער Jungling.

בַּבֵּל f. Schub.

aus -, abschütteln, verscheuchen. Ni. 1) sich herausschütteln (aus den Banden), sie abschütteln Richt. 16, 20. 2) verscheucht werden Hiob 38, 13.

1) m. Knabe, Jüngling.
2) Diener, wie puer, παίς
1 M. 37, 2.

בַבֶּרָה f. Dirne, Dienerin.

לערָת f. Werg, Abgang vom Flachse. Stw. נער excussit.

לבות blasen, hauchen.

793 Impf. her 1) fallen, sich niederwerfen. 2) ruere, sich stürzen Joel 2, 8. Hithp. über jem. herfallen.

YEÇ zersprengen, zerstreuen (eine Heerde, ein Volk). Pi. zerschlagen, zerschmettern Ps. 137, 9.

בּיָהָ c. 1) Hauch, Athem. בּיָהָ בּיִה Lebenshauch 1 M. 1, 20. 30. Dah. 2) Leben. 3) lebendes Wesen, vollstän הַּיְהַ animal vitae 1
Collect, lebende Wei
1, 24. 2, 19. (vgl. !
15). Mit dem Art.
109, 2) הַּיְהַבּ שַׂשָּׁ
Stw. שֵׁבּי athmen.

לפֶּת f. eigentl. was he (von קים in der Be sprengen) daher t was aus den Ho trieft, Honigseim.

קיב m. 1) Blume, Blü

איב chald. blühen.

bicht. Stw. איב = די

איב בי Ni. ביב s

איב s. איב.

(im Arab. auch: Vo Von letzterem Ni. den Haaren raufen mx: f. Fittig, Schwun mxd, davon das Part w. m. s.

רצל Hi. דִּצִיל retten. בַּצר m. Zweig, Spröss arab. grünen.

f. Weib, Weib equipmina, femella, von und Thieren, Gea מכר mas.

רבקור rein, schuldlos lossprechen. Ni. sprochen, d. i. frei v sein, ungestraft bl schuldlos sein, mi der Person und d unschuldig an, schuldlog an, schuldlo

unschuldig, frei נְקִיִּים Pl. בָקִי von Strafe.

רַקּרֹב Impf. בְּקָרֹב rächen. Niph. sich rächen. Hithp. Part. eig. Rachsüchtiger, dann überh.: Feind.

, נַקבּל f. Rache. נַקב f. Rache.

-aus נַקַר Pi. יָקַר aus בַּקַר stechen.

נור .m. Licht, Leuchte. Stw. נור leuchten.

NWD 1) heben, erheben, aufheben. בשא עינים אל seine Augen auf etwas werfen (was man begehrt). 2) tragen. 3) empfangen, nehmen, wegnehmen. Inf. הַשְּׁשׁ, השִּׁשׁ. Part. Ni. כשא erhaben.

בשל Hi. בשיר erreichen, einholen.

עלא Hi. יהשיא verführen.

עם vergessen. Hi. vergessen lassen.

נשים Pl. f. Weiber. §. 94, 2. קשמה f. Hauch, Athem Stw. משט athmen.

קשׁבָּשׁ m. Dämmerung, Nacht. נשכן Impf. בשר 1) fügen, ordrichten, fügen. 2) küssen, eig. os ori iungere. Pi. dass.

und נְשֵׁק m. coll. Waffen, Rüstung.

מטר m. Adler, Geier.

s.v. נתיבה Steig, Pfad. Stw. בחיבה a. στείβω den Weg festtreten.

נחן (§. 65, Anm. 3) יוחר (§. 65, Anm. 3) 1) geben, auch: hingeben, preisgeben. מר יותן wer wird לתור m. Thurm, Burg, Veste.

Daher a) zugeben, erlauben, mit dem Acc. der Person und dem Inf. einer Handlung (eig. jemand hergeben zu ctwas). b) von sich geben, edere, z. B. בַּחַף: קוֹל edere vocem. 2) setzen, stellen 1 M. 1, 17, mit by über etwas. 3) thun, machen. בְּקַלָּ ס' בּ einen behandeln wie [den oder den] 1 Kön. 10, 27. 21, 22.

Pi. abreissen. Ni. pass. zerrissen werden, zerreissen (intrans.).

พรรุ f. N. pr. Seba, Stadt und Gegend von Aethiopien, später Meroë genannt.

בב Impf. בסי, בסי 1) sich 2) umgeben. wenden. יַפָב Impf. יַפָב wenden, abwenden.

סָבִיב Pl. סָבִיב Umkreis. Adv. ringsum. מַבִּיב לָ dasselbe als Praep.

קבה m. Dickicht. Stw. קבה verflechten.

nen, richten, und intrans. sich מְבְּלֵה f. Lasttragen, schwere Arbeit. Stw. >>> schwer tragen. סגר verschliessen. Part. סגר verschlossen, als Beiwort des Goldes: köstlich, im Gegensatz des gemeinen 1 Kön. 10, 21. Pi. übergeben, überliefern.

leinenes Unterkleid, מדין m. σινδών.

geben? f. utinam. §. 133, 1. החום f. Auskehricht, Unrath.

Stw. no s. v. a. nno ausfegen.

D30 m. Ross.

ท่อ m. Ende. Stw. กุรอ aufhören.

m. Schilf, insbes. das Nilschilf Sari.

הפסה f. Sturmwind, Windsbraut. ניַבר consec. יָבוּרר, consec.

zurückweichen, weichen.
 vom Wege abbiegen Richt.

14,8. Hi. יְסִיר, Impf. יְסִיר, consec. יְסִיר wegnehmen, abziehen, z. B. den Ring vom Finger.

שמת umherziehen, insbes. in Handels - Geschästen (schachern), mit dem Accus. des Landes, wie bereisen. Part. בינים Händler, Kaufmann.

מַחַר m. Erwerb, insbes. durch Handel.

אָבָּהָ f. Hütte, Lager (des Löwen). Stw. אָבָה no. 2.

139, 13. 2) verzäunen, dah. 3) beschirmen, bedecken. Hi. s. v. a. Kal. no. 2. Hiob 38, 8.

JDO Hi. mit etwas vertraut sein, mit dem Acc.

סבר = סכר verschliessen. Ni. pass.

של פלים Pl. בלים m. Korb.

ァミラ m. Fels.

קבי stützen, lehnen. Ni. pass. אוֹם Impf. אַכְּילָ stützen, mit בַּלָּ stützen, d. i. stärken, näml. durch Speise. קייף m: Spalte, Kluft (eines Felsens).

קברה f. Sturmwind; Wetter, Gewitter. Stw. פבר stürmen.

קב Plur. בְּבְּים m. Schwelle.

Brust schlagen bei der Klage.

erzählen. Davon

שב m. Buch, Brief.

בְּכֶּל steinigen. Pi. Steine auflesen, von Steinen reinigen, entsteinigen, (den Weinberg) Jes. 5, 2 (vgl. §. 51, 2, c. Ewald ausf. Gr. §. 102, e.) Pu. pass. von Kal.

סר Adj. missmuthig, verdriesslich. Stw. שרר arab. böse sein. כרדה f. Ablass, Aufhören. Stw.

פרים m. 1) Verschnittener. Weil aber diese bei den Morgenländern vorzugsweise zu Hofämtern befördert werden, 2) Höfling überhaupt.

קרָנִים Pl. Fürsten, ausschliesslich von den fünf Fürsten, unter denen die Philister standen.

תְּבְּי verbergen. Ni. und Pu. pass. Hi. wie Kal, mit יָבָּי vor jem.

תַּהֶר m. Verborgenheit.

ע

בה comm. Wolke. Stw. פוב syr. dunkel sein.

קבר Impf. אָבר 1) arheiten, bearbeiten, 2) dienen. Davon קבר m. Diener, Knecht. f. 1) Arbeit Ps. 104, 23. 2) Dienst, Gebrauch, Nutzen. Ebend. v. 14.

פבור eig. Subst. Ucbergang, nur in der Zusammensetzung בבור Praep. wegen.

עכט Pi. wechselu, tauschen. עכט Impf. יצבר durch-, über-, vorbei-, einhergehen. Hi. vorbeigehen, drüberhingehen lassen 1 Sam. 20, 36: er schoss den Pfeil בּרִצְּבִירוֹן so dass er über ihn hin ging.

קּבְרָה: f. Ueberströmen (des Zornes).

יְבְרִיָה ל יִבְרִיּה Hebräer, He-bräerin.

שבש vertrocknen (von den Saamenkörnern in der Erde).

עבהים Plur. עבהים o. (f. Richt. 15, 14) Strick. Stw. עבה Pi. ver-flechten.

בּבְּל Adj. rund. Stw. בָּבֶּל rollen. בַּבְּל m. und בָּבְּל f. vitulus, vitula, Kalb, aber auch von dem jungen Rinde bis zum dritten Jahre.

שגלה f. Wagen.

bis dass wenn. S. zu Jes. 6, 11.

תר m. Zeuge, Part. יערה תולה. קבר בייה constr. בְּרַה f. Versamm-lung, Schwarm (von Bienen). Stw. יער Ni. nach Verabredung zusammenkommen.

ברורה f. Verordnung, Gesetz, von עברות bezeugen.

עברן (Wonne, Annehmlichkeit)
Eden. N. pr. der schönen
Gegend Asiens, in welcher
sich der Garten (das Paradies)
der ersten Menschen befand.
אַרַר 1) ordnen, 2) gäten, ha-

cken. Ni. pass.

m. Heerde, v. בַּרָר no. l. עור m. Heerde, von עור no. l.

1) wiederholt, noch einmal. Richt. 13, 8. 2) noch, ferner, mit der Negation: nicht mehr. ידי ich [bin] noch, הולד eig. indem noch, während noch, während noch, בערר בַּיְבָּר so lange ich noch [bin]. בערר בַּיְבָּר יַבְּיַבְ während es noch Nacht ist.

ק'נוד eig. wiederholen (s. פוד איז), dah. Hi. 1) wiederholt sagen, einschaffen, mit ב. 2) vor Gericht versichern, zeugen, mit dem Acc. und בּ gegen jem אין Niph. verkehrt sein. Part. fem. בעיר die Verkehrte 1 Sam. 20, 30.

ערוֹן constr. ערוֹן m. 1) Frevel, Sünde, 2) Strafe dafür. Stw. ייי verkehren, verkehrt handeln. Opfer, welches ganz auf dem Altare verbrannt wird. Stw. עלה Hi.

עובל ע u. איל ש m. Knabe, Kind, אַבְּטֵרֵת f. Kranz, Krone. Eigentl. der ist, nur poet. Muthwillige, von לכלל jem, mitspielen.

m. Ewigkeit, von der grauen קילם f. N. pr. Elymais, persi-Vorzeit und Zukunst. Stw. 559 verbergen.

ערון 8. ערון.

Davon

קש m. Coll. Geflügel, Vögel. עור wachen. Pil. עובר aufregen. עוֹכ m. Haut, Fell.

עד Adj. stark. Stw. אַד stark sein. עד f. Ziege. Plur. עורם.

עד (wofür auch plene כלי) m. 1) Stärke, 2) Schutz, Zuflucht Ps. 29, 11. 3) Glanz, Herrlichkeit, Ruhm. Stw. לדו stark sein. עוב Impf. בילב verlassen, überlassen.

עַּוּה: (die starke) f. N. pr. Gaza, bedeutende Stadt der Philister an der Südgrenze ihres Gebietes. Das N. gent. ist עזהר. קוובה: f. Verödung Jes. 6, 12. SIW. בזב.

קיבודה (Macht Jehova's) N. pr. Usia, König von Juda, 811 - 769 v. Chr.

machen.

עזר helfen. Davon

תור m. Hülse, als Concr. Gehülfin.

ל שוֹלָהו Brandopfer, d. i. ein שוֹלָה sich umhüllen mit etwas, mit dem Accusativ. §. 135, 3. עמַע Pi. krönen, mit dopp. Accus. der Person u. Sache.

i

welches nicht mehr Säugling שֵּישֵׁם (Ort der Raubthiere) N. pr. Etam, Stadt im Stamme Juda und ein dav. benannter Fels.

> sche Landschaft, worin die Stadt Susa.

דים m. Schrecken Jes. 11, 15. און fliegen. Pil. אויף dass. עיון f. 1) Auge. Es ist etwas in meinen Augen (בְּעָבֵר) 50 und so, hebr. Ausdruck für es scheint mir so und so. Quelle.

> ערן גָּדִי (Bocksquelle) N. pr. Engedi, auch Engadda, Stadt unweit der südlichen Spitze des todten Meeres.

קקא Adj. müde, matt.

ייר f. Plur. ערים §. 94, 2. Stadt.

עירם Adj. Plur. צירם (1 M. 3, 7. 10. 11), verkürzt in צרם f. ברַפֵּתה (1 M. 2, 25) צרוּפִים (1 M. 2, 25) nackend. Stw. כור nackend, entblösst sein. S. die Note zu 1 M. 2, 25.

עַיִשׁ f. Bärengestirn, wahrsch. aber eig. die Bahre, nach einem bei den Morgenländern gewöhnlichen Bilde.

עוכן Pi. אָבֶּר umgraben, urbar בָּבָ, poet. אַבָּר, mit Suff. (scheinbaren Pluralsuff., vgl. Ewald שַלֵיהַם , שַלֶּיך, יָבֶלָי (Gr. §. 266.) Praep. 1) auf, über. Von der Kleidung gebraucht, die man

S. 1 Mos. 37, 23 und trägt. die Note. Metaph. a) von der Pflicht, die jemandem obliegt 1 Sam. 17, 20 und daselbst die Note. b) über s. v. a. de. c) oh f. wegen, wie im Latund Deutschen. Daher Conj. על־כָּן . weil על־אָשׁר , עַל־כָּר darob, weil [es] so [ist]. 2) an, bei, insbes. wenn der Gegenstand über den anderen hervorragt, z. B. בול הול bei dem Mahle (eig. über Tische) 1 Sam. 20, 24, oder sich darüber bückt, daran lehnt 1 M. 45, 14. Dann überhaupt z. B. מל הברה am Wege 1 Sam. 24, 4, s. auch 1 M. 45, 1. Auch: f. mit, sammt Richt. 15, 8 und daselbst die Note. 3) auf (etwas) zu, auf (etwas) hin. Daher s. v. a. - h Hiob 38, 10 Praep. איב oben von (etwas) weg, מַצַל לְ oberhalb einer Sache.

אלה inausteigen, mit אַנוּה übertressen Spr. 31, 29.
Hi. 1) hinaussetzen, -legen, erheben, insbes. auf den Altar legen, vom Darbringen der Brandopser. S. אללה. 2) überziehen (über einen Schild) 1 Kön. 10, 16. 17.

ילְהָּד m. Blatt. coll. Blätter 1 M. 3, 7.

עובה s. כלה.

זבֵין m. frohlockend, übermüthig. Stw. אַבָּשׁ frohlocken.

an hat (eigentl. auf sich hat), דְלֵּיְהִי f. oberes Gemach, Süller. trägt. S. 1 Mos. 37, 23 und die Note. Metaph. a) von der Pflicht, die jemandem obliegt von auch

דְּבְּיֹּדְלְ 1) Adj. der, die obere. 2) Subst. der Höchste.

עברם verbergen. Ni. pass. verborgen sein, mit אָבר vor jem. (s. אָב no. 3).

בּלָב m. Jüngling. Stw. בּלָב arab. mannbar sein.

אַלְטָּהוּ f. mannbares Frauenzimmer, junge Frau. בּיִּלְטָּהּ בּיִלִּים s. בּיִּלְים

עלט Impf. יבלים. Ni. frohlocken. עלש verkürzt aus אָלָשׁ schlürfen Hiob 39, 30 und daselbst die Note. Stw. אַלא arab. trinken.

מבי Pl. במים m. Volk; die Söhne meines Volkes d. i. meine Landsleute. Stw. במל sammeln, versammeln.

und daselbst die Note. Mit by (§. 101, Anm. 2) Praep. 1)
Praep. how oben von (etwas)
weg, how oberhalb einer
Sache.

Zu Impf. hinaussteigen,
mit how übertressen Spr. 31, 29.

Hi. 1) hinaussetzen, -legen,

zu (§. 101, Anm. 2) Praep. 1)
mit. 2) bei. he beim Herzen. 3) auch
Adv. dazu, dabei, wie σύν,
μέτα 1 Sam. 17, 42. — Mit
Praep. του eigentl. von bei,
dah. von Seiten jem.

מבטי (בְּבֵּלֵיה 1) stehen, sich stellen, hintreten. Vor einem Könige stehen, hintreten, s. v. a. in dessen Dienst sein, treten. 2) bleiben, weilen. באַל weile nicht. Hiph. stehen machen, stellen.

קביד (איי ביי mit, bei, nur m. d. Suff. יד. §. 101, Apm: 2. איי היי m. Säule. Stw. אַנִיר m. Säule. Stw. אַנִיר

עמלד (vom Volke stammend, Landsmann) N. pr. Ammon, Volk und Gegend, nordöstlich vom todten Meere, oberhalb der Moabiter. Söhne Ammons d. i. Ammoniter. מצים aufladen. עמק m. Thal, Tiefe. Stw. צמק tief sein. בנב m. Traube.

l. עבר 1) antworten. 2) anheben zu reden Jes. 14, 10. 3) von Gott, einen Ausspruch geben 1 M. 41, 16.

וו. עבה gedrückt sein. (§. 74, erste Bemerk.). *Pi.* 1) bedrücken. 2) zwingen, bandigen. Davon

m. leidend, und בַּבּר m. לבים Plur. בַּנְיִים dass.

תבך m. Wolke. Stw. כבך

עבים m. Most. Stw. עבים zertreten.

עפר Zweige (wie לחר §. 91, 6, Anm. 6). Stw. עפרו syr. blühen.

עפר m. Staub, Erde. Stw. צפר שָּעָ m. Plur. constr. פַּצֵיר 1) Baum. בען פרר .Frucht 2) Holz, Pfahl. Im Plur. von den Holzstücken 1 M.

22, 3. Stw. כצה hart sein. מצע arbeiten; Schmerz leiden. *Ni.* sich betrüben. Davon

שביב m. Schmerz, und

קאברן m. 1) sauere Arbeit 1 M. 3, 17. 2) Beschwerde, Mühseligkeit, labor. · Ebend. v. 16. עצה constr. ציא f. 1) Rath.

3) als Eigenschaft, Klugheit, die sich zu rathen weiss. Stw. יבץ rathen.

ratus f. Faulheit. Stw. two faul sein.

ביצים Adj. stark. Vom Stw. DYU und DYU stark werden (an Krast, Anzahl).

בּצֵע f. 1) Knochen, Gebein. 2) selbst, von Sachen.

שבעם m. s. v. a. בעם no. l. עַצַע *Impf*. יַנְצִיר und יַנָצִיר zu-

rückhalten (zum Bleiben nöthigen), hemmen.

קצרה f. Festversammlung, vom Stw. צַב in der Bedeutung: versammeln.

m. Ferse. Stw. פַקב hinten sein.

בקב m. 1) Subst. das Letzte, Ende von einer Sache, dah. Lohn. 2) Praep. zum Lohne, für, wegen. 3) Conj. שקב אשר dafür dass, weil.

שַקר בּילָקר binden. עַקר binden. עקר Adj. unfruchtbar. Stw. צקר arab. unfruchtbar sein.

ער Plur. ערים m. Feinde Jes. 14, 21. Stw. שיר glühen, vor Zorn.

II. ערים f. s. ציר.

עַרַב eig. mischen, dah. 1) jem. יי vertreten, für jemanden stehen, Bürge sein, mit d. Acc. der Pers. 2) med. E. u. Impf. A. intrans. angenehm sein (eig. von angenehmer Mischung, vgl. temperare), mit by statt des Dat.

2) Rathschluss, z. B. Gottes. שֵרֵב I) c. Abend. II) m. Weide,

salix Ps. 137, 2. III) Coll. fremde Völker, die nicht zu einer Nation gehören, soudern sich bloss derselben angéschlossen haben. מַלְבֵר הַעֶּרֵב 1 Kön. 10, 15, Könige der verbündeten Völker.

ערב m. Rabe.

ל ברבה f. Wüste.

דבקב f. Pfand. Stw. צרב no. 1. וברג . Impf יברג lechzen, schmachten (nach etwas).

ערה (2) entblössen. 2 ערה (1) zerstören (Gebäude), weil man שָשַׁרִים e. zwanzig. dabei den Grund entblösst.

שרוד = ערוד m. der wilde Esel. לָרְחַה f. 1) Schaam, pudenda.

2) die Blösse (des Landes) d. i. die unvertheidigte Seite desselben. Stw. ערה.

ערדם Adj. listig. Stw. טרם.

ישרה יישר ordnen, anordnen. שרַה מְלְחָמה die Schlacht-מַרוּהָ מִלְהַמָּה ordnung stellen. בַּרוּהָ מִלְהַמָּה gestellt zur Schlacht Joel 2, 5. Adj. unbeschnitten, mit dem Nebenbegriffe: unrein, profan.

צירם .8 שרם. שַרַסָּל m. dichter Nebel, Finster-

niss.

m. Kraut, coll. Kräuter. עשרו (בעטרו Impf. בעטרו ו machen, es sei ein Hervorbringen des noch nicht Vorhandenen, oder ein Bearbeiten des bereits vorhandenen Stoffes. Inshes. a) hervorbringen, erzeugen z. B. Frucht 1 M. 41, 47. Jes. 5, 2. b) zurechtmachen, be-

reiten z. B. ein Mahl Richt.

13, 15. c) absol. arbeiten Spr. 31, 13. 2) thun, facere, agere. Mit z und z an jem., etwas Jes. 5, 4. 'פּטר: הְבֶּר אָם Gnade üben an jem., eben so פילה לעה עם übel thun an jem. Ni. geschehen, mit 🗦 jemandem. Pu. gemacht sein.

בְּטִירְיי Adj. der zehnte, von עָשֶׁר f. und אַשָּעָ m. zehu. In der Zusammensetzung mit den Einern עשר m. und בשורה f. §. 95, 2.

עשן Impf. קיניקן Plur. in Pausa ಇಲ್ಲಲ್ಲ rauchen. Davon עשׁן m. Rauch.

עשׁק Impf. עשׁק unterdrücken. רַעָּשַׁר Impf. רֵעִישַׁר reich sein. IIi. reich machen. Davon שיבי m. Reichthum.

רים mit Suff., פוף, comm. Zeit. מבה (f. בַּהַבֶּע) zu dieser Zcit, jetzt = -nz. S. ferner d. Note zu 1 Sam. 20, 12. Stw. בַּרָה vorübergehen, und davon no f. הַיֶּדֶת, wie בַּרָ contr. f. חַלֶּבֶת §. 19, 2.

תַחַה (von בַּח mit He parag.) eig. zu dieser Zeit, dah. Adv. jelzt, nun.

שהביד m. Bock, Leitbock. Trop. von den Fürsten der Völker Jes. 14, 9.

עתר *Impf*. בּצָּחַר beten.

NE, 75 Adv. hier. פארור (f. פארור Röthe, Gluth, V. TAND.

עבער mit אַ: anfallen, tödten. אַבֶּה m. Leichnam. Stw. מגר matt, hinfällig sein.

g constr. פָּדי m. §. 94, 2. 1) Mund, Mündung (z. B. des Sackes). 2) Trop. Ausspruch, Befehl, צל פון auf Befehl jem.

319 kalt, erstarrt sein 1 M. 45, 36: sein Herz blieb kalt, ungerührt.

Potiphar. N. pr. des Obersten der Leibwache in Aegypten.

פרשר (Priester der Sonne)
Potiphera. N. pr. eines Priesters zu Heliopolis, Schwiegervater des Joseph.

יבּפִיץ zerstreuen. Hi. בְּפִיץ seine einzelnen Theile auseinander streuen, d. i. sich zerstreuen Hiob 38, 24. Ni. zerstreut sein.

זהַ m. geläutertes Gold, von TTD läutern. Part. Ho. אָסָּיִם pass. אַחַהַ m. Furcht, Schrecken. Stw. אַהָּיָב sich fürchten.

לְּחָה Plur. הַּוֹחַבּ m. Statthalter (der Provinzen).

רְּטֵבי Impf. בְּמֵבי aus dem Wege gehen, ausbiegen I Sam. 19, 10.

קרשׁוּדְ N. pr. Pison, einer der vier Flüsse des Paradieses, vielleicht der Indus.

Ni. ausgezeichnet, wunderbar sein. Hi. wunderbar machen, handeln.

פּרָג Pi. theilen.

מלח Ni. ausgezeichnet sein.

קב' Pi. 1) spalten. 2) de brechen lassen (die Jugebären.

שׁלֵם Hi. in Sicherheit b Jes. 5, 29.

ילָּהָ m. in Pausa ילָהָ Adj derbar. Stw. אלים.

אַיבָּהָ m. פְּלֵינְהוּה f. collect. das aus Niederlage oder einem meinen Untergang Gere הַבָּהַ m. Spindel.

שלל Hithp. בּהְפַבֵּל beten בַּהְבָּבָּ für jemanden.

ק (Ausgewanderter) אַלְשְׁהִים m. N. pr. Ph Bewohner eines Landst im Südwesten von Can (immer mit folg. Makk.)

(immer mit folg. Makk.)
dass nicht, nach einem S
re Richt. 15, 12, nach a
drückter Besorgniss 1 M
mit dem Impf. drohend:
Richt 14, 15.

תְּבֶּלְ וְיַבֶּלְ Dimpf. consec. יְבֶּילֶ אָרְ יִבְּיבֶּלְ wenden, umsehen, umk
Hi wenden, kehren.
consec. יְבַיַּבְי

אָנָה f. Ecke.

son. 3) superficies, fläche. 4) das Vordere Sache, daher Vortral Heeres. Mit Praep. 1 vor dem Angesicht, vor. jem. sein s. v. a. ihm gefällig sein Ps. 19, 15. auch 1 M. 6, 13 und da die Note. 2) בַּיִּבֶי a facie

jem. z. B. fliehen von (vor) Hiob 39, 22, dann auch: von jem. her, durch ihn veranlasst 1 M. 6, 13. 3) vor dem Angesicht weg. b) vor = על פני (4) an auf der Oberfläche, dah. auf 1 M. 1, 2. b) an der Fläche, an 1 M. 1, 20. c) vor, gegenüber von Richt. 16, 3. 1 Sam. 24, 3. שברכרם m. Pt. Perlen, And.: Korallen.

m. Handwarzel und Fersc (eigentl. Extremität, von בַּבַּ aufhören), daher בחנת פכים Rock, der bis zur Handwurzel und Ferse reicht, also lang herabhängt und Aermel hat, wie ihn Vornehme trugen. f. Ueberflass, Fülle. Stw. sich ausbreiten. s. v. a. על thun, machen, verfertigen. Davon m. Werk, Arbeit. יהוָהן אָשָּׁל יִהוּהָה s. Jes. 5, 12. 🚞 💆 stossen, treiben (vom Geiste Gottes). Niph. gestossen, getrieben, d. i. beun- פַרָכשׁ m. Floh. ruhigt werden. Davon f. 1) Fuss, Tritt. 2) ein Mal, קַפַּעָם dieses Mal. aussperren (den Mund). mit רַבַּר: in Jubel ausbrechen.

ו פקר (Ps. .8, 5), besuchen. Mit 2: mit chen Richt. 15, 1. Vgl. &. 151, 3, a. führen, und trans. dieselbe

geben. 3) mustern, und: bei der Musterung vermissen. Ni. pass. von no. 3. Hi. die Aufsicht geben, zur Aufsicht anstellen. Davon m. Befehl. TPB öffnen. Ni. pass.

יה פּקיד m. Aufscher, Vorgesetzter. Stw. קב.

פרא .wilder Esel. Stw. פרא מרא chald. laufen.

לכד trennen. Hi. dass.

תַּבֶּד m. Maulesel.

קרות f. Pl. Körner.

ו פרה (l) hervorbrechen, sprossen, keimen (= פרת Jes. 11, 1. 2) fruchtbar sein, Frucht tragen. Part. f. בריה פריה.

קרה f. Kuh (vom Masc. פרה Stier). קב sprossen, blühen.

ת פרח m. Spross.

m. Frucht. פרה .SIW. לַכְּרָה f. Huf.

Ueber מַרְעה Pharao, im Altägyptischen s. v. a. "der König", gemeinschaftlicher Name od. vielmehr Titel der Könige von Aegypten.

> <u> የጋ፬</u> 1) einreissen, niederreissen. 2) sich ausbreiten.

שרַש ausbreiten. פרש (mit zwei unveränderlichen Kamefs §. 83 no. 6. §. 25, 4) m. Reiter, dann auch: Reitpferd (wie eques nach Gell.

18, 5. Macrob. 6, 9) Joel 2, 4. etwas mitgebrachtem besu- פרח (süsses Wasser) N. pr. Euphrat.

> 2) die Aufsicht בַּשֵׁב m. Schritt. Stw. בַּשַׁב schreiten.

שני און ausziehen. Hi. ausziehen אין m. mit Suff. אידי Seite lassen, mit dopp. Acc. m. Sünde, Missethat. Stw. rve sündigen. ברה Plur. בייתי m. Lein, ברה f. Kost, insbes. Reis Flachs. me mit Suff. me f. Bissen, Stück (Brot). Stw. nnp brechen. חתם Pi. überreden, locken. ที่กุฏ 1) öffnen. 2) lösen, losgeben (Gefangene). Pi. wie no. 2. Ni. sich öffnen, lösen. mne m. Thür, Adv. an der Thür. in Pausa פחר m. der Unkundige, Unerfahrene. Stw. פַתה. שחדל m. Faden. Stw. פחדל drehen. Pithom, N. pr. einer Stadt Lande Gosen in Niederägypten, griechisch אים m. Hals. Plur. ים m. Hals. Plur. τουμος. m. Otter. ากุอ auslegen. Davon מתרוד m. Auslegung, Deutung. פַתרוֹכ N. pr. Pathros, altägyptischer Name f. Oberägypten, eig. Patures (Παθούρης) das Südland.

INY Coll. c. kleines Vieh, Schaafe und Ziegen, בבא m. Heer. יהורה צבאות Jehova [Herr] der Heerschaaren d. i. der Engel und Sterne, welche als Heere Jehova's gedacht werden. §. 112, 3, Anm. 2. Stw. אַבָּא in den אָרָהּר Adj. trocken Jes. 5, Krieg ziehen. 72¥ aufhäusen.

linke Seite 1 Sam. 20 zur Seite. חשב nachstellen. Stw. צור. m. gerecht, von קיציק gerecht יציבק gerecht Hi. rechtfertigen, losspre Hithp. sich rechtfertigen אָדֶקה m. und צְּדֶקה f. Gere keit, Recht, Gebühr.; nach Gebühr. קר s. v. a. צהר glänzen glänzend machen (das litz) Ps. 104, 15. אדהר m. Licht. Dual. = Doppellicht, Mittag. constr. צַרָּאַרֶר mit Sing bedeutung. §. 106, $\mathbf{2}$, ϵ קוד jagen. חשב nur Pi. איב befehlen dem Accus. (wie iubec und by d. Pers. Pu. b tragt sein. שלם m. Fasten, von DIY fasten. אינ m. Honigwabe. Stw. überströmen. ציץ .8 צויץ. וה jem. drii הַצִּיק in jem. drii mit dem Accus. und 5. אני drängen, umdrängen. בור m. Fels, trop. von Jel als zuverlässigem Schutz

Stw. syr. dursten.

האיב f. Modergeruch, Ges

אָרַיצָּ s. v. a. אָרִישׁ lachen. Pi.
1) scherzen, eig. wiederholt lachen. 2) spielen, vom Saitenspiel mit Gesang und Tanz.
3) jem. spotten, ihn in Schande bringen 1 M. 39, 14.

יייי יוֹר הַ אַרִיר יִייִי יוֹר וּוֹר יִייִי יוֹר יוֹר יִייִי יוֹר יוֹר יִייִי יוֹר יוֹר יוֹר יִייִי יוֹר יוֹר יוֹר יִייִי יוֹר יוֹר יִייִי יוֹר יִייִר יִיִּיִי.

אַיָה f. Trockniss. Stw. ציה arab. ציר trocken sein.

אַדין f. (Burg) N. pr. Zion, der südwestliche Hügel von Jerusalem, mit der Burg und dem oberen Theile der Stadt. אַדִיל m. die Steppenbewohner, von אַדִין Wūste, mit der Adjectivendung ים §. 85, no. 5.

ץץ blühen.

Į,

מבר 1) s. v. a. מבי über jem. oder etwas kommen (vom Geiste Jehova's). 2) Glück, Gedeihen haben, gelingen, von einer Unternehmung (wie unser: durchgehen), auch vom Unternehmer. Hiph. 1) Glück haben 1 M. 39, 2. 2) Gedeihen geben, gelingen lassen.

und מַלְמְנָת Tod) eig. Todesschatten oder Todesnacht, tiefste Finsterniss, von der Unterwelt.

f. Rippe. يدير

মহেছু dürsten.. Davon মহেছু m. Durst.

אַמֶּד mit Suff. אַמָּד m. 1) Paar, Joch [Ochsen], 2) was diese in einem Tage pflügen können, iugerum. Stw. אמר anbinden. אמר Kal u. Pi. sprossen. Hi. sprossen lassen.

אָבֶּה. Wolle.

בּבֶּב c. = אָכְב kleines Vieh, Schaafe und Ziegen.

- τικ f. Schild, u. zwar von dem grossen Schilde der Schwerbewassheten, θυρεός, verschieden von τις 1 Kön. 10, 16. 17. ΣΣΕ nur Part. pass. Ετικ hart, trocken, dürre.

בירר Adj. klein, auch jünger von Geburt. Stw. צבר klein sein, wovon auch

אַיִּרָה f. geringeres Alter. das Jüngersein.

דָּכֶּקָה f. Geschrei. Stw. אַנֶּקָה schreien s. v. a. אַנָּקָה

nach etwas ausschauen, speculari, darauf achten. Pi. mit etw. (Glänzenden) überziehen.

בּשִּלֹּרְ c. Mitternacht, Norden, eigentl. Verborgenheit, weil man sich den Norden dunkel dachte. Stw. בַּעַ verbergen. Davon

בְּלְּרָר Adj. (§. 85 no. 5) nord-lich, nordisch.

רים c. Plur. בְּמַרִים kleiner Vogel, Gesangvogel. Stw. במר zwitschern.

אַפּרָה N. pr. Zippora, Weib des Mose.

JDK verbergen.

אַפִּערֹכִי m. Otter, Viper.

m. Stein, Kiesel Jes. 5, 28. Stw. בית zusammendrängen.

אבר m. und צב f. Angst, Bedrangniss. Stw. צרַר drangen. יצררות . Plur. בררות Bündel, Packchen, z. B. vom Gelde, Geldbeutel. Stw. צרַר zusammenbinden.

ברי, צרי m. Harz der Balsamstaude, opobalsamum.

בר בה N. pr. Zorea, eine Stadt im Stamme Dan.

חבר drängen, befeinden. Part. רר Feind.

קבפרה f. Grab. Stw. קבר begraben.

Y⊒Z sammeln. Pi. sammeln, einziehen.

הבר begrahen. Davon קבר m. Grab.

קבר *Impf*. ישר sich neigen, verneigen.

קרוש מוראל. heilig. קרוש קרוש א der heilige [Gott] Israels = Jehova. Stw. קרַשׁ.

m. eig. was vorn ist, dah. 1) Osten. 2) Ostwind (für רות קדים), im Orient durch seine Heftigkeit und Hitze verderblich, 1 M. 41, 23. קדם Pi. vorangehen.

m. 1) was vorn ist. Adv. vorn. 2) daher die Morgengegend (vgl. den Art. אַחַרלן). יל אַ טּקּדַם לְּ üstlich von (etwas). 3) insbesond. das wüste Arabien, insofern es Palästina gegen Osten liegt. בַּרַ קַּדָּם Araber dieser Gegend.

קרמה f. s. v. a. קרמה no. 1. קימה f. Höhe.

lm stat. constr. קרַמַת östlich von.

קרמקר Adj. 1) der, die, das Vordere. Dah. הקושלכים die Vorfahren. 2) östlich.

sich verdunkeln.

-hei יַקּבָשׁ .*Impf* קוֹבש und יַקבּשׁ hei lig sein. Pi. 1) heiligen. 2) etwas Heiliges anstellen. eine heilige Versammlung berufen.

קרש (heilig) N. pr. Kades, eine Ortschaft und day, benannte Wüste zwischen Palästina, Idumäa und Acgypten.

קרש m. Heiligthum, öfters als Genitiv nachgesetzt zur Umschreibung des Adject. heilig. §. 104, 1.

m. Versammlung. Stw. בְּהַבֹּ Hi. versammeln.

g und קר mit Suff. קר m. 1) Schnur, Mess-Schnur. 2) Saite, dah. Klang Ps. 19, 5. Stw. קוה = קוו

הובע m. Helm. Stw. קבַע gewölbt sein.

eig. drehen, zusammendrehen, zusammenziehen. Ni. sich zusammenziehen d. i. sich versammeln. Pi. erwarten.

קול m. 1) Stimme, insbes. Donnerstimme, Donner. Pl. קלות Hiob 38, 25. 2) Gerücht.

jem. 1 Sam. 24, 8. Auch von der Zeit: aufkommen, entstehen 1 M. 41, 30. 2) stehen, bestehen.

1) Ekel, 2) Furcht, a empfinden vor jem. *Hi*. erwachen. Jornen, Dorngeniste. קם ַּדָּה, f. קַם Adj. klein, (von Alter). ਰੂਜ਼ der בי Stw. אוף klein sein. Rauchwerk. Stw. קטר ichern. Vand, Mauer. and Adv. leicht, schnell.

m. geröstetes Geeine nicht seltene Spei-: Morgenländer. Stw. sten.

leicht sein.

pf. 늘고 1) leicht sein, 2) schnell sein, 3) gein, vermindert werden, ing, verachtet sein. Ge-יסת כבר Pi. verfluchen. leudern. Pi. dass. Da-

Schleuder.

, 14.

Saat, welche auf dem steht. Stw. mp.

Janipulus, Aehrenbünin לָקַמָּצִים . 17, 47. ln, bündelweise d. h. in uss. Stw. קמץ eine oll nehmen. F. m. 1) Nest. 2) Zelle

2) eifersüchtig, neisein auf jem., mit dem nd ⊋. Eifersucht.

ו קבה 1) schaffen, bilden Ps. 139. 13. 2) sich erwerben, kaufen; loskaufen Jes. 11, 11. m. Rohr, Stengel (des Getreides).

קנרן m. Geschöpf. Stw. 737 no. 1. Ps. 104, 24.

קבּך (Piel) nisten, denom. von קבּרְ §. 51, 2, c.

קוף, קוף m. Affe, §. 1, 4, Anm. a. קצי mit Suff. קצי m. Ende. Stw. abschneiden. קצץ

קבה m. und קצה f. Plur. constr. s. v. a. das vorige: Ende. קציר ma. Ernte. Stw. קציר mähen, ernten.

기업 1) brechen. 2) in Zorn, Wuth ausbrechen, mit 🛬 über. קצפת f. Zerknickung. Stw. קצפת no. 1.

ו קצר (Impf. O) abschneiden, mähen. Davon קציר. 2) intrans. (Impf. A) mein קצרה נַפִּשִיר mein Geist wird kurz, d. i. ich werde ungeduldig.

I. קרא ו rufen, ausrufen, mit dem Acc. und غ, mit -غير zurufen, anrufen. 2) einladen. 3) nenuen, ebenfalls mit 🗦. ן קרא שׁבו לְ jem. einen Namen geben. Ni. genannt werden, mit לואת יקרא : 1 M. 2, 23 ਜਦਮ diese soll Weib genannt werden.

א eifern, mit בוו פֿקרא begegnen, sich zutragen. §. 74, Anm. 19. Daentgegen לִקרָאַת für לִקּרָאַת entgegen (eig. st. constr. des Inf. קרָאֵה §. 45, 1, Anm. b).

sich יַּקרַב .Jmpf. בַּרָב sich nähern. Hi. 1) annähern, angrenzen lassen Jes. 5, 8. 2) darbringen.

קרב m. Treffen, Krieg.

קרב m. mit Suff. קרב 1) luneres, Mitte. 2) Eingeweide. in der Mitte, in.

jemanden betreffen, ihm begegnen (mit dem Acc. d. P.). Pi. קרה eig. sich begegnen machen, dann vom kreuzweise Legen der Balken (קרה): bälken, bauen.

קרוב Adj. nahe. Stw. בקף. קרח m. Eis. Stw. קרח glatt sein. קרְיָה f. Stadt. Stw. קרה Pi. bauen.

קרן f. 1) Horn, 2) Berggipfel Jes. 5, 1.

zerreissen.

קשָׁקשִׁים Plur. קשִׁקשִׁים f. Schuppe. שה m. Stoppel.

בשב Zuhören, aufmerken. Hi. dass.

קשׁרת Adj. hart. Plur. f. השׁרָם Hartes, harte Dinge; von hart sein. Hi. hart, grau-

sam behandeln שׁרַ binden. Pi. dass.

קשָׁם, c. Bogen. Plur. הַשָּׁם,

יָרָאָה Impf. יָרָאָה Juss. יָרָאָה Impf. consec. והרא, וירא. 1) sehen. 2) etwas ausehen, nach etwas schen, mit dem Acc. 1 M. 39, 23, mit z (mit dem Nebenbegriffe der freudigen od. traurigen Theilnahme). הביד רַאָּה לו m. Halskette.

sich ersehen, aussuchen 22, 8, ohne 🖖 41, 33. auch von dem, was durch's Gehör und andere ne ersährt 1 M. 2, 19. 1 Kön. 10; 4. Niph. ges werden, erscheinen. Hi.: sehen lassen, mit dopp. jem. etwas. Hithp. sich thätig) ansehen.

ראיבן (seht einen Sohn!) NRuben, ältester Sohn Jal ראַם m. Büffel. Stw. רַאַם sein.

ראש m. Plur. ראש 1) l Haupt. 2) das Oberste Vorzüglichste in seiner meiuc ראש שמחתי Freude. 3) die Summe 139, 17. 4) das Erste, Anfang 1 M. 2, 10. Da ראשור Adj. der, die, das ו und ראשית f. Anfang.

בה 1) Adj. viel, zahlreich. viel, genug. Fem. 727 3) Subst. Obe gross. Anführer. Stw. בַבַב viel רב (eig. Inf. von רבm. m. mge, ברב in Menge, viel רַבִּיד s. רַבִּר.

חבה viel, zahlreich wei sich mehren. Hi. verme Inf. absol. הַרְבָּה Adv. eig. violthuend (§. 98, 2 תביבים m. Pl. Regenschauer, viel sein, wegen der l ge der Tropfen.

ארביע Adj. der vierte, von רְבִּישִׁי vier.

רַבע liegen. Inf. mit Suff. רָבִע mein Liegen.

וויבץ Impf. בבץ liegen, ruhen, besonders von vierfüssigen Thieren.

חבב m. Erdscholle.

ווירבו Impf וירבו l) in Bewegung gerathen Jes. 14, 9. 2) sich fürchten, zittern. Hi. zittern machen. Davon

מַן m. Unruhe, Lärm, Tobeu. רבל f. Fuss. Davon

רגל Pi. herumlaufen, bes. als Kundschaster, kundschasten.

ו רבה (1) beherrschen, 2) sich einer Sache bemächtigen, sie wegnehmen (den Honig aus dem Stocke) Richt. 14, 9.

חבר nachlaufen, nachsetzen, בוח hoch sein, sich erheben verfolgen, mit dem Accus. u. אַחֵרֵי. Dem berauschenden Getränk nachjagen Jes. 5, 11.

בהָטִים m. Pl. Wasserrinnen. Stw. syr. laufen.

wehen. Hiph. eig. wehen machen, dah. riechen (was durch Einziehen der Lust in die Nasenlöcher u. Wiederausstossen derselben geschieht). Mit z anriechen, gern riechen, daher Wohlgefallen haben Jes. 11, 3 und das. die Note. Davon

f. 1) Hauch a) des Mundes, Athem Jes. 11, 4. b) der Nase, Schnauben, Zorn, c) der Luft: Wind. רות היום das

Abend, wo im Morgenlande ein erfrischender Wind wehet. 2) anima, Leben, Seele, Richt. 15, 19: da kam sein Leben wieder d. h. er fühlte sich erquickt. 3) animus, vernünftige Seele, Geist. רוח אלהים Geist Gottes d. i. die göttliche Kraft, welche auf der rohen Schöpfung ruht (1 M. 1, 2) und sie belebt (Ps. 104, 30), den Helden erfüllt und antreibt (Richt. 13, 25), den Propheten, auch den Traumdeuter, begeistert (1 M. 41, 38), und überhaupt alles Höhere und Göttliche im Menschen wirkt. Böses dagegen wirkt ein böser Geist von Jehova 1 Sam. 19, 9.

(1 M. 7, 17). Hi. erheben z. B. die Stimme.

פוֹעַ eig. toben, lärmen; dah. böse sein. Impf. רַעַע (von רַעַע). Hi. A) הריע, Pl. הריע (Richt. 15, 14) und einmal הכער (von רעע, 1 Sam. 17, 20). 1) jubeln, das Kriegsgeschrei erheben. 2) Lärm blasen Joel 2, 1. B) הֵרֶע und הַרֶע böse machen, übelthun, böse handeln. Part. מרע Bösewicht. מביק ausleeren.

רוץ laufen, eilen. Hi. eilig holen, bringen.

שרחב weit sein. Hi. weit machen. Davon

בְחַב Adj. weit, breit, und Wehen des Tages d. i. der בַּחַב, m. Weite, Breite. רחַב

M *

-> Weite des Verstandes, umfassender Verstand.

בחרם Adj. barmherzig. Stw. בחרם liebreich sein, lieben.

רחוק Adj. 1) fern. 2) theuer Spr. 31, 10. Stw. בַחַק.

Mutterleib, Mutter-.c בקובם schooss.

m. Pl. Liebe gegen Angehörige (pietas), Mitleiden.

חח Pi. brüten, vom-Vogel, der über den Jungen brütet 5 M. 32, 11, von dem Geiste Gottes, der über der unentwickelten Schöpfung schwebt, gleichsam brütet 1 M. 1, 2.

ערון waschen, baden; sich waschen, sich baden.

pn fern sein. Pi. entfernen. Hi. 1) entfernen Joel 2, 20. 2) fern sein, sich entfernen, eig. weit machen (den Weg) 1 M. 44, 4.

ריב m. Streit, Hader. Stw. ריב hadern.

רות s. רות.

ראם = בים Büffel:

רוק 8. ריק.

ריק Adj. und Adv. leer. לְרִיק vergebens. Siw. רוק.

בבי Vehi, reiten, fahren. Hi. fahren lassen.

בבב m. Wagen, insbes. Streitwagen, gewöhnl. collect.

ח רכוב m. Fahrzeug.

umherziehen, bes. zum Handel, s. v. a. כַּחַר Part. רֵעֶב Adj. hungrig. לבל Kaufmann.

רַנַּמה f. 1) Höhe, vom Stw. רָעָב und רָעָב m. Hunger.

Dah. 2) Rama, *N. pr.* 6 Stadt im Gebirge Ephr Wohnort des Samuel. רמה f. Würmer, Gewürm.

תמלך m. Granatenbaum.

לשט kriechen. Mit dem von etwas wimmeln. Dav m. kriechende Thiere; 1, 24 - 26, von den Wa thieren.

schwirren, klirren ו Köcher).

רַנַּה f. 1) Jubel, 2) Gewin ביבן .Stw.

eig. einen schwirre Ton von sich geben: 1) lern f. jubeln, 2) wimi Davon

רננה Pl. רננים f. Strauss, thio Hiob 39, 13, viell zunächst Straussenweibe von dem Gewimmer bei (s. רַכַּך no. 2), das diesei gel von sich gibt.

עת m. רַעַח f. Adj. (von 1) bose, schlecht. Fem. Subst. das Uebel, sowol dem, was uns widerfähr was wir thun, also: Un und Stinde. 2) mit פַּיִּרם: d. i. verdriesslich.

תע m. 1) Wille, Gedanke Ps 2. 17. 2) Gefährte, Fr Stw. רעה no. 2. תב m. schlechte Beschaffe übles Aussehen. Stw. 3

hungern.

בער zittern.

eigentl. sehen, auf etwas sehen, Aufsicht führen (verw. mit בְּאָה), dah. 1) weiden a) trans. mit dem Acc. und בַּ. Part. בְּאָה Hirt. b) intrans. 1 M. 41, 18. 2) Gefallen an jem. haben, eig. etwas gern sehen. Pi. בְּאָה zum Gefährten wählen Richt. 14, 20.

יעה f. s. דעה f.

רְערֹאֵל (Freund Gottes) N. pr. Reguel, der Schwiegervater von Mose.

זיים 1) in Bewegung gerathen,zittern. 2) donnern. *Hi.* donnern lassen.

m. 1) Bewegung, Toben.
2) Donner. בְּעֵם שֶׁרִים das Donnerwort der commandirenden Feldherrn Hiob 39, 25.

רַצְּמֶּר f. Zittern, Schauer, für die zitternde, schauernde Mähne des Rosses Hiob 39, 19.

ית f. N. pr. Raemses, Stadt im Lande Gosen, vermuthlich die Hauptstadt desselben. בעמכים s. ביד.

1) rauschen, 2) beben.

11. 1) beben machen. 2)
springen lassen, springen lehren Hiob 39, 20. (Ein starkes Erbeben wird als ein Hüpfen, Springen betrachtet).

Davon

בשט Geräusch, Lärm.

heilen, mit dem Dativ. בְּפָאִי m. Pl. die Manen der Unterwelt, eig. die Schlaf-

fen, Matten (εἰδωλα καμόντων bei Homer), die man sich als des Blutes u. der Lebenskraft (ψω), dah. als schwache und matte (Jes. 14, 10), aber nicht aller Geisteskrafte beraubte (Jes. 14, 9 ff.) Wesen dachte. Stw. κως s. v. a. τως.

הברן schlaff, matt sein, zusammensinken.

m. Wohlgefallen, besonders Gottes. קידה לְרָצוֹן wohlgefällig sein. Stw. רָצָה Wohlgefallen haben an jem.

מצח tödten.

ראַפּדּ f. heisser Stein. Oder nach den Rabbinen Kohle.

בקק 1) Adj. dünn, dürr. Fem. בקה. 2) Adv. nur. Stw. רקקה dünn sein.

רוק Adj. leer. Stw. רוק.

רבור Kal u. Pi. hüpfen, auch von der leblosen Natur. Hi. hüpfen lassen.

יקרב m. das Himmelsgewolbe. Siw. בקד ausbreiten.

שות pass. Pu. pass.

מים arm. Eig. Part. vom Stw.

קשע gottlos sein, freveln. Hi. verdammen. Davon שיב m. gottlos.

שנים m. Gottlosigkeit, Frevel.

T

אַשְׁ, האשׁ *Inf.* von שְּׁשָׁ, §. 75, 2, a.

עבשׁ satt werden, sein, mit dem Acc. §. 135, 3, b. Hi. sättigen. Davon שביב m. Sättigung, Ueberfluss. קבר Pi. hoffen, mit אבר auf jem. etwas.

Ni. hoch, trop. unerforschlich sein, arduum intellectu esse.

שרד Pi. אין eggen, eigentl. ebenen.

שׁרָדה, poet. auch שׁרָד m. Acker. Plur. pr- und ni-.

היש c. ein Stück kleines Vieh, Schaaf oder Ziege, Nomen unitatis von 782.

שולבה (Verzäunung) N. pr. Socho, eine Stadt im Stamme Juda.

und שים ו) setzen, stellen, legen, auch: bestimmen, festsetzen Hiob 38, 33. thun, machen, mit 🗦 zu etwas, mit doppelt. Acc., und dem Acc. und 5 Jes. 5, 20. mit > wie etwas machen.

שורק . שורקק.

שוש und שיש sich freuen, mit z einer Sache.

บกุพ ausdrücken (den Saft). אַם s. v. a. אַדַע lachen, spotten; mit 🗦 etwas verlachen, was uns nicht schaden kann, oder was wir hinter uns zurück lassen (Spr. 31, 25. Hiob 39, 18). *Pi.* scherzen, spielen, auch vom Saitenspiele.

שׁיבַה f. graues Haar. Stw. שֵׁיב m. 1) Oberster, Befehlsgraue Haare haben.

שיח m. 1) Strauch, Sträuche. 2) Gedicht, Gesang. Stw. cig. hervorbringen, von

Pflanzen, übergetragen auf die Rede.

שים s. שים.

שיש ב. שיש.

שבר IIi. 1) ansehen 1 M. 3, 6. 2) einsehen, Einsicht haben, klug handeln. Part. בַּישׁבִּיל klug. 3) Glück haben.

Stw. אביט be-コンセ m. Lohn. lohnen.

ההביש = הבישי f. Kleid.

שמאל c. 1) linke Seite. 2) linke Hand.

משמ und משמע sich freuen, mit בַ über elwas. שַּׁיַחַה sich Jehova's d. i. seines Beistandes freuen. Pi. u. Hi. erfreuen.

המש Adj. verbale: d. sich freuct. שמחה f. Freude, Freudenmahl. קשׁמָלה f. Kleid.

אכא Impf. ישכא hassen. Part. שמא Hasser, Feind.

שעיר 1) Adj. haarig, zottig. 2) Bock. Stw. ששר horruit. Davon auch

ששר *m*. Haar, und

שערה f. Gerste, von den borstigen Acheln benannt.

ת שפתים f. Dual. שפתים 1) Lippe. 2) Rand, Ufer. 3) Rede. שְשֵׁ m. grobes, härenes Zeug. Dah. 1) Sack. 2) Trauerkleid.

haber. 2) Fürst. Siw. אַרָר herrschen.

שרוה m. Schnüre (der Sandale), Stw. שרה verflechten.

שַּׁרִינִים (§. 91, 3. Ewald Gr. §. 187) m. Plur. Weinranken. flechten.

ישבר verbrennen.

שרִקים m. eine Art von Eugeln, welche nur Jes. 6, 2 - 6 vorkommen, und dort näher beschrieben werden. Nach dem Arab. שריף nobilis: Edle, Fürsten (des Himmels).

שרקק, שרֵק m. 1) edle Reben, 2) ein davou benanutes Thal, Sorek, zwischen den Städten Askalon und Gaza Richt. 16. 4.

שערן m. Freude. Stw. שילים m.

Ü

brüllen (vom Löwen), mit 5 nach etwas Ps• 104, 21. דיאגה f. Gebrüll.

אר Kal und Ni. verwüstet werden. Davon

שארה (für שארה, vgl. Spr. 1, 27 K'thib, Ewald ausf. Gr. §. 53, b.) f. Wüste.

שאר (Geforderter) Nom. pr. Saul, erster König der Israeliten.

האש m. lärmende Volksmenge. Stw. שאהו.

שאל und שאר ישאל . Impf. 1) verlangen, mit dopp. Acc. wie altetr tivá ti. 2) bitten. 3) fragen, mit > nach etwas. שאַל לָפִי לְשַׁלוֹם jem. nach seinem Befinden fragen, dah. s. v. a. grüssen. Ni. sich etwas erbitten.

Stw. שרג s. v. a. שרך ver- שרל, לשאל c. Unterwelt, Todienreich. (Für ١٥٠٠ eig. Höhle, Höhlung unter der Erde, welche Grundbedeutung auch: Hölle hat).

> אַע IIi. übrig lassen. Ni. zurück, übrig geblieben sein. Davon

> ישָאַר m. Rest, die Uebriggebliebenen, und

שאַרִית f. dass.

שׁבַשׁ f. N. pr. Sabaa, Gegend von Arabien, reich an Gold, Edelsteinen und Weihrauch.

⊓⊇₩ gefangen nehmen, -halten.

טבש c. Stab, Stecken.

שביער Adj. der siebente, von שביער sieben.

הַבְּשִׁים f. Plur. שַּבְּיִם Aehre.

שַבע f. und שַבע m. sicben. Davon das Verbum

שבע Ni. schwören (eigentl. sich siebnen, weil sieben die heilige Zahl ist). Hi. schwören lassen.

רבר (1) zerbrechen. Trop. 2) frangere sitim, den Durst löschen. 3) abmessen, bestimmen. Hiob 38, 10. 4) denom. von つつば、Getreide kaufen und verkaufen. Pi. intens. zerschmettern Ps. 29, 5. Hi. s. v. a. Kal no. 4. Davon

קבֶּר m. Getreide, vom Zerbrechen in der Mühle.

מב aushören, ruhen. Hi. zur

47.F

Ps. 8, 3.

ישב Infin. von שבת Infin. von

לייגיאות f. Pl. Vergehen (unvorsätzliche). Stw. שנה = שנא sich vergehen.

חשנית nur Hi. השנית nach etwas hinsehen.

שׁרֵים Brüste.

שׁר m. Verwüstung. Stw. שׁרָל. רדע 1) gewaltig sein, gewaltthätig behandeln. 2) verwüsten. Davon

ישרודה oder שרודה f. Verwüsterin. S. die Note zu Ps. **137, 8**.

שַּׁשֵּׁי m. der Allmächtige, Epith. שַׁרֵר = שַׁרָה Cottes, Adj. von no. 1. (§. 86, 1, c. Ewald Gr. §. 155).

키그백 versengen.

ein gewisser Edelstein, gew. Onyx.

איש m. (lies: schaw') 1) Frevel, Sünde. 2) Lüge, Falschheit. Stw. טרא böse sein.

27W 1) zurückkehren. Von leblosen Dingen: zurückgegeben werden. 2) sich bekehren, ınit - אין und פר zu jem. 3) vom Zorne: sich legen. Hi. 1) zurückführen, zurückgeben. 2) vergelten. 3) mit בַּבָּד, das Leben zurückführen, d. i. erquicken. 4) wiederholt darbringen, zinsen (von einem Tribute), lat. referre. 5) mit הַבֶּר Antwort bringen, mit d. geben sein.

Ruhe bringen, beschwichtigen baw m. Schleppe. Ungebr. Stw. Fre weit, schlaff sein.

> שוע (= שוע) weit sein, gerettet sein. Pi. דער um Hülfe rufen.

> שועל m. Fuchs, eig. Höhler, Höhlenbewohner, vom Stw. שבל hohl sein.

> קוש zerschlagen, zertreten, zermalmen (1 M. 3, 15), überfallen (Ps. 139, 11). S. die Note zu 1 M. 3, 15.

שופר m. Trompete.

שוק überlaufen, übersliessen, mit d. Acc. Davon

קיש f. Schenkel.

חיש s. חישה.

ישחה m. Geschenk, bes. zur Bestechung. Stw. אַשָּׁי schenken.

កាក្ឃ s. v. a. កក្ឃ beugen, davon Hithpal. השתחה sich beugen, verneigen. Impf. consec. ากกับว่า §. 74, Anm. 18.

אורע Impf. אין sich bücken, ducken, Hiob 38, 40.

ישרב שהוב שהוב ver. אדום schlachten. setztes, vermischtes Gold. Ein ähnlicher Tropus ist im Deutschen: den Wein verschneiden f. versetzen.

ישהקרם m. Pl. Wolken.

שׁחַשׁ m. Morgenröthe.

חחש Pi. החש und Hi. verderben, verderbt, d. i. schlecht handeln.

Acc. d. Pers. Ho. zurückge- אָשֵעָ und אָשֶעָ m. Ueberschwemmung, Regenguss, Fluth. ಗ್ರಸ್ತಲ್ಲೆ ກຸສ eine Fluth [ist] der Zorn Spr. 27, 4. Stw. ກຸບຸພູ überschwemmen.

איר singen. Davon

שירה m. שִׁירָה f. Lied, Gesang. אירָה 1) setzen, stellen, legen.
2) zu etw. machen, mit dopp.
Acc., machen überhaupt Ps.
104, 20.

שַׁרָת m. Dornen, Dornen-Zaun. בּשׁבֶּל Impf. יִשְׁבָּל liegen, sich legen. Hi. umlegen (ein Gefäss), dah. ausgiessen Hiob 38, 37.

שבּוֹר m. Trunkener, auch bloss: Trinker, Zecher. Stw. שַׁכָּר.

ਸਿਹੂ und ਸਿਹੂ vergessen. Ni. pass.

קבשׁ sich setzen (vom Wasser). אַבֶּע kinderlos sein, werden. Pi. kinderlos machen. שׁבּל Hi. הַשְּׁבֶּל früh außtehen, früh thun.

קבם f. (Nacken) N. pr. Sichem, Stadt im Gebirge Ephraim, später Neapolis, jetzt Nablûs.

וֹשׁׁעֵ u. וְשׁלֵּי Impf. יְצִּעֹי wohnen. Hi. wohnen lassen.

יַּשְׁבַר Impf. יִשְׁבַּר sich satt trinken.

שֶׁבֶר m. berauschendes Getrank. אַטָּב m. Schnee.

ישׁבְשׁ f. Ruhe. Stw. השׁבָשׁ.

m. 1) Heil, Wohlbefinden.

2) Frieden bìt ti in Frieden.
3) concr. der sich wohl befindet. Stw. btw.

ו schicken. 2) insbes. (Auftrage) senden, jem. etwas sagen lassen, entbieten 1 Kön. 21, 11. 3) mit אַר, die Hand ausstrecken, an etwas legen, mit ב. Pi. 1) s. v. a. Kal. no. 1. u. 3, mit בְ Spr. 31, 20; 2) werfen (nach d. Ziele). 3) entlassen, loslassen. Dav. אַנָּיִי m. Pfeil, Geschoss, und אַנִּיִי m. Tisch.

שׁלִישִׁי Adj. der dritte, von שׁלִישִׁי dritte für Kammern des dritten Stockes 1 M. 6, 16. Fem. היה am dritten Tage, übermorgen.

של [Ti. דִּשְׁלֵּק: werfen, hinwerfen, wegwerfen. Ho. דָּשְׁלֵּק: hingeworfen sein.

אַשָּׁשׁ m. Beute, Ausbeute, Gewinn. Stw. אַשָּׁשׁ plündern.

Dew Impf. אַניי integrum esse.
Pi. wieder gut machen, wiedererstatten.

m. (Friedlicher, gleichs. Friedrich, vgl. 1 Chr. 22, 9)
N. pr. Salomo, Sohn Davids,
dritter König der Israeliten.

מַלַלְּ auszichen.

שׁלשָׁר, שְׁלשָׁר, שְׁלשָׁר m. drei. Davon

שֹׁלֵשׁ Piel am dritten Tage thun.

בּשָׁ daselbst, auch: dahin (1 M. 2, 8). Mit הוו locale הבָשָּׁ dahin, aber auch s. v. a. בּשָׂי. שִׁי שְׁיִאַ woselbst §. 121, 1.

DU Plur. אממרת m. 1) Name, insbesond. berühmter Name, Ruf 1 Kön. 5, 11. 2) N. pr. Sem, Sohn des Noah.

דש Hi. הַשְּׁמִר zerstören.

ישבה f. Wüste, etwas Verwüste- שַׁבָּה Plur. שַׁבָּה m. Cocens, dates. Slw. בישיש. ישמושה f. Gerücht. Stw. אַשַּׁינית. בּמִים Pt. m. Himmel. §. 86, b. 1, Anm. 2. שׁמִרה m. Dornen, Dornstrauch. rewüstet sein. Ni. dass. שממה f. Wüste. ישַׁבֶּל oder אָשָׁעַ Impf. ישַׁבּלן fett sein. Trop. vom Herzen: gefühllos, dumm sein, vgl. pinqui Minerva aliquid facere. Hi. feu, gefühllos machen. קמין m. 1) Fett. ישמין – Sohn des Fettes, für das Adj. fett. 2) Oel, Salben. ישטנה f. שטנה m. acht. Plur. c. achtzig. und אַבֶּשָׁ וו hören, auch a) gehorchen, befolgen, b) erhören. Mit - 58, dem Acc., auch mit בְּקְרֹב, בְּקְרֹב, 2) verstehen. Davon שמע m. Gerücht. רבער 1) bewachen, behüten, bewahren. 2) beobachten. Ni. sich hüten. שׁמֶּררֹן (Wacht) N. pr. Samaria, Residenzstadt des Reiches Ephraim. wrw comm. Sonne. ງາພ່າງ (sonnig) N. pr. Simson. 1 comm. 1) Zahn. 2) Elephan-3) Feltenzahn, Elfenbein. senzahn, Klippe. Dual. שַּבָּים. Stw. 72w schärfen. שבח wiederholen. Davon קשׁנָה f. Plur. ים u. ה'— Jahr. היינין f. Schlaf, Stw. ישר schlafen.

שַּׁנְהַבְּים Pl. Elfenbein.

mit gefärbte Gewänder. Der Coccus (arab. Kermes) ist ein kleines Insekt, ähnlich der Cochenille, womit carmesin gefärbt wird. ית שׁנֵיני m. ית f. der, die zweite. Das Fem. auch: zum zweiten Male. Plur. שָׁנָיִים Zimmer des zweiten Stockes. ים שׁלֵּיִם m. שׁלֵּיִם f. zwei. JW schärfen. שִׁבְּעֵר f. N. pr. Sinear; Gebict von Babel, Babylonien. VOW Pi. 1) zerreissen. 2) verbis lacerare, schelten, anfahren. שען אוי. אויי sich lehnen, mit בי an ctwas. עעע streichen, streicheln. Hi. קשב, Imp. קשב, bestreichen, verkleben (die Augen) Jes. 6, 10. Pilp. รษัฐษ์ erfreuen, sich erfreuen Jes. 11, 8 (eig. sich streicheln, schmeicheln). שיבר comm. Thor, Pforte. בישְּעָשָׁ m. Pl. Freude, Wohlgefallen. Stw. xxw Pilp. DDW richten. Part. word Richter, auch Anführer. עבר vergiessen, z.B. Blut. קישׁמֵּלֵּה f. Niederung, niedere Gegend, mit dem Art. vorzugsweise der südwestliche Landstrich von Palästina. Stw. ໄກຼໜໍ niedrig sein. שבק m. Bergmaus. יַּטְפְעַה f. Menge. Ungebr. Stw. row überfliessen. שוֹפַר גּ שׁפַר.

ייַ אַר m. Mandelbaum, Mandel. שקה Hi. שקה tranken, zu אשן Hi. pissen, nur im Part. trinken geben. Davon משׁבָּוּה w. m. n.

שקט ruhen, rasten.

ישקל m. eig. Gewicht (von שַּׁבֶּל מַי wägen) spec. Sckel, siclus, etwa 1/2 Loth.

שקמים Pl. Maulbeerfeigenbäume, *sycomori,* ein in Palästiua sehr häufiger Baum, dessen Blätter den Maulbeerblättern, dessen Früchte aber den Feigen gleichen.

אַקק hin - und herlausen.

שַקר . Lüge, Trag. Stw. שַׁקַר m. Lüge lügen, trügen.

שריוד (m. 1) Panzer. 2) N. pr. eines Bergrückens vom Liba-

ערַ עווי ווי שרַ 1) wimmeln, kriechen (von kleinem Gewürm und Wasserthieren). 2) sich stark fortpflanzen, vervielfältigen. Dav.

שֶׁרֵעָ m. Gewürm, kleine Wasserthiere.

קב zischen, pfeisen.

ゼブゼ m. 1) Wurzel. 2) Wurzelsprössling Jcs. 11, 10. Plur. שרשים lies: schoraschim, §. 9, 12, Anm. 2.

שרת bedienen.

I. WW m. Byssus, scine, weisse agyptische Baumwolle.

II. WW f. コツツ m. sechs. Dav. ששיח. ששיח f. der, die sechste. חחש trinken.

שׁיַבִים f. zwei. S. שִׁיבִים.

ະກຸພູ່ m. Reis. Stw. ະກູພູ່ pflanzen. בשחק.

ת

הארה f. etwas Begehrungswürdiges, Lust, Zier. Stw. הוא Pi. begehren.

האַה f. Feigenbaum, Feige.

האַה f. Gelegenheit, Vorwand. Stw. אוה Hithpa. Gelegenheit suchen.

תאר m. Gestalt, Bildung. Stw. מאר bezeichnen, beschreiben. קבה f. cig. Kasten, dann von dem kastenartigen Fahrzeuge

(der Arche) Noah's, vgl. auch 2 M. 2, 3. מברנדה f. Klugheit. Stw. קוברנדה, פרך,

ban f. Erde, Erdkreis, eig. bewohntes, behautes Land. Siw. יבל Hiph. hervorbringen.

m. Stroh, oder vielmehr Hexel.

תהה m. Oede, Lecrc. Stw. חהה wüste sein.

בהום comm. Fluth, poet. Ausdruck für: Meer, Gewässer. m. Mitte. הַתַּבְּ in der Mitte, in.

קה, קה m. Bedrückung, Gewaltthätigkeit. Ungebr. Stw. חכך bedrücken.

יכה f. Rüge, Tadel. Stw. יכה IIi. zurechtweisen.

הלברות f. plur. 1) Familien, Gcschlechter. 2) Familiengeschichte. 3) Geschichte überhaupt. Stw. בַּלֵּר

eig. das Jammerbereiten, מַלָּב m. Furche. (Verbale von Eg. Pi. §. 83. no. 27.). Dann pro concreto; der da Jammer bereitet, Quäler, Peiniger Ps. 137, 3.

הלבה f. Wurm. Stw. הלבה.

הובהה f. Gräuel, etwas, wovor ein Volk (religiösen) Abscheu Stw. בים Pi. verabscheuen.

הרביה f. 1) Lehre. 2) das göttliche Gesetz, und weil dieses den Haupttheil der israelitischen Religion ausmacht,

3) Religion überh. Stw. בַרָה IIi. no. 2.

កង្ខកក្ក f. Anfang. កង្ខកក្កខ្ម eig. im Anfang, dann: vorher, das vorige Mal. Stw. 127 Hi. , no. 1.

กกก Praep. 1) unter. กกุกกุ unter [etwas] weg, auch adv. unten. ង កក្កក្នុ unterhalb ei-2) für, anstatt. ner Sache. Mit Plural - Suff. מַּחָמַר, aber auch phing §. 101, 3. Davon

חחחה m. חים f. der, die untere. Plur. שַּתְהַיִּם untere (Kammern). Plur. fem. אָרֶא die Tiefen der Erde.

מימן m. Süden (cig. was rechts liegt, vou יָבִין, s. אַהַרוֹן).

יַרְלשׁ m. Most. Stw. יַרַשׁ. m. Pl. Pfauen.

מלה aushängen.

תלל nur *IIi.* בַּתֵּל mit aְ: täuschen. Eig. niederwerfen, zu Fall bringen, dah. σφάλλω, fallo.

កាស្ត្រា sich wundern.

קמול Adv. gestern.

המיד Adv. immerfort, beständig. המים Adj. 1) vollkommen, z. B. vom Gesctze Gottes. 2) von Personen: integer, unsträflich. Stw. חַמַם.

עמים *Impf.* יהום 1) vollendet, fertig sein. 2) unsträflich sein, als solcher erscheinen. Ni. aufgerieben, vernichtet werden.

ាខ្មា fassen, halten.

תְּכְּיַתְהַה N. pr. Thimnata, eine Stadt im Gebiete der Philister, dem Stamme Dan zu-Davon das Nom. gehörig. gent.

מביבי der Thimnite.

תַמֵּר *m*. Palme.

קבה Imp. vou בַּבָּן geben. חַיִּק m. grosses Secthier.

עב Ni. העב verachtet, verabscheut sein.

מעה umberirren.

רבלה f. Canal. Stw. שלה.

ารูกู m. Scheide (des Schwertes). Abgek. für מַבֶּרָה vom Stw. שרה Pi. entblössen.

n. Pauke, Handpauke der Morgenländer. Stw. กุฐกุ schlagen, pauken.

חפארת f. Zierde. Stw. פאר Pi. zieren.

กระก m. Apfel, Apfelbaum. Stw. הב: hauchen, dusten.

מפר zusammennähen. WDM ergreisen.

הקיפת (von הקיף, Hi. von הקיפת, umlaufen, vgl. Ewald Gr. §. 161) f. Umlauf, Umschwung, von dem Kreise, den die Sonne beschreibt Ps. 19, 7.

חקד heften, anschlagen. הקד ישופר in die Trompete stossen.

umherziehen (als Kaufmanu). Vgl. החר.

הרדכיה f. tiefer Schlaf. Stw. הרדכיה Ni. tief schlafen.

הרוטה f. Feldgeschrei. Stw. רוב ה. שרשה f. N. pr. Tartessus, Stadt אַשָּׁרָה f. העשה m. neun. Plur. and Gegend in Spanien am Ausfluss des Baetis (jetzt Gua- nn Inf. von zur geben.

dalquivir), berühmter Handelsplatz der Phonicier.

האינה f. Larmen, Geschrei. Stw. שאה.

משבר N. gent. Thisbite, von der Stadt Thisbe im Stamme Naphthali.

הר Rur. הרים, Kaufleute. Stw. השתה (vom Hi. הרים, s. ישיע, vergl. Ewald Gr. §. 161) f 1) Hülfe. 2) Hülfe Gottes, Sieg.

> יחשרק f. Verlangen. Stw. ישרקה wornach laufen, es begehren. neunzig.

